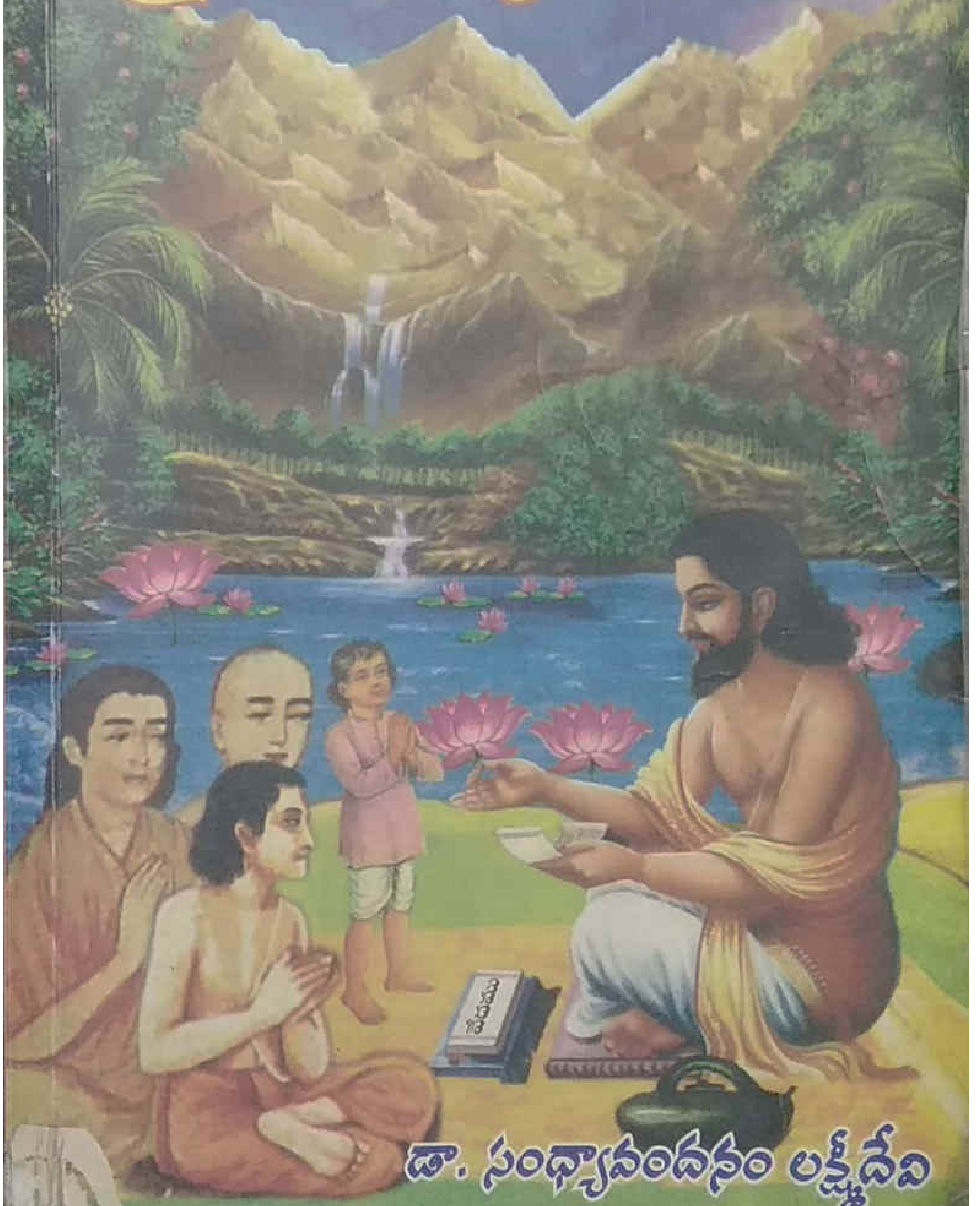
ओ३म्

వైదిక నిత్యకర్మ విధి

డా. సంధ్యావందనం లక్ష్మీదేవి

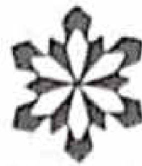
వైదిక నిత్యకర్మవిధి

వేద మంత్రపుష్పము

సంపాదకురాలు

డా॥ శ్రీమతి సంధ్యావందనం లక్ష్మీదేవి

ప్రకాశకులు

సంధ్యావందనం సంస్కార సందేశం

ప్లాట్ నెం. 39, సూర్య నగర్,

కౌసల్య ఎస్టేట్, కార్ఖానా, సికింద్రాబాద్ - 500 009

ఫోన్ : 040 - 27741299,

సెల్ : 8019752118

సంధ్యావందనం సంస్కార సందేశం - 8

వైదిక నిత్యకర్మ విధి

డా॥ సంధ్యావందనం లక్ష్మీదేవి

స్వస్తిశ్రీ జయనామ సంవత్సర ఉత్తరాయణ శిశిర ఋతువు మాఘ శుద్ధ శ్రీ రథసప్తమీ గణతంత్ర దివసము తేది 26-1-2015 సోమవారం.

ప్రథమ ముద్రణ : 2015

ప్రతులు : 2000

వెల : అమూల్యము

ముఖ చిత్రం : కృష్ణమోహన్
9912333099

ముద్రణ : కర్షక్ ఆర్ట్ ప్రింటర్స్
040-27618261

టైప్ సెట్టింగ్ : దామరాజు నాగలక్ష్మి
సెల్ : 9912940182

ప్రతులకు :

ఆర్య మహిళా సమితి

శ్రీమతి సుజాత - సెల్ : 9160260064

శ్రీమతి పద్మావతి - సెల్ : 9440121325

శ్రీమతి లక్ష్మీదేవి - సెల్ : 8019752118, ఫోన్ : 040-27741299

పురంధర్ యోషా॥ (యజుర్వేదం)

స్త్రీలు బహుముఖ ప్రజ్ఞావంతులు

ఆర్య మహిళా సమితి సౌజన్యంతో

యత్రనార్యస్తు పూజ్యంతే రమంతే తత్రదేవతాః

సమర్పణ

ఋషి యజ్ఞం దేవయజ్ఞం భూతయజ్ఞంచ సర్వదా॥
నృ యజ్ఞం పితృయజ్ఞం చ యథాశక్తి నహాపయేత్॥

(మనుస్మృతి 4-21)

బ్రహ్మయజ్ఞం, దేవయజ్ఞం, పితృయజ్ఞం బలివైశ్వ దేవయజ్ఞం, అతిథి యజ్ఞాలనే పంచ మహాయజ్ఞాలను సమస్త మానవులు యథావిధిగా ఆచరించాలని మనుమహర్షి ఉపదేశించారు.

"సా ప్రథమా సంస్కృతి ర్విశ్వవారా" (యజుర్వేదము)

ప్రపంచంలో ప్రజలందరిచే వరింపదగిన ప్రథమ సంస్కృతి - వైదిక సంస్కృతి. ఆ వైదిక సంస్కృతి యొక్క ఒక చిన్న ప్రతి బింబమే ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధి. సచ్చిదానంద స్వరూపుడైన పరమాత్ముని అపార కృపవలన నిర్మితమయినది ఈ వైదిక నిత్యకర్మవిధి. ఋగ్వేదాది చతుర్వేదాలలోని సిద్ధాంతాలలో పరమాత్ముడు మానవ సమాజానికి ఎంతో మహత్తరమైన ఉపదేశాలు చేశాడు. సమస్త ప్రాణుల యెడల భూతదయను - సమభావమును చూపాలని జనులకు బోధించాడు.

"వేదోఽఖిలో ధర్మమూలం" - సమస్త ధర్మాలకు మూలము వేదములే.

చతుర్వేదాది మహత్ శాస్త్రాలలో పంచ మహాయజ్ఞాలు వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు, చతుర్విధ పురుషార్థాలు, షోడశ సంస్కారాలు మొదలైన సిద్ధాంతపరమైన అంశాలెన్నో వున్నాయి. అవన్నీ వేదశాస్త్రాల అస్తిత్వాన్ని ఋజుత్వాన్ని నిరూపిస్తున్నాయి. **నాస్తివేదాత్ పరంశాస్త్రం** - వేద శాస్త్రాలను మించిన గొప్ప గ్రంథాలు మరొకటి లేవు. వైదిక వాఙ్మయం చాలా విస్తృతమైనది. ఈ వైదిక నిత్య కర్మవిధి గ్రంథంలో వైదిక జీవనం యొక్క పరిచయాన్ని పాఠకులకు తెలియజేయడం జరిగింది. వైదిక యుగంలో ఉపనిషత్తుల కాలంలో వేద ఋషులు మనోజ్ఞమైన మనస్సుతో

యోగదృష్టితో భగవత్ సాక్షాత్కారాన్ని పొంది లోక కళ్యాణం కోసం మానవ సమాజం విధిగా పాటించాల్సిన అంశాలను మనకు శాస్త్రాల ద్వారా బోధించారు. అందులో కొన్ని ఈ గ్రంథంలో వివరించడం జరిగింది. ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధి గ్రంథంలో అయిదు భాగాలున్నాయి. అందులో ప్రథమ భాగంలో పంచ మహాయజ్ఞాలు, ద్వితీయ భాగంలో ఈశ్వర భజనలు, యజుర్వేద స్తుతి ప్రణవ స్తోత్రం, తృతీయభాగంలో పదిహేరు వేద సూక్తాలు - వాటి వ్యాఖ్యానాలు, చతుర్థ భాగంలో పర్వపద్ధతి పంచమ భాగంలో సంస్కార సముచ్ఛయం అనే అంశాలతో ఈ గ్రంథ విభజన జరిగింది.

వేద విద్వాంసుల సాహిత్య సమన్వయంతో పంచ మహాయజ్ఞ విధిని ఇంతకు ముందే పాఠకులకు పరిచయం చేయడం జరిగింది. ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధిలో మరికొన్ని జోడించి ఈ గ్రంథాన్ని విస్తృతం చేస్తున్నాము. ధర్మప్రియులు, ఇతర సత్పురుషులు, సజ్జనులు ముఖ్యంగా ఆర్య మహిళా సమితి సభ్యులు మరీ మరీ కోరిన తరువాత ఈ గ్రంథాన్ని వెలువరించాల్సి వచ్చింది.

పరమేశ్వరానుగ్రహం వలన రెండున్నర దశాబ్దాలకు పూర్వం ఆర్య మహిళా సమితి ఆవిర్భావం జరిగింది. సమితి సభ్యులు వైదిక జీవనాన్ని వరించి అనుసరించి యథావిధిగా వైదిక నిత్యకర్మలైన అగ్నిహోత్రాది శుభకర్మలను ఆచరిస్తున్నారు. కొందరైతే వారి శక్తి సామర్థ్యాలను అనుసరించి వైదిక ధర్మ ప్రచారం చేస్తున్నారు. సర్వజ్ఞుడైన పరమాత్ముని కృపవలన ఆర్యమహిళాసమితి సభ్యులు మా దంపతుల దగ్గర వేదవాఙ్మయము - ఆర్షసాహిత్యము ఋషిప్రణీత గ్రంథాలలోని కొన్ని అంశాలలో శిక్షణ పొందారు. పూజ్యపాదులు శ్రీమత్ గురువర్యులు శ్రీ శాస్త్రిగారి వైదిక సాహిత్యంతో మేము నిర్వహించే ఉపనిషత్ తరగతుల ద్వారా వారి జీవితాలను ధర్మ మార్గం వైపు మలుచుకున్నారు. వారి జీవనయాత్రలో ప్రధానంగా వేద సిద్ధాంతాలకు ప్రాధాన్యత నివ్వడం నేర్చుకున్నారు. వైదిక మర్యాదలననుసరించి గృహవాతావరణాన్ని ప్రశాంతంగా చేసుకున్నారు. సంతానానికి వైదిక సంస్కారాలనందించారు. ఈ విధంగా ఆర్య మహిళా సమితి సభ్యులు సర్వవిధాల సంస్కారవంతులయ్యారు.

వారు ప్రాచీన ఋషి సంస్కృతి సంప్రదాయాలను గౌరవిస్తున్నారు. ఇదంతా మహర్షి భగవాన్ దేవదయానందుల వారి కృపతోనే జరిగింది. వారు ఈ దేశంలో జన్మించి మహిళలనుద్ధరించి మహోపకారం చేశారు. మహిళా లోకం ఆ ఋషి ఋణం తీర్చుకోలేనిది. మహిళా సమితి సభ్యులకు ఆ మహర్షిపట్ల వైదిక సాహిత్యం పట్ల అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలేర్పడ్డాయి. వారిలో కలిగిన మార్పు ఈ గ్రంథ రచనకు తోడ్పడింది. వారి ఒత్తిడికి లోనై నేనీ వైదిక గ్రంథరచన చేశాను. వైదిక జీవన స్రవంతిలోకి మరొక జ్ఞాన పుష్పాన్ని తేగలిగాను. వైదిక నిత్యకర్మ విధిని వ్రాయగలిగాను.

వైదిక వాఙ్మయం చాలా విస్తృతమయినది. ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధిలో తృతీయ భాగంలో వేదసూక్తాలు - సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానాలు - మంత్రార్థాలను సమగ్రంగా గ్రహించి సంక్షిప్తంగా క్లుప్తంగా వ్యాఖ్యానం చేయడం జరిగింది. దీని ద్వారా ఏయే సూక్తాలు వేద భగవానుని విషయంలో ఏయే అర్థాలను వివరిస్తాయో తెలుస్తుంది. అదే ఇందులోని విశేషత. పదిహేను సంవత్సరాలకు పూర్వం మా ద్వారా వెలువడిన 'పంచమహాయజ్ఞ విధి' అనే గ్రంథంలో ఇన్ని సూక్తాలు వ్యాఖ్యానాలు లేవు. ఇప్పుడు పాఠకుల అభిప్రాయాలననుసరించి లఘు గ్రంథాలను కూడా కలిపి నిత్యకర్మవిధిని తయారు చేశాము. పాఠకుల శ్రద్ధను బట్టి వారు ఆయా సూక్తాల వ్యాఖ్యానాన్ని ఉపదేశరూపంలో శ్రోతలకు వినిపించవచ్చు లేక బోధించవచ్చు. అందరికి అర్థమయ్యే విధంగా సరళంగా సుందరంగా సామాన్య రీతిలో ఆయా వ్యాఖ్యానాలను మలచడం జరిగింది. అందువలన వేదవేద్యుని స్వరూప స్వభావాలు క్రొత్తవారికి సుబోధకం కాగలవు. మహర్షి భగవాన్ దయానంద సరస్వతుల వారి వేద భాష్యాన్ని ప్రామాణికంగా ఆధారం చేసుకొని ఈ ప్రయత్నం చేశాను.

వేదస్తుతి, ప్రణవ స్తోత్రాలను ఈ గ్రంథంలోనే కలపాలని సమితి సభ్యులు ఆశించారు. అనంతరం పర్వపద్ధతిని చేర్చడం జరిగింది. సంస్కార సముచ్ఛయాన్ని అనుక్రమణలో భాగంగా మార్పుచేసి పంచమభాగంగా తీర్చిదిద్దాము.

సంధ్యావందనం సంస్కార సందేశం ద్వారా ఇప్పటి వరకు వెలువడిన గ్రంథాలలో 1) వేదవాఙ్మయం 2) అంతర్యామి 3) మర్యాదా పురుషోత్తముడు శ్రీరామచంద్రుడు 4) యుగపురుషుడు శ్రీకృష్ణ భగవానుడు 5) ఆదిశాసనకర్త మహర్షి మనువు 6) చతుర్వేద సూక్తములు 7) యజుర్వేద స్తుతి – ప్రణవ స్తోత్రం ఇప్పుడు 8వ జ్ఞానపుష్పంగా ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధిని వెలువరిస్తున్నాము.

లోకపూజ్యుడైన ఆ దేవదేవుని కృపవలన ఈ గ్రంథాలన్నీ జిజ్ఞాసువులైన పాఠకుల కోరికపై అనేకసార్లు ముద్రించడం జరిగింది. అందుకు దాతలు కూడా బహువిధాలుగా సహకరించారు. అట్లాగే ఈ గ్రంథాన్ని ముద్రించడానికి ద్రవ్యదాతలుగా ఆర్యమహిళా సమితి సభ్యులు అందరూ ముందుకొచ్చారు. సర్వవిధాలుగా సహకరించారు. వారిలో కలిగిన మహత్తర మార్పుకు ఆశయానికి మా దంపతులం వారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాము. వారిపట్ల మా ఆనందాన్ని హర్షాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నాము.

సంధ్యావందనం సంస్కార సందేశం ద్వారా వెలువడిన గ్రంథాలను పాఠకులు ఇంతకు ముందు ఆదరించి ఆచరించినట్లే ఈ వైదిక నిత్యకర్మ విధి గ్రంథాన్ని కూడా మనస్ఫూర్తిగా ఆదరించి అనుసరించి భవిష్యత్తులో మరికొన్ని వైదిక సుగంధ పుష్పపరిమళాలను ఆస్వాదించాలని ఆశిస్తూ –

"వేదోదితం స్వకం కర్మా నిత్యం కుర్యాదతంద్రితః"

వేద విహిత ధర్మ కర్మలు సకల జనులు సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఆచరించాలనే మహర్షుల ప్రబోధాన్ని పాలించాలని కోరుతూ --

ధన్యవాదములతో

శ్రీమతి డా॥ సంధ్యావందనం లక్ష్మీదేవి

మనః పూర్వక కృతజ్ఞతలు

భగవదనుగ్రముతో తయారైన 'వైదిక నిత్యకర్మవిధి' అనే ఈ గ్రంథము పురాతన వైదిక సంస్కృతికి సంబంధించినది. ఇది మానవుని ఆధ్యాత్మిక జీవనయాత్రలోని ప్రత్యేకమైన నియమావళికి చెందినది. ఈ లఘు గ్రంథము పాఠకులకు బహుముఖాలుగా ఉపయోగపడుతుంది. ఆస్తికులకు వైదికులకు విశేషమైన ప్రయోజనాన్ని సిద్ధింపచేస్తుంది. ముఖ్యంగా వేదప్రియులకు భగవద్భక్తులకు ఈశ్వరారాధకులకు ఇది ఎంతగానో దోహదపడుతుంది. వారి అంతరాత్మకు మనస్సుకు సంతృప్తిని, ఆనందాన్ని, ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తుంది.

ఈనాడు పుంఖాను పుంఖాలుగా వెలువడుతున్న అనేక విధములైన సాహిత్యము పుస్తకములు మానవజాతిన ఆందోళనకు గురిచేస్తున్నాయి. కొన్ని ఆలోచింపచేసి సన్మార్గంలో నడిపిస్తున్నాయి. మరికొన్ని తప్పుదారి పట్టిస్తున్నాయి. ఇటువంటి సమయంలో ఈ గ్రంథాల ప్రయోజనం ఎంతగానో వుంటుంది. ఇవి ఏ తరం వారికైనా ఆదరణీయమయినవి అవసరమయినవి. అన్ని కాలాలలో అందరికి ఉపయోగపడే గ్రంథాలు కొన్నే వుంటాయి. ఇది ఆ కోవలోకే వస్తుంది. కనుక సర్వవిధాల సర్వులకు అనుసరణీయమని నేను భావిస్తున్నాను.

ఈ గ్రంథ రచనకు ప్రత్యక్షంగా పరోక్షంగా సహకరించిన నా పతిదేవులు, గురుతుల్యులు శ్రీమాన్ సంధ్యావందనం శ్రీనివాసరావుగారికి శ్రద్ధతో ప్రణామాలర్పించి కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను.

ముఖ్యంగా అత్యంత ఉత్సాహంగా ముందుకు సాగుతూ ఆర్థికంగా తోడ్పాటు నందించిన ఆర్య మహిళా సమితి సభ్యులకు మా దంపతులం హృదయపూర్వక ధన్యవాదములు తెలియచేస్తున్నాము. వారికి పరాత్పరుడైన పరమాత్ముడు ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాలను ప్రసాదించాలని, వారు నిరంతరం ఆధ్యాత్మిక వేదమార్గంలో పయనించాలని, సర్వదా త్రికాలజ్ఞుడు లోక పూజ్యుడైన వేదవేద్యునే ఉపాసించాలని,

సదా ఆ దేవదేవుని కృపకు వారు పాత్రులు కావాలని మా దంపతులం పరమాత్ముని కోరుచున్నాము.

ఈ గ్రంథం యొక్క అట్ట వెనుక భాగంలో వేసిన దేవతార్చనా మందిరము - యజ్ఞశాల ఛాయా చిత్రాన్ని కోరినంతనే స్వీకృతిని ప్రసాదించిన ఆర్షశోధ సంస్థాన్ ఆచార్యులు సుప్రసిద్ధులు వేదాచార్యులు దర్శనాచార్యులు శ్రీ ఆనంద ప్రకాశ్ గారి చరణాలకు భక్తితో నమస్కృతులు అందచేస్తున్నాను.

ఈ గ్రంథ ముద్రణలో అమూల్యమైన సలహా సహకారాలనందించిన షామీర్ పేట మండలం అలియాబాద్ ఆర్షశోధ సంస్థాన్ కన్యాగురుకుల ఆచార్యిణి సుశ్రీవిదుషీ శ్రీమతి నీరజా శ్రీ భవభూతి దంపతులకు శ్రద్ధతో కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను.

అక్షరాలను అత్యంత సుందరంగా మనోజ్ఞంగా తీర్చిదిద్ది తెలుగుభాష సౌందర్యాన్ని నైపుణ్యాన్ని ప్రస్ఫుటంగా ప్రదర్శించిన ధర్మసోదరి శ్రీమతి దామరాజు నాగలక్ష్మిగారి కృషిని శ్లాఘిస్తూ ఆత్మీయంగా ప్రశంసిస్తూ ఆమెకు ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

చివరగా ఈ గ్రంథాన్ని అత్యంత రమణీయంగా తయారుచేసి అందించిన కర్షక్ ఆర్ట్ ప్రింటర్స్, విద్యానగర్, హైదరాబాద్ వారికి శ్రద్ధతో కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాము.

ఈ గ్రంథం ఇంత సర్వాంగసుందరంగా చూపరులను ఇట్టే ఆకర్షించే విధంగా తయారు కావడానికి సహకరించిన సర్వులకు హృదయపూర్వక నమస్కృతులు తెలియచేస్తూ...

'సర్వేజనాః సుఖినో భవంతు'

ధన్యవాదములతో, కృతజ్ఞతలతో

'శ్రీమతి డా॥ సంధ్యావందనం లక్ష్మీదేవి'
శ్రీ రథసప్తమి, గణతంత్ర దివసం
తేది 26-1-2015, సోమవారం

విషయ సూచిక

ప్రథమ భాగము

ద్వితీయ భాగము

తృతీయ భాగము

20. చతుర్వేదములలోని ప్రసిద్ధ వేద సూక్తములు - వ్యాఖ్యానములు

చతుర్థ భాగము

21. వైదిక పర్వములు - విధులు

పంచమ భాగము

22. సంస్కార సముచ్చయము

ప్రథమ భాగము

వైదిక నిత్యకర్మ విధి

ప్రాతః స్మరణ మంత్రములు
సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

మంగళ ప్రభాత వేళ అమృత స్వరూపుడైన పరమేశ్వరుని తేజోమయ ప్రకాశ శక్తిని మేము కోరుచున్నాము. ప్రాతఃకాలమున భజింప యోగ్యమైన ఆ పరాత్పరుని మహిమలను సర్వత్ర దర్శించుచున్నాము. ఆ పరంధాముని సౌమ్యభావమును మాకు ప్రసాదించమని ప్రార్థించుచున్నాము.

వేద భగవానుడు సమస్తలోకాలకు ఆరాధ్యుడు. మాననీయుడు. మేము ఆ జగత్పాలకుని సేవించి తరింతుము. ఆ పూర్ణ పురుషుని భక్తి భావముతో సేవింతుము. ఐశ్వర్య ప్రదాతవైన హే దేవా! మాకు సమస్త ఐశ్వర్యములను పశుసంపదను ప్రసాదింపుము. విద్వాంసుల శోభన బుద్ధి మమ్ములను పవిత్రులను చేయుగాక! హే భగవాన్! మోక్షప్రదాతవైన నిన్ను విశ్వమంతయు పూజించుచున్నది.

పరమాత్ముడు సర్వదివ్యగుణకర్మ స్వభావ విద్యా యుక్తుడు. పృథివి సూర్యాది లోకాలు భగవంతునిలోనే ఉన్నాయి. ఆ సర్వేశ్వరుడే సర్వదేవతలకు దేవుడు. ఆ పరమేశ్వరుడు ఎన్నడూ నశించడు. ఆ జగదీశ్వరుడే అన్నింటిలో వ్యాపించి ఉన్నాడు. ఆ సర్వసాక్షి అందరికంటే శ్రేష్ఠుడు. - ఋగ్వేదము

అథ ప్రాతః స్మరణ మంత్రాః

ఓం ప్రాత రగ్నిం ప్రాత రింద్రం హవామహే, ప్రాతర్మిత్రా వరుణాప్రాత రశ్వినా,
ప్రాతర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం, ప్రాత: సోమముత రుద్రం హువేమ॥

ఓం ప్రాతర్జితం భగ ముగ్రం హువేమ, వయం పుత్ర మదితేర్ యోవిధర్తా।
ఆధ్రశ్చిద్యం మన్యమాన స్తురశ్చిద్, రాజాచిద్యం భగం భక్షీత్యాహ॥

ఓం భగ ప్రణేతర్ భగ సత్యరాధో భగేమాం ధియ ముద వాదదన్నః।
భగప్రణో జనయ గోభి రశ్వైర్ భగ ప్రనృభిర్ నృవంత: స్యామ॥

ఓం ఉతేదానీం భగవంత: స్యామ ఉత ప్రపిత్వ ఉత మధ్యే అహ్నామ్।
ఉతోదితా మఘన్త్సూర్యస్య వయం దేవానాం సుమతౌస్యామ॥

ఓం భగ ఏవ భగవా నస్తు దేవా స్తేన వయం భగవంత: స్యామ।
తం త్వా భగ సర్వ ఇజ్జోహవీతి స నో భగ పుర ఏతా భవేహ॥

(ఋగ్వేదం 7-41-1,2,3,4,5)

స్నాన మంత్రములు

ఓం అపోహిష్ఠా మయోభువ స్తాన ఊర్జే దధాతన । మహే రణాయ చక్షసే॥
ఓం యో వః శివతమో రస స్తస్య భాజయతేహ నః । ఉశతీ రివ మాతరః॥
ఓం తస్మా అరంగమామ వో యస్యక్షయాయ జిన్వథ। ఆపో జనయథా చ నః॥

(ఋగ్వేదం 10-9-1,2,3)

యజ్ఞోపవీత ధారణ మంత్రము

ఓం యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రమ్
ప్రజాపతే ర్య త్సహజం పురస్తాత్।
ఆయుష్య మగ్ర్యంప్రతిముంచ శుభ్రం
యజ్ఞోపవీతం బలమస్తు తేజః॥

ఓం యజ్ఞోపవీత మసి యజ్ఞస్య త్వా
యజ్ఞోపవీతేన ఉపనహ్యామి।

సంధ్యోపాసన మంత్రముల సంక్షిప్త పరిచయం

సంధ్యోపాసన ద్వారా మానవుడు పరమ పురుషార్థమగు మోక్షమును కాంక్షించును. కనుక అట్టి మోక్షప్రాప్తి కొరకు మానవులాచరింపవలసిన కర్తవ్య కర్మలు మూడు. ఒకటి - తన యెడ ఆచరింపవలసిన కర్మలు, రెండు - ఇతరుల ఎడల ఆచరింపవలసిన కర్మలు. మూడవది - పరమేశ్వరుని సాక్షాత్కారము కొఱకు ఆచరించు కర్మలు. ఈ మూడింటితో ఉపాసకుడు సాధింపగోరు కైవల్యమును ఆచమన మంత్రముతో సంకల్పించును. మొదట తన కొరకు ఆచరించు కర్మలలో ఇంద్రియ స్పర్శ మంత్రములు, మార్జన మంత్రములతో, బాహ్య ఇంద్రియముల బలము కొఱకు, యశస్సు కొఱకు, పవిత్రత కొరకు సంకల్పించును. ప్రాణాయామ మంత్రములతో అంతఃకరణ పుష్టికి పవిత్రతల కొరకుసంకల్పించును. అఘమర్షణ మంత్రములతో సర్వవ్యాపకుడైన పరమేశ్వరుని ఈ సృష్టికంతకూ కర్తగనెంచి పాపములకు దూరముగ నుండుటకు సంకల్పించును. ఈ ఐదు కర్మలను ఉపాసకుడు తన కొఱకు చేయవలయును.

తరువాత మనసాపరిక్రమ మంత్రములతో హే భగవన్ మాపై యితరులకు, ఇతరులపై మాకును వైరభావం లేకుండా అనుగ్రహింపుమని భగవంతుని ప్రార్థించుచు తదనుగుణముగ తోటి ప్రాణుల ఎడల మెలగ వలయును.

తరువాత ఉపస్థాన మంత్రములతో ఉపాసకుడు పరమేశ్వరుని కత్యంత సమీపమున చేరి పరమేశ్వరునిలోని ఆనందము ననుభవించుట కొరకు సంకల్పించుచు, తత్సిద్ధికై అష్టాంగ యోగాదులను అభ్యసింప వలయును.

అథ బ్రహ్మయజ్ఞః - సంధ్యోపాసన మంత్రాః

ఓం భూర్ భువః స్వః ।
తత్ సవితుర్ వరేణ్యమ్,
భర్గో దేవస్య ధీమహి ।
ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥

ఆచమన మంత్రము

ఓం శం నో దేవీ రభిష్టయ, ఆపో భవంతు పీతయే ।
శం యో రభిస్రవంతు నః ॥

ఇంద్రియ స్పర్శ మంత్రములు

ఓం వాక్ వాక్, ఓం ప్రాణః ప్రాణః, ఓం చక్షుః చక్షుః, ఓం శ్రోత్రం శ్రోత్రమ్,
ఓం నాభిః, ఓం హృదయమ్, ఓం కంఠః, ఓం శిరః
ఓం బాహుభ్యాం యశోబలమ్ ఓం కరతల కరపృష్ఠే,

(ఈశ్వర ప్రార్థనాపూర్వక) మార్జన మంత్రములు

ఓం భూః పునాతు శిరసి, ఓం భువః పునాతు నేత్రయోః
ఓం స్వః పునాతు కంఠే, ఓం మహః పునాతు హృదయే
ఓం జనః పునాతు నాభ్యామ్, ఓం తపః పునాతు పాదయోః
ఓం సత్యం పునాతు పునఃశిరసి, ఓం ఖం బ్రహ్మ పునాతు సర్వత్ర

ప్రాణాయామ మంత్రములు

ఓం భూః, ఓం భువః, ఓం స్వః, ఓం మహః, ఓం జనః, ఓం తపః,
ఓం సత్యమ్.

అఘమర్షణ మంత్రములు

ఓం ఋతం చ సత్య చాభీద్ధా త్తపసో2ధ్యజాయత,
తతోరాత్ర్యజాయత, తతఃసముద్రో2ర్ణవః

ఓం సముద్రా దర్ణవా దధి సంవత్సరో అజాయత
అహెూ రాత్రాణి విదధ ద్విశ్వస్య మిషతో వశీ.

ఓం సూర్యాచంద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వ మకల్పయత్, దివంచ పృథివీం
చాంతరిక్ష మథోస్వః (ఋ. 10-170-1,2,3)

ఓం శన్నోదేవీ రభిష్టయ ఆపోభవన్తు పీతయే ।
శంయో రభిస్రవన్తు నః ॥ (యజు. 36-12)

మనసా పరిక్రమ మంత్రములు

ఓం ప్రాచీ దిగగ్నిరధిపతిరసితో రక్షితాదిత్యా ఇషవః
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యోనమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో2స్మాన్ ద్వేష్టి,
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

ఓం దక్షిణా దిగింద్రో2ధిపతిస్తిరశ్చిరాజీ రక్షితా, పితర ఇషవః,
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో2స్మాన్ ద్వేష్టి
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

ఓం ప్రతీచీ ద్విగ్వరుణో2ధిపతిః పృదాకూ రక్షితాన్న మిషవః
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

ఓం ఉదీచీ దిక్ సోమో2ధిపతిః స్వజో రక్షితాశని రిషవః
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

ఓం ధ్రువాదిగ్విష్ణురధిపతిః కల్మాషగ్రీవో రక్షితా వీరుధ ఇషవః
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

ఓం ఊర్ధ్వాదిగ్ బృహస్పతి రధిపతిః శ్విత్రో రక్షితా వర్షమిషవః
తేభ్యో నమో2ధిపతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో నమ।
ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు, యో 2స్మాన్ ద్వేష్టి
యం వయం ద్విష్మ స్తం వో జంభే దధ్మః॥

(అథర్వ. 3-27-1,2,3,4,5,6)

ఉపస్థాన మంత్రములు

ఓం ఉద్వయం తమసస్పరి స్వః పశ్యన్త ఉత్తరమ్।
దేవం దేవత్రా సూర్య మగన్మజ్యోతి రుత్తమమ్॥ (యజు. 35-14)

ఓం ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః।
దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్॥ (యజు. 33-31)

ఓం చిత్రం దేవానాముదగా దనీకం
చక్షుర్మిత్రస్య వరుణ స్యాగ్నేః।
ఆప్రాద్యావా పృథివీ అంతరిక్షగ్ం,
సూర్య ఆత్మా జగత స్తస్థుషశ్చ స్వాహా॥

ఓం తచ్చక్షుర్దేవహితం పురస్తా చ్ఛుక్ర ముచ్చరత్
పశ్యేమ శరదః శతమ్, జీవేమ శరదః శతగ్ం।
శృణుయామ శరదః శతం, ప్రబ్రవామ శరదః శతం
అదీనాస్స్యామ శరదః శతం, భూయశ్చ శరదః శతాత్॥

గురుమంత్రము - గాయత్రీ

ఈ మంత్రం మూడుసార్లు జపించాలి.

ఓం భూర్భువః స్వః, త త్సవితుర్వరేణ్యమ్।
భర్గో దేవస్య ధీమహి, ధియో యో నః ప్రచోదయాత్॥

(యజు. 36-3, ఋ. 3-62-10, సా. 900)

హే రక్షకా! సచ్చిదానంద స్వరూపా, నిత్యశుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావా, అజ నిరంజన నిరాకార సర్వ వ్యాపకా సర్వాంతర్యామిన్ జగదుత్పాదకదేవా! నీ దివ్యము వరేణ్యమునైన సచ్చిదానంద స్వరూపమును మేము సర్వదా మా హృదయమున ధ్యానింతుము. మాకు సద్బుద్ధినిచ్చి సద్వ్రతములను ఆచరించునట్లు మమ్ము అనుగ్రహింతువు గాక!

సమర్పణ

హే జగదీశ్వర! దయానిధే! భవత్ కృపయా, అనేన జపోపాసనాది కర్మణా, ధర్మార్థ కామమోక్షాణాం సద్యః సిద్ధిః భవే న్నః

హే జగదీశ్వర! దయాళు, నీ కృపవలన మేము చేసిన ఈ జప ఉపాసనాది కర్మముల ద్వారమున ధర్మార్థ కామ మోక్షములు వెంటనే సిద్ధించును గాక!

నమస్కార మంత్రము

ఓం నమః శంభవాయ చ, మయోభవాయ చ, నమః శంకరాయ చ, మయస్కరాయ చ, నమః శివాయ చ, శివతరాయ చ॥ (యజు. 16-41)

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

(సంధ్యోపాసన విధి సమాప్తము)

ఈశ్వర స్తుతి - ప్రార్థన - ఉపాసన మంత్రములు

సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

సర్వ శుభంకరుడవైన హే పరమాత్మా! మాలోని సమస్త పాపములను, దుఃఖములను దూరము చేసి ఏది కల్యాణ ప్రదమో దానినే మాకు ప్రసాదించుము. సమస్త ప్రాణి జాతమునకు దేహాదులను ప్రసాదించువాడు పరమాత్ముడే. సమస్త జగత్తునకు గతి గమ్యము అతడే. సమస్త దేవగణములు ఆ సర్వేశ్వరుని ఆజ్ఞలనే పాలించుచున్నవి. ఆయన ఆశ్రయమే మోక్షదాయకము. ఆ దేవదేవుని అనాశ్రయమే మరణదాయకము. ఆయన పృథివ్యాది లోకములను పాలించువాడు. అతడే బంధువు, జనకుడు, విధాత. వేదవేద్యుడైన ఆ పరమపూజ్యునకు భక్తితో నమస్కరించుచున్నాము.

పరమేశ్వరుని స్తుతించుటవలన ఆయనపై భక్తి శ్రద్ధలేర్పడును. తద్వారా ఆయనలోని గుణములను స్మరించి మనము వాటిని అనుసరించుటకు వీలగును. ప్రార్థన వలన అభిమానము నశించి పరమాత్ముని సహాయము లభించును. ఉత్సాహము పెరిగి పురుషార్థపరుల మగుదుము. ఉపాసన వలన భగవంతుని సాక్షాత్కారము లభించి ఆయనతో మేళనము కలిగి ఆ జగదీశ్వరునిలోని ఆనందమును అనుభవింతుము.

అథ ఈశ్వరస్తుతి ప్రార్థనోపాసనా మంత్రాః

ఓం విశ్వాని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ।
యద్ భద్రం తన్న ఆసువ॥

ఓం హిరణ్య గర్భః సమవర్త తాగ్రే,
భూతస్య జాతః పతి రేక ఆసీత్।
సదాధార పృథివీం ద్యా ముతేమాం
కస్మైదేవాయ హవిషా విధేమ॥

ఓం యఆత్మదా బలదా, యస్య
విశ్వ ఉపాసతే, ప్రశిషం యస్య దేవాః।
యస్య చ్ఛాయామృతం యస్య మృత్యుః
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ॥

ఓం యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్వైక,
ఇద్రాజా జగతో బభూవ।
య ఈశే అస్య ద్విపద శ్చతుష్పదః
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ॥

ఓం యేన ద్యౌరుగ్రా పృథివీచ దృఢా,
యేన స్వః స్తభితం యేన నాకః।
యో అంతరిక్షే రజసో విమానః
కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ॥

ఓం ప్రజాపతే నత్వ దేతా న్యన్యో,
విశ్వాజాతాని పరితా బభూవ।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు
వయం స్యామ పతయోరయీణామ్॥

ఓం సనో బంధుర్జనితా స విధాతా
ధామాని వేద భువనాని విశ్వా।
యత్ర దేవా అమృత మానశానా
స్తృతీయే ధామన్నధ్యైరయన్త॥

ఓం అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్
విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్।
యుయోధ్యస్మ జ్జుహురాణమేనో
భూయిష్ఠాంతే నమ ఉక్తింవిధేమ॥

(ఇతి ఈశ్వరస్తుతి ప్రార్థనోపాసనా మంత్రాః)

స్వస్తి వచన మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

వేదవేద్యుడైన పరమాత్ముడు ప్రాణికోటి శ్రేయస్సును కాంక్షించి సృష్టి స్థితి లయ రూప యజ్ఞమును చేయుచున్నాడు. మానవులందరికీ తల్లి తండ్రి గురువు దైవము ఆ పరమ పురుషుడే.

వేదోపదేశకులు మానవజాతిని సన్మార్గమున నడిపించుగాక! వేదమాత మాకు దివ్య శక్తులను ప్రసాదించి సుఖసాధనముగుగాక! శాంతిప్రదాత పరమాత్ముడు మమ్ములను సర్వదా రక్షించుగాక! దుష్టులను దండించు న్యాయకారియగు రుద్రస్వరూపుడైన పరమేశ్వరుడు సజ్జనులను సర్వదా రక్షించుగాక! మాలోని దశప్రాణములు సుదృఢములై మాకు హాని కలిగింపకుండుగాక! హే భగవన్! సత్కర్మలను ఆచరించుటకు మాకు ధనధాన్యములను సమృద్ధిగా ప్రసాదింతువుగాక! సూర్యచంద్రులవలె మేము ఉన్నత మార్గమును అనుసరింతుము గాక! ఏ ప్రాణిని హింసింప కుండుముగాక! మేము సర్వదా సజ్జనుల సాంగత్యము చేయుదుము గాక! యజ్ఞాది సత్కర్మలను చేయు వేద విదులైన విద్వాంసులు మాకు యశస్సును, శుభమును ప్రసాదింతురుగాక! హే ప్రభూ! నీ వేదాజ్ఞలను పాలించువారిని సర్వదా నీవే రక్షింతువు. జ్ఞానధనులు మానవ సమాజమునకు మార్గదర్శకులగుదురు గాక! సద్బుద్ధి కొరకు సర్వేశ్వరుని సదా స్మరింతుముగాక! త్యాగధనులైన ఆదిత్య బ్రహ్మచారులను సప్రేమభావముతో ఉత్తమ వాక్యములతో ప్రశంసించెదముగాక!

హే దేవా! మంగళప్రదమైన వేదవాణితో మేము నిన్ను నిత్యము ఉపాసింతుము. జ్ఞానకర్మ ఉపాసనారూప యజ్ఞమును బోధించు వాడవు నీవే. దేహమనే ఈ రథమును సప్తహోతలతో - ముఖాది అంగములతో నిర్మలమైన మనస్సుతో భగవంతుడు నిర్మించెను.

హే పరమాత్మా! త్రికరణములతో - మనోవాక్కాయకర్మలతో సర్వ విధముల శుభాచరణమును చేయుదుము. కష్టములలో పరంధాముని సహాయమునర్థింతుము. సద్బుద్ధికై పరమేశ్వరునినాశ్రయింతుము. మోక్షధాముని పొందుటకు ముక్తి మార్గమునన్వేషింతుము. భగవత్ ప్రాప్తికై ఈ శరీరము సుగమమైన నావవంటిది. నిరంతరము సత్యవచనములతోను ప్రశంసాస్తుతులతోనూ పరమాత్ముని సేవింతుము.

మేము నిరంతరము ఇతరులతో సద్భావముతో వ్యవహరించెదము గాక! మేము ఎవరిని ద్వేషింపకుందుముగాక! మమ్ములనెవ్వరు ద్వేషింపకుందురుగాక! మనుష్యుడు ధర్మాచరణతోనే భగవద్భక్తుడు కాగలడు. ఉత్తమ సంతానము నిర్మింపగలడు. ఇతరులకు మార్గదర్శనము చేయగలడు. మనుష్యుడు శరీరమనే ఈ రథముతోనే నిష్కామకర్మలను ఆచరించి కైవల్యమును పొందగలడు. వాసయోగ్యమగు వసుంధరా పృథివి సిరిసంపదలతో నిండియుండి మమ్ములను సుఖింపచేయుగాక! శుభకర్మలు చేయుటకై భగవంతుడు మమ్ములను నిత్యము ప్రేరేపించుగాక!

పాపరహితులు ధర్మాత్ములు సత్యవాదులైన ప్రభువులు మమ్ములను పాలింతురుగాక! విద్వాంసుల సాంగత్యముతో మేము సహృదయులము అగుదుముగాక! శుభసంకల్పముతో జీవింతుము గాక! జగత్పాలకుడు పోషకుడు రక్షకుడగు ఆ దేవదేవుని - స్తుతించెదముగాక! సర్వజ్ఞుడగు ఆ సర్వేశ్వరుడు సంసారసాగరము నుండి మమ్ములను తరింపచేయుగాక! లోక పూజ్యుడైన పరమాత్మునికి ప్రీతికరమైన వేద విహిత శుభకర్మలను ఆచరించెదము గాక! సమాహిత - ఏకాగ్రమైన మనస్సుతో సర్వద్రష్టను స్తుతించెదముగాక! పరాత్పరుడు మాకు ముక్తి ఫలమును ప్రసాదించుగాక!

అథ స్వస్తివాచన మంత్రాః

ఓం అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజం। హోతారం రత్నధాతమమ్॥

ఓం స నః పితేవ సూనవే2గ్నే సూపాయనో భవ। సచ స్వానః స్వస్తయే॥

ఓం స్వస్తినో మిమీతా మశ్వినా భగః స్వస్తి దేవ్యదితి రనర్వణః।
స్వస్తి పూషా అసురో దధాతు నః స్వస్తిద్యావా పృథివీ సుచేతునా॥

ఓం స్వస్తయే వాయు ముపబ్రవామహై సోమంస్వస్తి భువనస్య యస్పతిః।
బృహస్పతిం సర్వగణం స్వస్తయే స్వస్తయ ఆదిత్యాసో భవన్తు నః॥

ఓం విశ్వే దేవా నో అద్యా స్వస్తయే, వైశ్వానరో వసురగ్నిః స్వస్తయే।
దేవా అవన్త్వృ భవః స్వస్తయే స్వస్తి నో రుద్రః పాత్వంహసః॥

ఓం స్వస్తి మిత్రా వరుణా స్వస్తి పథ్యే రేవతి।
స్వస్తి న ఇన్ద్రశ్చాగ్ని శ్చ స్వస్తినో అదితే కృధి॥

ఓం స్వస్తి పన్థా మనుచరేమ సూర్యాచంద్రమసా వివ।
పునర్దదతా2ఘ్నతా జానతా సంగమేమహి॥

ఓం యే దేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాం మనోర్యజత్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః।
తే నో రాసన్తా మురుగాయ మద్య యూయం పాత స్వస్తిభిః సదా నః॥

ఓం యేభ్యో మాతా మధుమత్పిన్వతే పయః పీయూషం ద్యౌ రదితి రద్రి బర్హాః।
ఉక్థశుష్మాన్ వృషభ రాన్త్స్వప్నసస్తాం ఆదిత్యాం అనుమదా స్వస్తయే॥

ఓం నృచక్షసో అనిమిషన్తో అర్హణా బృహద్దేవాసో అమృతత్వ మానశుః।
జ్యోతీరథా అహిమాయా అనాగసో దివో వర్ష్మాణం వసతే స్వస్తయే॥

ఓం సమ్రాజో యే సువృధో యజ్ఞమాయయు రపరి హ్వృతాదధిరే దివి క్షయమ్।
తాం ఆవివాస నమసా సువృక్తిభి ర్మహో ఆదిత్యాం అదితిం స్వస్తయే॥

ఓం య ఈశిరే భువనస్య ప్రచేతసో విశ్వస్య స్థాతుర్జగతశ్చ మన్తవః।
తే నః కృతాదకృతాదేన సస్పర్యద్యా దేవాసః పిపృతా స్వస్తయే॥

ఓం భద్రే ష్వింద్రం సుహవం హవామహే, అంహోముచం సుకృతం దైవ్యం జనమ్। అగ్నిం మిత్రం వరుణం సాతయే భగం, ద్యావా పృథివీ మరుతః స్వస్తయే॥

ఓం సుత్రామాణం పృథివీం ద్యామనేహసమ్, సుశర్మాణ మదితిం సుప్రణీతిమ్। దైవీం నావం స్వరిత్రామనాగస మస్రవంతీ మా రుహేమా స్వస్తయే॥

ఓం విశ్వే యజత్రా అధివోచ తోతయే త్రాయధ్వం నో దురేవాయా అభిహ్రుతః। సత్యయా వో దేవ హూత్యా హువేమ, శృణ్వతో దేవా అవసే స్వస్తయే॥

ఓం అపామీవామప విశ్వామనాహుతి మపారాతిం దుర్విదత్రా మఘాయతః। ఆరే దేవా ద్వేషో2స్మద్యుయోతనోరుణః శర్మయచ్ఛతా స్వస్తయే॥

ఓం అరిష్టః సమర్తో విశ్వ ఏధతే ప్ర ప్రజాభిర్జాయతే ధర్మణ స్పరి। య మాదిత్యాసో నయథా సునీతిభి రతి విశ్వాని దురితా స్వస్తయే॥

ఓం యం దేవాసో2వథ వాజసాతౌ యం శూరసాతా మరుతో హితే ధనే। ప్రాతర్యావాణం రథమింద్ర సానసి మరిష్యన్త మా రుహేమా స్వస్తయే॥

ఓం స్వస్తినః పథ్యాసు ధన్వసు స్వస్త్యప్సు వృజనే స్వర్వతి। స్వస్తి నః పుత్రకృథేషు యోనిషు స్వస్తిరాయే మరుతో దధాతన॥

ఓం స్వస్తి రిద్ధి ప్రపథే శ్రేష్ఠా రేక్ణ స్వత్యభి యా వామ మేతి। సానో అమాసో అరణే నిపాతు స్వావేశా భవతు దేవగోపా॥

ఓం ఇషే త్వోర్జేత్వా వాయవ స్థ దేవో వః సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠ తమాయ కర్మణ, ఆప్యాయధ్వమఘ్న్యా ఇంద్రాయ భాగమ్। ప్రజావతీ రనమీవా అయక్ష్మా మావస్తేన ఈశత, మాఘశగ్ంసో ధ్రువా అస్మిన్ గోపతౌ స్యాత బహ్వీ ర్యజమానస్య పశూన్ పాహి॥

ఓం ఆనో భద్రాః క్రతవో యంతు విశ్వతో2దబ్ధాసో అపరీతాస ఉద్భిదః।
దేవా నో యథా సదమిద్వృధే అసన్న ప్రాయువో రక్షితారో దివే దివే॥

ఓం దేవానాం భద్రా సుమతి ర్బుజూయతాం దేవానాగ్ం రాతిరభి నో నివర్తతామ్। దేవానాం సఖ్యముపసేదిమా వయమ్ దేవా న ఆయుః ప్రతిరంతు జీవసే॥

ఓం తమీశానం జగతస్తస్థుషస్పతిం ధియం జిన్వమవసే హూమహే వయమ్। పూషా నో యథా వేదసామసద్వృధే రక్షితా పాయురదబ్ధః స్వస్తయే॥

ఓం స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తినః పూషా విశ్వ వేదాః।
స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్ట నేమిః స్వస్తినో బృహస్పతి ర్దధాతు॥

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాక్షభి ర్యజత్రాః।
స్థిరై రంగై స్తుష్టువాగ్ం స స్తనూభి ర్వ్యశేమహి దేవ హితం యుదాయుః॥

ఓం అగ్న ఆ యాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాత యే।
నిహోతా సత్సి బర్హిషి॥ (సామవేద గానం)

ఓం త్వమగ్నే యజ్ఞానాం హోతా విశ్వేషాం హితః। దేవేభి ర్మాను షే జనే॥
(సామవేదగానం)

ఓం యే త్రిషప్తాః పరియంతి విశ్వారూపాణి బిభ్రతః।
వాచస్పతి ర్బలాతేషాం తన్వో అద్య దధాతు మే॥

(ఇతి స్వస్తి వాచన మంత్రాః)

శాంతి వచన మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

హే శాంతి స్వరూప పరమేశ్వరా! అగ్ని, జలము, సోమలతాది వనస్పతులు - ఓషధులు మాకు ఆరోగ్యమును, శుభమును, శాంతిని ప్రసాదించుగాక! నిర్మలమగు అంతరిక్షము పృథివీ ద్యులోకములు మాకు శాంతినిచ్చుగాక! మేఘములు వర్షించి మాకు ఔషధీజలమును ప్రసాదించుగాక! పుణ్యవంతులుచేయు సత్కర్మలు మాకు శాంతిని చేకూర్చునుగాక! హేభగవన్! మమ్ములను మాగోవులను పశువులను రక్షించెదవుగాక!

తేజోమయుడైన సూర్యుడు అష్టదిక్కులు నదులు పర్వతములు సమస్తవిధముల శుద్ధజలములు మాకు శాంతి ప్రదములగుగాక! వేదోపదేశము చేయు ఆచార్యులు బ్రహ్మచారులు మాకు శాంతిని చేకూర్చుదురుగాక! వేదమాత పుత్రులైన బ్రహ్మనిష్ఠులు, బ్రహ్మజ్ఞానులు, బ్రహ్మవేత్తలు, తపోధనులు, త్యాగులు, వీతరాగులు మాకు శాంతిని ప్రసాదించుగాక!

శ్రేష్ఠము ప్రసిద్ధమైన శాస్త్రవేత్తలు, కళానైపుణ్యము కలిగిన శిల్పులు, వైద్యులు, ధర్మాత్ములైన పితరులు మాకు శాంతినిత్తురుగాక! పరమాత్ముడు సమస్త ప్రాణికోటికి శాంతిని ప్రసాదించుగాక! సమస్త జడదేవతలు మాకు శాంతి కారకములగును గాక! పగలు రాత్రి శుభంకరములై మాకు శాంతిని వర్షింపచేయుగాక! సర్వవ్యాపకుడైన పరమాత్ముడు మాకు శాంతినిచ్చి సమస్త అభీష్టములను సిద్ధింపచేయుగాక! ఓషధీ వనస్పతులు మమ్ములను రోగరహితములు చేయుగాక! వసుదేవతలైన సూర్యచంద్ర నక్షత్రాదులు

పృథివి జలము అగ్ని వాయువు ఆకాశాది జడదేవతలు మమ్ములను సర్వదా రక్షించి కాపాడుదుగాక! ప్రకృతి ప్రళయములు భీభత్సములు సంభవించకుండుగాక! ప్రాణికోటికి ప్రమాదము వాటిల్లు సమస్త ఉపద్రవములను పరమాత్ముడు పరిహరించుగాక! సమస్త విశ్వము సంపూర్ణముగ శాంతినిచ్చుగాక! ఆ శాంతి నాలో చేరి నన్ను వర్ధిల్లచేయుగాక! హేపరమాత్మా! మాకు మిత్రులు శత్రువులు ప్రత్యక్షంగా వున్నవారు పరోక్షంగా ఉన్నవారు తెలిసినవారు తెలియని వారితో మాకు భయము లేకుండుగాక! సర్వవేళలా సర్వదిక్కుల నుండి మేము నిర్భయులమై ఉందుముగాక! శాంతిప్రదాత పరమాత్ముడు మాకు శాంతిని అభయమును ప్రసాదించుగాక!

ఆదిమధ్యాంత రహితుడు సర్వద్రష్టయైన పరమాత్ముడు విద్వజ్జనములకు మోక్షధామమును దర్శింపచేయుగాక! ఆ సర్వసాక్షి కృపవలన శతాధికవర్షములు దివ్యవాణితో సంభాషించెదము గాక! మంగళమయనేత్రములతో శతవర్షములు యజ్ఞయాగాది శుభకార్యములను దర్శించెదముగాక! నిరంతరము మా శ్రోత్రములతో శుభంకరమైన మంజులనాదమును - వేదస్తుతులను విందుముగాక! సర్వదా స్వతంత్రులుగా జీవింతుముగాక!

కర్మనిష్ఠులు, కర్మయోగులు, జ్ఞానులు, జ్ఞానయజ్ఞములు చేయువారి అంతఃకరణము శుభసంకల్పమగునుగాక! జ్ఞానకర్మ ఉపాసనల తపస్సు కలిగిన మనస్సునకు నాశరహితుడైన పరమాత్ముని సాక్షాత్కారము లభించుగాక! భూత భవిష్యత్ వర్తమాన కాలాల్లో సప్తహోతలతో జ్ఞానేంద్రియములతో చేయబడు మనోయజ్ఞముతో నా అంతఃకరణము శివసంకల్పమగునుగాక! ఋగ్వేదాది చతుర్వేదముల జ్ఞానముతో నిండివున్న నా మనస్సు మంగళప్రదమగునుగాక!

అథ శాన్తికరణ మంత్రాః

ఓం శన్న ఇన్ద్రాగ్నీ భవతామవోభిః శన్న ఇన్ద్రా వరుణా రాతహవ్యా।
శమిన్ద్రా సోమా సువితాయ శంయోః శన్న ఇన్ద్రా పూషణా వాజసాతౌ॥

ఓం శన్నో భగః శమునః శంసో అస్తు, శన్నః పురంధిః శము సంతురాయః।
శన్నః సత్యస్య సుయమస్య శంసః శన్నో అర్యమా పురుజాతో అస్తు॥

ఓం శన్నో ధాతా శము ధర్తానో అస్తు శన్న ఉరూచీ భవతు స్వధాభిః।
శం రోదసీ బృహతీ శం నో అద్రిః శంనో దేవానాం సుహవాని సంతు॥

ఓం శన్నో అగ్ని ర్జ్యోతి రనీకో అస్తు శన్నో మిత్రా వరుణా వశ్వినా శం।
శన్నః సుకృతాం సుకృతాని సంతు శన్న ఇషిరో అభివాతు వాతః॥

ఓం శన్నో ద్యావా పృథివీ పూర్వహూతౌ శమంతరిక్షం దృశయే నో అస్తు।
శం న ఓషధీర్వనినో భవంతు శం నో రజసస్పతి రస్తు జిష్ణుః॥

ఓం శన్న ఇన్ద్రో వసుభిర్దేవో అస్తు శమాదిత్యేభి ర్వరుణః సుశంసః।
శం నో రుద్రో రుద్రేభి ర్జలాషః శం న స్త్వష్టాగ్నాభిరిహ శృణోతు॥

ఓం శం నః సోమో భవతు బ్రహ్మ శం నః. శం నో గ్రావాణః శము సంతు యజ్ఞాః।
శం నః స్వరూణాం మితయో భవంతు, శం నః ప్రస్వః శమ్వస్తు వేదిః॥

ఓం శం నః సూర్య ఉరుచక్షా ఉదేతు శం న శ్చతస్రః ప్రదిశో భవంతు।
శం నః పర్వతా ధ్రువయో భవంతు శం నః సింధవః శము సన్త్వాపః॥

ఓం శం నో అదితి ర్భవతు వ్రతేభిః శం నో భవంతు మరుతః స్వర్కాః।
శం నో విష్ణుః శము పూషా నో అస్తు శం నో భవిత్రం శమ్వస్తు వాయుః॥

ఓం శం నో దేవః సవితా త్రాయమాణః శం నో భవంతూషసో విభాతీః।
శం నః పర్జన్యో భవతు ప్రజాభ్య శం నః క్షేత్రస్య పతి రస్తు శంభుః॥

ఓం శం నో దేవా విశ్వ దేవా భవంతు శం సరస్వతీ సహాధీభి రస్తు।
శమభిషాచః శము రాతిషాచః శం నో దివ్యాః పార్థివాః శం నో అప్యాః॥

ఓం శం నః సత్యస్య, పతయో భవంతు శం నో అర్వంత శ్శము సంతు గావః।
శం న ఋభవ స్సుకృత స్సుహస్తాః శం నో భవంతు పితరో హవేషు॥

ఓం శం నో అజ ఏకపాద్దేవో అస్తు శం నోఽహిర్బుధ్న్యః శం సముద్రః।
శం నో అపాం నపాత్పేరు రస్తు శం నః పృశ్నిర్భవతు దేవ గోపా॥

ఓం ఇంద్రో విశ్వస్య రాజతి శం నో అస్తు ద్విపదే శం చతుష్పదే॥

ఓం శం నో వాతః పవతాగ్ం శ న స్తపతు సూర్యః।
శం నః కనిక్రదద్దేవః పర్జన్యో అభివర్షతు॥

ఓం అహాని శం భవంతు న శ్శగ్ం రాత్రీః ప్రతిధీయతామ్
శం న ఇంద్రాగ్నీ భవతా మవోభిః।
శం న ఇంద్రావరుణా రాతహవ్యా శ న ఇంద్రాపూషణా వాజసాతౌ
శమింద్రా సోమా సువితాయ శంయోః॥

ఓం శం నో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవంతు పీతయే। శంయో రభి స్రవంతు నః॥

ఓం ద్యౌః శాంతి రంతరిక్షగ్ం శాంతిః పృథివీ శాంతిః
ఆపః శాంతి రోషధయః శాంతి ర్వనస్పతయ శ్శాంతిః।
విశ్వేదేవాః శాంతిర్బ్రహ్మ శాంతిః సర్వగ్ం శాంతిః
శాంతిరేవ శాంతి స్సా మా శాంతిరేధి॥

ఓం తచ్చక్షుర్దేవహితం పురస్తాచ్ఛుక్ర ముచ్చరత్ పశ్యేమ శరదః శతమ్
జీవేమ శరదః శతగ్ం, శృణుయామ శరదః శతమ్
ప్రబ్రవామ శరదః శతం అదీనాః స్యామ శరదః శతమ్
భూయశ్చ శరదః శతాత్॥

ఓం యజ్జాగ్రతో దూరముదైతి దైవం తదు సుప్తస్య తథైవైతి।
దూరంగమం జ్యోతిషాం జ్యోతి రేకం తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం యేన కర్మాణ్యపసో మనీషిణో యజ్ఞే కృణ్వంతి విదథేషు ధీరాః
యదపూర్వం యక్షమన్తః ప్రజానాం తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం యత్ప్రజ్ఞానముత చేతో ధృతిశ్చ యజ్జ్యోతిరంత రమృతం ప్రజాసు।
యస్మాన్న ఋతే కించన కర్మక్రియతే తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం యేనేదం భూతం భువనం భవిష్య త్పరిగృహీత మమృతేన సర్వమ్।
యేన యజ్ఞ స్తాయతే సప్త హోతా తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం యస్మిన్నృచః సామ యజూగ్ంషి యస్మిన్ ప్రతిష్ఠితా రథనాభావివారాః
యస్మిం శ్చిత్తగ్ం సర్వమోతం ప్రజానాం తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం సుషారథి రశ్వానివ యన్మనుష్యాన్నేనీయతే 2భీషుభి ర్వాజిన ఇవ।
హృత్ప్రతిష్ఠం యదజిరం జవిష్ఠం తన్మే మనః శివసంకల్పమస్తు॥

ఓం స నః పవస్వ శం గవే శం జనాయ శమర్వతే । శం రాజన్నోషధీభ్యః॥

ఓం అభయం నః కరత్యంతరిక్ష మభయం ద్యావాపృథివీ ఉభే ఇమే।
అభయం పశ్చా దభయం పురస్తా దుత్తరా దధరా దభయం నో అస్తు॥

ఓం అభయం మిత్రా దభయ మమిత్రా దభయం జ్ఞాతా దభయం పరోక్షాత్
అభయం నక్త మభయం దివా నః సర్వా ఆశా మమ మిత్రం భవంతు॥

(ఇతి శాంతికరణ మంత్రాః)

ద్వితీయ దేవయజ్ఞము - వ్యాఖ్యానము

భారతీయ సంస్కృతికి మూలాధారమైన పంచ మహాయజ్ఞములలో దేవ యజ్ఞము రెండవది. యజ్ఞమనగా దేవపూజ, సంగతికరణము, దానము అను మూడు శ్రేష్ఠ కర్మల కలయిక. పృథివ్యాది పంచభూతములను శుద్ధమొనర్చు ప్రక్రియకు దేవపూజ యనిపేరు. మంచి వస్తువుల, మంచివారల సమీకరణమును సంగతికరణమందురు. యజ్ఞము చేయుట ద్వారా యజ్ఞకర్త పరిసర వాతావరణమును శుద్ధమొనర్చి తోటి ప్రాణులకు స్వస్థతను అనగా ఆరోగ్యమును దానము చేయును. ఇట్టి శ్రేష్ఠతమ కర్మను మన పూర్వులు నిత్యము ప్రాతః సాయం సంధ్యా సమయములలో కర్తవ్య కర్మగ ఆచరించుచున్నట్లు మన ఇతిహాస గాథలు తెలియచేయుచున్నవి. రాజులు తమ దేశమున సకాలములో వర్షములు కురిసి చక్కని పంటలు పండి సకల ఐశ్వర్యములతో తులతూగుతూ ప్రజలంతా సుఖశాంతులతో జీవించుటకై అశ్వమేధాది బృహత్ యాగములను ఋషులచే చేయించుచుండిరి. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు

అన్నాద్ భవంతి భూతాని పర్జన్యాదన్నసంభవః।
యజ్ఞాత్భవతి పర్జన్యో యజ్ఞః కర్మసముద్భవః॥

అని ఈ యజ్ఞము వలన సకాలములో వర్షములు కురిసి పంటలు పండి ప్రాణుల కన్నము లభించునని ఉపదేశించిరి.

ఇట్టి వైజ్ఞానిక ప్రక్రియయైన యజ్ఞముపై నేడు ప్రపంచములోని అనేక దేశములందలి వైజ్ఞానికులు పరిశోధనలు గావించుచున్నారు. పశ్చిమ జర్మనీ, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు, పోలెండు, చిలీ వంటి అనేక దేశములలో ఈ అగ్నిహోత్ర(యజ్ఞ)ము ద్వారా చికిత్సను, వ్యవసాయమును చేయుచున్నారు. అగ్నిహోత్ర భస్మముతో 1. భస్మములు, 2 ఆయింట్‌మెంట్లు, 3.కేప్స్యూల్స్, 4.క్రీమ్స్ 5. ఐ డ్రాప్స్ 6. ఇన్హైలేషన్స్ మున్నగు రకరకముల ఔషధములను తయారు చేయుచున్నారు. వీనితో అనేక వ్యాధులను నయము చేయుటయు జరుగుచున్నది.

అగ్నిహోత్ర వాతావరణములో మొక్కలను పెంచిన ఒక అద్భుతమైన మార్పు గోచరమగునని పరిశోధనలలో కనుగొనిరి. చిలీలోని సెంటియాగో వద్ద పొలములో ఇర్విన్ జక్కరియన్ అను వ్యవసాయదారుడు ప్రతినిత్యము అగ్నిహోత్రము చేసి ఆలుగడ్డలు, టమాటాలు,చిక్కుళ్ళు వంటి పంటలను పండించుటలో రసాయనిక ఎరువులను, క్రిమిసంహారక మందులు లేకుండానే అత్యాశ్చర్యకరమయిన ఫలితములను సాధించుచున్నట్లు తెలుపుచున్నాడు. క్లాస్‌విల్హెమ్ అను పశ్చిమ జర్మన్ వాస్తవ్యుడు అగ్నిహోత్రపు వాతావరణములో మొక్కలు ఆరోగ్యముగ బలముగ పెరుగునని చెప్పుచున్నాడు. పోలెండులో అగ్నిహోత్రమును గూర్చి అనేక నగరములలో భారీ ఎత్తున ప్రచారము జరుపబడుచున్నది.

మానవుడు జగత్తునకెంత ఉపకారము చేయునో అంతే సుఖము అతనికి ఈశ్వరుని వ్యవస్థవలన లభించుననునది వైదిక కర్మ సిద్ధాంతము. వాయు మండలమును శుద్ధి చేయుటలో రెండు విధముల ప్రయత్నములున్నవి. ఒకటి ఈశ్వరునిచే చేయబడిన వ్యవస్థ. రెండవది మానవుని ప్రయత్నము. వీనిలో మొదటిది ఈశ్వరుడు అగ్నిరూప సూర్యుని మరియు సుగంధరూప పుష్పాది పదార్థములనుత్పన్నము చేసెను. ఆ సూర్యుడు నిరంతరము జగత్తులోని పదార్థములలోని రసములను పైకాకర్షించుచుండును. పుష్పాదులలోని సుగంధము కూడ వాతావరణములోని దుర్గంధమును నివారించుచుండును. రెండవది – మానవ ప్రయత్నము. జగత్తులో దేహధారులైన ప్రాణులన్నింటిలో మానవుడు ఉత్తముడు, కనుక అందరికి ఉపకరించు యజ్ఞమును చేయనందువలన మనుష్యునకు దోషము కలుగును.

ఇట్లు సకల జగత్కళ్యాణ కారకమైన ఈ యజ్ఞ ప్రక్రియ ప్రపంచము నందలి నేటి సంస్కృతులన్నింటికిని ఆది సంస్కృతియైన వైదిక సంస్కృతి నుండియే ఆవిర్భవించినదనుట మనకెంతో గర్వకారణము.

సంకల్పము

పురోహితుడు యజ్ఞ యజమానులచే సంకల్పము చెప్పించును

ఓమ్ తత్సత్ ఆద్య బ్రహ్మణః ద్వితీయ ప్రహరార్ధే శ్వేతవరాహకల్పే సప్తమే వైవస్వత మన్వంతరే అష్టావింశతి తమే చతుర్యుగే కలియుగే ప్రథమ పాదే ప్రథమచరణే ఆర్యావర్త దేశే పుణ్య భూమౌ జంబూద్వీపే భరతవర్షే భరత ఖండే మేరోః దక్షిణ దిక్భాగే శ్రీశైలస్య వాయవ్య ప్రదేశే కృష్ణాగోదావరీ నద్యోః మధ్యదేశే తెలంగాణా రాజ్య అంతర్గత భాగ్యనగరే ...... ప్రాంతే అస్మాకం శోభన గృహే అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన *శ్రీ మన్మథ* నామ సంవత్సరే *ఉత్తరాయణే వసంతఋతౌ చైత్రమాసే శుక్లపక్షే భానువాసరే* అశ్వనీ నక్షత్రే శుభయోగే శుభకరణే ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం *ప్రతిపద్యాం తిథౌ* - (పాడ్యమి) - *జమదగ్ని మహర్షి గోత్రోత్పన్నః* శ్రీమాన్ .... నామాహం మమ ధర్మపత్నీ సమేతః సౌభాగ్యవతి శ్రీమతి ...... నామ్నీం *నూతన గృహ ప్రవేశ సంస్కార* శుభ సందర్భే మమ గృహే ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్య, సిద్ధ్యర్థం లోకకళ్యాణార్థం తథా వైదిక ధర్మ ప్రాచుర్యార్థం పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం విశ్వమంగళ హోమం కరణాయ భవతీం వృణే - పురోహితురాలు .. **వృతాస్మి** - భవంతం - వృణే పురోహితుడు .. **వృతోస్మి.**

ఆచమన మంత్రములు

ఓం అమృతోపస్తరణ మసి స్వాహా। (1. ఆచ.)

ఓం అమృతాపిధాన మసి స్వాహా। (2. ఆచ.)

ఓం సత్యం యశః శ్రీర్మయి శ్రీః శ్రయతాం స్వాహా॥ (3. ఆచ.)

అగ్నిహోత్ర మంత్రములు

అంగస్పర్శ మంత్రములు

ఈ క్రింది మంత్రములతో ఆ యా ఇంద్రియములను స్పృశింపవలయును.

ఓం వాఙ్మ ఆస్యే2స్తు। (పెదవులను)

ఓం నసోర్మే ప్రాణో2స్తు। (నాసికా రంధ్రములను)

ఓం అక్ష్ణో ర్మే చక్షురస్తు। (నయనములను)

ఓం కర్ణ యోర్మే శ్రోత్రమస్తు। (చెవులను)

ఓం బాహ్వో ర్మే బలమస్తు। (భుజములను)

ఓం ఊర్వోర్మ ఓజో2స్తు। (ఊరువులను)

ఓం అరిష్టాని మే2ఙ్గాని తనూ స్తన్వామే సహ సంతు॥

(శరీరమందంతట జలమును ప్రోక్షింపవలయును)

అగ్న్యాధాన మంత్రము

ఓం భూర్భువః స్వః । ఓం భూర్భువః స్వర్ద్యౌరివభూమ్నా పృథివీవ వరిమ్ణా తస్యాస్తే పృథివి దేవయజని। పృష్ఠే2గ్ని మన్నాద మన్నాద్యాయాదధే॥

అగ్నినుత్తేజింపజేయు మంత్రము

ఓం ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతి జాగృహి త్వమిష్టా పూర్తే సగ్ం సృజేథామయం చ। అస్మిన్ త్సధస్థే అధ్యుత్త రస్మిన్ విశ్వేదేవా యజమానశ్చ సీదత॥

సమిధాధాన మంత్రములు

ఓం అయన్త ఇధ్మ ఆత్మా జాతవేద స్తేనేధ్యస్వ వర్ధస్వ చేద్ధ వర్ధయ చాస్మాన్। ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన సమేధయ - స్వాహా॥
ఇదమగ్నయే జాతవేదసే ఇదం న మమ॥

ఓం సమిధాగ్నిం దువస్యత ఘృతైర్బోధయతాతిథిమ్। అస్మిన్ హవ్యాజుహోతన॥

ఓం సుసమిద్ధాయ శోచిషే ఘృతం తీవ్రం జుహోతన।
అగ్నయే జాతవేదసే - స్వాహా॥ ఇదమగ్నయే జాతవేదసే ఇదం న మమ॥

ఓం తన్త్వా సమిద్భి రంగిరో ఘృతేన వర్ధయామసి। బృహచ్ఛోచా యవిష్ఠ్య - స్వాహా॥
ఇద మగ్నయే అంగిరసే ఇదం న మమ.

ఘృతాహుతి మంత్రము

ఓం అయన్త ఇధ్మ ఆత్మా జాతవేద స్తేనేధ్యస్వ వర్ధస్వ చేద్ధ వర్ధయ చాస్మాన్।
ప్రజయా పశుభిర్ బ్రహ్మ వర్చసేనాన్నాద్యేన సమేధయ - స్వాహా॥
ఇదమగ్నయే జాతవేదసే ఇదం న మమ॥
ఈ మంత్రమును 5సార్లు చదువుచు 5 ఘృతాహుతు లివ్వవలయును.

జలప్రసేచన మంత్రములు

ఓం అదితే2 నుమన్యస్వ।

ఓం అనుమతే2 నుమన్యస్వ।

ఓం సరస్వత్యనుమన్యస్వ।

ఓం దేవ సవితః ప్రసువ యజ్ఞం ప్రసువ యజ్ఞపతిం భగాయ।
దివ్యోగంధర్వః కేతపూః కేతన్నః పునాతు వాచస్పతిర్ వాచం నః స్వదతు॥

ఆఘారా వాజ్యాభాగాహుతి మంత్రములు

ఓం అగ్నయే స్వాహా । ఇదమగ్నయ ఇదం న మమ॥

ఓం సోమాయ స్వాహా । ఇదం సోమాయ ఇదం న మమ॥

ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా । ఇదం ప్రజాపతయే ఇదం న మమ॥

ఓం ఇంద్రాయ స్వాహా । ఇద మింద్రాయ ఇదం న మమ॥

వ్యాహృత్యాహుతి మంత్రములు

ఓం భూరగ్నయే స్వాహా । ఇదమగ్నయ ఇదం న మమ॥

ఓం భువర్వాయవే స్వాహా । ఇదం వాయవ ఇదం న మమ॥

ఓం స్వరాదిత్యాయ స్వాహా । ఇద మాదిత్యాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భూర్భువః స్వరగ్ని వాయ్వాదిత్యేభ్యః స్వాహా।
ఇద మగ్ని వాయ్వాదిత్యేభ్యః ఇదం న మమ॥

స్విష్టకృదాహుతి మంత్రము

ఓం యదస్య కర్మణో2త్యరీరిచమ్ యద్వా న్యూన మిహాకరమ్ ।
అగ్నిష్టత్స్విష్టకృద్విద్యాత్సర్వం స్విష్టం సుహుతం కరోతు మే। అగ్నయే
స్విష్టకృతే సుహుతహుతే సర్వప్రాయశ్చిత్తా హుతీనాం కామానామ్
సమర్ధయిత్రే। సర్వాన్నః కామాన్ త్సమర్థయ స్వాహా॥
ఇద మగ్నయే స్విష్టకృతే ఇదం న మమ॥

ప్రజాపత్యాహుతి

ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా। (మనస్సులో)
ఇదం ప్రజాపతయే - ఇదం న మమ॥

ప్రధానహోమ మంత్రములు

ఓం భూర్భువః స్వః।
అగ్న ఆయూంషి పవస ఆసువోర్జమిషం చ నః। ఆరేబాధస్వ దుచ్ఛునామ్
స్వాహా॥ ఇద మగ్నయే పవనాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భూర్భువః స్వః।
అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాంచజన్యః పురోహితః। తమీమహే మహాగయం
స్వాహా॥ ఇద మగ్నయే పవమానాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భూ ర్భువః స్వః అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చః సువీర్యం। దధద్రయిం మయి పోషం స్వాహా॥ ఇద మగ్నయే పవమానాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భూ ర్భువః స్వః ప్రజాపతే న త్వ దేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ । యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయం స్యామ పతయో రయీణామ్ స్వాహా ॥ ఇదం ప్రజాపతయే ఇదం న మమ॥

అష్టాజ్యాహుతి మంత్రములు

ఓం త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య విద్వాన్ దేవస్య హేడో2వయాసిసీష్ఠాః। యజిష్ఠో వహ్నితమః శోశుచానో విశ్వాద్వేషాంసి ప్రముముగ్ధ్యస్మత్ స్వాహా॥
ఇద మగ్నీ వరుణాభ్యాం ఇదం న మమ॥

ఓం సత్వన్నో అగ్నే 2 వమో భవోతీ నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టౌ। అవయక్ష్వనో వరుణం రరాణో వీహి మృడీకం సుహవో న ఏధి స్వాహా॥
ఇద మగ్నీ వరుణాభ్యాం ఇదం న మమ॥

ఓం ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ హవ మద్యా చ మృడయ। త్వామవస్యు రాచకే స్వాహా॥ ఇదం వరుణాయ ఇదం న మమ॥

ఓం తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వందమాన స్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యు రుశగ్ం స మాన ఆయుః ప్రమోషీః స్వాహా॥ ఇదం వరుణాయ ఇదం న మమ॥

ఓం యేతే శతం వరుణయే సహస్రమ్ యజ్ఞియాః పాశా వితతా మహాన్తః।
తేభి ర్నో2ద్య సవితోత విష్ణుర్విశ్వే ముంచంతు మరుతః స్వర్కాః స్వాహా॥
ఇదం వరుణాయ సవిత్రే విష్ణవే విశ్వేభ్యో।
దేవోభ్యో మరుద్భ్యః స్వర్కేభ్యః ఇదం న మమ॥

ఓం అయాశ్చాగ్నే అస్యనభిశస్తి పాశ్చ సత్య మిత్త్వమయాసి।
అయానో యజ్ఞం వహాస్యయా నో ధేహి భేషజగ్ం స్వాహా॥
ఇదమగ్నయే అయసే ఇదం న మమ॥

ఓం ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం వి మధ్యమం శ్రథాయ ।
అథావయ మాదిత్య వ్రతే తవానాగసో అదితయే స్యామ స్వాహా॥
ఇదం వరుణా యాదిత్యా యాదితయే చ ఇదం న మమ॥

ఓం భవత న్నః సమనసౌ సచేత సావరేపసౌ । మాయజ్ఞగ్ం హిగ్ంసిష్టమ్
మా యజ్ఞపతిం జాతవేదసౌ శివౌ భవత మద్య నః స్వాహా॥
ఇదం జాతవేదోభ్యాం ఇదం న మమ॥

ప్రాతఃకాల హవన మంత్రములు

ఓం సూర్యో జ్యోతి ర్జ్యోతి సూర్యః స్వాహా।
ఓం సూర్యో వర్చో జ్యోతి ర్వర్చః స్వాహా।
ఓం జ్యోతిః సూర్యః సూర్యో జ్యోతిః స్వాహా।
ఓం సజూ ర్దేవేన సవిత్రా సజూ రుషసేంద్రవత్యా
జుషాణః సూర్యోవేతు స్వాహా॥

సాయంకాల హవన మంత్రములు

ఓం అగ్నిర్జ్యోతి ర్జ్యోతి రగ్నిః స్వాహా।
ఓం అగ్ని ర్వర్చో జ్యోతి ర్వర్చః స్వాహా।
ఓం అగ్నిర్జ్యోతి ర్జ్యోతి రగ్నిః స్వాహా। (మనస్సులో)
ఓం సజూ ర్దేవేన సవిత్రా సజూ రాత్ర్యేంద్రవత్యా
జుషాణో అగ్నిర్వేతు స్వాహా॥

ప్రాతస్సాయం సమయముల హవన మంత్రములు

ఓం భూ రగ్నయే ప్రాణాయ స్వాహా।
ఇద మగ్నయే ప్రాణాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భువ ర్వాయవే అపానాయ స్వాహా।
ఇదం వాయవే అపానాయ ఇదం న మమ॥

ఓం స్వ రాదిత్యాయ వ్యానాయ స్వాహా।
ఇదమాదిత్యాయవ్యానాయ ఇదం న మమ॥

ఓం భూర్భువః స్వరగ్ని వాయ్వాదిత్యేభ్యః ప్రాణాపానవ్యానేభ్యః స్వాహా।
ఇద మగ్ని వాయ్వాదిత్యేభ్యః, ప్రాణాపానవ్యానేభ్యః ఇదం న మమ॥

ఓం ఆపో జ్యోతీరసో2మృతం బ్రహ్మ భూర్భువః స్వరోం స్వాహా॥

ఓం యాం మేధాం దేవగణాః పితర శ్చోపాసతే।
తయా మా మద్య మేధయాగ్నే మేధావినం కురు స్వాహా॥

ఓం విశ్వాని దేవ సవితర్దురితాని పరాసువ।
యద్భద్రం తన్న ఆసువ స్వాహా॥

ఓం అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్
విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్।
యుయో ధ్యస్మ జ్జుహురాణ మేనో
భూయిష్ఠాంతే నమ ఉక్తిం విధేమ స్వాహా॥

సత్యవ్రత మంత్రములు

ఓం అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి।
తత్తే ప్రబ్రవీమి, తచ్ఛకేయం, తేన బుధ్యాస
మిద మహ మనృతాత్ సత్యముపైమి స్వాహా॥
ఇదమగ్నయ ఇదం న మమ॥

ఓం వాయో వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి।
తత్తే ప్రబ్రవీమి, తచ్ఛకేయం, తేన బుధ్యాస
మిద మహ మనృతాత్ సత్యముపైమి స్వాహా॥
ఇదం వాయవ ఇదం న మమ॥

ఓం సూర్య వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి।
తత్తే ప్రబ్రవీమి, తచ్ఛకేయం, తేన ఋద్ధ్యాస
మిద మహ మనృతాత్ సత్యముపైమి స్వాహా॥
ఇదం సూర్యాయ ఇదం న మమ॥

ఓం చంద్ర వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి।
తత్తే ప్రబ్రవీమి, తచ్ఛకేయం, తేన ఋద్ధ్యాస
మిద మహ మనృతాత్ సత్యముపైమి స్వాహా॥
ఇదం ఇంద్రాయ వ్రతపతయ ఇదం న మమ॥

ఓం వ్రతానాం వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి।
తత్తే ప్రబ్రవీమి, తచ్ఛకేయం, తేన ఋద్ధ్యాస
మిద మహ మనృతాత్ సత్యముపైమి స్వాహా॥
ఇదం ఇంద్రాయ వ్రతపతయ ఇదం న మమ॥

(ఈ గాయత్రీ మంత్రాన్ని మూడుసార్లు జపించి అగ్నిలో ఆహుతులివ్వాలి.)

ఓం భూర్భువః స్వః । తత్సవితుర్వరేణ్యమ్
భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ స్వాహా,
ఇదం సవిత్రే ఇదం నమమ॥

ఓం రాష్ట్రాయ స్వాహా । ఇదం రాష్ట్రాయ ఇదం న మమ॥
ఓం అర్చన్నను స్వరాజ్యం స్వాహా । ఇదం అర్చన్నను స్వరాజ్యం ఇదం న మమ॥

చివరగా స్విష్ట కృదాహుతి మంత్రము - ప్రాజాపత్యాహుతి మంత్రములు

ఓం సర్వం వై పూర్ణగ్ం స్వాహా।
ఓం సర్వం వై పూర్ణగ్ం స్వాహా।
ఓం సర్వం వై పూర్ణగ్ం స్వాహా।

ఓం వసోః పవిత్ర మసి శతధారం, వసోః పవిత్ర మసి సహస్రధారం దేవస్త్వా
సవితా పునాతు, వసోః పవిత్రేణ శతధారేణ సుప్వా కామ ధుక్షః స్వాహా॥

పూర్ణాహుతి మంత్రము

ఓం పూర్ణమదః పూర్ణమిదం పూర్ణాత్ పూర్ణ ముదచ్యతే।
పూర్ణస్య పూర్ణ మాదాయ పూర్ణ మేవావశిష్యతే॥
ఇదం పూర్ణాయ ఇదం న మమ॥ (బృహదారణ్యకోపనిషత్తు)

హే పరమాత్మా! నీవు పరిపూర్ణుడవు. ఈ జగత్తు కూడా సంపూర్ణమైనదే. మేము ఏఏ కోరికలతో నిన్ను ఆశ్రయించుచున్నామో అవి అన్నియు మాకు సిద్ధించును గాక! మేము విజ్ఞానాది ధనములకు అధిపతులము అగుదుము గాక! శతాధిక వర్షముల మా గృహములందు వేదవిహిత శుభకార్యములను ఆచరించెదము గాక! విద్యా జ్ఞానాదులను పొంది పరమ సుఖములను అనుభవించెదము గాక! సత్యము న్యాయము ధర్మములను సర్వదా పాలింతుము గాక! మా పూర్వులు విద్వాంసులు అనుసరించిన ధర్మ మార్గమును మేమును అనుసరించెదము గాక! మా సంతానము సర్వదా సరస్వతీ పుత్రులై సంస్కారవంతులై లోకమందు ప్రసిద్ధిని పొందుదురు గాక! మేము శతవర్షములు శుభాశయముతో జీవింతుము గాక! మా హృదయమునందు పరాత్పరుడు సర్వదా శుభ సంకల్పములను ఉదయింపచేయు గాక!

ప్రార్థన

ఓం తేజోఽసి తేజో మయిధేహి।
హే అనంత ప్రకాశయుక్త పరమేశ్వరా మా యందును పూర్ణప్రకాశము నుంచుము.

ఓం వీర్యమసి వీర్యం మయిధేహి।
హే అనంత పరాక్రమ యుక్త పరమేశ్వరా! మాయందును పూర్ణ పరాక్రమము నుంచుము.

ఓం బలమసి బలం మయిధేహి
హే అనంత బలయుక్త పరమేశ్వరా! మాయందును పూర్ణ బలము నుంచుము.

ఓం ఓజోఽసి ఓజో మయిధేహి।
హే అనంత సామర్థ్యయుక్త పరమేశ్వరా! మాయందును పూర్ణ సామర్థ్యము నుంచుము.

ఓం మన్యురసి మన్యుం మయిధేహి।
హే పరమేశ్వరా! నీవు దుష్టుల యందును దుష్టకార్యములయందును క్రోధకారివి. మమ్ములను అట్లే కావింపుము.

ఓం సహోఽసి సహోమయిధేహి।
హే జగదీశ్వరా! నీవు నిందాస్తుతుల యందు సహనము కలవాడవు. మమ్ములను అట్లే కావింపుము.

సర్వే భవంతు సుఖినః సర్వే సంతు నిరామయాః।
సర్వే భద్రాణి పశ్యంతు, మా కశ్చిద్ దుఃఖభాగ్భవేత్॥

కాలే వర్షతు పర్జన్యః, పృథివీ సస్యశాలినీ।
లోకోఽయం క్షోభరహితః, సజ్జనాః సంతు నిర్భయాః॥

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం, న్యాయ్యేన మార్గేణ మహీం మహీశాః
గోబ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం, లోకాస్సమస్తా స్సుఖినో భవంతు॥

రాష్ట్రీయ ప్రార్థన

ఓమ్ ఆ బ్రహ్మన్ బ్రాహ్మణో బ్రహ్మవర్చసీ జాయతామ్।
ఆ రాష్ట్రే రాజన్యః శూర ఇషవ్యోఽతి వ్యాధీ మహారథో జాయతామ్।
దోగ్ధ్రీ ధేనుర్వోఢాఽనడ్వానాశుః సప్తిః పురంధి ర్యోషా జిష్ణూరథేష్ఠాః।
సభేయో యువాస్య యజమానస్య వీరో జాయతాం।
నికామే నికామే నః పర్జన్యో వర్షతు । ఫలవత్యో న ఓషధయః పచ్యన్తాం
యోగక్షేమో నః కల్పతామ్॥ (యజుర్వేదం 22-22)

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

యజ్ఞ దంపతులకు యజ్ఞానంతర ఆశీర్వాదము

మంగళాశీస్సులు

ఓం సత్యాః సంతు యజమానస్య కామాః॥

ఓం సఫలాః సంతు యజమానస్య కామాః॥

ఓం భద్రాః సంతు యజమానస్య కామాః॥

ఓం పూర్ణాః సంతు యజమానస్య కామాః॥

ఓం ఇంద్రశ్రేష్ఠాని ద్రవిణాని ధేహి
చిత్తిం దక్షస్య సుభగత్వ మస్మే।
పోషం రయీణాం అరిష్టిం తనూనామ్
స్వాద్మానం వాచః సుదినత్వ మహ్నామ్॥ (ఋగ్వేదము)

ఓం ధ్రువాసి ధ్రువో2యం యజమానే
అస్మిన్నాయతనే ప్రజయా పశుభిర్।
భూయాత్ ఘృతేన ద్యావా పృథివీ పూర్యేథామ్
ఇంద్రస్య ఛదిరసి విశ్వజనస్య ఛాయా॥ (యజుర్వేదము)

ఓం శతం జీవ శరదో వర్ధమానః శతం హేమంతాన్
శత ము వసంతాన్ । శం ఇంద్రాగ్నీ సవితా బృహస్పతిః
శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః॥ (ఋగ్వేదం 10-161-4)

అఖండ సౌభాగ్యవతీ భవ!

ఆయుష్మాన్ భవ!

శుభమస్తు!

ఓమ్ స్వస్తి ఓమ్ స్వస్తి ఓమ్ స్వస్తిః!

సంగఠన సూక్తం

ఓం సం సమిద్యువసే వృషన్నగ్నే విశ్వాన్యర్య ఆ।
ఇడ స్పదే సమిధ్యసే సనో వసూన్యాభర॥

హే ప్రభో తుమ్ శక్తిశాలీ హెూ బనాతే సృష్టికో,
వేద సబ్ గాతే తుమ్హే హై కీజియే ధన్ వృష్టికో.

ఓం సంగచ్ఛధ్వం సంవదధ్వం సంవో మనాంసి।
జానతామ్ । దేవా భాగం యథాపూర్వే సంజానానా ఉపాసతే॥

ప్రేమ సే మిల్‌కర్ చలో బోలో సభీ జ్ఞానీ బనో,
పూర్వజోంకీ భాంతి తుమ్ కర్తవ్య కే మానీ బనో.

ఓం సమానో మంత్రః సమితిః సమానీ।
సమానం మనః సహచిత్త మేషామ్। సమానం మంత్ర।
మభిమంత్ర యే వః సమానేన వో హవిషా జుహెూమి॥

హెూ విచార్ సమాన్ సబకే చిత్తమన్ సబ్ యేక్‌హెూ,
జ్ఞాన్ దేతాహూ బరాబర్ భోగ్య పా సబ్‌నేక్ హెూ.

ఓం సమానీవ ఆకూతిః సమానాహృదయాని వః।
సమానమస్తు వో మనో యథావః సుసహాసతి॥
హెూ సభీకే దిల్ తథా సంకల్ప్ అవిరోధీ సదా,
మన్ భరేహెూ ప్రేమ్‌సే జిస్‌సే బఢే సుఖ్ సంపదా.

శాంతిపాఠ మంత్రము

ఓం ద్యౌః శాంతి రంతరిక్షగ్ం శాంతిః పృథివీ శాంతి
రాపః శాంతిః ఓషధయః శాంతిః । వనస్పతయః శాంతిః
విశ్వేదేవాః శాంతిః, బ్రహ్మ శాంతిః, సర్వగ్ం శాంతిః
శాంతిరేవ శాంతిః, సా మా శాంతి రేధి.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

అమావాస్యేష్టి మంత్రాః

అమావాస్యేష్టి మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

సమస్త చరాచర జగత్తు అంతర్యామియైన పరమేశ్వరుని వశము నందున్నది. పరమాత్ముడు సృజించిన పదార్థములను భక్తిత్యాగ సమర్పణ భావములతో అందరు వినియోగించుకోవాలి. మనుష్యులు సర్వదా పురుషార్థపరులు కావాలి. సమాజాన్ని సర్వదా సంరక్షించే పరాక్రమ వంతులుగా వర్థిల్లాలి. పరమేశ్వరుడే అనుపముడు సర్వశక్తిమంతుడు సమస్త మానవులకు ఆయనే శరణాగతి. ఆ లోకపూజ్యుని అనుగ్రహముతో ఉత్తమ వేదవిద్యల జ్ఞానమును పొందాలి. సర్వదా పరమేశ్వర ఆరాధనలో తరించాలి.

ఓం యత్తేదేవా అకృణ్వన్భాగధేయమమావాస్యే సం వసన్తో మహిత్వా।
తేనానో యజ్ఞం పిపృహి విశ్వవారే రయిం నోధేహి సుభగే సువీరం స్వాహా॥
ఇదమమావాస్యాయై ఇదన్నమమ॥

అహమేవాస్మ్యమావాస్యా 3 మామా వసన్తిసుకృతో మయీమే।
మయిదేవా ఉభయే సాధ్యాశ్చేన్ద్ర జ్యేష్ఠాః సమగచ్ఛన్తి సర్వేస్వాహా॥
ఇదమమావాస్యాయై ఇదన్నమమ॥

ఆగన్రాత్రీ సంగమనీ మసూనామూర్జం పుష్టం వస్వావేశయన్తీ।
అమావాస్యాయై హవిషా విధేమోర్జం దుహానా పయసాన ఆగన్స్వాహా॥
ఇదమమావాస్యాయై ఇదన్నమమ॥

అమావాస్యేనత్వదేతాన్యన్యో విశ్వారూపాణి పరిభూర్జజాన।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తువయం స్యామ పతయో రయీణాం స్వాహా॥
ఇదమమావాస్యాయై ఇదన్నమమ॥ (అథర్వ కాం. 7 సూ79 మం. 1-4)

ఓం అగ్నయే స్వాహా। ఇదం అగ్నయే ఇదం న మమ॥
ఓం ఇన్ద్రాగ్నీభ్యాం స్వాహా। ఇదం ఇన్ద్రాగ్నీభ్యాం ఇదం న మమ॥
ఓం విష్ణవే స్వాహా। ఇదం విష్ణవే ఇదం న మమ॥

పౌర్ణమాసేష్టిమంత్రాః

పౌర్ణమాసేష్టి మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

ఆది మధ్యాంత రహితుడైన పరమాత్ముడు సర్వోత్కృష్టుడు. ఆయనను ఆశ్రయించిన మానవులు ఉత్తమ గుణవంతులై మోక్షానందమును అనుభవిస్తారు. మానవుడు సర్వశక్తిమంతుడైన పరమేశ్వరుని ఉపాసించి పురుషార్థపరుడు, ఐశ్వర్యవంతుడు అవుతాడు. అనాది అనంతుడైన పరమేశ్వరుని పూజించి మానవులందరూ సుఖ సంతోషాలతో జీవిస్తారు.

ఓం పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణాపురస్తాదున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ।
తస్యాం దేవీః సంవసన్తో మహిత్వానాకస్యపృష్ఠే సమిషామదేమ స్వాహా॥
ఇదం పౌర్ణమాస్యై ఇదన్న మమ॥
వృషభం వాజినం వయం పౌర్ణమాసం యజామహే।
సనో దదాత్వక్షితాం రయిమను పదస్వతీమ్ స్వాహా॥
ఇదం పౌర్ణమాస్యై ఇదన్న మమ॥

ప్రజాపతే నత్వదేతాన్యన్యో విశ్వారూపాణి పరిభూర్జజాన।
యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తువయంస్యామ పతయో రయీణాం స్వాహా॥
ఇదం ప్రజాపతయే ఇదన్న మమ॥

పౌర్ణమాసీ ప్రథమాయజ్ఞియాసీదహ్నాం రాత్రీణామతి శర్వరేషు ।
యే త్వాం యజ్ఞైర్యజ్ఞియే అర్ధ యన్త్యమీతే నాకే సుకృతః ప్రవిష్టాః స్వాహా॥
ఇదం పౌర్ణమాస్యై ఇదన్న మమ॥ అథర్వ. కాం. 21, సూ. 80 మం. 1-4

ఓం అగ్నయే స్వాహా। ఇదం అగ్నయే ఇదం న మమ॥
ఓం అగ్నిషోమాభ్యాం స్వాహా। ఇదం అగ్నిషోమాభ్యాం ఇదం న మమ॥
ఓం విష్ణవే స్వాహా। ఇదం విష్ణవే ఇదం న మమ॥

విశేషమంత్రములు

1. గాయత్రీ మహామంత్రము

ఓం భూర్భువః స్వః
తత్స వితుర్వరేణ్యమ్
భర్గో దేవస్య ధీమహి
ధియో యోనః ప్రచోదయాత్॥ (ఋగ్వేదం 3-62-10)

హే రక్షకా! సచ్చిదానంద స్వరూపా, నిత్యశుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావా, అజ నిరంజన నిరాకార సర్వవ్యాపకా సర్వాంతర్యామిన్ జగదుత్పాదకదేవా! నీ దివ్యము వరేణ్యమునైన సచ్చిదానంద స్వరూపమును మేము సర్వదా మా హృదయమున ధ్యానింతుము. మాకు సద్బుద్ధినిచ్చి సద్వ్రతములను ఆచరించునట్లు మమ్ము అనుగ్రహింతువు గాక!

ప్రతి నిత్యం బ్రహ్మ ముహూర్తంలో నిద్రలేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని ఏకాంతంగా పద్మాసనంలో కూర్చుండి, అత్యంత శ్రద్ధానిష్ఠలతో ఈ జపాన్ని చేయాలి. అందువలన బుద్ధి సూక్ష్మమై వేగవంతమౌతుంది. తద్వారా కఠినమైన అంశాలను, బ్రహ్మవిద్యలకు సంబంధించిన శాస్త్ర - విషయాలను తెలుసుకొనే సామర్థ్యం కలుగుతుంది. అంతేకాక ధారణాశక్తి, మనోనిగ్రహం, స్మరణశక్తి పెరుగుతాయి. బుద్ధిలోను, దేహంలోను విశేషమైన మార్పులు గోచరిస్తాయి. తద్వారా ప్రేరణదాయకమైన ఉత్సాహం ఆత్మానందం కలుగుతాయి. ప్రచోదయాత్ అనే శబ్దార్థం జీవితంలో ప్రవేశించి మానవజీవితాన్ని విశేషమైన మలుపు త్రిప్పుతుంది, మనలను ప్రభావితం చేస్తుంది.

2. వరదాయిని - వేదమాత

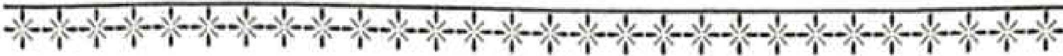
ఓం స్తుతామయా వరదా వేద మాతా
ప్రచోదయంతాం పావమానీ ద్విజానామ్।
ఆయుః ప్రాణం ప్రజాం పశుం కీర్తిం ద్రవిణం
బ్రహ్మవర్చసమ్, మహ్యందత్వావ్రజత బ్రహ్మలోకమ్ స్వాహా॥
ఇదం వేదమాత్రే ఇదం న మమ॥ (అథర్వవేదం 19-71-1)

లోకములను పాలించు వేదమాతయైన పరమేశ్వరిని మేము అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో ప్రార్థించుచున్నాము. వరములనిచ్చు దివ్యమైన వేదమాత మాకు ఆరోగ్యప్రదమైన ఆయువును, దృఢమైన ప్రాణశక్తిని, ప్రశస్తమైన కీర్తిని, విశేషమైన బ్రహ్మజ్ఞానమును, శుభప్రదమైన పాడిపశువులను, న్యాయార్జితములైన ధనములను, సంస్కారవంతమైన సంతానము నిచ్చి మమ్ములను సర్వదా సన్మార్గమున, స్వస్తి మార్గమున నడిపించుగాక! మేము శతాధిక వర్షములు వేదవిహిత ధర్మకర్మలను ఆచరించుచు జీవించెదము గాక!

3. మృత్యుంజయ మహామంత్రము

ఓం త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనం,
ఉర్వారుక మివ బంధనాన్ మృత్యోర్ముక్షీయ మా2మృతాత్।
త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగంధిం పతివేదనం,
ఉర్వారుకమివ బంధనాదితో ముక్షీయ మా ముతః॥ (యజు 3-60)

భక్తులు భగవంతుని తప్ప మరెవరిని ఉపాసించకూడదు. బాగా పండిన దోసపండు తనంతట తాను సమయమునకు తొడిమ నుండి వేరైపోతుంది. అప్పుడది మంచి స్వాదిష్టముగా ఉంటుంది. అట్లాగే మేము పూర్ణాయువును అనుభవించి శరీరమును స్వచ్ఛందముగా త్యజించి ముక్తిని పొందుదుముగాక! మోక్షప్రాప్తికై నిత్యము అనుష్ఠానమును చేయుదుము గాక! మేము నిరంతరం ఈశ్వరుని యందు వేదమునందు వేదోక్త ధర్మమునందు ముక్తి సాధనయందు శ్రద్ధ వహించెదము గాక!

4. పూర్ణాయువు మంత్రము

ఓం ఆయుర్ యజ్ఞేన కల్పతాం, ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతాం, చక్షుర్ యజ్ఞేన కల్పతాం,
శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం, వాక్ యజ్ఞేన కల్పతాం, మనో యజ్ఞేన కల్పతాం,
ఆత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం, బ్రహ్మ యజ్ఞేన కల్పతాం, జ్యోతిర్ యజ్ఞేన కల్పతాం,
స్వర్ యజ్ఞేన కల్పతాం, పృష్ఠం యజ్ఞేన కల్పతాం, యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతాం,
స్తోమశ్చ యజుశ్చ ఋక్చ సామచ బృహచ్చ రథంతరంచ స్వర్దేవా అగన్మామృతా
అభూమ ప్రజాపతేః ప్రజా అభూమ వేట్ స్వాహా॥ (యజు 18-20)

పరమాత్ముడు సమస్త జగత్తులో వ్యాపకుడై ఉన్నాడు. అతడే విష్ణువు. మానవులందరూ తమ పూర్ణ ఆయువును పరమాత్మను సేవించేందుకు, ఆయన ఆజ్ఞలను పాలించేందుకు వినియోగించాలి. మన జ్ఞానేంద్రియాలు, కర్మేంద్రియాలు, మనస్సు, బుద్ధి, ఆత్మ అన్నింటిని యజ్ఞమయం చేసుకోవాలి. అంటే పవిత్రంగా ఉంచుకోవాలి. చతుర్వేదాలను చదివి పురుషార్థాలను సాధించాలి.

5. పరమేశ్వర సగుణ నిర్గుణోపాసన మంత్రము

ఓం సపర్యగాచ్ఛుక్ర మకాయ మవ్రణం అస్నా విరగ్ం
శుద్ధ మపాపవిద్ధం కవిర్ మనీషీ పరిభూః స్వయంభూః
యాథాతథ్యతో2ర్థాన్ వ్యదధాత్ శాశ్వతీభ్యః సమాభ్యః స్వాహా॥
ఇదం పరమాత్మ నే ఇదం న మమ॥ (యజుర్వేదము 40-8)

ఈ వేదమంత్రము పరమేశ్వరుని స్వరూపాన్ని స్పష్టంగా వర్ణిస్తుంది. పరమేశ్వరుడు సర్వత్ర పరిపూర్ణుడు, శక్తిశాలి, శరీరహితుడు అనగా నిరాకారుడు. శరీరం లేనందున వ్రణములు, నాడీ బంధనాదులుండవు. శుద్ధుడు, పవిత్రుడు, పాపములాయన కంటవు. ఆయన కవి, జ్ఞాని, సర్వజ్ఞుడు. మన మనస్సులలోని ప్రతి ఆలోచనలు ఆయనకు తెలుసు. ఆయన "పరిభూః!" అనగా అన్నివైపుల వుండి అన్నింటిపై తన అధికారం కలిగివుంటారు. తన స్వయంసత్తాతో వుంటాడు. ఈ సృష్టినంతా చేసి జీవులకు శరీరాదులనిస్తాడు. అనాదికాలం నుండి వస్తున్న జీవులకు వాటివాటి కర్మానుసారం ఫలములనిచ్చే న్యాయాధీశుడు. కనుక మనమాయన నీడలో వుండి ఆయన ఆజ్ఞానుసారం ఎల్లప్పుడు ఉత్తమ కర్మలాచరిస్తూ సుఖశాంతులతో జీవించాలి.

6. గణపతి మంత్రము

ఓం గణానాం త్వా గణపతిగ్ం హవామహే,
ప్రియాణాం త్వా ప్రియపతిగ్ం హవామహే।
నిధీనాం త్వా నిధిపతిగ్ం హవామహే వసోమమ,
అహమజాని గర్భధ మా త్వమజాసి గర్భధమ్॥ (యజు 23-19)

సమస్త గణములకు పాలకుడవైన ఓ పరమాత్మా! మేము నిన్ను హృదయపూర్వకంగా ఆహ్వానిస్తున్నాము. భక్తులకు ప్రియమైన దేవా! నిన్ను మేము శ్రద్ధతో స్తుతించుచున్నాము. విద్యాజ్ఞానాదులను ఇచ్చి రక్షించు సర్వేశ్వరా! నిన్ను మేము భజించుచున్నాము. సకల ప్రాణులను, ప్రకృతిని గర్భమున ధరించిన జగదీశ్వరా! సమస్త మానవులు నిన్ను ఉపాసింతురు గాక!

7. గురుశిష్య బంధ మంత్రము

ఓం సహనావవతు సహనౌ,
భునక్తు సహవీర్యం కరవావహై ।
తేజస్వి నావధీతమస్తు,
మా విద్విషావహై॥ (తైత్తిరీయ ఆరణ్యకం)

హే జ్ఞాన స్వరూప పరమాత్మా! గురుశిష్యులమైన మమ్ములను పాలించి, పోషించి, రక్షించెదవు గాక! మేమిరువురము పురుషార్థపరులగునట్లు అనుగ్రహింతువు గాక! మేము జ్ఞానాన్ని పొంది భూమండలంపై నలుదిశలా జ్ఞాన ప్రకాశాన్ని అందించెదముగాక! మాలో పరస్పరం ద్వేష భావాలు లేకుండుగాక!

8. మేధా బుద్ధి మంత్రము

ఓం యాం మేధాం దేవగణాః
పితరశ్చోపాసతే।
తయా మా మద్య మేధయాగ్నే,
మేధావినం కురు స్వాహా॥ (యజుర్వేదం 32-14)

హే జ్ఞాన స్వరూప పరమాత్మా! మా పూర్వులు, విద్వాంసులు ఏ మేధస్సు కొరకై నిన్ను ఉపాసించిరో, ఆ మేధా శక్తిని మాకు ప్రసాదించి మమ్ములను మేధావంతులుగా చేయుము.

9. పరమేశ్వర సంకీర్తనా మంత్రము

త మీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరం,
తం దేవతానాం పరమం చ దైవతమ్।
పతిం పతీనాం పరమం పరస్తాత్,
విదామ దేవం భువనేశ మీ డ్యమ్॥

(శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్ 6-7)

పరమేశ్వరుడు రాజులకు గొప్పరాజు. అగ్న్యాది దేవతలకు దీప్తి నొసంగు పరమదేవత. ప్రజాపతులకు పాలకుడు. సూక్ష్మ ప్రకృతికి - పరమాణ్వాదులకంటే సూక్ష్మమై సమస్త భువనములను శాసించు సర్వస్తుత్యుడగు ఆ దేవుని తెలుసుకొందము. ఇందు పరమేశ్వరుడు సర్వాతిశయుడనియు, అతనినే తెలుసుకొనవలెనని స్పష్టం చేయబడింది.

10. సన్మార్గ మంత్రము

అసతో మా సద్గమయ।
తమసో మా జ్యోతిర్ గమయ।
మృత్యోర్ మా అమృతం గమయ॥ (శతపథబ్రాహ్మణం)

హే పరమాత్మా! అసత్య మార్గము నుండి మమ్ములను వేరుచేసి సన్మార్గమున నడిపించుము.

అజ్ఞానమనే అంధకారం నుండి తొలగించి జ్ఞానమనే ప్రకాశమార్గమున పయనింప చేయుము.

జన్మ-మరణ దుఃఖము నుండి విడిపించి మోక్షానందమును కలుగుజేయుము.

11. ప్రణవ మంత్రము

సర్వేవేదా యత్ పదమామనంతి,
తపాంసి సర్వాణి చ యద్ వదంతి।
యదిచ్ఛంతో బ్రహ్మచర్యం చరంతి,
తత్తేపదగ్ం సంగ్రహేణ బ్రవీమి ఓ౩మ్ ఇత్యేతత్॥

(కఠోపనిషత్తు)

ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, సామవేదము, అథర్వవేదములను నాలుగు వేదములు 'ఓ౩మ్' నామంతో పిలువబడే పరమేశ్వరునే పొందవలయునని బోధిస్తున్నవి. యోగులు నిరంతరము ఓ౩మ్ నామమునే ధ్యానింతురు.

తస్యవాచకః ప్రణవః (పతంజలి యోగశాస్త్రం 1-27)

పరమేశ్వరుని అత్యుత్తమ నామము ఓంకారము

తద్‌జపః తద్ అర్థ భావనమ్। (పతంజలియోగశాస్త్రం 1-28)

అవతీ ఇతి ఓ౩మ్। ఓ౩మ్ అనగా రక్షకుడు. ఓ౩మ్ నామమును అర్థసహితంగా జపించాలి. యోగులు 'ఓ౩మ్' నామమును నిరంతరము జపింతురు. అట్టి పరమేశ్వరుని సాక్షాత్కారమునకై, మానవులు బ్రహ్మచర్య వ్రతమును పాలించాలని, కఠోపనిషత్తులో యమాచార్యుడు, బ్రహ్మచారి నచికేతునకు ఉపదేశించుచున్నాడు.

12. ప్రణవ మహిమా మంత్రము

ఓ౩మ్ ఇత్యేతద్ అక్షరం ఇదగ్ం సర్వం, తస్యోప వ్యాఖ్యానమ్॥
భూతం భవద్ భవిష్యదితి సర్వమ్ ఓంకార ఏవ
యచ్చాన్యత్ త్రికాలాతీతం తదపి ఓంకార ఏవ॥

(మాండుక్యోపనిషత్తు)

ఈ సకల చరాచర జగత్తు (సృష్టి) నందంతటా నాశరహితుడైన పరమేశ్వర తత్త్వము ఓ౩మ్ వ్యాపించి ఉంది. భూత, వర్తమాన, భవిష్యత్తులనబడు త్రికాలములతో కూడిన ఈ సృష్టికి కూడా ఆధారము 'ఓ౩మ్'. ఈ త్రికాలములచే బంధింపబడని

పరతత్త్వము కూడా 'ఓ3మ్' అని మాండూక్యోపనిషత్తులో ఋషి శిష్యులకు ఉపదేశించుచున్నాడు.

ఇట్టి సర్వోత్తమమైన పరమేశ్వరుని 'ఓ3మ్' నామమును జపించిన మానవులందరు తరించెదరు.

13. శాంతి ప్రార్థనా మంత్రము

ఓం పృథివీ శాంతి, రన్త రిక్షగ్ం శాంతిః।
ద్యౌః శాంతి రాపః శాంతిః ఓషధయః శాంతిః।
వనస్పతయః శాంతి ర్విశ్వే మే దేవాః శాంతిః।
సర్వే మే దేవాః శాంతిః శాంతిః శాంతిః శాంతిభిః।
తాభిః శాంతిభిః, సర్వ శాంతిభిః, శమయా మోహం।
యదిహఘోరం, యదిహక్రూరం, యదిహపాపం।
తచ్ఛాన్తం, తచ్ఛివం సర్వమేవ శమస్తు నః।। (అథర్వవేదం 19-9-14)

శాంతిమయుడైన పరమేశ్వరుని మేము శాంతి కొరకు ప్రార్థించు చున్నాము. ఈ పృథివి, అంతరిక్ష ద్యులోకములు సర్వదా మాకు శాంతిదాయకములు అగును గాక! ఓషధులు, వనస్పతులు, పర్వతములు, నదులు, సముద్రములు సర్వదా మాకు శాంతినిచ్చి మమ్ములను రక్షించుగాక! ఈ బ్రహ్మాండములోని సమస్త జడచేతన పదార్థములు నిరంతరము మాకు శాంతిదాయకములు అగును గాక! మోక్ష ప్రదాతయైన పరమేశ్వరుడు మాకు శాంతినిచ్చి మమ్ములను శాంతపరచుగాక! ఆ పరమాత్ముని దివ్యమైన వేదజ్ఞానము కూడా మాకు శాంతినిచ్చి మమ్ములను శాంతిమార్గమున నడిపించుగాక! నిర్మలము స్వచ్ఛమైన శాంతికూడా మాకు శాంతినిచ్చుగాక! మాలోని క్రూరమైన పాపకర్మలను పరమేశ్వరుడు తొలగించుగాక! మేము నిరంతరము శుభంకరమైన దివ్యమార్గమును అనుసరించునట్లు ఆ పరాత్పరుడు మమ్ములను అనుగ్రహించుగాక!

14. భోజనసమయమున పఠించు మంత్రము

ఓ3మ్ అన్నపతే! అన్నస్య నో ధేహి,
అనమీవస్య శుష్మిణః।
ప్రప్రదాతారం తారిష,
ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే ॥ (యజుర్వేదం 11-83)

హే అన్నపతే! పరమేశ్వర! మాకు పుష్టికరము, ఆరోగ్యప్రదమైన ఆహారమునిమ్ము. అన్నదాతను వర్ధిల్లజేయుము. అన్నము ద్వారా సకలజీవులకు బలమునిమ్ము.

పరమేశ్వరుడు ఒక్కడు. అతనికి సమానుడు కానీ అధికుడు కానీ మరియొకడు లేడు. అతడు తన వేద జ్ఞానాన్ని పురస్కరించుకొని సమస్త జగత్తును రచించాడు. సృష్టి కార్యం చేయడంలో అతనికెట్టి సహకారం అవసరం లేదు. వేదాల ఆధారంగా జీవులకు కల్యాణకరములైన యజ్ఞాది క్రియలను బోధించినవాడు. అందుకే యోగులు ఆ భగవంతుని ఎంతగానో స్తుతిస్తారు. అతడంతట వ్యాపించి ఉన్నాడు. అందువలననే వేదం ఆ పరమాత్ముని విభుడని అంటుంది. అతడు అనంతుడు. అతనిని మించిన దేవత మరొకటి లేదు. అతడు సర్వజ్ఞుడు. మేధావులు, విప్రులు, నిరంతరం ఆ పరమాత్ముని సాక్షాత్కారం కోరి తమ మనస్సులను రూపరసాది బాహ్య విషయాల నుండి మరలించి మనః సృష్టికి కారణమైన బుద్ధియందు లీనం చేస్తారు. ఆ బుద్ధితో ఆత్మ విచారణ చేస్తారు. క్రమంగా ఈశ్వర సాక్షాత్కారానికి యోగ్యులవుతారు. అందుకే వారు పరమాత్ముని విశేషంగా, ఘనంగా కీర్తించి స్తుతిస్తారు.

- శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్తు

అథ తృతీయః పితృయజ్ఞః

పితరుల పరిగణన

తృతీయ పితృ యజ్ఞము - వ్యాఖ్యానము

పితృయజ్ఞము - తర్పణము, శ్రాద్ధమునని రెండు విధములు. విద్వాంసులను ఋషులను, పితరులను - అంటే జీవించివున్న తల్లి తండ్రులు తాతయ్యలు, నాయనమ్మలు మొదలైన పెద్దలను తృప్తి పరచుట తర్పణమనబడును. వారిని శ్రద్ధతో సేవించుట శ్రాద్ధమనబడును. ఈ రెండు విధములైన కర్మలు జీవించి వున్న విద్వాంసులు పెద్దలకే చేయవలయును. మరణించినవారికి శ్రాద్ధ, తర్పణములు సంభవము కాదు. మరణించిన వారికి జీవించి ఉన్నవారితో ఎట్టి సంబంధముండదు. సంబంధము లేకుండా చేసే క్రియల వలన ఎట్టి ప్రయోజనము ఉండదు. మరణించిన వారినుద్దేశించి చేసే క్రియలు వారికి చెందవు. అందువలన అవి శాస్త్ర రీత్యా వ్యర్థములు. జీవించియున్న దేవతలు - విద్వాంసులు, ఋషులు, పితరులు - పెద్దలు వీరినే సేవించి సత్కరింపవలయును ఇదే పితృయజ్ఞము.

సోమసదః అగ్నిష్వాత్తాః బర్హిషదః సోమపాః
హవిర్భుజః ఆజ్యపాః సుకాలినః యమరాజాశ్చేతి.

(సోమసదులు) ఈశ్వరుని యందు నిష్ఠగలవారు. సోమయాగమున నిపుణులు. సౌమ్యగుణములు కలవారు. (అగ్నిష్వాత్తులు) ఈశ్వరుని బాగుగ గ్రహించినవారు. లేక అగ్నిగుణముల నెఱుగుటచే యానయంత్రములను రచింపవలయు పదార్థవిద్య బాగుగనెఱిగినవారు. (బర్హిషదులు) బ్రహ్మాయందో లేక

శాంతి – ఆది ఉత్తమగుణములందో వర్తిల్లువారు. (సోమపులు) యజ్ఞమున సుత్తప్ప ఓషధీరసమును పానము చేయువారు. (హవిర్భుజులు) యజ్ఞముచే శోధింపబడిన వర్షజలాదుల ననుభవించు స్వభావము గల విద్వాంసులు, (సుకాలులు) ఈశ్వర జ్ఞాన ప్రాప్తితో సుఖముగా కాలము గడపువారు. (యమరాజులు) పక్షపాతమును విడిచి న్యాయవ్యవస్థ నొనరించువారు.

ఇట్లు జీవించియున్న విద్వాంసులకు, ఋషులకు, పితృపితామహాదులకు సుఖము కలిగించు నిమిత్తము ప్రీతితో చేయు సేవ తర్పణమనియు శ్రద్ధతో చేయు సేవ శ్రాద్ధమనియు చెప్పబడును.

వసూన్ వదన్తి వై పిత్యాన్ రుద్రాంశ్చైవ పితామహాన్
ప్రపితామహాం శ్చాదిత్యాన్ శ్రుతి రేషా సనాతనీ. (మనుస్మృతి 3-284)

అను నిట్టి మన్వాది శ్లోకములును ప్రమాణములు.

ఇతి పితృయజ్ఞః

గృహస్థాశ్రమం ఆదర్శవంతం కావాలని గృహంలోని సభ్యులు తమ ధర్మాన్ని విధులను సక్రమంగా నిర్వహించి సుఖశాంతులను పొందాలని పరమాత్ముడు ఉపదేశిస్తున్నాడు. –

సంతానం తండ్రి ఆజ్ఞలను పాలించాలి. తల్లి మనస్సు సంతోషపరచి ఆమెతో ప్రేమతో గౌరవంగా మెలగాలి. భార్య భర్తతోనూ, భర్త భార్యాతోనూ మధురంగా, ప్రియంగా, శాంతంగా మాట్లాడాలి. ఈ మాధుర్యాన్ని కుటుంబ సభ్యులంతా కలిసి అనుభవించాలి. తల్లిదండ్రులకు అనుకూలంగా సంతానం వర్తించాలి. పరివారమంతా ఏకవ్రతులై వుండాలి. – అధర్వవేదం

అథ చతుర్థోభూతయజ్ఞః "బలివైశ్వదేవః"

చతుర్థ భూతయజ్ఞము - వ్యాఖ్యానము

పాకము సిద్ధమైనప్పుడు, ఉప్పు, కారము, చింతపండు, నూనె అనునవి కలుపనట్టియు పాలు, నెయ్యి, చక్కెర కలిపినట్టియు అన్నాది పదార్థములతో పది ఆహుతుల నీ క్రింద మంత్రములను పఠించుచు అగ్నికుండమున గాని పాకాగ్నిలో గాని ప్రతినిత్యము వేయవలెను.

ఓం అగ్నయేస్వాహా ॥1॥ ఓం సోమాయ స్వాహా ॥2॥ ఓం అగ్ని షో మాభ్యాం స్వాహా ॥3॥ ఓం విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః స్వాహా ॥4॥ ఓం ధన్వంతరయే స్వాహా ॥5॥ ఓం కుహ్వై స్వాహా ॥6॥ ఓం అనుమత్యై స్వాహా ॥7॥ ఓం ప్రజాపతయే స్వాహా ॥8॥ ఓం సహద్యావా పృథివీభ్యాం స్వాహా ॥6॥ ఓం స్విష్టకృతే స్వాహా ॥10॥

దీనికి పిమ్మట క్రింద వ్రాయబడిన బలిదాన మంత్రములతో ఒక్కొక్క గ్రాస (కొలత) ప్రమాణముగనో లేక వీలైనటులో పూర్వముదహరింప బడినట్లు ఉప్పు కారము మున్నగునవి కలువని 16 అన్నభాగములను ఒక పాత్రయందో పళ్ళెరము యందో పెట్టవలెను. అప్పుడే అక్కడి కొకానొక సన్యాసి వచ్చినచో, అన్నమును అతనికి భోజనార్థమివ్వదగును. అట్లు తటస్థించని పక్షమున వానినగ్నిలో వేయవలెను.

ఓం సానుగా యేంద్రాయ నమః ॥1॥ దీనిని తూర్పు దిక్కున

ఓం సానుగాయ యమాయ నమః ॥2॥ దక్షిణ దిక్కున

ఓం సానుగాయ వరుణాయ నమః ॥3॥ పశ్చిమమున

ఓం సానుగాయ సోమాయ నమః ॥4॥ ఉత్తరమున

ఓం మరుద్భ్యో నమః ॥5॥ ద్వారమున

ఓం అద్భ్యో నమః ॥6॥ జలస్థానమున

ఓం వనస్పతిభ్యో నమః ॥7॥ రోలు రోకలి, స్థానమున

ఓం శ్రియై నమః ॥8॥ ఈశాన్యమూలన

ఓం భద్రకాల్యైనమః ॥9॥ నైఋతిమూలన

ఓం బ్రహ్మాపతయే నమః ॥10॥ మధ్యన

ఓం వాస్తుపతయే నమః ॥11॥ మధ్యన

ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో నమః ॥12॥ పైన

ఓం దివాచరేభ్యో భూతేభ్యో నమః ॥13॥ పైన

ఓం నక్తం చరేభ్యో భూతేభ్యో నమః ॥14॥ పైన

ఓం సర్వాత్మ భూతయే నమః ॥15॥ పృష్ఠమున (వెనుక)

ఓం పితృభ్యః స్వధాయిభ్యః స్వధానమః ॥16॥ దక్షిణమున

దీనికి పిమ్మట

శునాంచ పతితానాంచ శ్వపచాం పాపరోగిణామ్ ।

వాయసానాం కృమీణాంచ శనకైర్నిర్వ పేద్భువి ॥మనుస్మృతి 3-62॥

ఈ ప్రమాణముచే క్రింద నుదహరింబడిన "లవణాది మిశ్రిత" అన్నభాగములను భూమిపై పెట్టి, ఎవరి భాగములను, వారి వారికివ్వవలెను.

శ్వభ్యో నమః ॥1॥ కుక్కలకు

పతిత్యేభ్యో నమః ॥2॥ పతితులకు (ధర్మభ్రష్ఠులకు)

శ్వపక్భ్యో నమః ॥3॥ చండాలురకు

పాపరోగిభ్యో నమః ॥4॥ గ్రుడ్డి, కుంటి, మొండి మున్నగు వారలకు

వాయసేభ్యో నమః ॥5॥ కాకులకు

కృమిభ్యో నమః ॥6॥ చీమలు మున్నగు వానికి

ఉపర్యుక్త ప్రకరణమందలి "నమః" శబ్దమునకర్థము అన్నము అని తెలుసుకోవలయును.

ఇతి భూత యజ్ఞః

అథ పంచమో అతిథి యజ్ఞః

పంచమ అతిథి యజ్ఞము - వ్యాఖ్యానము

వేదము - పరోపకారి జితేంద్రియుడు ధర్మాత్ముడు సత్యవాది పరమాత్మునియందు అచంచలమైన భక్తి విశ్వాసములు కలవారు, నిత్యము సదుపదేశములను చేయుటకు సంచరించు పూర్ణ విద్వాంసుడైన సంన్యాసిని అతిథి అని సంబోధించినది. తిథివార నక్షత్రము నిర్ణయించక ఆకస్మికముగా వచ్చు సాధుసత్పురుషులను మన పూర్వులు అతిథులుగా లెక్కింతురు. గృహస్థుడు స్వయముగా అతిథిని సమీపించి వారిని శ్రద్ధతో ఆహ్వానించి ఉచితాసనముపై కూర్చుండబెట్టి వారిని ప్రసన్నులను చేయవలయును. వారికి శుద్ధమైన అన్న జలముల నిచ్చి సత్కరింపవలయును. తరువాత వారిని ధర్మోపదేశము చేయవలయునని నమ్రతా భావముతో కోరవలయును. ఆ ఉపదేశము ద్వారా గృహస్థులు సత్యాసత్య వివేచనమును పొంది జీవితమును చరితార్థము చేసుకోవలయును.

అతిథి సత్కారః

తద్యస్యైవం విద్వాన్ వ్రాత్యోఽతిథిర్ గృహానాగచ్ఛేత్ ॥1॥
స్వయమేన మభ్యుపేత్య బ్రూయాద్, వ్రాత్య క్వాఽవాత్సీర్
వ్రాత్యోదకం, వ్రాత్య తర్పయన్తు, వ్రాత్య యథా తే ప్రియం
తథాఽస్తు, వ్రాత్య యథా తే వశస్తథాఽస్తు వ్రాత్య
యథా తే నికామ స్తథా స్త్వితి ॥2॥ (అథర్వ. 15-11-1)

అర్థము - (తద్య-) పరోపకారియు, జితేంద్రియుడును, ధర్మాత్ముడును, సత్యవాదియు, ఛలకపట రహితుడును, ఈశ్వర విశ్వాసియు, నిత్యము సంచరించు వాడును, పూర్ణ విద్వాంసుడును, నగు (వ్రాత్యోఽతిథిః) అతిథి అనగా నెవనికి

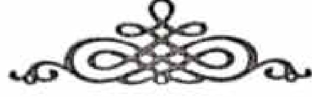
రాకపోకలకు తిథి నిర్ణయింపబడి యుండదో అట్టి సన్యాసి (గృహానాగ-) అకస్మాత్తుగా గృహమునకు వచ్చినపుడు (స్వయమే-) గృహస్థుడు స్వయముగా లేచి ఆ సంన్యాసిని సమీపించి (బ్రూయాత్) చెప్పవలసిన దేమన (వ్రాత్య) ఓ స్వామీ (క్వావాత్సీః) నిన్న తామెక్కడ నివసించగల్గితిరి? (వ్రాత్యోదకం) ఈ జలమును గైకొనుడు (వ్రాత్యతర్పయన్తు) మేము తమరిని ప్రేమపూర్వకముగా తృప్తినొందచేయుచున్నాము. (వ్రాత్యయథా-) తమరు ప్రసన్నులగునట్లే మేమొనర్తుము. (యథాతేవ-) తమరాజ్ఞాపించునట్లే మేము వర్తింతుము. (యథాతేని-) తమకభీష్టమైనట్లంత మేము చేయగలము అను నీ మృదు మధుర వాక్యముల జెప్పదగును.

ఇట్లు సత్యవాదియు, పరోపకారియు, ధర్మాత్ముడును, ఈశ్వర విశ్వాసియునగు సంన్యాసిని అన్నాది పదార్థములతో ప్రేమపూర్వకముగా సత్కరించి అతనితో సదుపదేశముల పొంది ఆనందించవలెను.

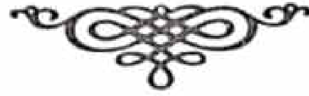
ఇతి పంచమో అతిథి యజ్ఞః

సత్యం సరళత ఉగ్రత తపస్సు - ధర్మపాలనలో కలిగే కష్టనష్టాలను సహించడం జ్ఞానం యజ్ఞ భావన ఈ గుణాలు స్వరాజ్యాన్ని సర్వదా రక్షిస్తాయి. స్వరాజ్యాన్ని స్వతంత్రంగా ఉంచేందుకు ప్రజలలో విశేషమైన గుణ సంపదలుండాలి. అప్పుడే స్వరాజ్యం స్వతంత్రమై తేజోవంతమై ఉజ్జ్వల కాంతితో ప్రకాశిస్తుంది. ఆ స్వరాజ్యం - ఆ వసుంధర పృథివి పరాక్రమ వంతులకు జనని అవుతుంది. స్వరాజ్య గౌరవాన్ని ఔన్నత్యం వైపు నడిపించాలంటే ప్రజల జీవనంలో సత్యముండాలి. శ్రద్ధ ధర్మశీలత అకుంఠిత దీక్షతో కార్యాలను సాధించాలి. పదార్థాల యథార్థ స్థితిని దర్శించాలి. ఉత్సాహం ధైర్యం సహనం త్యాగం తేజం ధర్మ నిష్ఠ వీనితోపాటు ఇంద్రియ నిగ్రహం కలిగి వుండాలి. - అధర్వణవేదం

ద్వితీయ భాగము

వైదిక ఈశ్వర భజనలు

1. యజ్ఞాంత ప్రార్థన

పూజనీయ ప్రభో హమారే భావ ఉజ్వల కీజియే।
ఛోడదేవే ఛల కపట్‌కో మానసిక బల దీజియే॥ 1

వేదకీ బోలే ఋచాయే సత్యకో ధారణ్ కరే
హర్షమే హెూ మగ్నసారే శోకసాగర సేతరే 2

అశ్వమేధాదిక్ రచాయే యజ్ఞ పర ఉపకార కో।
ధర్మమర్యాదా చలాకర్ లాభ్ దే సంసార కో॥ 3

నిత్య శ్రద్ధాభక్తి సే యజ్ఞాది హమ్ కరతే రహే।
రోగపీడిత విశ్వ కే సంతాప్ సబ్ హరతే రహే॥ 4

కామనా మిట్ జాయే మన్‌సే పాప అత్యాచార కీ
భావనాయే పూర్ణహెూవే యజ్ఞసే నరనారి కీ॥ 5

లాభకారీ హెూహవన్ హర్ జీవధారీ కే లియే।
వాయుజల సర్వత్ర హెూశుభగంధ కో ధారణ్ కియే॥ 6

స్వార్థ భావ్ మిటే హమారే ప్రేమపథ విస్తార హెూ।
ఇదన్న మమ కా సార్థక ప్రత్యేక మే వ్యవహార హెూ॥ 7

హాథ్ జోడ్ ఝుకాయె మస్తక్ వందనా హమ్ కర్ రహే।
నాథ్ కరుణా రూపకరుణా ఆప్‌కీ సబ్ పర్ రహే॥ 8

2. హిందుస్తాని భైరవి - రూపకము

విశ్వవిభుని ధ్యానము - విమల ముక్తి సోపానము
శాశ్వతసుఖ సంధానము - సకలఋషి విధానము ॥విశ్వ॥

కామక్రోధ లోభముల్ । కఠిన శత్రు జాలముల్
నేమముతో వానినడుప - నిజము చెదరు దురితముల్ ॥విశ్వ॥

చిత్తమం దసూయ పుట్టి - చిచ్చువోలె మండకుండ
ఉత్తమ శాంతస్వభావ - మూని యుండుము నిరతము ॥విశ్వ॥

మిత్రదృష్టితోడ ప్రాణి - మాత్రమెపుడు చూడుము
పాత్రవర్తన గల్గి జీవన - యాత్రసలుప గడగుము ॥విశ్వ॥

జగము నద్భుతంబుగా - సలిపి యేలు వానికంటే
జగతి నధికుడెవడులేడు - శరణ మతనిబొందుము ॥విశ్వ॥

3. హిందుస్తాని భైరవి - చాపు

నేడు మనమందరము కూడి పాడుదము పరమేశుని
ఈడు జగమున లేక యంతట - హెచ్చివెలిగెడు జ్యోతిని ॥నేడు॥

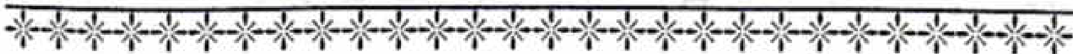
కందరమ్ముల మందిరమ్ముల - గహన పర్వత సీమల
సుందర ధ్వనితోడ యోగులు - స్తుతి యొనర్చెడు దేవుని ॥నేడు॥

చెట్టు చెట్టునన్ గాననంబున - జెలగు మధుర రుతంబుల
బిట్టలెవనిని పాడుచుండునో - ప్రీతిసాగరు నాతని ॥నేడు॥

నూతులందును చెఱువులందును - లోతు తెలియని జలధిలో
శీతజలమును ద్రావి కీర్తన - చేయు జలచర మాతని ॥నేడు॥

ఉత్సవంబుల నుల్లమలరగ - నువిద లెవ్వనిన్ బాడుచు
నుత్సహింతురొ యాదయామయు - నుత్తమోత్తమ పురుషుని ॥నేడు॥

శూరులును వీరాధివీరులు - శుద్ధహృదయాంబుజముల
సారె సారెకు నెవని దలతురో - సత్స్వరూపుబరేశుని ॥నేడు॥

4. ముఖారి - ఆదితాళము

నిఖిల జగములేలు తేడు నిన్ను నేల కుండునా?
నిఖిల మెఱుగు సర్వసాక్షి నిన్ను నెఱుగకుండునా? ||నిఖి||

నిఖిల జీవరక్షకుండు నిన్ను గావకుండునా?
నిఖిల భువన నాయకుండు నిన్ను నడపకుండునా? ||నిఖి||

నిఖిల మతని కప్పగింప నిన్ను మెచ్చకుండునా?
నిఖిల మతనిదనియె యనిన నీకు దుఃఖముండునా? ||నిఖి||

నిండి యంత టుండువాడు నీలో నుండకుండునా?
నిండు మదిని నతని గొల్వ నీకు లోపముండునా? ||నిఖి||

5. మధ్యమావతి - అదితాళము

మరి రాదుర యీా - మానుష జన్మము
పరమ పురుష కృప - వలననె కలిగెను ||మరి||

పరమేశుని వౌ - పరమాద్భుతముల
దరిసెన మొనరుప - దగు యంత్రంబిది ||మరి||

పరి పరి విధముల - బరులకు హితముల
దఱిని జేయు సా - ధనరాజమ్మిది ||మరి||

ఘన సద్గుణమణి - గణము గడింపగ
మనకు లభించిన - మహిత ధనమ్మిది ||మరి||

దేవుని జేర్పగ - జీవుని గొని చను
దేవదత్త మౌ - దివ్యరథం బిది ||మరి||

కాని దీనిజెడు - కార్యము లందిడు
వాని జన్మ మిల - వ్యర్థము వ్యర్థము ||మరి||

6. కమాచ్ - చాపుతాళము

కొనియాడదరమే నిన్ను - గువలయ వినుత।
కొనియాడ దరమే నిన్ను ॥కొని॥

దినకర శశి తార - గణముల వెలిగించు
ఘనతేజమును జూపు - కాంతిమంతుడ వీవు ॥కొని॥

బొంగరమ్ముల మాడ్కి - భూమ్యాది గ్రహముల
వింగి గిరగిరద్రిప్పు - నేర్పుకాడవు నీవు ॥కొని॥

ఒండొంటి ఢీ కొన - కుండ లోకముల ను
ద్దండ రీతిని నడపు - చండశాసనుడీవు ॥కొని॥

స్తుత్యమౌ నీ సృష్టి - సుందరమ్ముగ జేసి
యత్యద్భుతము జూపు - నైంద్రజాలుడ వీవు ॥కొని॥

పాఠశాలగ జగతి - బహువిధములజేసి
పాఠములను నేర్పు - పరమగురుడవు నీవు ॥కొని॥

7. కల్యాణి - ఆదితాళము

దినమది సుదినము కాదా (ప్రభు) దినమది సుదినము కాదా।
కనుగొని నిను మది - గానము చేసెడి ॥దిన॥

ఘనులగు నీ భక్త - జనములగూడి
మునినుత నినుగూర్చి - ముచ్చట లాడెదు ॥దిన॥

కనికర మెదలో - గరగి పొంగగా
ననదల కష్టము - లన్నియు దీర్చెడు ॥దిన॥

ధీరత నీ యాజ్ఞ - దీరిచి పోల్చెదు
వీరుల చరితము - విని హర్షించెదు ॥దిన॥

కళలదేరి స - త్కార్యము లొనరిచి
విలసిలు బుధులను - వేడ్కమన్నించెదు ॥దిన॥

నీదయ గల్గిన - నిఖిల బంధువుల
నాదరించి ముద - మందుచు నుండెదు ॥దిన॥

8. ఆఠాణా - చాపు

బుద్ధిపై పొరలీయరా - భువనేశ్వరా । బుద్ధిపై పొరలీయరా,
శుద్ధమగు నీ సత్స్వరూపము - చూచి చూచి కృతార్థులగుదుము
శ్రద్ధతో నీ సేవ లొనరిచి - శాశ్వతానందమ్ము గాంతుము॥ ॥బుద్ధి॥

భక్తి భిక్షము బెట్టరా - ప్రాణేశ్వరా । భక్తి భిక్షము బెట్టరా
శక్తిమీరగ బాపచయముల - జక్కగా జెండాడి వైతుము।
రక్తితో మా హృత్పురంబును - రాజధానిగ నీకు నిత్తుము॥ ॥భక్తి॥

దయను మాపై గురియరా - దయాకరా। దయను మాపై గురియరా,
దయను మాపై నీవు గురిసిన - దాపములు చల్లాటీ పోవును।
రయముగా హృత్క్షేత్రముల స - ద్రమ్యగుణముల పంట పండును॥ ॥దయ॥

ఐకమత్యము గూర్పరా - అఖిలాధార । ఐకమత్యము గూర్పరా
లోకమంతయు నీ కుటుంబము - లోనిదే యని తెలిసి మెలగుచు।
నీ కటాక్షము చేత వర్ధిలి - నిఖిలసుఖముల బడయు చుందుము॥ ॥ఐక॥

9. జంఝూటి - ఆది

వదలి కుమార్గము వరమార్గంబున - వర్తిలు చుండవె యో మనసా।
సదమల భక్తిని స్వామిని గొలుచుచు - సౌఖ్యము లందవె యో మనసా॥
పరుల సుఖమునే పాటించుచు భువి - పనులొనరింపవె యో మనసా॥
దురితదావాగ్నిని దూకుచు దారుణ - దుఃఖము లందకె యో మనసా॥ ॥వద॥

సత్యమె సర్వశ్రేయస్కరమని - సతత మెఱుంగవె యో మనసా।
సత్యవ్రతమును సలిపెడు నప్పుడె - శౌర్యము జూపవె యో మనసా ॥వద॥

న్యాయమె స్వర్గప్రాయము జగతిని - నమ్ముము ధృఢముగ నో మనసా
న్యాయము దప్పిన నరకంబుగ భువి - నాడే మాఱునె యో మనసా ॥వద॥

సుగుణ రత్నముల సొంపుగ దాలిచి - శోభిలుచుండవె యో మనసా।
అగణిత గుణరత్నాకరుడగు పర - మాత్మయె శరణము విను మనసా ॥వద॥

10. బేహాగ్ - ఆదితాళము

నీ నామమె యెంతో రుచిరా - నిఖిల సజ్జనగోచరా।
మానసమున కింపునింపు - మహిత వీణారవమురా॥ ॥నీ నామమె॥

మధురమైన నీనామె - మౌనులకు జపమురా।
అధమాధముల నుద్ధరింప - సంచిత సాధనమురా॥ ॥నీ నామమె॥

అఖిల పాపములను బాప - నదియె సిద్ధౌషధమురా।
సుఖము నాత్మబలమునిచ్చు - సురుచిరామృత రసమురా॥ ॥నీ నామమె॥

భవ్యధర్మరంగస్థిత - భక్త వీరకోటికి।
నవ్యయోత్సాహమ్ము గొల్పు - దివ్యభేరీ రవమురా॥ ॥నీ నామమె॥

11. బేహాగ్ - ఆదితాళము

పరమ పితా మా - ప్రార్థన వినురా
పాపములోబడ - నీయకురా
శరణాగత ర - క్షకుడని నిన్నే
శరణు జొచ్చితిమి - విడువకురా ॥పరమ॥

పరులను మావలె - భావించెదు మది
బరమాత్మా మా - కొసగుమురా
నిరతము నంతట - నీ మహిమలగను
నిరుపమ విద్యను - నేర్పుమురా। ॥పరమ॥

నీ యాజ్ఞలనే - నెఱవేర్పగ మది
నిర్మల భక్తిని - నిలుపుమురా
న్యాయసత్యకరు - ణాలయ మాలో
నద్భుతనాట్యం - బాడుమురా। ॥పరమ॥

శాంతిధామ మా - స్వాంతమునందలి
చింతల నీవెగ - జిమ్ముమురా
అంతరంగ మను - నరవిందము నీ
కెంతయు బ్రీతి న - ర్పింతుమురా। ॥పరమ॥

12. నారాయణి - చాపు

కరుణామృతపూరమా - పరంధామ - కరుణామృత పూరమా,
శరణుజొచ్చినవారిపాలికి - నరయ సుందర పారిజాతమ।
పరమ సుగుణ సముద్రమా ముని - వరులకును నినుబొగడతరమా॥ ॥కరు॥

సర్వేశ్వరా శ్రీకరా - సర్వాధార - సర్వేశ్వరా శ్రీకరా,
సర్వదుర్గుణములకు లోబడి - గర్వమున గనుగాన్నకుండెడు।
దుర్వినీతులబట్టి దిద్దెడు - సర్వశక్తుడ వీవె దేవర॥ ॥సర్వే॥

న్యాయపాలన భూషణ - అన్యాయశోషణ - న్యాయపాలన భూషణ,
న్యాయమున వర్తించువారల - కీ యమేయ సుఖంబు లొసగుచు।
న్యాయమును బ్రకటించు సుజన - ధ్యేయ నిరుపమ పరమ పావన॥ ॥న్యాయ॥

సత్యవ్రతధారక - శాంతిప్రసారక - సత్యవ్రత ధారక,
నిత్యసుఖ ధర్మ ప్రచారక - నిరుపమానందైక కారక
సత్యదీక్షాచరణ పూరక - సాధుతాపత్రయ నివారక॥ ॥సత్య॥

13. మాయామాళవగౌళ - ఆదితాళము

ఏమని పిలుతును నిన్ను నే - నేమని పిలుతు నిన్ను
స్వామీ యందున - సఖుడా యందున
ప్రేమకు నెలవగు - ప్రియుడా యందున ॥ఏమని॥

తల్లీయందున - తండ్రీ యందున
యెల్లరబ్రోచెడు - నీశ్వర యందున ॥ఏమని॥

దివ్యసౌఖ్య మిడు - దేవా యందున
అవ్యయుడగు పర - మాత్మా యందున ॥ఏమని॥

భవరోగమహా - వైద్యా యందున
వివిధ జగద్గణ వేద్యా యందున ॥ఏమని॥

గురులకు నెల్లను - గురువా యందున
వరముల నిడుకల్ప - తరువా యందున ॥ఏమని॥

ఎంతయు భక్తుల - హృదయరంగముల
వింతగ వెలిగెడు - వెలుగా యందున ॥ఏమని॥

14. నరనారీమణులందరును స్మరియించుడి ! ఓమ్ నామమును (రఘుపతి రాఘవ రాజారామ్)

నరనారీమణులందరును, స్మరియించుడి।
ఓమ్ నామమును ॥స్మరియించుడి॥

ప్రాణాధారము రక్షకము, దుఃఖహరము సుఖదాయకము
ముక్తికి ఇదియే మూలమును ॥స్మరి॥

అతి సరళము అతి సుందరము, అతి మధురము అతి పావనము
అనగలుగును మూగవాడును ॥స్మరి॥

ఋషులూ మునులూ దేవతలు, జపియించిరి రాత్రింబవలు
తలచెను రాముడు కృష్ణుడును ॥స్మరి॥

తుమ్మెదలూ కల కోయిలలు సముద్రములూ జలపాతములు
ఈ నామమునే పాడేను ॥స్మరి॥

కన్నులు మూసిన తెఱచినను, ఊపిరి పీల్చిన వదిలినను
కష్టములోనూ సుఖమునను ॥స్మరి॥

15. భగవత్ ప్రార్థన

ఆనందరూప భగవన్ - కిస్ భాంతి తుమ్ కో పాంఊ
తేరే సమీప్ స్వామిన్ । మై కిస్ తరహా సే ఆ ఊ॥

అనుపమ్ పరమ్ ఛబీలె-బినరంగ్ రస్ రసీలె,
కంటక్ సఖా హై ఫుల్వా, క్యా తేరే సర్ ఛడాఊ॥

సుఖ్ మూలముక్త్ రూపమ్, మంగల్‌కుశల్ స్వరూపమ్,
ఘడియాల్ శంఖ్ కో క్యా, సన్ముఖ్ తేరే బజాఊ॥

గంగా హై తేరీ దాసీ, సేవక్ హై ఇంద్ర్ తేరా,
తేరే శరీర్ పై క్యా దో చుల్లూ జల్ చఢాఊ॥

ఛోటేసే దాస్ తేరే, రవి-చంద్ర హై ఉపస్థిత్,
కరతేహై నిత్ ఉజాలా, ఘృత్-దీప క్యా జలాఊ॥

శ్రీ లక్ష్మీ హై తేరీ, నిశిదిన్ చరణ్‌కి చేరీ,
తాంబేకా ఏక్ పైసా, మై నాథ్ క్యా దిలాఊ॥

ఆగమ్ నిగమ్ సే లేకర్, మేధా సరస్వతీ తక్
గుణ్ తేర గారహే హై క్యా గాకె మై రిఝాఊ॥

కోటానుకోటి భూమి, ఉన్‌పర్ అసంఖ్యప్రాణి,
జగదీశ్ । అప్నా నంబర్ మైకౌన్‌సా గినాఊ॥

వినతీ "కిశోర" కీహై, నిశిదిన్ యహి దయామయ్,
హృదయ్‌మే లాహో తేరీ అంఖోమే మై సమా ఊ॥

16. గేయము

తేరే మన్ మే ఓం, తన్ మే ఓం రోమ్ రోమ్ మే ఓం రే.
ఓం సుమీరు లే ధ్యాన్ లగాలే, ఛోడ్ జగత్ కే కామ్ రే
బోలో ఓం, బోలో ఓం, బోలో ఓం, ఓం, ఓం...... ॥2॥ ॥తేరే మన్ మే॥

మాయా మే తూ, ఉలఝ్ ఉలఝ్ డర్ డర్ ధూల్ ఉడాయే,
అబ్ కర్ తా క్యోం మన్ భారీ జబ్, మాయా సాథ్ ఛుడాయే ॥2॥ ॥మాయమే॥

దిన్‌తో బీతా దౌడ్ మే, ఢల్ జాయే నా శామ్ రే ॥బోలో ఓం॥

తన్ కే భీతర్ పాంచ్ లుటేరే, డాల్ రహే డేరా,
కామ్ క్రోధ్ మద్ లోభ్ మోహమే, తుమ్ కో ఐసా ఘేరా ॥2॥ తన్ కే॥

భూల్ గయా తూ ఓమ్ రతన్, భూలా ధ్యాన్ కా కామ్ రే ॥బోలో ఓం॥

బచ్‌పన్ బీతా ఖేల్ ఖేల్ మే, భరీ జవానీ సోయా,
దేఖ్ బుఢాప సోచే అబ్ తూ, క్యా పాయా క్యా ఖోయా ॥2॥ బచ్‌పన్॥

దేర్ నహీ హై అబ్ భీ బందే, లేలే ఓమ్ కా నామ్ రే ॥బోలో ఓం॥

17. గేయము

హే ప్రభు హమ్ తుమ్ సే వరపావే। సకల జగత్ కో ఆర్య బనావే.....
॥2॥ హే ప్రభు॥

పహిలే సుఖ్ సంపత్తి ఫైలావే। ఆప్ బఢే తవ రాష్ట్ర బఢావే
.....॥2॥ హే ప్రభు॥

వైర విఘ్న కో మార్ భగావే। ప్రీతి రీతి కీ నీతి చలావే
.....॥2॥ హే ప్రభు॥

18. హారతి

ఓమ్ జయ జగదీశ హరే, ప్రభు ! జయ జగదీశ హరే
భక్తజనోం కే సంకట క్షణమే దూర్‌కరే
జో ధ్యావే, ఫలపావే, దుఃఖ వినశే మనకా
సుఖ సంపత్ ఘర్ ఆవే, కష్టమిటే తనకా ॥ఓ॥

మాతపితా తుమ్ మేరే, శరణ గహూ కిసకీ
తుమ్ బిన ఔర్ న కోఈ, ఆశ కరూ జిసకీ ॥ఓ॥

తుమ్ పూరణ పరమాత్మ తుమ్ అంతర్యామీ
పరబ్రహ్మ పరమేశ్వర, తుమ్‌సబ్‌కే స్వామీ ॥ఓ॥

తుమ్ కరుణా కే సాగర్, తుమ్ పాలనా కర్తా
మై సేవక తుమ్ స్వామీ, కృపా కరో భర్తా ॥ఓ॥

తుమ్ హెూ ఏక అగోచర్, సబ్‌కే ప్రాణపతి
కిస్ విధ్ మిలూ దయామయ్, తుమ్ కో మై సుమతీ ॥ఓ॥

దీనబంధు దుఖ్ హర్తా తుమ్ రక్షక మేరే
కరుణా హస్త బఢాఓ, శరణ పడా తేరే ॥ఓ॥

విషయ వికార మిటావో పాపహరో దేవా
శ్రద్ధా భక్తి బఢావో సంతనకీ సేవా ॥ఓ॥

తన్ మన్ ధన్, సబ్ కుచ్ హై తేరా
తేరా తుఝ్‌కో అర్పణ్, క్యా లాగే మేరా ॥ఓ॥

19. వైదిక ధ్వజ గీతము

జయతి ఓం ధ్వజ వ్యోమ విహారీ, విశ్వప్రేమ ప్రతిమా అతి ప్యారీ
॥జయతి॥

సత్య సుధా బర్‌సానే వాలా, స్నేహలతా సర్‌సానే వాలా
సౌమ్య సుమన్ వికసానే వాలా, విశ్వవిమోహక్ భవ భయ హారీ
॥జయతి॥

ఇస్ కే నీచే బఢే అభయ్ మన్, సత్‌పథ్ పర్ సబ్ ధర్మ ధురీ జన్
వైదిక్ రవి కా హెూ శుభ్ ఉదయన్, ఆలోకిత్ హెూవే దిశసారీ
॥జయతి॥

ఇస్ సే సారే క్లేశ్ శమన్ హెూ, దుర్మతి దానవ ద్వేష్ దమన్ హెూ,
అతి ఉజ్వల్ అతిపావన్ మన్‌హెూ, ప్రేమ తరంగ్ బహే సుఖ్ కారీ
॥జయతి॥

ఇసీ ధ్వజా కే నీచే ఆకర్, ఊంచ్ నీచ్ కా భేద్ భులాకర్
మిలే విశ్వముద మంగల్ గాకర్, పంథాయీ పాఖండ్ బి సారీ
॥జయతి॥

ఇసీ ధ్వజా కో లేకర్‌కర్ మే, భర్ దే వేద్ జ్ఞాన్ ఘర్–ఘర్ మే
సుభగ్ శాంతి ఫైలే జగ్ భర్ మే, మిటే అవిద్యాకే అంధియారీ ॥జయతి॥

విశ్వ ప్రేమ కా పాఠ్ పఢావే, సత్య అహింసాకో అప్ నావే
జగమే జీవన్ జ్యోతి జగావే, త్యాగ్ పూర్ణ హెూ వృత్తి హమారీ
॥జయతి॥

ఆర్య జాతి కా సుయశ్ అక్షయ్ హెూ, ఆర్య ధ్వజా కీ అవిచల్ జయహెూ
ఆర్య జనోంకా ధ్రువ్ నిశ్చయ్ హెూ, ఆర్య బనావే వసుధా సారీ
॥జయతి॥

20. వైదిక ధ్వజ గీతా

దోధూయతాం వైదిక పతాకా విశ్వ జయనీ భారతే
సంజాయతాం ఘోషః శ్రుతీనాం పావనే భువి భారతే.... భారతే (దోధూ)

కోఽపి మాదీనో భవేత్ హీనో మలీనో మానవః
సర్వేజనాః సుఖినోభవేయుః మానభూమౌ భారతే .... భారతే (దోధూ)

ఆయన్తు మునయః పూర్వజాః దేశం సభాజియితుం పునః
సంపద్యతాం గురుతాం పునః విశ్వస్య భవ్యే భారతే.... భారతే (దోధూ)

ప్రాక్తనా వర్ణవ్యవస్థా చాశ్రమాణాం వర్తనమ్
దీవ్యతాత్ దైనం దినం ద్యుతిధామ దివ్యే భారతే .... భారతే (దోధూ)

వ్యాపృతాః సర్వే భవేయుః దేశ నిర్మాణే నవే
జీవతాత్ గణతంత్ర రాజ్యం సర్వసుఖదం భారతే .... భారతే (దోధూ)

హే పరమాత్మా! నీవే మాకు జీవనాన్ని ప్రసాదించిన వాడవు. మా శరీరాలను రక్షించేవాడవు నీవే. నా దేహంలోని లోపాలను తొలగించి పరిపూర్ణమైన ఆరోగ్యాన్ని ఆనందాన్ని అందించి నన్ను సన్మార్గంలో నడిపించమని వేద భగవానుని ప్రతినిత్యం మనం కోరుకోవాలి. ప్రతి నిత్యం శుద్ధమైన భోజనం సాత్వికపరమైన ఆలోచనలను కలిగించే నేయి, ధాన్యాలతో సంయుక్తమై శక్తినిచ్చే పదార్థాలను సేవించాలని వేదం ప్రబోధిస్తుంది.

- యజుర్వేదం

ప్రణవ స్తోత్రమ్

(రఘుపతి రాఘవరాజారాం... అనే బాణీలో పాడుకోవచ్చును)

1. **అనంత గుణగణ భూషిత** ఓ3మ్
(పరమేశ్వరుడు అనంత గుణములతో అలంకరింపబడినవాడు)

2. **శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర** ఓ3మ్
(శుద్ధుడు, అందరికంటె గొప్పవాడు. పెద్దవాడు)

3. **సబల బ్రహ్మ సునామక** ఓ3మ్
(బలవంతుడు, బ్రహ్మయను సుందర నామములు కలవాడు)

4. **కాలాత్మక పరమేశ్వర** ఓ3మ్
(కాలమును నియమించువాడు. గొప్ప ఐశ్వర్యవంతుడు)

5. **ప్రళయానంతర సుస్థిత** ఓ3మ్
(ప్రళయంలోను తరువాత ఉండువాడు)

6. **ఈక్షిత సృష్టి విధాయక** ఓ3మ్
(కనబడుచున్న ఈ సృష్టిని చేయువాడు)

7. **వ్యాపక యజ్ఞ ప్రసారక** ఓ3మ్
(సృష్టియను యజ్ఞమును అంతటా విస్తరింపజేయువాడు)

8. **లోకాఖిల గతిదాయక** ఓ3మ్
(లోకాలన్నింటిని నడుపువాడు)

9. **జగన్నియంతా పాలక** ఓ3మ్
(జగత్తును నియమముగా పాలించువాడు)

10. **జనతా దుఃఖ ప్రభంజక** ఓ3మ్
(ప్రజల దుఃఖములను తొలగించువాడు)

11. భక్తప్రియ సుఖదాయక ఓ3మ్
(భక్తులను ప్రేమించి సుఖముల నిచ్చువాడు)
12. సూర్యాదిక ద్యుతి ధారక ఓ3మ్
(సూర్యాది నక్షత్రములకు ప్రకాశము నిచ్చువాడు)
13. పరమసహాయక ప్రియవర ఓ3మ్
(గొప్ప సహాయకుడు. ప్రియుడు, శ్రేష్ఠుడు)
14. నిత్యతృప్త సర్వాశ్రయ ఓ3మ్
(జీవులను తృప్తిపరిచే సృష్టికి ఆశ్రయము)
అనంత గుణ గణ భూషిత ఓ3మ్
శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్
15. జ్ఞానరూప సత్ప్రేరక ఓ3మ్
(సత్యజ్ఞానమును ప్రేరేపించువాడు)
16. సకల ద్రవ్య వ్యాపక ఓ3మ్
(సృష్టిలోని పదార్థాలన్నింటిలో వ్యాపించియున్నవాడు)
17. శ్రోత్రాదీంద్రియ శక్తిద ఓ3మ్
(జ్ఞాన కర్మేంద్రియాలకు శక్తినిచ్చువాడు)
18. కర్మాశ్రిత ఫలదాయక ఓ3మ్
(జీవులు చేయు కర్మలకు ఫలము నిచ్చువాడు)
19. అద్భుత తేజో బలయుత ఓ3మ్
(అద్భుతమైన తేజస్సు బలములు కలవాడు)
20. శ్రేయఃప్రాప్తి సుసాధక ఓ3మ్
(మోక్షప్రాప్తికి సాధనము)
21. హర్షిత మతి సందాయక ఓ3మ్
(సుఖములనిచ్చు బుద్ధిని ప్రసాదించువాడు)

22. మాతృప్రేమ పరిపోషక ఓ3మ్
(తల్లివలె ప్రేమతో అందరిని పెంచువాడు)

23. స్నేహార్ద్రిత పితృపాలక ఓ3మ్
(స్నేహంతో దయతో తండ్రివలె పోషించువాడు

24. వ్యాహృతి లోక విభాజక ఓ3మ్
విస్తారమైన సృష్టిని లోకాలుగా విభజించువాడు)

25. సకల బుద్ధి సిద్ధిప్రద ఓ3మ్
(సకల జ్ఞానము నిచ్చువాడు)

26. వేద చతుష్టయ దాయక ఓ3మ్
(ఋగ్, యజుస్, సామ అథర్వ వేదాల నిచ్చువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్

శుద్ధ బ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్

27. అగ్న్యాదిక ఋషి పూజిత ఓ3మ్
(అగ్ని వాయు ఆదిత్య అంగిరసులను ఆది ఋషులచే పూజింపబడువాడు)

28. సాధన సాధ్య సముచ్చయ ఓ3మ్
(సాధ్యమునకు తగిన సాధనములను
సమకూర్చువాడు. (మోక్షమునకు-యోగమువంటివి)

29. ప్రాణదక్ష సందాయక ఓ3మ్
(జీవులకు ప్రాణముల నిచ్చువాడు)

30. ఇంద్ర బృహస్పతి నామక ఓ3మ్
(ఇంద్రుడు, బృహస్పతి మున్నగు పేర్లుకలవాడు)

31. ఋతు పరివర్తన కారణ ఓ3మ్
(వసంతాది ఆఋ ఋతువులను కల్పించువాడు)

32. ఋతుమూలక హితదాయక ఓ3మ్
(ఋతువుల ద్వారా జీవులకు మేలు చేయువాడు)

33. జ్ఞాన సూర్య విస్తారక ఓ3మ్
(జ్ఞానమనే సూర్యుని మానవులలో ప్రకాశింపజేయువాడు)

34. సుర సంపూజిత సురవర ఓ3మ్
(దేవతలు పూజించే శ్రేష్ఠుడు - ఆదిదేవుడు)

35. సత్సంకల్పప్రపూరక ఓ3మ్
(సత్యసంకల్పములను నెరవేర్చువాడు)

36. ధర్మాధర్మ సుశిక్షక ఓ3మ్
(ధర్మము - అధర్మములను వేదము ద్వారా బోధించువాడు)

37. జన్మరహిత జన్మప్రద ఓ3మ్
(తాను శరీరమును ధరించక జీవులకు శరీరముల నిచ్చువాడు)

38. దేవాదిక ఋణమోచక ఓ3మ్
(విద్వాంసులను త్రివిధ ఋణముల నుండి విడిపించువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్

శుద్ధ బ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్

39. క్లేశ విముక్త విశేషణ ఓ3మ్
(కష్టములు లేని విశేష పురుషుడు)

40. స్నాయు రహిత సుఖపూరక ఓ3మ్
(నాడీ బంధనములు లేనివాడు. జీవులలో సుఖమును నింపువాడు.)

41. దైహికరోగ నివారక ఓ3మ్
(దేహసంబంధమైన రోగాలను రాకుండా చేయువాడు)

42. తనుపాలక దీర్ఘాయుద ఓ3మ్
(శరీరాలను పోషించి దీర్ఘాయువు నిచ్చువాడు)

43. ఆత్మికబల సందాయక ఓ3మ్
(ఆత్మబలము నిచ్చువాడు)

44. మానవ లక్ష్య మహాశ్రయ ఓ3మ్
(మానవులకు లక్ష్యము (పొందవలసినవాడు)
మరియు గొప్ప ఆశ్రయము)
45. నిత్య నిరంజన నిరుపమ ఓ3మ్
(భగవంతుడు నిత్యుడు, నిరంజనుడు, నిరుపముడు)
46. భవభయ భంజన భేషజ ఓ3మ్
(ప్రపంచమునందలి భయమును నాశనమొనర్చే ఔషధము)
47. ఆర్తత్రాణ పరాయణ ఓ3మ్
(కష్టములలోనున్న మంచివారిని రక్షించువాడు)
48. అజ్ఞానాదిక రిపుహర ఓ3మ్
(అజ్ఞానము మున్నగు శత్రువులను హరించువాడు)
49. దారిద్ర్యాది వినాశక ఓ3మ్
(పురుషార్థపరులైన వారి దరిద్రమును పోగొట్టువాడు)
50. పరమైశ్వర్య సుదాయక ఓ3మ్
(తన ఐశ్వర్యాదులతో జీవులకు సుఖముల నిచ్చువాడు)
అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్
శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్
51. సర్వానంద సుసాధక ఓ3మ్
(పూర్ణానందమును పొందుటకు సాధనం)
52. సామ్రాజ్యార్క ప్రసారక ఓ3మ్
(సామ్రాజ్య సూర్యుని విస్తరింపజేయువాడు)
53. విశ్వవినోదక విభువర ఓ3మ్
(విశ్వమును సకల సుఖములతో వినోదంగా
సృష్టించి వ్యాపించి యుండువాడు)

54. సద్బోధిత హృద్వర్ధక ఓ3మ్
(సత్యసంకల్పములను చేయు మనస్సును వృద్ధి చేయువాడు)
55. నిర్మల నాయక శర్మద ఓ3మ్
(మల రహితుడు. నాయకుడు. ఆనందం నిచ్చువాడు)
56. లోభాదిక రిపు నాశక ఓ3మ్
(లోభము మున్నగు శత్రువులను నాశనము చేయువాడు)
57. తేజఃప్రద తేజోమయ ఓ3మ్
(సూర్యాది నక్షత్రములకు జీవులకు పూర్ణ ప్రకాశము నిచ్చువాడు)
58. ఓజః ప్రద ఓజోమయ ఓ3మ్
(అనంత సామర్థ్యము కలిగియుండి పూర్ణ సామర్థ్యము నిచ్చువాడు)
59. శ్రద్ధాప్రద శ్రద్ధామయ ఓ3మ్
(అనంత శ్రద్ధతో జీవులలో శ్రద్ధను కలుగజేయువాడు)
60. రసవాహక సర్వేశ్వర ఓ3మ్
(పుష్పఫలాదులలో రసమును చేర్చుచు సృష్టి అంతా ఐశ్వర్యంగా కలవాడు)
61. దాన సృష్టి సంచాలక ఓ3మ్
(జగత్తును సృష్టించి జీవుల కొరకు దానమొనర్చి, చక్కగా నడుపువాడు)
62. రసభేదక సంవర్ధక ఓ3మ్
(వృక్షాదులలోని రసమును సూర్యాదుల ద్వారా పైకి ఆకర్షింప జేయుచు వృద్ధి చేయువాడు)
అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్
శుద్ధ బ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్
63. పాప నివారక మోక్షద ఓ3మ్
(పాపములు చేయకుండా నివారించి మోక్షము నిచ్చువాడు)
64. మృత్యురూప సంశోధక ఓ3మ్
(మరణము ద్వారా జీవులను ఉద్ధరించేవాడు)

65. చిత్రవిచిత్ర మహోతుథ ఓ3మ్

(సృష్టిలోని చిత్రవిచిత్రములన్నీ తెలిసినవాడు)

66. సత్యసనాతన ధర్మద ఓ3మ్

(సత్యము సనాతనమైన వేదధర్మము బోధించేవాడు)

67. హోమార్పిత హవిభేదక ఓ3మ్

(హోమంలో అర్పించిన ద్రవ్యముల ద్వారా సుగంధమును వెదజల్లువాడు)

68. సభ్యసభా ప్రతిభాప్రియ ఓ3మ్

(ప్రతిభావంతులైన సభ్యుల సభకు ప్రియుడు)

69. విస్తృత శాంతి విధాయక ఓ3మ్

(శాంతిని విస్తరింపజేయువాడు)

70. వరుణ ప్రజాపతి ప్రేరక ఓ3మ్

(వరుణుడు, ప్రజాపతి, ప్రేరణ నిచ్చువాడు)

71. స్థావర జంగమ రక్షక ఓ3మ్

(స్థావరములను (కదలనివి)

జంగమములను (కదులునవి) రక్షించువాడు)

72. విద్వజ్జన మతి ప్రేరక ఓ3మ్

(విద్వాంసుల బుద్ధిని వికసింపజేయువాడు)

73. విక్రమ విష్ణు విరాడసి ఓ3మ్

(విక్రముడు, విష్ణువు, విరాట్ మున్నగు నామములు కలవాడవు)

74. దాన రహిత నరనాశక ఓ3మ్

(దానము చేయని ప్రజలను నాశనము చేయువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్

శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్

75. త్యాగయుక్త నర భద్రద ఓ3మ్

(త్యాగము చేయు నరులను రక్షించువాడు)

76. మన్యురూప మన్యుప్రద ఓ౩మ్
(దుష్టులు దుష్టకార్యములపైన క్రోధము కలిగి యుండి మానవులకు అట్టి మన్యువును ఇచ్చువాడు)

77. వీర్యరూప వీర్యప్రద ఓ౩మ్
(అనంత పరాక్రమముతో మానవులకు పూర్ణ పరాక్రమము నిచ్చువాడు)

78. సహనరూప సహదాయక ఓ౩మ్
(అనంత సహనముతో మానవులకు సహనము నిచ్చువాడు)

79. అచల రూప సంచాలక ఓ౩మ్
(తాను కదలక జగత్తునంతటిని నడిపించువాడు)

80. రుద్ర భీమ భయవాహక ఓ౩మ్
(రుద్రుడు, భీముడు, భయంకరుడు)

81. సజ్జన సమ్మత సౌఖ్యద ఓ౩మ్
(సజ్జనులకిష్టమైన సుఖముల నిచ్చువాడు)

82. వర్ణ చతుష్టయ స్థాపక ఓ౩మ్
(బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రులను నాలుగు వర్ణములను ఏర్పరచినవాడు)

83. సర్వ న్యూన సంపూరక ఓ౩మ్
(సృష్టిలో ఏలోటు లేకుండా చేయువాడు)

84. విద్వేషాదిక భంజక ఓ౩మ్
(ద్వేషాదులను నాశనము చేయువాడు)

85. సర్వమిత్ర సంపాదక ఓ౩మ్
(అందరికీ మిత్రుడు)

86. సృష్టిస్థితి లయకారక ఓ౩మ్
(సృష్టిని చేసి పోషించి నాశనము చేయువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ౩మ్

శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర ఓ౩మ్

87. క్షోభరహిత నభ నామక ఓ౩మ్
(దుఃఖము లేనివాడు, ఆకాశనామము కలవాడు)

88. మంగళ మూల మయోభవ ఓ౩మ్
(మంగళ కారుడు)

89. శంకరరూప మయస్కర ఓ౩మ్
(శంకరుడు, మయస్కరుడను పేర్లు కలవాడు)

90. సృష్టి మయా వసు రసవతి ఓ౩మ్
(నేను చేసిన ఈ సృష్టి ఐశ్వర్య, రసాదులతో కూడినది)

91. సత్పథ ధర్మ పురోహిత ఓ౩మ్
(ధార్మికులను సత్యమార్గములో నడిపించువాడు)

92. నాశ నివారక స్వస్తిద ఓ౩మ్
(నాశము నుండి తప్పించి శుభముల నిచ్చువాడు)

93. సకల యజ్ఞ స్వీకారక ఓ౩మ్
(శ్రేష్ఠ కర్మలన్నింటినీ అనుమతించువాడు)

94. ఉక్షిత రక్షక శిక్షక ఓ౩మ్
(శుభకర్మలాచరించువారిని రక్షించి, దుష్టులను శిక్షించువాడు)

95. విశ్వరూప విశ్వావసు ఓ౩మ్
(విశ్వమనెడు ఈ సమస్త ఐశ్వర్యమునకు యజమాని)

96. విశ్వమిత్ర వైశ్వానర ఓ౩మ్
(అందరికీ మిత్రుడు ఈశ్వరుడు)

97. పుణ్య పురాత మపూరుష ఓ౩మ్
(జీవునివలె పుణ్య పాపకర్మలు చేయడు)

98. పాహి నిరంతర పూషణ ఓ౩మ్
(సజ్జనులను ఎల్లప్పుడు రక్షించి పోషించువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ౩మ్

శుద్ధ బ్రహ్మ పరాత్పర ఓ౩మ్

99. పాహి ప్రవాహణ ప్రభువర ఓ3మ్
(అందరికీ ప్రభువైన ఓ ఈశ్వర మమ్ము రక్షించు)

100. అద్భుత మిత్ర కృపాకర ఓ3మ్
(గొప్ప మిత్రుడు, కృపను జూపువాడు)

101. మిత్రరూప వ్రతపాలక ఓ3మ్
(స్నేహ వ్రతమును పాలించువాడు)

102. నిశ్చిత మిత్ర నిరాశ్రయ ఓ3మ్
(సదా మిత్రుడు, ఆశ్రయము)

103. అధమోద్ధారక చిన్మయ ఓ3మ్
(దీనులనుద్ధరించువాడు
అనంత జ్ఞానము కలవాడు)

104. సత్య సుఖాత్మక సర్వద ఓ3మ్
(సత్యసుఖముతో కూడి, సృష్టిని దానము చేయువాడు)

105. నిర్గుణ రూప నిరామయ ఓ3మ్
(రూపరస గంధాది గుణములు
అజీర్ణాది రోగములు లేనివాడు)

106. ఆనందామృత వర్షక ఓ3మ్
(ఆనందమనే అమృతము నిచ్చువాడు)

107. గణనాయక గణపాలక ఓ3మ్
(దేవతాది గణములకు నాయుకుడు - పోషకుడు)

108. మర్మాచ్ఛాదక విభువర ఓ3మ్
(జీవనమునకు కారణములైన ప్రాణాదులను కప్పియుంచువాడు)

అనంత గుణగణ భూషిత ఓ3మ్

శుద్ధబ్రహ్మ పరాత్పర ఓ3మ్

(ఇతి ప్రణవ స్తోత్రం)

పరమాత్ముని అష్టోత్తర శతనామములు

1. ఓమ్
2. ఖమ్
3. బ్రహ్మము
4. అగ్ని
5. మనువు
6. ప్రజాపతి
7. ఇంద్రుడు
8. ప్రాణము
9. బ్రహ్మ
10. విష్ణువు
11. రుద్రుడు
12. శివుడు
13. అక్షరుడు
14. స్వరాట్
15. కాలాగ్ని
16. దివ్యుడు
17. సుపర్ణుడు
18. గరుత్మంతుడు
19. మాతరిశ్వుడు
20. భూమి
21. విరాట్
22. విశ్వుడు
23. హిరణ్యగర్భుడు
24. వాయువు
25. తైజసుడు
26. ఈశ్వరుడు
27. ఆదిత్యుడు
28. ప్రాజ్ఞుడు
29. మిత్రుడు
30. వరుణుడు
31. అర్యముడు
32. బృహస్పతి
33. ఉరుక్రముడు
34. సూర్యుడు
35. పరమాత్మ
36. పరమేశ్వరుడు
37. సవిత
38. దేవుడు, దేవి
39. కుబేరుడు
40. పృథివి
41. జలము
42. ఆకాశము
43. అన్నము
44. అన్నాదుడు
45. వసువు
46. నారాయణుడు
47. చంద్రుడు
48. మంగళుడు
49. బుధుడు
50. శుక్రుడు
51. శనైశ్చరుడు

52. రాహువు
53. కేతువు
54. యజ్ఞము
55. హోత
56. బంధువు
57. పిత
58. పితామహుడు
59. ప్రపితామహుడు
60. మాత
61. ఆచార్యుడు
62. గురువు
63. అజుడు
64. సత్యము
65. జ్ఞానము
66. అనంతుడు
67. అనాది
68. సత్
69. చిత్
70. ఆనందుడు
71. నిత్యుడు
72. శుద్ధుడు
73. బుద్ధుడు
74. ముక్తుడు
75. నిరాకారుడు
76. నిరంజనుడు
77. గణేశుడు
78. గణపతి
79. విశ్వేశ్వరుడు
80. కూటస్థుడు
81. శక్తి
82. శ్రీ
83. లక్ష్మి
84. సరస్వతి
85. సర్వశక్తిమంతుడు
86. న్యాయకారి
87. దయాళువు
88. అద్వైతుడు
89. నిర్గుణుడు
90. సగుణుడు
91. అంతర్యామి
92. ధర్మరాజు
93. యముడు
94. భగవంతుడు
95. పురుషుడు
96. విశ్వంభరుడు
97. కాలుడు
98. శేషుడు
99. ఆప్తుడు
100. శంకరుడు
101. మహాదేవుడు
102. ప్రియుడు
103. స్వయంభువు
104. కవి
105. అత్మా
106. ఆత్మ
107. అచిన్త్యుడు
108. సర్వజగత్ కర్త

(ఇతి అష్టోత్తర శత నామావళి)

సచ్చిదానందేశ్వరాయనమః

యజుర్వేద స్తుతి

ఈశ్వరోపదేశము

నివేదన

ఋగ్వేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అథర్వణవేదం ఈ చతుర్వేదాలు భగవంతుని జ్ఞానం.

ఋగ్వేదం వలన పదార్థ విజ్ఞానం విశదమవుతుంది.

యజుర్వేదం వలన కర్మకాండ బోధ పడుతుంది.

సామవేదం వలన ఆనందప్రాప్తి కలుగుతుంది.

అథర్వ వేదం వలన సంశయ నివృత్తి కలుగుతుంది.

యజుర్వేదంలో నలభై అధ్యాయాలు ఉన్నాయి. యజుర్వేదంలోని నలభై అధ్యాయాల నుండి పరమేశ్వరోపాసన మానవుని సామాజిక బాధ్యతలు, లోకకళ్యాణానికి సంబంధించిన నలభై వాక్యాలను తీసుకొని, యజుర్వేద స్తుతి అనే పేరుతో సంక్షిప్తంగా వ్యాఖ్యానం చేశాము.

1. **సమస్తజనులు ధర్మానుష్ఠానంలో స్థిరంగా వుండాలి. సజ్జనులతో మైత్రిని సంపాదించాలి. వేదములను శ్రద్ధతో చదవాలి చదివించాలి. నిరంతరం పరోపకారం చేయాలి. ఇదే జీవిత పరమార్థంగా భావించాలి.**

2 **పరమాత్మయందు ప్రీతిని కలిగి వుండాలి. సద్గుణాలను విస్తరింపచేసుకోవాలి. అందరి వున్నతికై ఆలోచించాలి.**

3. మంగళమయుడు అందరిని పాలించు పరమేశ్వరుని ఆజ్ఞలను అందరూ పాలించాలి. ఇహపర సుఖాలను అనుభవించాలి. అందరికీ ఆదర్శంగా జీవించాలి.

4. విద్వాంసులు భగవంతుని యందు సర్వదా భక్తి శ్రద్ధలు కలిగివున్నట్లే, ఇతరులు పరమాత్మయందు ప్రీతిని కలిగి వుండాలి. ఇది మానవుని జీవనధర్మం.

5. మానవులు సర్వ విద్యలకు నిలయమైన (వాగ్దేవి) వాణితో ఈశ్వర స్తుతి ప్రార్థనా ఉపాసనాదులు నిరంతరం చేయాలి. భగవంతుని భక్తితో భజించాలి.

6. స్త్రీ పురుషులు బాధ్యతాయుతమైన ధర్మ కర్మలను యథావిధిగా నిర్వహించాలి. బిడ్డల యెడల తల్లిదండ్రుల కర్తవ్యం, తల్లిదండ్రుల యెడల బిడ్డల కర్తవ్యం శ్రద్ధతో నెరవేర్చాలి. ఇది సామాజిక ధర్మం.

7. తల్లితండ్రుల సంతానాన్ని సర్వోత్తమ గుణయుక్తుడు, సకలవిద్యలలో అందరికంటే శ్రేష్ఠులైన విద్వాంసులు, పండితుల ఆశ్రయంలో చదివించాలి.

8. దంపతులు గృహస్థ ధర్మాన్ని శ్రద్ధతో సేవించాలి. ఉత్తమ సంతానాన్ని ఉత్పన్నం చేయాలి. వారిని సద్గుణవంతులను చేయాలి.

9. పతిపత్నులు పరస్పరం అనుకూలవంతులై, అన్యోన్యానురాగవంతులై, ఆనందితులై ప్రీతితో గృహస్థాశ్రమంలో జీవించాలి. అదే దంపతుల ధర్మం.

10. గృహకార్యాలయందు స్త్రీ కుశలురాలై సమస్త కార్యాలను సమర్థవంతంగా నిర్వహించి వాటిని అభివృద్ధి చేయాలి. పెద్దలయందు శ్రద్ధతో వర్తించాలి.

11. సుదక్షురాలైన స్త్రీ గృహకార్యాలకు సంబంధించిన అంశాలను విద్వాంసులకు, విదుషీమణులకు ఉపదేశించాలి. గృహిణి తన బాధ్యతలను నిర్వహించాలి.

12. బ్రహ్మచర్యంతో విద్యనభ్యసించి వివాహం చేసుకున్న దంపతులు బహుశ్రుతులు కావాలి. శాస్త్ర ధర్మాలను వినాలి. ఆప్తుల నుండి, యథార్థవక్తల నుండి గ్రహించిన సత్యవిద్యలను సంతానానికి బోధించాలి.

13. మానవులు విద్యాకుశలురు, సర్వశుభ లక్షణ యుక్తులు, బలపరాక్రమవంతులై, అధర్మాన్ని అన్యాయాన్ని నిరంతరం అణచివేయాలి. సత్యాన్ని స్థాపించాలి.

14. భగవంతుని గుణకర్మ స్వభావాల కనుకూలంగా మానవులు వారి గుణకర్మ స్వభావాలను తీర్చిదిద్దుకోవాలి. అందుకు సత్పురుషుల సాంగత్యం చేయాలి.

15. మానవులు పరస్పరం కలుసుకున్నప్పుడు సత్కార భావంతో 'నమస్తే' పదాన్ని ఉచ్చరించాలి. శ్రద్ధతో ఈ వేదోక్త శిష్టాచారాన్ని అందరూ పాటించాలి.

16. ఈ లోకంలో మానవులు యోగ సంస్కారంతో జీవించాలి. ఆ జీవితమే పవిత్రమైంది. జగత్ ప్రసిద్ధుడైన పరమాత్ముని అందరూ సేవించి తరించాలి. కైవల్య ధాముని సర్వులు ఉపాసించాలి.

17. సమస్త మానవులు జగదుత్పాదకుడు, న్యాయకర్త పరమాత్మనే ఉపాసించాలి. అతడే శ్రోతవ్యుడు, అతడే మంతవ్యుడు. అతడే నిధిధ్యాసమొనర్చుటకు యోగ్యుడు. కనుక సర్వులు ఆ సర్వేశ్వరుని స్మరించి శాంతిశీలురు కావాలి. ధర్మవర్తనులుగా జీవించాలి.

18. పూర్ణ బ్రహ్మచర్యం, పూర్ణవిద్యలచే సుశీలుడు, శారీరక, ఆత్మికబల సంపన్నుడు, విద్వాంసుడు అయిన రాజుచే ప్రజలు పాలింపబడాలి. అట్లాంటి రాజునే జనులు సభాపతిగా వరించాలి. వారే చక్రవర్తి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించేందుకు యోగ్యులు.

19. దేశంలో పూర్ణ విద్వాంసులు, శూర వీరులు, గుణవంతులైన స్త్రీలు, సుఖప్రదములైన పశువులు, సభ్యత తెలిసిన ప్రజలు, మధుర ఫలయుక్తములైన అన్నములు, ఔషధములు ప్రాప్తించునట్లుగా పరమాత్ముడు సర్వమానవుల శుభకామనలు పూర్ణమగునట్లు అనుగ్రహించాలి. సమస్త మానవులు భగవంతుని యందు భక్తి శ్రద్ధలు కలిగియుండాలి.

20. శుభప్రదమైన పశువులను సంరక్షణ చేయాలి. వాటి పోషణ, పాలన, రక్షణలలో మానవులు శ్రద్ధ వహించాలి.

21. మానవులు వారిలోని శుభసామర్థ్యాలను సర్వజనుల హితార్థం వినియోగించి, లోకమందు ప్రశంసనీయులు కావాలి. ధర్మాన్ని స్థాపించి పూజనీయులు కావాలి.

22. వేదములను, వేదార్థములను ఎరిగినవారే ధర్మాధర్మములను తెలుసుకొని వ్యవహరిస్తారు. వారే లోకమందు కృతార్థులు. మానవులు వారినే అనుసరించాలి.

23. మానవులు శుద్ధాంతఃకరణులై వేదవిద్వాంసుల సత్సాంగత్యము, సత్యశాస్త్రాల పఠనము, యజ్ఞయాగాది శుభకార్యాలను ఆచరించి ధర్మాత్ములు కావాలి.

24. మానవులు ధర్మవ్యవహారంతో లక్ష్మిని – సిరి సంపదలను పొందాలి. వారు శ్రీమంతులు, యశోవంతులు, బుద్ధిమంతులు, కాంతిమంతులై లోకంలో వర్ధిల్లాలి. ప్రసిద్ధిని పొందాలి.

25. మానవులు వారి సుఖసంతోషాలకై భగవంతుని ప్రార్థిస్తారు. అట్లాగే ఇతరుల శాంతి సౌఖ్యాలకై పరమాత్మను అర్థించాలి. ఇది మానవ ధర్మం.

26. మానవులు వైద్యశాస్త్ర ఆధారంగా ఔషధాలను సేవించి, ఆరోగ్యవంతులు కావాలి. యోగాభ్యాసం ద్వారా శరీరాన్ని, మనస్సును, ఆత్మను స్థిరంగా, దృఢంగా వుంచుకోవాలి. నిరంతరం భగవంతుని ధ్యానించాలి.

27. సంసారమనే ఈ ప్రపంచంలో మానవులు సత్య విద్యలను సేవించాలి. అతులిత సుఖాలను అనుభవించాలి. అందరితో స్నేహ సౌజన్యాలతో వ్యవహరించాలి.

28. మానవులు ఐశ్వర్యాన్ని వృద్ధిచేస్తూ సత్యాన్ని, ధర్మాన్ని, విద్వాంసులను, పరమాత్మను సేవించాలి.

29. సత్పురుషుల సాంగత్యంతో సమస్త జనులు సత్కర్మలు ఆచరించాలి. ఆనందించాలి. వారే ఆచారసంపన్నులు.

30. మానవులు ధర్మంతో లభించిన పదార్థాలనే భోగించాలి. వారే లోకంలో సర్వోత్తములు యశస్వంతులు.

31. వేదముల కర్తయైన పరమాత్మనే అందరు ఉపాసించాలి. సమస్త మానవులు వేదములను అధ్యయనం చేసి, పరమాత్ముని ఆజ్ఞలకు అనుకూలంగా వర్తించాలి. అదే మానవుల ధర్మం.

32. జ్ఞానులు విద్యా వినయ సంపదలచే జనులను తృప్తిపరచాలి. వారిని సన్మార్గంలో నడిపించాలి. వారే చరితార్థులు, స్మరింప యోగ్యులు.

33. మానవులు సర్వశక్తిమంతుడైన పరమాత్మను సేవించాలి. ఆభగవంతుని ద్వారా శుద్ధబుద్ధిని పొందాలి. తద్వారా ఈశ్వరోపాసన చేయాలి. సర్వజ్ఞుని సాక్షాత్కారాన్ని అభిలషించాలి.

34. మానవులు యథార్థ వ్యవహారంతో ప్రసిద్ధమైన కీర్తి కలవారై తేజస్సును పొందాలి. లోకంలో యశోవంతులై పూజింపబడాలి. న్యాయమూర్తులై విరాజిల్లాలి.

35. విద్వాంసులు మానవులను విద్య ఉత్తమ జ్ఞానశిక్షణచే పండితులుగా, ధర్మాత్ములుగా చేయాలి. వారు ఆ విద్వాంసులనే ప్రథమంగా పితరులుగా గుర్తించి సేవించాలి. వారిని మార్గదర్శకులుగా భావించి ఆదరించాలి.

36. మానవులు జీవితపర్యంతం విద్వాంసుల మార్గంలో నడవాలి. ఉత్తమ ఆయువును పొందాలి. బ్రహ్మచర్యాన్ని ధర్మబద్ధంగా పాలించాలి. ఉత్తమ సంతానాన్ని ఉత్పన్నం చేయాలి. లోక కళ్యాణాన్ని కాంక్షించాలి. బాధ్యతగా సమాజానికి సేవ చేయాలి.

37. ధర్మ విద్యలచే స్త్రీ పురుషులు సుఖాన్ని, శాంతిని ఉన్నతిని పొందాలి. ఇతరుల సుఖాన్ని ఆశించాలి. పరుల శుభాన్ని వాంఛించాలి.

38. మానవులకు భగవంతుడు సర్వదా ఆనందాన్నిచ్చే సకల సాధనాలను ప్రసాదించాడు. అందుకే పరమాత్మ అందరికి సేవనీయుడు, భజనీయుడు, పూజనీయుడు. జనులు ఆ స్వామినే నిశ్చయంగా వరించాలి. పరమాత్ముని సేవలో తరించాలి.

39. మానవులు మృతశరీరాన్ని ఘృతాది సుగంధయుక్త పదార్థాలతో దహనం చేయాలి. ఇది పుణ్యకార్యంగా భావించాలి. వారే లోకంలో పుణ్యాత్ములు.

40. మానవులు ధర్మయుక్తమైన న్యాయవ్యవస్థను పాలించాలి. అల్ప మృత్యువును జయించాలి. ఈశ్వరుని ప్రార్థించాలి, విద్వాంసుని

సేవించాలి. బ్రహ్మహత్యాది దోషాలను నివారించాలి. (పరమాత్ముని, వేదాజ్ఞలను ధిక్కరించడం బ్రహ్మహత్యతో సమానం) సృష్టి విద్య యథార్థ స్వరూపాన్ని తెలుసుకోవాలి. దేహత్యాగానంతరం శాస్త్రవిధి ననుసరించి అంత్యేష్టి కర్మను చేయాలి. అందరి శుభాన్ని ఆశించేవారు ఈ వేదఆదేశాన్ని కర్తవ్యంగా అనుసరించాలి. ఇది భగవదాజ్ఞ.

పరమాత్మ సర్వత్ర పరిపూర్ణుడై, ఆకాశంవలె వ్యాపించి ఉన్నాడు. ఆ పరతత్త్వాని కంటే గొప్పదేదీలేదు. ఆ పరమాత్ముని నిజనామం 'ఓ3మ్'. అతడే సర్వజ్ఞుడు, కైవల్య స్వరూపుడు, సర్వేశ్వరుడు. సర్వశక్తిమంతుడు.

సత్య ఆచరణ భావంతో ఎవరు పరమాత్ముని శరణు వేడుతున్నారో, అంతర్యామి అయిన ఆ పరమాత్మ వారిలోని అవిద్యను నశింపచేస్తాడు. వారి ఆత్మను జ్ఞానంతో ప్రకాశింపచేస్తాడు, వారిని శుభగుణకర్మ స్వభావయుక్తంగా చేస్తాడు. శుద్ధమైన యోగ విజ్ఞానాన్ని వారికి అందిస్తాడు. సమస్త దుఃఖాల నుండి వారిని విడిపిస్తాడు. మోక్షసుఖాన్ని వారికే లభింపచేస్తాడు.

"నాస్తి వేదాత్పరం శాస్త్రం"

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఇది వేద ప్రియులెల్లరు నిరంతరం పఠింపదగిన యజుర్వేద స్తుతి.

తృతీయ భాగము

చతుర్వేదములలోని ప్రసిద్ధ వేద సూక్తములు - వ్యాఖ్యానములు

1. లక్ష్మీ సూక్తము

(ఋగ్వేద పరిశిష్టము) ఈ సూక్తానికి దేవత - లక్ష్మీదేవి

16 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

వేదములలో - లక్ష్మీదేవి - దేవత - ఐశ్వర్యప్రదాతయైన ఆ పరమపురుషుని ఆ పరమాత్మని నామము స్త్రీ లింగములో లక్ష్మీదేవిగా వర్ణింపబడింది. ఆ లక్ష్మీదేవి స్తుతి ఈ సూక్తంలో మనకు ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తున్నది. లక్ష్మీప్రదుడైన ఆ పరమాత్మను కీర్తించడమే లక్ష్యంగా ఈ సూక్తం శ్లాఘించబడుతుంది. దీనినే లోకంలో శ్రీ సూక్తముగా ప్రసిద్ధంగా వ్యవహరిస్తున్నారు.

లక్ష్మీదేవి మంగళ స్వరూపిణి. సిరిసంపదలను ప్రసాదించు యజ్ఞ దేవత. సువర్ణ వర్ణంతో అందరిని ఆకర్షించే మనోహారిణి. ఆహ్లాదాన్ని ఆనందాన్ని సుఖాన్నిచ్చే శుభదేవత. సుఖసంతోషాలకు శాంతి సౌభాగ్యాలకు నిలయమైన ఆ శ్రీదేవి మమ్ములను కటాక్షించుగాక! మాతృదేవతయగు మహాలక్ష్మిని మేము శ్రద్ధతో ఆరాధింతుము. సత్యలక్ష్మీ జ్ఞానదేవతను మేము నిత్యము సేవించెదముగాక! యజ్ఞ యాగాది శుభకర్మల ఫలము వలన మాగృహములో లక్ష్మీదేవి స్థిరమగుగాక! సువర్ణ శోభితమైన లక్ష్మీదేవి మాకు ప్రసన్నమగునుగాక! చంద్రునివలె ప్రసన్నతను కాంతినిచ్చే లక్ష్మీదేవిని మేము నిత్యము అర్చించెదముగాక! ధనధాన్యములకు మా గృహము నిలయమగును గాక! ఆనంద స్వరూపిణి లక్ష్మీదేవి పేదరికమును దారిద్ర్యమును మా నుండి తొలగించుగాక!

జనులకు ఆకలిదప్పికల బాధ లేకుండ చేయుగాక! జ్ఞానలక్ష్మి ఛలకపటాలు అజ్ఞానమును మా నుండి తొలగించుగాక! మాకు మంచి సంతానమును బంధుమిత్రులను లక్ష్మీదేవి ప్రసాదించుగాక! నిత్యం భక్తి పుష్పాలతో పూజింపబడే లక్ష్మీదేవి మమ్ములను మా గృహాలను అలరించుగాక!

సమస్త ఐశ్వర్యములకు ఆధారమైన లక్ష్మీదేవిని మేము హృదయ పూర్వకముగా ఆహ్వానింతుము. సర్వ సంపదలకు ఆశ్రయమైన ఆమెను మేము నిత్యము ఉపాసింతుము. కరుణామయి - దయామయియైన లక్ష్మీదేవి మాకు ప్రసన్నమగును గాక!

త్రికరణ శుద్ధిగా మనోవాక్కాయ కర్మలతో ఋక్కులతో లక్ష్మీస్తవము స్తోత్రము - స్తుతి చేసి వేదమంత్ర సహితముగా శుద్ధమైన ఘృతము - ఆవునేయి ఓషధులు - హెూమద్రవ్యములు ఔషధీ గుణములు కలిగిన సమిధలతో అగ్నిహెూత్రములో ఆహుతులిచ్చి తదనుకూలముగ వర్తించి న్యాయమార్గమున ధనార్జన చేసిన వారికి సమస్త అభీష్టములు సిద్ధించును. వారు సాక్షాత్ లక్ష్మీ - పుత్రులని వేదము ప్రబోధిస్తున్నది.

అథ లక్ష్మీ సూక్తమ్ - ఇదం లక్ష్మ్యై ఇదం న మమ

1. ఓమ్ హిరణ్య వర్ణాం హరిణీం, సువర్ణ రజతస్రజామ్।
చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం, జాతవేదో మమావహ॥

2. ఓమ్ తాం మ ఆ వహ జాత వేదో లక్ష్మీ మనపగామినీమ్।
యస్యాం హిరణ్యం విందేయం, గామశ్వం పురుషానహమ్॥

3. ఓమ్ అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం, హస్తినాద ప్రమోదినీమ్।
శ్రియం దేవీ ముపహ్వయే, శ్రీర్ మాదేవీర్ జుషతామ్॥

4. ఓమ్ కాంసోస్మితాం హిరణ్య ప్రాకారా మార్ద్రామ్ జ్వలంతీం తృప్తాం తర్పయన్తీమ్।
పద్మేస్థితాం పద్మ వర్ణాం, తామిహెూపహ్వయే శ్రియమ్॥

5. ఓమ్ చంద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలంతీం, శ్రియం లోకే దేవజుష్టముదారాం।
తాం పద్మనేమిం శరణ మహం ప్రపద్యే అలక్ష్మీ ర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణోమి॥

6. ఓమ్ ఆదిత్యవర్ణే తపసో2ధి జాతో, వనస్పతి స్తవ వృక్షో2థ బిల్వః।
తస్య ఫలాని తపసా నుదన్తు మా, యాన్తరా యాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః॥

7. ఓమ్ ఉపైతు మాం దేవసఖః, కీర్తిశ్చ మణినా సహ।
ప్రాదుర్భూతో2సి రాష్ట్రే2స్మిన్, కీర్తిం వృద్ధిం దదాతు మే॥

8. ఓమ్ క్షుత్పిపాసామలా జ్యేష్ఠా అలక్ష్మీర్నాశయా మ్యహమ్।
అభూతి మసమృద్ధిం చ సర్వాం నిర్ణుద మే గృహాత్॥

9. ఓమ్ గంధ ద్వారాం దురాధర్షాం, నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్।
ఈశ్వరీం సర్వభూతానాం, తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్॥

10. ఓమ్ మనసః కామ మాకూతిం, వాచః సత్య మశీమహి।
పశూనాం రూప మన్నస్య, మయి శ్రీః శ్రయతాం యశః॥

11. ఓమ్ కర్దమేన ప్రజా భూతా, మయి సంభ్రమ కర్దమ।
శ్రియం వాసయ మే కులే, మాతరం పద్మమాలినీమ్॥

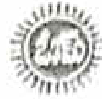
12. ఓమ్ ఆపః సృజన్తు స్నిగ్ధాని, చిక్లీత వస మే గృహే।
ని చ దేవీం మాతరం, శ్రియం వాసయ మే కులే॥

13. ఓమ్ ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం, సువర్ణాం హేమమాలినీమ్।
సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం, జాతవేదో మమావహ॥

14. ఓమ్ ఆర్ద్రాం యః కరిణీం యష్టిం, పింగలాం పద్మమాలినీమ్।
చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం, జాతవేదో మమావహ॥

15. ఓమ్ తాం మ ఆవహ జాతవేదో, లక్ష్మీ మనపగామినీమ్।
యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతం గావో, దాస్యో2శ్వాన్ విందేయం పురుషానహమ్॥

16. ఓమ్ యఃశుచిః ప్రయతో భూత్వా, జుహుయాదాజ్య మన్వహమ్।
శ్రియః పంచ దశర్చం చ, శ్రీకామః సతతం జపేత్॥

2. సరస్వతీసూక్తము

చతుర్వేదములలోని 25 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
దేవత సరస్వతీదేవి

వేద విద్యా పారంగతురాలైన సరస్వతీదేవి - వాణీ స్వరూపిణీ - బ్రహ్మస్థానంలో ఉపస్థితురాలైన విదుషీ స్త్రీ మరియు మాతృదేవత, ఈ ముగ్గురు దేవతలను కన్యలు - బ్రహ్మచారిణులు సర్వదా సేవించి పూజించాలి. బుద్ధిని విద్యను పొంది విద్వత్ శిరోమణులు కావాలని విద్యాదేవి ఉపదేశించుచున్నది. వేద సరస్వతిని ఆశ్రయించిన విదుషీమణి స్త్రీ మహత్ శాస్త్రాలను - చతుర్వేదాది విద్యలను అభ్యసించి సాక్షాత్ సమాజ సన్మానితురాలు కావాలి. ఆమెను దేవతా స్వరూపిణిగా భావించాలి. ఆమె పతి సర్వదా ఐశ్వర్యవంతుడు యశోవంతుడుగా కీర్తిని పొందాలి.

మహత్తరమైన వేద శాస్త్రాల శిక్షణ పొందిన సరస్వతీ - వాగ్దేవి అవిద్యను - అంధకారాన్ని మూఢత్వాన్ని దూరము చేసి శాస్త్ర సంశయాలను తొలగించాలి. సమస్త జగత్తును ప్రకాశింపచేసే వేదవేద్యుని వేద జ్ఞానమును - వేదమాతను అవమానము చేయరాదు, నిందింపరాదు. వేదాజ్ఞలను ధిక్కరించరాదు. వేదవాణిని ఆరాధించు స్త్రీ, పురుషులు సర్వశ్రేష్ఠులు.

వేద విద్యాంసురాలైన స్త్రీ మాతృదేవత. ఆమె తన సంతానమును గర్భాధారణ నుండి మొదలు సమస్త సత్య విద్యలను పూర్తి చేసే వరకు ఉత్తమ శిక్షణ నిచ్చి వారిని బ్రహ్మ నిష్ఠులు కర్మనిష్ఠులను చేయాలి. అట్లాంటి విదుషీ స్త్రీ మానవ జాతికి మహోపకారము చేస్తుంది. ఆమె తన సంతానం ద్వారా అపురూపమైన కీర్తిని అతులిత ఆనందాన్ని పొందుతుంది. విదుషీ

- పతివ్రతయైన స్త్రీ సర్వదా తన సత్యవాణి ద్వారా ఇతరులకు సత్య స్వరూపుడైన పరమాత్ముని మహిమలను బోధించి వారిని సత్యవాదులుగా తయారు చేయాలి. పురుషులును పరుల హితమును శుభమును కాంక్షించాలి.

వరప్రదాయిని సరస్వతీదేవి కళ్యాణ భరితమైన వాక్కులతో అందరికి కృపతో వేదజ్ఞానమును ప్రసాదించును. ఆ వేదవతి ధరిత్రీ మాతగా సర్వులకు సుఖశాంతులను మేథా ప్రజ్ఞలను దయతో అనుగ్రహించే వరదాత్రి. సరస్వతీదేవి సర్వ విద్యల సౌందర్య స్వరూపిణి. సమస్త సద్గుణముల విద్వత్ శిరోమణి. సర్వవిద్యల సమన్వితురాలు. వేదప్రకాశ దివ్యకాంతిమయి. సమర్థులు యోగ్యులయిన స్త్రీలు గృహధర్మములను సక్రమముగా నిర్వహిస్తారు. సంతానమునకు సద్విద్యలను నేర్పిస్తారు. వారు సర్వవిధాల మంగళ స్వరూపిణులుగా ప్రసిద్ధిని పొందుతారని విద్యాదేవత స్త్రీలను స్వస్తి వచనముతో ఆశీర్వదించినది. పురుషార్థినులైన స్త్రీలు సత్యవాణి - సరస్వతీదేవిని భక్తి పుష్పాలతో అర్చించి సేవించి తరించాలి. వారే ప్రశంసనీయులు.

సర్వవ్యాపకుడు సరస్వతీ స్వరూపిణియైన పరమాత్మ సర్వ సాక్షిగా ఆకాశమువలె అంతటా వ్యాపించియున్నాడని తెలుసుకొని అసత్యము పలుకరాదు. ఎవరిని నిందించకూడదు. దూషించకూడదు. పరుష వాక్యములను పలుకరాదు. సజ్జనుల యెడల దోషారోపణ చేయకూడదు. దుర్జనులకు సుగుణాలను ఆపాదించకూడదు. ఈ దూషిత స్వభావము కలవారిని సరస్వతీదేవి కటాక్షించదు. ఆమె వారి నుండి దూరమవుతుంది. వేదవాణి - వేదవిద్యలు సుశిక్షణ సత్యభాషణ సత్సంగము యోగాభ్యాసాలకు కారణమవుతాయి. మనోహారిణియైన ఈ వేదవతి విశ్వరూపము విశ్వవ్యాప్తమయినది.

మాతా సరస్వతీదేవి కరుణా కటాక్షములు కలిగిన స్త్రీలకు దుఃఖముండదు. ఆపదలు రావు. అందరి శ్రేయస్సును కాంక్షించే స్త్రీలను భగవద్వాణి - వేదము సర్వదా రక్షిస్తుంది.

రాజు శత్రురాజుల నుండి ప్రజలను రక్షించి అందరికి న్యాయమును సుఖమును చేకూర్చుతాడు. అట్లాగే వేదవిద్యల నెరిగి మహారాణి స్త్రీలను కన్నతల్లివలె కాపాడి వారిని విదుషీమణులుగానే చేస్తుంది.

సమస్త ప్రాణుల సుఖమును హితమును కోరి చేసే యాగమందు యజ్ఞకర్తలు ప్రసిద్ధమైన దేవతలుగా ప్రఖ్యాతిని పొందుతారు. సర్వాంతర్యామి రూపంలో సర్వత్ర వ్యాపించియున్న సరస్వతీ - వాగ్దేవిని యజ్ఞకర్తలు శ్రద్ధాభక్తులతో శ్లాఘిస్తూ ఆహుతులనిస్తారు. ఈ రమణీయములైన వేద మంత్రముల ద్వారా యజ్ఞక్రతువు జరిగి వర్షము వర్షిస్తుంది. ప్రాణికోటికి వర్షముతో ఉత్తమ అన్న జలాదులు భోజ్యపదార్థాలు సంప్రాప్తమవుతాయి. ఈ వాక్కు సత్యవాణి, దివ్యవాణి, భవ్యవాణి. ఇది యజ్ఞములో యజ్ఞ మంత్రాధిదేవతలతోపాటు హవిస్సును - యజ్ఞములో వేసే విశేష హవ్యద్రవ్యమును గ్రహిస్తుంది. ఇది అంతరిక్షములో నున్న మేఘాలను వర్షింపచేయడానికి సాధనమవుతుంది.

దక్షిణ దిశలో ఉపస్థితులైన జ్ఞానులు - విద్వాంసులు పూజ్యులు పితరులు త్రికరణముల పవిత్రత కొరకు యజ్ఞానుష్ఠానములను అనుసరింతురు. మాతా సరస్వతీదేవికి హవిస్సును సమర్పిస్తారు. ఈ వేదవాణి - సరస్వతీ యజ్ఞ యజమానులకు ధనధాన్యములను ప్రదానము చేస్తుంది. మాతా సరస్వతీ పుత్రులైన జ్ఞానదేవతలు - విద్వాంసులు అధ్యాపకులు ఉపదేశకులు సూక్ష్మమైన శాస్త్రధర్మాలను అత్యంత శ్రద్ధా భావంతో గ్రహిస్తారు. అట్లాగే మానవ సమాజములోని స్త్రీ పురుషులు గ్రహించాలి.

దివ్యమంగళ భరితమైన సరస్వతీదేవి సాక్షాత్ సర్వసౌఖ్య ప్రదాయని. ఆమె ధర్మపత్నియైన స్త్రీని పతిసేవలో సదా సంలగ్నమగునట్లుగా దీవించును. సరస్వతీదేవి కృపకు పాత్రుడైన వ్యక్తికి ఉత్తమ బుద్ధి ప్రాప్తించును. ఉత్తమ వాణితో ఉత్తమ గుణాలను పొంది అతడు లోకంలో ఐశ్వర్యవంతుడవుతాడు. సరస్వతీ నిలయంలో లక్ష్మీనివాసముంటుందని మహాత్ములు బోధించారు.

మనుష్యుడు బ్రహ్మచర్యాది నియమాలతో వేదమాత - సరస్వతీ దేవి అనుగ్రహంతో ఉత్తమ విద్యలను పొందాలి.

పరమ పురుషార్థ లక్ష్యముతో పూజనీయులైన వేద - విజ్ఞానులు శ్రద్ధాపూర్వకంగా వేద విద్యల నభ్యసించి పుణ్యకర్మలను చేసి పుణ్యలోకాలను పొంది మోక్షాది ఇష్టఫలములను సాధించవచ్చునని వేద-సరస్వతీదేవి ఉపదేశించుచున్నది.

అథ సరస్వతీ సూక్తమ్

ఇదం సరస్వత్యై ఇదం న మమ

1. ఓమ్ సరస్వతీ సాధయంతీ ధియన్న
ఇళాదేవీ భారతీ విశ్వతూర్తిః।
తిస్రో దేవీః స్వధయా బర్హిరేదమచ్ఛిద్రం
పాంతు శరణం నిషద్య ॥ (ఋ 2-3-8)

2. ఓమ్ ఇయమదదాద్రభసమృణచ్యుతం
దివోదాసం వధ్ర్యశ్వాయ దాశుషే
యా శశ్వన్తమాచఖాదావ సంపణిం
తాతే దాత్రాణి తవిషా సరస్వతి॥ (ఋ 6-61-1)

3. ఓమ్ ఇయం శుష్మేభిర్బిసఖా ఇవారుజత్సా -
ను గిరీణాం తవిషేభి రూర్మిభిః పారావత
ఘ్నీ మవసే సువృక్తిభిః సరస్వతీ మా
వివాసేమ ధీతిభిః॥ (ఋ 6-61-2)

4. ఓమ్ సరస్వతి దేవనిదో ని బర్హయ ప్రజాం
విశ్వస్య బృసయస్య మాయినః । ఉత
క్షితిభ్యో2అవనీరవిందో విషమేభ్యో అస్రవో
వాజి నీవతి॥ (ఋ 6-61-3)

5. ఓమ్ ప్రణోదేవీ సరస్వతీ వాజేభి ర్వాజినీవతీ
ధీనామవిత్ర్యవతు॥ (ఋ 6-61-4)

6. ఓమ్ యస్త్వా దేవి సరస్వత్యుపబ్రూతే ధనే హితే।
ఇంద్రం న వృత్రతూర్యే॥ (ఋ 6-61-5)

7. ఓమ్ త్వం దేవి సరస్వత్యవా వాజేషు వాజిని।
రదా పూషేవ నః సనిమ్॥ (6)

8. ఓమ్ ఉత స్యా నః సరస్వతీ ఘోరా హిరణ్యవర్తనిః
వృత్రఘ్నీ వష్టి సుష్టుతిమ్॥ (7)

9. ఓమ్ ఉత నః ప్రియా ప్రియాసు సప్తస్వసా
సుజుష్టా। సరస్వతీ స్తోమ్యాభూత్॥ (10)

10. ఓమ్ ఆపప్రుషీ పార్థివాన్యురు రజో
అంతరిక్షం। సరస్వతీ నిదస్పాతు॥ (11)

11. ఓమ్ ప్రయా మహిమ్నా మహినాసు చేకితే ద్యుమ్నే
భిరన్యా అపసామపస్తమా । రథ ఇవ బృహతీ
విభ్వనే కృతోపస్తుత్యా చికితుషా సరస్వతీ॥ (13)

12. ఓమ్ సరస్వత్యభి నో నేషి వస్యో మాప స్ఫరీః
పయసా మా న ఆ ధక్ । జుషస్వ నః సఖ్యా
చ మా త్వత్క్షేత్రాణ్యరణాని గన్మ ॥ (14)

13. ఓమ్ సరస్వతి త్వమస్మాన్ అవిడ్ఢి మరుత్వతీ
ధృషతీ జేషి శత్రూన్ । త్యం చిఛర్ధంతం
తవిషీయమాణమిన్రో హంతి వృషభం శండికానామ్॥ (ఋ 2-30-8)

14. ఓమ్ సరస్వతీం దేవయంతో హవంతే సరస్వతీ-
మధ్వరే తాయమానే। సరస్వతీం। సుకృతో
అహ్వాయంత సరస్వతీ దాశుషే వార్యం దాత్ (ఋ 10-17-7)

15. ఓమ్ సరస్వతి యా సరథం యయాథ
స్వధాభిర్దేవి పితృభిర్మదంతీ।
ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషి మాదయస్వానమీవా
ఇష ఆ ధేహ్యస్మే॥ (8)

16. ఓమ్ సరస్వతీం యాం పితరోహవంతే దక్షిణా
యజ్ఞమభిన క్షమాణాః సహస్రార్ఘమిళో
అత్రభాగం రాయస్పోషం యజమానేషు ధేహి॥ (9)

17. ఓమ్ సరస్వతీ సరయుః సింధురూర్మిభిర్మహొ
మహీరవసా యంతు వక్షణీః దేవీరాపో
మాతరః సూదయిత్న్వో ఘృతవత్పయో మధుమన్నో అర్చత॥ (ఋ 10-64-9)

18. ఓమ్ సరస్వతీ మనసా పేశలం వసూనాసత్యాభ్యాం
వయతి దర్శతం వపుః రసం పరిస్రుతా
న రోహితం నగ్నహు ర్ధీర స్తసరం న వేమ॥ (యజుర్వేదం 19-83)

19. ఓమ్ సరస్వతీ యోన్యాం గర్భమంతరశ్విభ్యాం
పత్నీ సుకృతం బిభర్తి। అపాగ్ం రసేన
వరుణో న సామ్నేంద్రగ్ం శ్రియై జనయన్నప్సు రాజా॥ (యజు 19-94)

20. ఓమ్ సరస్వతీ మనుమతిం భగం యంతో
హవామహే। వాచం జుష్టాం మధుమతీ -
మవాదిషం దేవానాం దేవహూతిషు॥ (అథర్వణవేదం 5-7-4)

21. ఓమ్ సరస్వతి వ్రతేషు తే దివ్యేషు దేవి
ధామసు । జుషస్వ హవ్యమాహుతం
ప్రజాం దేవి రరాస్వ నః॥ (అ 7-68-1)

22. ఓమ్ సరస్వతీం దేవయంతో హవంతే
సరస్వతీ మధ్వరే తాయమానే సరస్వతీం
సుకృతో హవంతే సరస్వతీ దాశుషే
వార్యం దాత్॥ (అ 18-1-41)

23. ఓమ్ సరస్వతీం పితరో హవంతే దక్షిణా
యజ్ఞమభి నక్ష మాణాః। ఆసద్యాస్మిన్
బర్హిషి మాదయధ్వమనమీవా ఇష
ఆ ధేహ్యస్మ॥ (42)

24. ఓమ్ సరస్వతీ యా సరథం యయాథోక్ థైః
స్వధాభిర్దేవి పితృభిర్మదంతీ। సహస్రార్ఘమిడో
అత్రభాగం రాయస్పోషం యజమానాయ ధేహి॥ (43)

25. ఓమ్ అద్యాగ్నే అద్య సవితరద్య దేవి
సరస్వతి । అద్యాస్య బ్రహ్మణస్పతే
ధనురివా తానయా పసః॥ (అ 4-4-6)

3. గణపతి సూక్తము

ఋగ్వేదము, యజుర్వేదములలో 6 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

దేవత గణపతి

సమస్త గణములకు పాలకుడవైన హే పరమాత్మ! మేము శుభకర్మలు ఆచరించుటకు నిన్ను హృదయపూర్వకముగా ఆరాధిస్తున్నాము. భక్తులకు ప్రియమైన దేవదేవా! మేము శ్రద్ధతో నిన్ను స్తుతిస్తున్నాము. వేద విద్యాజ్ఞానాదులనిచ్చి రక్షించు సర్వజ్ఞ పరమేశ్వరా! నిన్ను మేము భక్తితో భజిస్తున్నాము. చరాచరజగత్తులోని, సమస్త ప్రాణులను ప్రకృతిని గర్భమున ధరించిన జగదీశ్వరా! మానవులందరు నిన్ను అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో సేవింతురుగాక!

సమస్త దేవగణములకు అధిపతి అంతర్యామి లోకపూజ్యుడైన గణపతిని మేము నిత్యముపాసింతుము.

మానవులు తోటి ప్రాణులకు ఉపకారము చేయాలి. విద్వాంసుల సాంగత్యంలో వేదవిద్యలనభ్యసించాలి. సర్వ శుభములను పొంది సంతృప్తిగా జీవించాలి.

గణాధిపతియైన భగవంతుడు ప్రజలను పాలించు ప్రభువులకు ఉపదేశిస్తున్నాడు. క్షత్రియులు దుర్జనులను దునుమాడి సజ్జనులను రక్షించాలి. ధర్మపాలనతో విశేషమైన కీర్తి ప్రతిష్ఠ - యశస్సులను పొందాలి.

పంచభూతాలలో వాయువు నిత్యజీవనంలో మానవులకు ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది. వాయువులేకుండా ప్రాణికోటి జీవించలేదు. దివ్యశక్తులు కలిగిన వాయువు వేద శాస్త్రాలలో ఉత్తమ దేవతగా చెప్పబడింది. ఈ వాయువు శుద్ధికొరకు, వాతావరణ కాలుష్య నివారణకు అగ్నిలో పుష్టికరమైన పదార్థాలతో శ్రద్ధతో హెూమము చేయాలని పరమాత్ముని ఉపదేశముగా మానవులు గ్రహించాలి.

అథ గణపతి సూక్తమ్
ఇదం గణపతయే ఇదం న మమ

1. ఓమ్ గణానాం త్వా గణపతిం హవామహే
ప్రియాణాంత్వా ప్రియపతిం హవామహే।
నిధీనాం త్వా నిధిపతిం హవామహే
వసో మమ ఆహమజాని గర్భధమాత్వమజాసి గర్భధమ్॥ (యజు. 23-19)

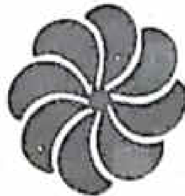
2. ఓమ్ గణానాం త్వా గణపతిం హవామహే కవిం
కవీనా ముప మశ్రవస్తమమ్।
జ్యేష్ఠ రాజం బ్రహ్మణాం బ్రహ్మణ స్పత ఆ నః
శృణ్వన్ నృతిభిః సీద సాదనమ్॥ (ఋ 2-23-1)

3. ఓమ్ ని షు సీద గణపతే గణేషు త్వా
మాహుర్వి ప్రతమం కవీనాం।
న ఋతే త్వాత్క్రియతే కించనారే
మహామర్కం మఘవం చిత్రమర్చ॥ (ఋ 10-112-9)

4. ఓమ్ ప్రతూర్వన్నేహ్యవక్రామన్న శస్తీ
రుద్రస్య గణపత్యం మయోభూరేహి।
ఉర్వంతరిక్షం వీహి స్వస్తి గవ్యూతి రభయాని
కృణ్వాన్ పూష్ణా సయుజా సహ॥ (య. 11-15)

5. ఓమ్ నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వో నమో
నమో వ్రాతే భ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో।
నమో గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో నమో
నమో విరూపేభ్యో విశ్వ రూపేభ్యశ్చవో నమః ॥ (య 16-25)

6. ఓమ్ అసవే స్వాహా వసవే స్వాహా విభువే స్వాహా
వివస్వతే స్వాహా గణశ్రియే స్వాహా గణపతయే
స్వాహా అభిభువే స్వాహా అధిపతయే స్వాహా
శూషాయ స్వాహా సం సర్పాయ స్వాహా చంద్రాయ స్వాహా
జ్యోతిషే స్వాహా ములిమ్లుచాయ స్వాహా
దివా పతయే స్వాహా॥ (య 22-30)

4. విష్ణుసూక్తము

చతుర్వేదములలోని 12 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
దేవత విష్ణువు

వేద విదులైన విద్వాంసుల ఉపదేశములతోనే సృష్టి విద్యమానవులకు బోధపడుతుంది. సమస్త విశ్వాన్ని సర్వపదార్థములను సృష్టికర్త పరబ్రహ్మ సృజించాడు.

పరాత్పరుడు ఈ జగత్తును మూడు విధాలుగా విభజించాడు. ఒకటి పృథివీ. రెండవది అంతరిక్షం. మూడవది ద్యులోకం. పరమాత్ముడు తన సామర్థ్యంతోనే సమస్త బ్రహ్మాండాన్ని నిర్మించాడు. సమస్త విశ్వాన్ని ఆయనే ధారణ చేస్తున్నాడు.

సర్వ ప్రాణులకు మిత్రుడైన జగదీశ్వరుడు జీవులకు వాటి కర్మానుసారము సాధనలతో కూడిన శరీరాదులను ప్రసాదించాడు.

ప్రాణులన్నీ సూర్యకాంతిలో శుద్ధనేత్రాలతో సృష్టిలోని పదార్థాలను దర్శించినట్లే, వేదవేత్తలు నిర్మల విజ్ఞానంతో శ్రేష్ఠ ఆలోచనలతో వారి శుద్ధ అంతకరణాలలో సాక్షీభూతుడైన ఆ సర్వేశ్వరుని సాక్షాత్కారమును పొందుతారు. అదే ఆనందధామము, అదే మోక్షధామము, అదే పరంధామము. మానవులు పావనతరమైన మనస్సుతో విద్య ధర్మాచరణతో సత్యభాషణాదులతో సచ్చిదానంద స్వరూపుడు సర్వవ్యాపకుడైన విష్ణువును విష్ణుపదమును దర్శించగలరు.

పరమాత్ముని భక్తిశ్రద్ధలతో సేవించినవారికే. చక్రవర్తి రాజ్య సౌఖ్యములు లభించును. వారే ధర్మవర్తనులై ప్రజలను పాలింప యోగ్యులగుదురు.

పరమాత్ముడు సర్వప్రాణుల హితార్థము పరమాణువులలో సంయోగ వియోగ శక్తినిచ్చి అనేక లోకాలను నిర్మించి ఉత్పత్తి స్థితి ప్రళయాలను చేశాడు. ఆ భగవంతునే మానవులు భజించాలి. ఆ ఈశ్వరునే స్తుతి ప్రార్థనోపాసనలు చేయాలి.

విష్ణు స్వరూపుని సత్య స్వరూపము సర్వత్ర వ్యాపకము. ఆయన మహిమలు జగద్విదితములు. ఆయన సామర్థ్యము సర్వజ్ఞత్వము. వేదవేత్తలైన విద్వాంసులకు యోగులకు ఆ పరబ్రహ్మము ప్రత్యక్షమే.

అథ విష్ణుసూక్తమ్
ఇదం విష్ణవే ఇదం న మమ

1. ఓమ్ అతో దేవా అవంతు నో యతో విష్ణుర్విచక్రమే।
పృథివ్యాః సప్తధామభిః॥ (ఋ 1-22-16, నుండి 21)

2. ఓమ్ ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమే త్రేధా
ని దధే పదమ్ సమూళ్హమస్య పాంసురే॥

3. ఓమ్ త్రీణి పదా వి చక్రమే విష్ణుర్గోపా
అదాభ్యః అతో ధర్మాణి ధారయన్॥

4. ఓమ్ విష్ణోః కర్మాణి పశ్యత
యతో వ్రతాని పస్పశే ఇంద్రస్య యుజ్యః సఖా॥

5. ఓమ్ తద్విష్ణోః పరమం పదం
సదా పశ్యంతి సూరయః దివీవ చక్షురాతతమ్॥

6. ఓమ్ తద్విప్రాసో విపన్యవో
జాగృవాంసః సమింధతే
విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్॥

7. ఓమ్ యా తే ధామాన్యుశ్మసి గమధ్యై
యత్రగావో భూరి శృంగా ఆయాసః।
అత్రాహ తదురుగాయస్య విష్ణోః
పరమం పదమవభారి భూరి।
బ్రహ్మవనిత్వా క్షత్రవని రాయస్పోషవని
పర్యూహామి బ్రహ్మదృగ్ం హ క్షత్రం
దృగ్ం హాయుర్దృగ్ం హ ప్రజాం దృగ్ం హా॥ (యజు 6-3)

8. ఓమ్ అతో దేవా అవంతు నో యతో
విష్ణుర్విచక్రమే పృథివ్యా అధి సానవి॥ (సామ 1674)

9. ఓమ్ విష్ణోర్ను కం ప్రా వోచం వీర్యాణి యః
పార్థివాని విమమే రజాంసి యో అస్క భాయదుత్తరం సధస్థం
విచక్ర మాణస్త్రే ధోరుగాయః॥ (అథర్వ 7-26-1)

10. ఓమ్ ప్రతద్ విష్ణు స్తవతే వీర్యాణి మృగోన భీమః
కుచరో గిరిష్ఠాః। పరావత ఆ జగమ్యాత్ పరస్యాః॥ (అథర్వ 7-26-2)

11. ఓమ్ యస్యోరుషు త్రిషు విక్రమణే
ష్వధిక్షియంతి భువనాని విశ్వా ఉరు విష్ణో
విక్రమస్వోరు క్షయాయ నస్కృధి ఘృతం
ఘృతయోనే పిబ ప్రప్ర యజ్ఞపతిం తిర॥ (అథర్వ 7-26-3)

12. ఓమ్ దివో విష్ణ ఉత వా పృథివ్యా
మహో విష్ణ ఉరోరంతరిక్షాత్ హస్తౌ పృణస్య బహుభిర్వసవ్యై
రాప్రయచ్ఛ దక్షిణాదోత సవ్యాత్॥ (అథర్వ 7-26-8)

5. పురుష సూక్తము

యజుర్వేదము, 31వ అధ్యాయము
22 మంత్రముల - సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
దేవత పురుషోత్తముడు

విరాట్ స్వరూపుడైన పూర్ణ పురుషుడు సహస్ర శిరస్సులతో సహస్ర నేత్రములతో సహస్ర పాదములతో విరాజిల్లుచున్నాడు. ఆ పరిపూర్ణుడైన పరమాత్ముడే ఈ సృష్టిని రచించి పోషించి లయము చేయుచున్నాడు. ఆయనే ఈ సమస్త సృష్టికి ఆధారము. ఇది వేదములో పరమాత్ముని ఆలంకారిక వర్ణన.

ఈ సృష్టి అంతయు భగవంతుని మహిమలను తెలియచేయుచున్నది. సువిశాలమైన ఈ విశ్వమంత ఆ పరమాత్మునిలో నాలుగవ భాగములోనే వున్నది. మిగిలిన మూడు భాగములు ఆనందలోకములే. ఆ లోకములలో పరమేశ్వరుని పరిపూర్ణ స్వరూపమే ప్రత్యక్షమగుచున్నది. పరమేశ్వరుడు సర్వజగత్తుకు ఆధారమై అధిష్ఠాతగా ప్రకాశించుచున్నాడు. లోక కళ్యాణ స్వరూపుడైన ఆది పురుషుని సర్వులు ఉపాసించాలి. లోకపూజ్యుడైన ఆ దేవదేవుని మానవులంతా మనస్సులో ధ్యానించాలి. సృష్టికర్తయైన విధాతను వేదము ఎన్నో విధాలుగా కీర్తిస్తుంది.

ఆ పరంధాముని నాభినుండి అంతరిక్షలోకము శిరస్సునుండి ద్యులోకము, పాదముల నుండి పృథివి లోకము ఆవిర్భవించాయి. శ్రోత్రముల నుండి దిశలు అట్లే ఇతర లోకాలు ఉత్పన్నమయ్యాయని వేదం భగవంతుని వర్ణిస్తున్నది.

వేద విద్వాంసులు వేదవిహితమైన ధర్మకార్యములతో పూజ్యనీయుడైన యజ్ఞ భగవానుని ఉపాసిస్తున్నారు. ఇది అనాదిగా సృష్ట్యాది నుండి వస్తున్న వైదిక జీవనధర్మము.

మనం మన జీవితములో సర్వోత్తముడు, పురుషోత్తముడు, సర్వశ్రేష్ఠుడు, ఆనందమయుడైన వేదవేద్యుని తెలుసుకోవాలి. త్రివిధ దుఃఖాల నుండి వేరై మోక్ష సుఖాన్ని అనుభవించాలి.

నాశరహితుడైన పరమాత్మునకు జనన జరామరణ దుఃఖాలు లేవు. ఆయన అందరి హృదయాలలో భాసిల్లుతున్నాడు. హే సౌందర్యాధిపతియైన పరమేశ్వరా! నీలోని పరిపూర్ణ శోభ అత్యంత రమణీయమయినది. నీ అనంతమైన సర్వాలంకృతమైన సౌందర్యముచే సమస్త జగత్తు సుశోభితమై రమణీయముగ ప్రకాశించుచున్నది. సూర్యచంద్ర నక్షత్రాదుల శోభ స్వయంగా నీ అనంత సృష్టిలో ఒక భాగమే. నీవు ప్రత్యక్ష బ్రహ్మవు.

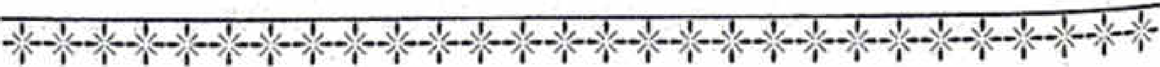
హే దేవా! నీ జ్ఞాన ఛాయతో మమ్ములను సర్వ శుభంకరమైన మంగళమయ మార్గములో నడిపించుము. ముక్తి మార్గమును చూపించుము.

అథ పురుష సూక్తమ్

ఇదం పురుషాయ ఇదం న మమ

ఓమ్ సహస్ర శీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్ర పాత్।
స భూమిం సర్వత స్పృత్వాత్య తిష్ఠద్దశాఙులమ్॥ 1

ఓమ్ పురుష ఏవేదం సర్వం యద్భూతం యచ్చభవ్యమ్।
ఉతామృతత్వ స్యేశానో యదన్నేనాతి రోహతి॥ 2

ఓమ్ ఏతావానస్య మహిమాతో జ్యాయాన్ శ్చ పూరుషః।
పాదో2స్య విశ్వాభూతాని త్రిపాదస్యామృతం దివి॥ 3

ఓమ్ త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః పాదో2స్యేహా భవత్పునః।
తతో విష్వఙ్ వ్యక్రామత్సాశనానశనే అభి॥ 4

ఓమ్ తతో విరాడజాయత విరాజో అధి పూరుషః।
సజాతో అత్యరిచ్యత పశ్చాద్భూమి మథోపురః॥ 5

ఓమ్ తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః సమ్భృతం పృషదాజ్యమ్।
పశూన్‌స్తాన్‌శ్చక్రే వాయవ్యా నారణ్యా గ్రామ్యాశ్చ యే ॥ 6

ఓమ్ తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుత ఋచః సామానిజజ్ఞిరే।
ఛన్దాంసి జజ్ఞిరే తస్మాద్యజు స్తస్మా దజాయత॥ 7

ఓమ్ తస్మాదశ్వా అజాయన్త యేకే చోభయాదతః।
గావో హ జజ్ఞిరే తస్మాత్తస్మాజ్జాతా అజావయః॥ 8

ఓమ్ తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ పురుషం జాతమగ్రతః।
తేన దేవా అయజన్త సాధ్యా ఋషయశ్చ యే॥ 9

ఓమ్ యత్పురుషం వ్యదధుః కతిధా వ్యకల్పయన్।
ముఖం కిమస్యాసీత్ కింబాహూ కిమూరూ పాదా ఉచ్యేతే॥ 10

ఓమ్ బ్రాహ్మణో2స్య ముఖమాసీద్ బాహూ రాజన్యః కృతః।
ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః పద్భ్యాం శూద్రో అజాయత 11

ఓమ్ చన్ద్రమా మనసో జాతశ్చక్షోః సూర్యో అజాయత।
శ్రోత్రాద్వాయుశ్చ ప్రాణశ్చ ముఖాదగ్ని రజాయత॥ 12

ఓమ్ నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షం శీర్ష్ణోద్యౌః సమవర్తత।
పద్భ్యాం భూమిర్దిశః శ్రోత్రాత్తథా లోకాన్ అకల్పయన్॥ 13

ఓమ్ యత్పురుషేణ హవిషా దేవా యజ్ఞమతన్వత।
వసన్తో2స్యాసీ దాజ్యం గ్రీష్మ ఇధ్మః శరద్ధవిః॥ 14

ఓమ్ సప్తాస్యాసన్ పరిధయస్త్రిః సప్తసమిధః కృతాః।
దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానా అబధ్నన్ పురుషం పశుమ్॥ 15

ఓమ్ యజ్ఞేన యజ్ఞమయజన్త దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్।
తే హ నాకం మహిమానః సచన్త యత్రపూర్వే సాధ్యాః సన్తి దేవాః॥ 16

ఓమ్ అద్భ్యః సమ్భృతః పృథివ్యైరసాచ్చ విశ్వకర్మణః సమవర్తతాగ్రే।
తస్య త్వష్టా విదధద్రూపమేతి తన్మర్త్యస్య దేవత్వమాజాన మగ్రే॥ 17

ఓమ్ వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమాదిత్య వర్ణం తమసః పరస్తాత్।
తమేవ విదిత్వాతి మృత్యుమేతి నాన్యః పన్థా విద్యతే2యనాయ॥ 18

ఓమ్ ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తరజాయమానో బహుధా విజాయతే।
తస్య యోనిం పరిపశ్యన్తి ధీరాస్తస్మిన్హ తస్థుర్భువనాని విశ్వా। 19

ఓమ్ యో దేవేభ్యః ఆతపతి యో దేవానాం పురోహితః।
పూర్వో యో దేవేభ్యోజాతో నమో రుచాయ బ్రాహ్మ యే॥ 20

ఓమ్ రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తో దేవా అగ్రేతదబ్రువన్।
యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్తస్య దేవా అసన్వశే॥ 21

ఓమ్ శ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యావహోరాత్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి రూపమశ్వినౌ వ్యాత్తమ్।
ఇష్ణన్నిషాణాముం మ 2ఇషాణ సర్వలోకం మ 2ఇషాణ॥ 22

ఇతి ఏకత్రింశో2ధ్యాయః

6. యజ్ఞసూక్తము

యజుర్వేదము 18వ అధ్యాయము - చమకము
77 మంత్రముల - సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

ఈ సృష్టిలోని సమస్త జీవకోటిలో మానజన్మ సర్వోత్తమమైనది. పరాత్పరుడైన పరమాత్ముడు వేదముల ద్వారా మానవులకు శిష్టాచారమును ధర్మమును మోక్షమార్గమును బోధిస్తున్నాడు.

మానవులు వారి తనువును మనస్సును ప్రాణములను ధర్మమును ఆచరించుటకు సమర్పించాలి. శమదమాది గుణములతో నియమంగా జీవించాలి. పరమాత్ముని స్తుతి ప్రార్థనోపాసనలతో వారి మనోభీష్టము లన్నియు సఫలము చేసుకోవాలి. వారు పరమ పురుషార్థమునకై ఆ జగదీశ్వరుని అర్చించాలి. వారి జీవనము పావనము కావాలి. యోగాభ్యాసముతో సంయమంగా జీవిస్తూ బుద్ధిని సిద్ధిని పొందాలి. మానవులు వారి సమస్త సామర్థ్యాలను సర్వప్రాణి హితార్థము సద్వినియోగము చేయాలి. వారు సర్వదా ప్రశంసనీయులు. సుదృఢమైన శరీరాంగములతో ఉత్తమ ఆలోచనలతో సర్వదా దుష్టశిక్షణ శిష్టరక్షణ చేయాలి.

సమస్త ప్రాణుల సుఖాన్ని ఆశించి యజ్ఞము చేయువారు మహాశయు లగుదురు. యజ్ఞ భగవానునికి నిష్కామ భావముతో సర్వము సమర్పించినవారు ఆ పరమపురుషుని కృపకు పాత్రులగుదురు. సర్వులు సత్కర్మలు ఆచరించి సత్పురుషులను సన్మానించి సత్కీర్తిని పొందాలి.

ఈ పృథివిలోని పదార్థాలలో అన్నమే శ్రేష్ఠమైనది. అన్నమును దానము చేయువారు లోకములో ప్రశస్తిని పొందుదురు.

ప్రతి నిత్యము అగ్నిహోత్రాది శుభకర్మలు ఆచరించువారు సమస్త లోకములకు శుభమును చేకూర్చుదురు. పురుషార్థులు సుమనస్కులు వేదవేత్తలగువారు లోకశ్రేయస్సును కాంక్షింతురు. వారు ఈ లోకానికే ఆభూషణము వంటివారని పరమాత్మని ఉపదేశము. మనుష్యుడు న్యాయవంతుడు, క్షమాశీలి, ఔషధసేవి, యుక్తాహారి, జితేంద్రియుడై శతవర్షములు జీవించాలి. ఈశ్వరుని గుణకర్మ స్వభావమునకు, సృష్టిక్రమమునకు, ఆప్తుని ఆచారమునకు, ఆత్మకు, మనస్సుకు అనుకూలముగ వర్తించువారు సతతము సత్యోపదేశము చేయువారు వేద భగవానుని కృపకు పాత్రులై అత్యంత సుఖమును అనుభవింతురు.

అథ యజ్ఞసూక్తమ్

ఇదం యజ్ఞాయ ఇదం న మమ

ఓమ్ వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసితిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే
శ్లోకశ్చ మే శ్రవశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే స్వశ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 1

ఓమ్ ప్రాణశ్చ మే2పానశ్చ మే వ్యానశ్చ మే2సుశ్చ మే చిత్తంచ మ ఆధీతం చమే
వాక్ చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే బలం చ మే
యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 2

ఓమ్ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆత్మా చ మే తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మ చ మే2జ్గాని
చ మే 2స్థీని చ మే పరూం షి చ మే శరీరాణి చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ
మే యజ్ఞేన కల్పనామ్॥ 3

ఓమ్ జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆధిపత్యం చ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మే2మశ్చ మే2మ్భశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే, వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే వర్షిమా చ మే ద్రాఘిమా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 4

ఓమ్ సత్యం చ మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్చమే ధనం చ మే విశ్వం చ మే మహశ్చ మే క్రీడా చ మే మోదశ్చమే, జాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం చ మే సుకృతం చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 5

ఓమ్ ఋతం చమే2మృతం చ మే2యక్ష్మం చ మే2నామయచ్చ మే జీవాతుశ్చమే దీర్ఘాయుత్వం చ మే2నమిత్రం చ మే2భయం చ మే సుఖం చ మే శయనం చ మే సూషాశ్చ మే సుదినం చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 6

ఓమ్ యన్తా చ మే ధర్తా చ మే క్షేమశ్చమే ధృతిశ్చ మే విశ్వం చ మే మహశ్చ మే సంవిచ్చ మే, జ్ఞాత్రం చ మే సూశ్చ మే ప్రసూశ్చ మే సీరం చ మే లయశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 7

ఓమ్ శం చ మే మయశ్చ మే ప్రియం చ మే2నుకామశ్చ మే కామశ్చ మే సౌమనశ్చ మే, భగశ్చ మే ద్రవిణం చ మే భద్రం చ మే శ్రేయశ్చ మే వసీయశ్చ మే యశశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 8

ఓమ్ ఊర్క్ చ మే2సూనృతాం చ మే పయశ్చ మే రసశ్చ మే ఘృతం చ మే మధు చ మే సగ్ధిశ్చమే, సపీతిశ్చ మే కృషిశ్చ మే వృష్టిశ్చ మే జైత్రం చ మ ఔద్భిద్యం చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 9

ఓమ్ రయిశ్చ మే రాయశ్చ మే పుష్టం చ మే పుష్టిశ్చ మే విభు చ మే ప్రభు చ మే పూర్ణం చ మే, పూర్ణతరం చ మే కుయవం చ మే2క్షితం చ మే2న్నం చ మే2క్షుచ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 10

ఓమ్ విత్తం చ మే వేద్యం చ మే భూతం చ మే భవిష్యచ్చ మే సుగం చ మే సుపథ్యం చ మ2ఋద్ధం చ మ2ఋద్ధిశ్చమే, క్లుప్తం చ మే క్లుప్తిశ్చ మే మతిశ్చమే సుమతిశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 11

ఓమ్ వ్రీహయశ్చ మే యవాశ్చ మే మాషాశ్చమే తిలాశ్చ మే ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే ప్రియఙ్గవశ్చ మే2ణవశ్చమే, శ్యామాకాశ్చ మే నీవారాశ్చ మే గోధూమాశ్చ మే మసూరాశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 12

ఓమ్ అశ్మా చ మే మృత్తికా చ మే గిరియశ్చ మే పర్వతాశ్చ మే సికతాశ్చ మే వనస్పతయశ్చ మే హిరణ్యం చ మే2యశ్చ మే శ్యామం చ మే లోహంచ మే సీసం చ మే త్రపు చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 13

ఓమ్ అగ్నిశ్చ మ ఆపశ్చ మే వీరుధశ్చ మ2ఓషధయశ్చ మే కృష్టపచ్యాశ్చ మే2కృష్టపచ్యాశ్చ మే, గ్రామ్యాశ్చ మే పశవ ఆరణ్యాశ్చ మే విత్తఞ్చ మే విత్తిశ్చ మే భూతఞ్చ మే భూతిశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 14

ఓమ్ వసు చ మే వసతిశ్చ మే కర్మ చ మే శక్తిశ్చ మే2ర్థశ్చ మ ఏమశ్చ మ2ఇత్యా చమే । గతిశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 15

ఓమ్ అగ్నిశ్చమ2ఇన్ద్రశ్చ మే సోమశ్చ మ2ఇన్ద్రశ్చ మే సవితా చ మ2 ఇన్ద్రశ్చ మే సరస్వతీ చమ2ఇన్ద్రశ్చమే, పూషా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే బృహస్పతిశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 16

ఓమ్ మిత్రశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే వరుణశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే ధాతా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే త్వష్టా చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే, మరుతశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే, మరుతశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే, విశ్వే చ మే దేవా ఇన్ద్రశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 17

ఓమ్ పృథివీ చ మ ఇన్ద్రశ్చమే2న్తరిక్షం చ మ ఇన్ద్రశ్చమే ద్యౌశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే సమాశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే, నక్షత్రాణి చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే దిశశ్చ మ ఇన్ద్రశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 18

ఓమ్ అంశుశ్చ మే రశ్మిశ్చ మే2దాభ్యశ్చ మే2ధిపతిశ్చ మ ఉపాంశుశ్చ మే2న్తర్యామశ్చ మ ఐన్ద్రవాయవశ్చ మే, మైత్రా వరుణశ్చ మ ఆశ్వినశ్చ మే ప్రతిప్రస్థానశ్చ మే, శుక్రశ్చ మే మన్థీ చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 19

ఓమ్ ఆగ్రయణశ్చ మే వైశ్వదేవశ్చ మే ధ్రువశ్చ మే వైశ్వానరశ్చ మ ఐన్ద్రాగ్నశ్చమే, మహావైశ్వదేవశ్చ మే మరుత్వ తీయాశ్చ మే నిష్కేవల్యశ్చ మే సావిత్రశ్చ మే సారస్వతశ్చమే, పాత్నీవతశ్చ మే హారియోజనశ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 20

ఓమ్ స్రుచశ్చ మే చమసాశ్చ మే వాయవ్యాని చ మే ద్రోణకలశశ్చ మే గ్రావాణశ్చ మే2ధిషవణే చ మే, పూతభృచ్చ మ ఆధవనీయశ్చ మే వేదిశ్చమే బర్హిశ్చ మే2వభృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 21

ఓమ్ అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మే2ర్కశ్చ మే సూర్యశ్చ మే ప్రాణశ్చ మే2శ్వమేధశ్చ మే పృథివీ చ మే దితిశ్చ మే2దితిశ్చ మే, ద్యౌశ్చ మే2ఙ్గులయఃశక్వరయో దిశశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 22

ఓమ్ వ్రతం చ మ ఋతవశ్చ మే తపశ్చ మే సంవత్సరశ్చ మే2హోరాత్రే ఊర్వష్ఠీవే బృహద్రథన్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 23

ఓమ్ ఏకాచమే తిస్రశ్చ మే తిస్రశ్చ మే పంచచమే పంచచమే సప్తచమే సప్తచమే నవచమే నవచమ ఏకాదశమ ఏకాదశచమే, త్రయోదశచమే త్రయోదశచమే పంచదశచమే పంచదశచమే సప్తదశచమే సప్తదశచమే నవదశచమే నవదశచమ ఏకవింశతిశ్చమే ఏకవింశతిశ్చమే త్రయోవింశతిశ్చమే త్రయోవింశతిశ్చమే పంచవింశతిశ్చమే, పంచవింశతిశ్చమే సప్తవింశతిశ్చమే సప్తవింశతిశ్చమే నవవింశతిశ్చమే నవవింశతిశ్చమ ఏకత్రింశచ్చమ ఏకత్రింశచ్చమే త్రయస్త్రింశచ్చమే యజ్ఞేన కలన్తామ్॥ 24

ఓమ్ చతస్రశ్చమే2ష్టాచమే2ష్టాచమే ద్వాదశచమే ద్వాదశచమే షోడశచమే షోడశచమే వింశతిశ్చమే, వింశతిశ్చమే చతుర్వింశతిశ్చమే చతుర్వింశతిశ్చమే2ష్టా వింశతిశ్చమే2ష్టావింశతిశ్చమే ద్వాత్రింశచ్చమే, ద్వాత్రింశచ్చమే షట్త్రింశచ్చమే షట్త్రింశచ్చమే చత్వారింశచ్చమే చత్వారింశచ్చమే చతుశ్చత్వారింశచ్చమే చతుశ్చత్వారింశచ్చమే2ష్టా చత్వారింశచ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 25

ఓమ్ త్ర్యవిశ్చమే త్ర్యవీచమే దిత్యవాట్చమే దిత్యౌహీచమే పఞ్చావిశ్చమే పఞ్చావీచమే, త్రివత్సశ్చమే త్రివత్సాచమే తుర్యవాట్చమే తుర్యౌహీచమే యజ్ఞేన కల్పనామ్॥ 26

ఓమ్ షష్ఠవాట్చమే షష్ఠౌహీచమ ఉక్షాచమే వశాచమ2ఋషభశ్చమే వేహచ్చమే 2నడ్వాం శ్చమే ధేనుశ్చమే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్॥ 27

ఓమ్ వాజాయస్వాహా ప్రసవాయస్వాహా పిజాయస్వాహా క్రతవేస్వాహా వసవేస్వాహా2హర్పతయే స్వాహాహ్నే ముగ్ధాయస్వాహా ముగ్ధాయ వైనంశినాయ స్వాహా వినంశిన ఆన్త్యాయనాయ స్వాహాన్త్యాయ భౌవనాయస్వాహా భువనస్య పతయే స్వాహాధిపతయే స్వాహా ప్రజాపతయే స్వాహా, ఇయం తే రాణ్మిత్రాయ యన్తాసి యమన ఊర్జేత్వా వృష్టే త్వా ప్రజానాం త్వాధిపత్యాయ॥ 28

ఓమ్ ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాం, శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతాం మనోయజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం బ్రహ్మాయజ్ఞేన కల్పతాం జ్యోతిర్యజ్ఞేన కల్పతాం, స్వర్యజ్ఞేన కల్పతాం పృష్ఠం యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామ్। స్తోమశ్చ యజుశ్చ ఋక్ చ సామచ బృహచ్చ రథన్తరంచ। స్వర్దేవా అగన్మామృతా అభూమ ప్రజాపతేః ప్రజా అభూమ వేట్ స్వాహా॥ 29

ఓమ్ వాజస్య ను ప్రసవే మాతరం మహీమదితి న్నామ వచసా కరామహే, యస్యామిదం విశ్వం భువనమావివేశ తస్యాన్నో దేవః సవితా ధర్మసావిషత్॥ 30

ఓమ్ విశ్వే2అద్య మరుతో విశ్వ2ఊతీ భవన్త్వగ్నయః సమిద్ధాః। విశ్వేనో2దేవా అవసాగమన్తు విశ్వమస్తు ద్రవిణం వాజో2అస్మే॥ 31

ఓమ్ వాజో నః సప్త ప్రదిశశ్చతస్రో వా పరావతః। వాజో నో విశ్వైర్దేవైర్ధన సాతా విహావతు॥ 32

ఓమ్ వాజో నో2ద్య ప్రసువాతి దానం వాజో దేవాన్2 ఋతుభిః కల్పయాతి,
వాజో హి మా సర్వవీరం జజాన విశ్వా ఆశా వాజపతిర్జయేయమ్॥ 33

ఓమ్ వాజః పురస్తాదుత మధ్యతో నో వాజో దేవాన్ హవిషా వర్ధయాతి ।
వాజో హి మా సర్వవీరం చకార సర్వా2ఆశా వాజపతిర్భవేయమ్॥ 34

ఓమ్ సం మా సృజామి పయసా పృథివ్యాః సం మా సృజామ్యద్భిరోషధీభిః
సో హం వాజం సనేయ మగ్నే॥ 35

ఓమ్ పయః పృథివ్యాం పయ ఓషధీషు పయో దివ్యన్తరిక్షే పయో ధాః
పయస్వతీః ప్రదిశః సన్తు మహ్యమ్॥ 36

ఓమ్ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే2శ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యామ్।
సరస్వత్యై వాచో యన్తుర్యన్త్రేణాగ్నేః సామ్రాజ్యేనాభి షిఞ్చామి॥ 37

ఓమ్ ఋతాషాడృత ధామాగ్నిర్గన్ధర్వస్త స్యౌషధయో2ప్సరసో ముదో నామ।
స న ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥ 38

ఓమ్ సంహితో విశ్వసామా సూర్యో గన్ధర్వ స్తస్య మరీచయో2ప్సరస ఆయువో
నామ । సన ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రంపాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥
39

ఓమ్ సుషుమ్ణః సూర్యరశ్మిశ్చన్ద్రమా గన్ధర్వ స్తస్య నక్షత్రాణ్యప్సరసో భేకురయో నామ।
స న ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥ 40

ఓమ్ ఇషిరో విశ్వవ్యచా వాతో గన్ధర్వస్తస్యాపో అప్సరస ఊర్జో నామ ।
స న ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥ 41

ఓమ్ భుజ్యుః సుపర్ణో యజ్ఞో గన్ధర్వస్తస్య దక్షిణా అప్సరస స్తావా నామ ।
స న ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥ 42

ఓమ్ ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా మనో గన్ధర్వస్తస్య ఋక్సామాన్యప్సరస ఏష్టయో నామ।
స న ఇదం బ్రహ్మ క్షత్రం పాతు తస్మై స్వాహా వాట్ తాభ్యః స్వాహా॥ 43

ఓమ్ స నో భువనస్యపతే ప్రజాపతే యస్యత ఉపరి గృహా యస్యవేహ।
అస్మై బ్రహ్మణే2స్మై క్షత్రాయ మహి శర్మ యచ్ఛ స్వాహా॥ 44

ఓమ్ సముద్రో2సి నభస్వానార్ద్రదానుః శమ్భూర్మయో భూరభి మా వాహి స్వాహా
మారుతో2సి మరుతాం గణః శమ్భూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా,
అవస్యూరసి దువస్వాఞ్ఛ మ్భూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా॥ 45

ఓమ్ యాస్తే అగ్నే సూర్యే రుచో దివమాతన్వన్తి రశ్మిభిః।
తాభిర్నో అద్య సర్వాభీరుచే జనాయ నస్కృధి॥ 46

ఓమ్ యా వో దేవాః సూర్యే రుచో గోష్వశ్వేషు యా రుచః।
ఇన్ద్రాగ్నీ తాభిః సర్వాభీ రుచం నో ధత్త బృహస్పతే॥ 47

ఓమ్ రుచం నో ధేహి బ్రహ్మణేషు రుచం రాజసు నస్కృధి।
రుచం విశ్యేషు శూద్రేషు మయిధేహి రుచా రుచమ్॥ 48

ఓమ్ తత్వా యామి బ్రహ్మణా వన్దమానస్తదాశాస్తే యజమానో హవిర్భిః
అహేడమానో వరుణేహ బోధ్యురుశం స మాన ఆయుః ప్రమోషీః॥ 49

ఓమ్ స్వర్ణ ఘర్మః స్వాహా స్వర్ణార్కః స్వాహా స్వర్ణ శుక్రః స్వాహా
స్వర్ణ జ్యోతిః స్వాహా స్వర్ణ సూర్యః స్వాహా॥ 50

ఓమ్ అగ్నిం యునజ్మి శవసా ఘృతేన దివ్యం సువర్ణం వయసా బృహన్తమ్। తేన
వయం గమేమ బ్రధ్నస్య విష్టపం స్వా రుహాణా అధి నాకముత్తమమ్ 51

ఓమ్ ఇమౌ తే పక్షావజరౌ పతత్రిణౌ యాభ్యాం రక్షాం స్యపహం స్యగ్నే। తాభ్యాం
పతేమ సుకృతాము లోకం యత్ర ఋషయో జగ్ముః ప్రథమజాః పురాణాః
52

ఓమ్ ఇన్దుర్దక్షః శ్యేన ఋతావా హిరణ్యపక్షః శకునో భురణ్యుః।
మహాన్సదస్థే ధ్రువ ఆ నిషత్తో నమస్తే అస్తు మా మా హింసీః॥ 53

ఓమ్ దివో మూర్ధాసి పృథివ్యా నాభిరూర్గపామోషధీనామ్।
విశ్వాయుః శర్మ సప్రథానమస్పథే॥ 54

ఓమ్ విశ్వస్య మూర్ధన్నధి తిష్ఠసి శ్రితః సముద్రేతే హృదయమస్వ్స్వా యురపోదత్తో
దధింభిన్త । దివస్పర్జన్యాదన్తరిక్షాత్ పృథివ్యాస్తతో నో వృష్ట్యావ॥ 55

ఓమ్ ఇష్టో యజ్ఞో భృగుభిరాశీర్దా వసుభిః తస్య న ఇష్టస్య ప్రీతస్య ద్రవిణే హాగమేః॥ 56

ఓమ్ ఇష్టో అగ్నిరాహుతః పిపర్తు న ఇష్టం హవిః స్వగేదం దేవేభ్యో నమః॥ 57

ఓమ్ యదాకూతాత్సమసుస్రో ద్ధృదోవా మనసో వా సంభృతం చక్షుషో వా తదను
ప్రేత సుకృతాము లోకం యత్ర ఋషయో జగ్ముః ప్రథమజాః పురాణాః॥58

ఓమ్ ఏతం సధస్థ తే దధామి యమావహాచ్ఛేవధిం జాతవేదాః।
అన్వాగన్తా యజ్ఞపతిర్వో అత్ర తం స్మ జానీత పరమే వోమన్॥ 59

ఓమ్ ఏతం జానాథ పరమే వ్యోమన్ దేవాః సధస్థా విద రూపమస్య యదాగచ్ఛాత్
పథిభిర్దేవయానై రిష్టాపూర్తే కృణవాథావి రస్మై॥ 60

ఓమ్ ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతి జాగృహి త్వమిష్టా పూర్తే సం సృజేథామయం చ,
అస్మిన్సధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్ విశ్వే దేవా యజమానశ్చ సీదత॥ 61

ఓమ్ యేన వహసి సహస్రం యేనాగ్నే సర్వవేదసమ్।
తేనేమం యజ్ఞం నో నయ స్వర్దేవేషు గన్తవే॥ 62

ఓమ్ ప్రస్తరేణ పరిధినా స్రుచా వేద్యా చ బర్హిషా। ఋచేమం యజ్ఞం నో నయ
స్వర్దేవేషు గన్తవే॥ 63

ఓమ్ యద్దత్తం యత్పరాదానం యత్పూర్తం యాశ్చ దక్షిణాః।
తదగ్ని ర్వైశ్వకర్మణః స్వర్దేవేషు నో దధత్॥ 64

ఓమ్ యత్ర ధారా అనపేతా మధోర్ఘృతస్య చ యాః।
తదగ్ని ర్వైశ్వ కర్మణః స్వర్దేవేషు నో దధత్॥ 65

ఓమ్ అగ్నిరస్మి జన్మనా జాతవేదా ఘృతం మే చక్షురమృతం మ ఆసన్,
అర్కస్త్రిధాతూ రజసో విమానో2జ స్రో ఘర్మో హవిరస్మి నామ॥ 66

ఓమ్ ఋచో నామాస్మి యజూంషి నామాస్మి సామాని నామాస్మి। యే అగ్నయః
పాఞ్చజన్యా అస్యాం పృథివ్యామధి।
తేషామసి త్వముత్తమః ప్ర నో జీవాతవే సువ॥ 67

ఓమ్ వార్త్రహత్యాయ శవసే పృతనాషాహ్యాయ చ। ఇన్ద్ర త్వావర్తయామసి 68

ఓమ్ సహదాను మ్పురుహూత క్షియన్త మహస్త మిన్ద్ర సంపిణక్ కుణారుమ్,
అభివృత్రం వర్ధమానం పియారుమపాదమిన్ద్ర తవసా జఘన్థ॥ 69

ఓమ్ విన ఇన్ద్ర మృధో జహి నీచా యచ్ఛ పృతన్యతః,
యో అస్మాన్ అభిదా సత్యధరం గమయా తమః॥ 70

ఓమ్ మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః పరావత ఆజగన్థా పరస్యాః।
సృకంసంశాయ పవిమిన్ద్ర తిగ్మం వి శత్రూన్తాఢి వి మృధో నుదస్వ॥ 71

ఓమ్ వైశ్వానరో న ఊతయ ఆ ప్రయాతు పరావతః। అగ్నిర్నః సుష్టుతిరుప॥ 72

ఓమ్ పృష్టోదివి పృష్టో అగ్నిః పృథివ్యాం పృష్టో విశ్వా ఓషధీరావివేశ।
వైశ్వా నరః సహసా పృష్టో అగ్నిః సనో దివా స రిషస్పాతు నక్తమ్॥ 73

ఓమ్ అశ్యామతం కామమగ్నే తవోతీ అశ్యామ రయిం రయివః సువీరమ్।
అశ్యామ వాజమభి వాజయన్తో2శ్యామ ద్యుమ్నమజరాజరం తే॥ 74

ఓమ్ వయం తే అద్య రరిమా హి కామముత్తానహస్తా నమసోపసద్య।
యజిష్ఠేన మనసా యక్షి దేవానస్రేవధతా మన్మనా విప్రో2అగ్నే॥ 75

ఓమ్ ధామచ్ఛదగ్నిరిన్ద్రో బ్రహ్మా దేవో బృహస్పతిః।
సచేతసో విశ్వే దేవా యజ్ఞం ప్రావన్తు నః శుభే॥ 76

ఓమ్ త్వం యువిష్ఠ దాశుషో నౄన్ః పాహి శృణుధీ గిరః।
రక్షా తోక ముత త్మనాః॥ 77

ఇత్యష్టాదశో2ధ్యాయః

7. భగవత్ సూక్తము

యజుర్వేదము 32 వ అధ్యాయము
16 మంత్రములు - సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

భగవంతుడు సచ్చిదానంద స్వరూపుడు, సర్వజ్ఞుడు, సర్వవ్యాపి, సనాతనుడు, నిత్యుడు, శుద్ధుడు, బుద్ధుడు, అనాది అనంతుడు, న్యాయకారి, దయాళువు, నాశరహితుడు, ధారణకర్త, అంతర్యామి, ముక్త స్వభావుడు, అనంత జ్ఞానస్వరూపుడు, ఆదిత్యుడు, ఆనంద స్వరూపుడు. ప్రజాపతి జగత్ప్రభువని మానవులందరు ఆ పరమపురుషుని తెలుసుకోవాలి. కాలానికి అవయవాలను నిర్మించిన పరబ్రహ్మ అంతటా నిండి యున్నాడు. భూత భవిష్యత్ వర్తమాన కాలాలు ఆ కాలపురుషుని అధీనంలోనే ఉన్నాయి. ఆ జగదీశ్వరునకు హద్దులు లేవు. ఆయనకు దేహము లేదు. ఆ పరమాత్మనే మానవులందరు ఉపాసించాలి. ఈ భగవత్ లక్షణాలకు విరుద్ధంగా ఉన్న వారిని దైవంగా భావించి ఉపాసించకూడదు. 'మహతీ వినష్టిః' వారికి గొప్ప నష్టము కలుగుతుందని ఉపనిషత్‌కారులు ఘోషిస్తున్నారు.

భగవంతుడు సమస్త ప్రాణుల హృదయములందు స్థిరముగా వున్నాడు. ధ్యానశీలురైన యోగులు మాత్రమే పరమపురుషుని దర్శించగలరు. మానవులు చేయు శుభాశుభకర్మలకు భగవంతుడే పర్యవేక్షకుడు. ఆయనే సమస్త ప్రాణులకు న్యాయము చేయగలడు. ప్రాణాది షోడశ పదార్థాలను ఆయనే సృజించాడు. అందుకే ఆయన **'షోడశి'**యని పిలువబడుచున్నాడు. ఆకాశాది మహత్ పదార్థాలకు ఆధారమైన

ఆ పరమాత్మనే బుద్ధిమంతులు తెలుసుకోవాలి. ఆ సుఖప్రదాతనే భక్తి శ్రద్ధలతో భజించాలి. ఉపాసించాలి. మానవులు ధర్మాచరణము వేదాభ్యాసము యోగాభ్యాసము సత్సంగము సత్య భాషణాదులచే పరమాత్మను దర్శించగలరు.

మానవులు నిరంతరము పరమేశ్వర ఆజ్ఞలను పాలించాలి. వేదవిదులైన విద్వాంసుల సేవలో తరించాలి. ఉత్తమ విద్యలతో సద్గుణములతో లోకంలో కీర్తిని పొందాలి. వారే అందరిచే పూజింప యోగ్యులు, సర్వశ్రేష్ఠులు.

అథ భగవత్ సూక్తమ్
ఇదం భగవతే ఇదం న మమ

ఓమ్ తదేవాగ్నిస్తదాదిత్యస్తద్వాయుస్తదు చన్ద్రమాః।
తదేవ శుక్రం తద్ బ్రహ్మా తా ఆపః స ప్రజాపతిః॥ 1

ఓమ్ సర్వే నిమేషా జజ్ఞిరే విద్యుతః పురుషాదధి ।
నైనమూర్ధ్వం న తిర్యఞ్చం న మధ్యే పరి జగ్రభత్॥ 2

ఓమ్ న తస్య ప్రతిమా అస్తి యస్య నామ మహద్యశః।
హిరణ్యగర్భ ఇత్యేష మా మాహింసీ దిత్యేషా యస్మాన్నజాత ఇత్యేషః॥ 3

ఓమ్ ఏషో హ దేవః ప్రదిశోఽ2ను సర్వాః పూర్వో హ జాతః స ఉం గర్భే అన్తః । స
ఏవ జాతః స జనిష్యమాణః ప్రత్యఙ్ జనాస్తిష్ఠతి సర్వతో ముఖః॥ 4

ఓమ్ యస్మాజ్జాతం న పురా కిం చనైవ య ఆబభూవ భువనాని విశ్వా॥ ప్రజాపతిః
ప్రజయా సంరరాణ స్త్రీణి జ్యోతీంషి సచతే స షోడశీ॥ 5

ఓమ్ యేన ద్యౌరుగ్రా పృథివీ చ దృఢా యేన స్వ స్తభితం యేన నాకః। యో అన్తరిక్షే
రజసో విమానః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ॥ 6

ఓమ్ యం క్రన్దసీ అవసా తస్తభానే అభ్యైక్షేతాం మనసా రేజమానే ।
యత్రాధి సూర ఉదితో విభాతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।
ఆపో హ యద్ బృహతీర్యశ్చిదాపః ॥ 7

ఓమ్ వేనస్త త్పశ్యన్నిహితం గుహా సద్యత్ర విశ్వం భవత్యేక నీడమ్ ।
తస్మిన్ని దంసం చ వి చైతి సర్వం స ఓతః ప్రోతశ్చ విభూః ప్రజాసు ॥ 8

ఓమ్ ప్రతద్వోచేదమృతం ను విద్వాన్ గన్ధర్వో ధామ విభృతం గుహా సత్ ।
త్రీణి పదాని నిహితా గుహాస్య యస్తాని వేద స పితుః పితాసత్ ॥ 9

ఓమ్ స నో బన్ధుర్జనితా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా
యత్ర దేవా అమృతమానశానా స్తృతీయే ధామ న్న ధ్యైరయన్త॥ 10

ఓమ్ పరీత్య భూతాని పరీత్య లోకాన్ పరీత్య సర్వాః ప్రదిశో దిశశ్చ।
ఉపస్థాయ ప్రథమ జామృతస్యాత్మ నాత్మాణ మభి సం వివేశ॥ 11

ఓమ్ పరి ద్యావాపృథివీ సద్య ఇత్వా పరి లోకాన్ పరి దిశః పరిస్వః।
ఋతస్య తన్తుం వితతం విచృత్య తదపశ్య త్తదభవత్తదాసీత్॥ 12

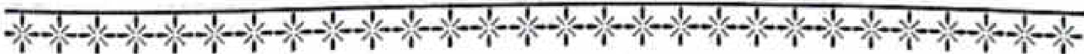
ఓమ్ సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియమిన్ద్రస్య కామ్యమ్।
సనిం మేధామయాసిషం స్వాహా॥ 13

ఓమ్ యాం మేధాం దేవగణాః పితరశ్చోపాసతే।
తయా మా మద్య మేధయాగ్నే మేధావినం కురు స్వాహా ॥ 14

ఓమ్ మేధాం మే వరుణో దదాతు మేధామగ్నిః ప్రజాపతిః।
మేధామిన్ద్రశ్చ వాయుశ్చ మేధాం ధాతా దదాతు మే స్వాహా॥ 15

ఓమ్ ఇదం మే బ్రహ్మాచ క్షత్రం చోభే శ్రియమశ్నుతామ్।
మయి దేవా దధతు శ్రియముత్తమాం తస్యై తే స్వాహా॥ 16

ఇతి ద్వాత్రింశో2ధ్యాయః

8. భక్తి-ఉపాసనా సూక్తము

సామవేదము

26 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

సర్వజ్ఞుడైన పరమాత్ముని వేదవాణి భగవద్భక్తుల హృదయములలో అలౌకికమైన ఆనందరసాన్ని కలిగిస్తుంది. వారిలోని అజ్ఞానాంధకారం తొలగి పరంజ్యోతి - భగవత్ ప్రకాశముగా గోచరిస్తుంది. నిష్కామ భావముతో సత్కర్మలను ఆచరించుట వలన ఉపాసకులు యోగులై పూర్ణ పురుషుని పొందగలరు. సాధకుల భక్తి జ్ఞాన కర్మ రూపయజ్ఞములనే తపస్సును పూర్ణము చేయువాడు ఆ పరమపురుషుడే. ముక్తి ఫలమును ప్రసాదించువాడు కైవల్య ప్రదాతయైన ఆ పరంధాముడొక్కడే. చరాచర జగత్తులోని సమస్త ప్రాణుల మేలు కోరు (వాడు) ఆ పరబ్రహ్మ జగత్ స్రష్ట ఒక్కడే. పరమేశ్వరోపాసనే మానవులు సర్వోత్తమ తపస్సుగా భావించాలి.

భగవంతుడు సర్వభూత హితుడు. సమస్త ప్రాణుల రక్షకుడు, పోషకుడు. పరమాత్మునితో నే మనకు గాఢమైన అనుబంధముంది. దయామయుడైన ఆ దేవదేవుడు సర్వకాలములలో మన హితమునే కాంక్షించును. అందుకే మానవులందరు సమర్పిత భావముతో సర్వదా శుభకర్మలు ఆచరించి ఆ పుణ్య ఫలమును లోక పూజ్యానకు అర్పణ చేయవలయును.

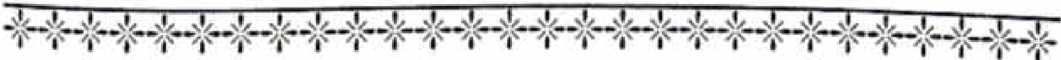
పరమాత్ముడు పరిపూర్ణుడు. ఈ జగత్తు సంపూర్ణము. ఈ సంపూర్ణ జగత్తులో ప్రతి అణువులో పరమాత్ముడు నిండియున్నాడు. ఆ పరమాత్ముని మంగళప్రదమైన ఈ సమస్త విశ్వాన్ని మానవులు దర్శించి, స్మరించి

తరించాలి. బ్రహ్మజ్ఞానుల హృదయములందు సర్వదా విరాజిల్లువాడు పరమాత్ముడు. సత్పురుషుల దుఃఖములను నాశనము చేయువాడు ఆ పరమపురుషుడే. సమస్త లోకాలను భువనాలను - బ్రహ్మాండాన్ని ప్రకాశింపచేయువాడు ఆ వేదవేద్యుడే. కైవల్య ప్రదాతయైన ఆ పరమాత్ముడే మా హృదయాంతరాలయములందు సర్వదా భాసిల్లుగాక!

ధర్మానుష్ఠాన తత్పరులైన సజ్జనుల మనోభీష్టములను పరమాత్ముడు ఫలింపచేయును. భగవంతుని మహిమలతో భక్తుని హృదయము పరవశించును. ప్రకృతిలోని పార్థివ పదార్థాలను భగవంతునిగ భావించి పూజించకూడదు. నిరంతరము ఈశ్వరాన్వేషకులు జగత్ కల్యాణస్రష్టయైన పరమాత్ముని దర్శించి ఆ స్వామినే శ్రద్ధతో ఉపాసింతురు. ఋగ్వేదాది చతుర్వేదములకు ఆధారము విశ్వాత్ముడైన వేదవేద్యుడే. భగవద్వాణియైన వేదమే విశ్వములోని సర్వధర్మములకు సకల విద్యలకు మూలము. వేదస్తుతివలన భక్తులు దైవత్వమును పొంది అపరాజితులై లోకములో సదా విజయమును వరించగలరు. మానవాళి అనుసరించాల్సిన ధర్మకర్మలకు వేదమే నిలయము. మనోవాక్కాయకర్మలతో సత్య ధర్మములను పాలించువారు ముముక్షువులై ముక్తిని పొందగలరు.

పరంధాముని దివ్యకావ్యము వేదము. సర్వశ్రేష్ఠమైన జ్ఞానము ప్రజ్ఞా సర్వస్వము వేదమే. సమస్త మానవ జాతి కల్యాణాన్ని ఆశించడము మానవులకు మహాయజ్ఞముతో సమానము. అందులో అందరి సేవాహుతులుండాలి. మానవ జీవన సాఫల్యమునకు బ్రహ్మచర్యము వేదాధ్యయనము ఈశ్వరోపాసన ధర్మానుష్ఠానము - తపస్సు మొదలైన శుభకర్మలను శ్రద్ధతో అనుష్ఠించాలి. పరుల మేలుకై లోకకల్యాణాన్ని ఆశించి ధర్మకర్మలు ఆచరించాలి.

హే! దేవదేవా! నా జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు, మనస్సు, హృదయము, ఆత్మ నిర్మలము స్వచ్ఛమై పరులయందు ప్రేమతో పరమాత్ముని యందు భక్తిరసముతో నిండియుండును గాక! ఈ సద్గుణములు కలిగినవారే భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులగుదురు గాక! పరమాత్ముడే తల్లితండ్రి, గురువు, దైవము. అక్షరాభ్యాసమునకు ఆది కావ్యము వేదమే.

వివేకవంతుడు - విజ్ఞుడు ముందుగా తనలోని అసూయా రాగద్వేషాలను - అరిషడ్వర్గములనే అసుర సముదాయమును పారద్రోలవలయును. ప్రేమతో కామాన్ని జయించాలి. కారుణ్య భావముతో క్రోధాన్ని అధిగమించాలి. దాతృత్వముతో లోభాన్ని త్యజించాలి. త్యాగముతో మోహాన్ని విడిచిపెట్టాలి. వినయముతో మదమును అహంకారమును అణచివేయాలి. ఆనందముతో మత్సరాన్ని - అసూయను తొలగించుకోవాలి. సద్గుణాలతో అసురగుణాలపై మానవుడు సర్వదా విజయాన్ని సాధించాలి. బుద్ధిమంతుడు ప్రతి అంశాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తాడు. లలితమైన భావనలతో జీవిస్తాడు. వేదమాతను పూజిస్తాడు. సత్యమునే వచిస్తాడు. సర్వదా సర్వోపరి విరాజిల్లే ఆ వేదవేద్యునే ఉపాసిస్తాడు.

మన హృదయాలలో జ్ఞానజ్యోతిని వెలిగించేది పరమాత్ముడే. పరమాత్ముడు అద్వితీయుడు. లోకోత్తర మహిమాన్వితుడు. సమస్త ప్రాణులయందు అంతర్యామి రూపంలో రహస్యంగా దాగియున్నాడు. వేదవేద్యుడు కర్మఫలప్రదాత సర్వజ్ఞుడు సర్వసాక్షి, జ్ఞానస్వరూపుడు, సగుణుడు, నిర్గుణుడు, చైతన్య స్వరూపుడు, సమస్త సత్య, జ్ఞాన విద్యలకు భగవంతుడే ఆధారం.

భక్తుడు బ్రహ్మోపాసకుడు కావాలి. వేదవిదుల మంగళ వచనాలు

వినాలి. పరమాత్ముని అద్భుత సృష్టి రచన విశేషాలను తెలుసుకోవాలి. పరులకొరకై తన మాన ధనములను అర్పించాలి. మనో సంకల్పము శుభంకరమైనదిగా వుండాలి. సుఖశాంతులతో జీవించాలి. వైదిక మర్యాదలను పాలించాలి. న్యాయముగా ధన ధాన్యములను సంపాదించాలి. సంతృప్తిగా జీవించాలి. పరాత్పరుని సేవించాలి. మానవులు ప్రసిద్ధ, శుభంకరమైన ఈ సుభాషితములను సర్వదా ఆలంకించాలి. సామవేదవాణి మంజుల రూపమై మనోజ్ఞమై మనసును పరవశింపచేయాలి. ఈ వేదగానము సదా సర్వదా స్తుతిదాయకమగునుగాక!

జ్ఞాన కర్మ ఉపాసనలనెడి త్రివేణీ సంగమములో ప్రణవోపాసన చేయుచూ దివ్యము భవ్యమైన జీవనమును గడుపుదుము గాక! మోక్షానందమునకై సామవేద రసమును రసాస్వాదన చేయుదుముగాక!

సామవేదంలోని సామగానం జీవితాన్ని ఆధ్యాత్మిక ఆనందం వైపు నడిపిస్తుంది. అంటే మనోహరమైన అంతర్ధ్వనులతో మనలను పరవశింపచేస్తాయి. అసంఖ్యాక గుణ విభూషితుడైన పరమాత్మను జీవాత్మ దర్శించాలి. అదే సామ - వేదముల పూర్ణ ప్రయోజనం.

అథ సామవేదః

ఇదం అగ్నయే ఇదం న మమ

1. ఓమ్ అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానోహవ్య దాతయే । నిహోతా సత్సిబర్హిషి॥ (1)

2. ఓమ్ త్వమగ్నే యజ్ఞానాం హోతా విశ్వేషాంహితః। దేవేభిర్మానుషే జనే॥ (2)

3. ఓమ్ అగ్నిం దూతం వృణీమహే హోతారం విశ్వవేదసమ్। అస్య యజ్ఞస్య సుక్రతుమ్॥ (3)

4. ఓమ్ ఏహ్యూ బ్రవాణితే2గ్న ఇత్థేతరాగిరః। ఏభిర్వర్ధాస యిందుభిః॥ (7)

5. ఓమ్ అతీవత్సో మనోయమత్ పరిమాచ్చిత్ సదస్థాత్ । అగ్నేత్వాం కామయేగిరా॥(8)

6. ఓమ్ నమస్తే అగ్న ఓజసే గృణంతి దేవ కృష్టయః॥ అమైరమిత్ర మర్దయ॥ (11)

7. ఓమ్ ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవం వహంతి కేతవః॥ దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్॥ (31)

8. ఓమ్ శం నో దేవరభిష్టయే శంనో భవంతు పీతయే శంయోరభిస్రవంతునః॥ (33)

9. ఓమ్ ఈడిష్వా హిప్రతీవ్యాం2యజస్వ జాతవేదసమ్ । చరిష్ణు ధూమమగృభీత శోచిష్యమ్॥ (103)

10. ఓమ్ ఉపహ్వరే గిరీణాం సంగమే చ నదీనాం। ధియా విప్రో అజాయత ॥ (143)

11. ఓమ్ సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియ మింద్రస్య కామ్యమ్ । సనిం మేధామయాసిషమ్॥ (171)

12. ఓమ్ నకిదేవా ఇనీమసి నక్యాయో పయా మసి । మంత్రశ్రుత్యం చరామసి॥ (176)

13. ఓమ్ ప్రేహ్యా భీహి ధృష్ణుహి నతే వజ్రో నియంసతే । ఇంద్రనృమ్ణంహితే
శవోహనో వృత్రం జయా అపోర్చన్నను స్వరాజ్యమ్॥ (413)

14. ఓమ్ అగ్నేత్వం నో అంతమ ఉతత్రాతా శివో భువోవరూథ్యః॥ (448)

15. ఓమ్ అగ్నిరస్మి జన్మనా జాతవేదా ఘృతం మే చక్షురమృతం మ ఆసన్।
త్రిధాతురర్కో రజసో విమానో2జస్రం జ్యోతిర్హ విరస్మి సర్వమ్॥ (613)

16. ఓమ్ వసంత ఇన్నురన్త్యో గ్రీష్మ ఇన్ను రన్త్యః॥
వర్షాణ్యను శరదో హేమంతః శిశిరః ఇన్నురన్త్యః॥ (616)

17. ఓమ్ చిత్రం దేవానా ముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః॥
ఆప్రా ద్యావా పృథివీ అంతరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగతస్త స్థుషశ్చ॥ (629)

18. ఓమ్ స నః పవస్వ శంగవే శంజనాయ శమర్వతే । శం రాజన్నోషధీభ్యః॥ (653)

19. ఓమ్ పవస్వ వాచో అగ్రియః సోమ చిత్రాభిరూతిభిః॥ అభివిశ్వానికావ్యా॥ (775)

20. ఓమ్ జుష్ట ఇంద్రాయ మత్సరః పవమానః కనిక్రదత్ । విశ్వా అపద్విషో జహి॥ (1194)

21. ఓమ్ ఆపోహిష్ఠా మయోభువ స్తాన ఊర్జే దధాతన మహేరణాయ చక్షసే।
యోవః శివతమో రసస్తస్య భాజయతే హ నః ఉశతీరివమాతరః॥
తస్మా అరంగమామవోయస్యక్షయాయ జిన్వథ ఆపోజనయథాచనః॥ (1837, 38, 39)

22. ఓమ్ ఉతవాత పితాసి న ఉతభ్రాతో తనః సఖా। సనో జీవాతవే కృధి॥ (1841)

23. ఓమ్ యోనః స్వో2రణోయశ్చ నిష్ట్యో జిఘాంసతి దేవాస్తం సర్వే ధూర్వన్తు బ్రహ్మావర్మ మమాం తరం శర్మవర్మ మమాంతరమ్॥ (1872)

24. ఓమ్ మృగోన భీమః కుచరోగిరిష్ఠాః
పరావత ఆజగంథా పరస్యాః॥
సృకం సంశాయ పవిమింద్ర తిగ్మం విశత్రూన్ తాఢి
విమృథో నుదస్వ (1873)

25 ఓమ్ భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా
భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥
స్థిరైరంగైస్తువాసం సస్త నూభిర్వ్యశేమహి
దేవహితం యదాయుః॥ (1874)

26. ఓమ్ స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః
స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః॥
స్వస్తినస్తార్ క్ష్యో అరిష్టనేమిః
స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు। (1875)

9. ఇంద్ర సూక్తము

యజుర్వేదము 36 వ అధ్యాయము
24 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
ఇంద్ర ఈశ్వర దేవతలు

మానవులు సమస్త సౌఖ్యములు ఆరోగ్యప్రదమైన దీర్ఘాయువును పొందుటకు విద్వాంసులకు వేదభగవానుడు ప్రబోధం చేస్తున్నాడు. మీ సాంగత్యమున ప్రశంసనీయమైన నా వేదవాణి ఋగ్వేదము, యజుర్వేదముతో సమానమైనది. పావనతరమైన మనస్సు, సామవేద సదృశమైనది ప్రాణము. సప్తదశ తత్త్వములతో సంయుక్తమైన సూక్ష్మశరీరము ఇవి ప్రమాదము అలసత్వము లేనివై సర్వశుభంకరములై సతతము ధర్మ కర్మలను చేయాలని విద్వాంసులకు ఈశ్వరోపదేశము. సమస్త మానవులను తరింపచేయు ధర్మము వేదవిద్వాంసులదేనని పరమాత్ముడు వారి కర్తవ్యమును ఈ సూక్తమున ఉపదేశించుచున్నాడు.

మానవులు అహింసా ధర్మమును స్వీకరించి జితేంద్రియులు కావలయును. పరమాత్మయందు ఆత్మను సం లగ్నము చేయవలయును. నాశరహితుడైన పరమాత్ముని యథార్థ స్వరూపమును గ్రహించి ధర్మార్థకామ మోక్షములను సాధింపవలయును. రాగద్వేషములు లేనివారై అజాత శత్రువులు కావలయును. సత్పురుషుల యెడల స్నేహ భావనను మిత్రత్వమును ఎన్నడు విడువకూడదు.

వేదానుష్ఠాన కర్తవ్య కర్మలైన పంచమహాయజ్ఞాదులను చేసి పంచభూతములను - దేవతలను శుద్ధము చేసిన మానవులకు భగవంతుడు సర్వదా సుఖామృతమును వర్షింపచేయును.

పృథివీ దేవత సమస్త ప్రాణులకు సుఖము ఐశ్వర్యములను ప్రసాదించినట్లే, సర్వశుభలక్షణ యుక్తయైన స్త్రీ విదుషీ పతివ్రతయై గృహధర్మాలను పాలిస్తూ భర్త మొదలైన బంధు బాంధవులకు సుఖశాంతులను ప్రసాదించాలి. పతిపత్నులు పరస్పరము అన్యోన్య అనురాగాలతో వర్ధిల్లుతూ శుభాచరణతో వర్తించాలి - జలముల వలె శాంతముగ గృహస్థ ధర్మంలో వ్యవహరించాలి. ప్రాణులన్నింటిని తన ఆత్మతో సమానంగా చూడాలి. ఎవరియందు ద్వేషభావం లేకుండా వుండాలి. అందరిని పవిత్ర దృష్టితో చూడాలి. వారే ధర్మాత్ములు.

మంగళ స్వరూపుడవై హే పరబ్రహ్మ! మేము యుక్తాహార విహారములతో శతవర్షములు జీవించాలి. శతవర్షములు నిన్ను దర్శించాలి. శతవర్షములు శుభంకరములైన శాస్త్ర వచనములను వినాలి. ఆచరించాలి. శతవర్షములు ఇతరులచే చదివించాలి. మధురమైన సత్యవాణితో ఇతరులకు ఉపదేశించాలి. శత శరదృతువుల పర్యంతము దీనులము - పరాధీనులము కాకూడదు.

పరమేశ్వరాజ్ఞలను పాలిస్తూ స్వతంత్రులుగా జీవించునట్లు నీవు మమ్ములను అనుగ్రహింతువు గాక!

అథ ఇంద్ర సూక్తమ్
ఇదం ఇంద్రాయ ఇదం న మమ

ఓమ్ ఋచం వాచం ప్రపద్యే మనో యజుః ప్ర పద్యే సామ ప్రాణం ప్రపద్యే చక్షుః శ్రోత్రం ప్ర పద్యే । వాగోజః సహౌజో మయి ప్రాణాపానౌ॥ 1

ఓమ్ యన్మే ఛిద్రం చక్షుషో హృదయస్య మనసో వాతితృణ్ణం బృహస్పతిర్మే తద్దధాతు । శం నో భవతు భువనస్య యస్పతిః॥ 2

ఓమ్ భూర్భువః స్వః । తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥ 3

ఓమ్ కయా నశ్చిత్ర ఆ భువదూతీ సదావృధః సఖా । కయా శచిష్ఠయా వృతా॥4

ఓమ్ కస్త్వా సత్యో మదానాం మం హిష్ఠో మత్సదన్ధసః । దృఢా చిదారుజే వసు॥ 5

ఓమ్ అభీషుణః సఖీనామవితా జరితౄణామ్ । శతం భవాస్యూతిభిః॥ 6

ఓమ్ కయా త్వం న ఊత్యాభి ప్రమన్దసే వృషన్ । కయా స్తోతృభ్య ఆ భర ॥ 7

ఓమ్ ఇన్ద్రో విశ్వస్య రాజతి । శం నో అస్తు ద్విపదే శం చతుష్పదే ॥ 8

ఓమ్ శం నో మిత్రః శం వరుణః శం నో భవత్వర్యమా । శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః శం నో విష్ణురురుక్రమః ॥ 9

ఓమ్ శం నో వాతః పవతాం శం న స్తపతు సూర్యః । శం నః కనిక్రదద్దేవః పర్జన్యో అభి వర్షతు॥ 10

ఓమ్ అహాని శం భవన్తు నః శం రాత్రీః ప్రతి ధీయతామ్ । శం న ఇన్ద్రాగ్నీ భవతా మవోభిః శం న ఇన్ద్రా వరుణా రాతహవ్యా । శం న ఇన్ద్రా పూషణా వాజసాతౌ శమిన్ద్రా సోమా సువితాయ శం యోః॥ 11

ఓమ్ శం నో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శం యోరభి స్రవన్తు నః॥ 12

ఓమ్ స్యోనా పృథివి నో భవాన్నృక్షరా నివేశనీ । యచ్ఛా నః శర్మ సప్రథాః॥ 13

ఓమ్ ఆపో హి ష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతన । మహే రణాయ చక్షసే॥ 14

ఓమ్ యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేహ నః ఉశతీరివ మాతరః॥ 15

ఓమ్ తస్మా అరం గమామ వో యస్యక్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చ నః॥ 16

ఓమ్ ద్యౌః శాన్తిరన్తరిక్షం శాన్తిః పృథివీ శాన్తిరాపః శాన్తిరోషధయః శాన్తిః। వనస్పతయః శాన్తిర్విశ్వేదేవాః శాన్తిర్బ్రహ్మ శాన్తిః సర్వం శాన్తిః శాన్తిరేవ శాన్తిః సా మా శాన్తిరేధి॥ 17

ఓమ్ దృతే దృంహ మా మిత్రస్య మా చక్షుషా సర్వాణి భూతాని సమీక్షన్తామ్। ఓమ్ మిత్రస్యాహం చక్షుషా సర్వాణి భూతాని సమీక్షే । మిత్రస్య చక్షుషా సమీక్షామహే ॥ 18

ఓమ్ దృతే దృంహ మా । జోక్తే సంధృశి జీవ్యాసం జ్యోక్తే సంధృశి జీవ్యాసమ్। 19

ఓమ్ నమస్తే హరసే శోచిషే నమస్తే అస్త్వర్చిషే। అన్యాన్ స్తే అస్మ త్తపన్తు హేతయః పావకో అస్మభ్యం శివో భవ॥ 20

ఓమ్ నమస్తే అస్తు విద్యుతే నమస్తే స్తనయిత్నవే నమస్తే భగవన్నస్తు యతః స్వః సమీహసే॥ 21

ఓమ్ యతో యతః సమీహసే తతో నో అభయం కురు। శం నః కురు ప్రజాభ్యోఽభయం నః పశుభ్యః॥ 22

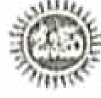
ఓమ్ సుమిత్రియా న ఆప ఓషధయః సన్తు దుర్మిత్రియా స్తస్మై సన్తు। యోఽస్మాన్ ద్వేష్టియం చ వయం ద్విష్మః॥ 23

ఓమ్ తచ్చక్షుర్దేవహితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్ । పశ్యేమ శరదః శతం జీవేమ శరదః శతం శృణుయామ శరదః శతం । ప్ర బ్రవామ శరదః శతమదీనాః స్యామ శరదః శతం భూయశ్చ శరదః శతాత్॥ 24

ఇతి షట్ త్రింశోఽధ్యాయః

10. పరమాత్మ సూక్తము

యజుర్వేదము 40వ అధ్యాయము
17 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
దేవత పరమాత్మ

భగవంతుడు సృష్టిలోని ప్రతి అణువులో వున్నాడు. మనలను అన్నివైపుల నుండి చూస్తున్నాడు. అందుకే మనం పాపాలు చేయకూడదు. భగవంతుడిచ్చిన సంపదలను త్యాగభావంతో అనుభవించాలి. మనం చేసే పుణ్య పాపకర్మలకు ఫలాలను - ఫలితాలను పరమాత్ముడు ప్రసాదిస్తాడు. ఆ ఫలం మధురమైనా చేదు ఫలమయినా శిరస్సు వంచి స్వీకరించాలి. ధర్మాచరణతోనే నూరేండ్లు జీవించాలి. ఈశ్వరీయ నియమాలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరించే వారు దుర్గతి పాలవుతారు. పరమేశ్వరుడు ఒక్కడే. ఆయన అద్వితీయుడు ఆ భగవంతుని సాక్షాత్కారం సమాహితమైన యోగికి మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది. సర్వాంతర్యామియైన పరమాత్మను సర్వప్రాణులలో సమస్త పదార్థాలలో దర్శించే జ్ఞాని ఎవరిని అసహ్యించుకోడు. ఎవరిని ద్వేషించడు, నిందించడు. సమస్త ప్రాణులపట్ల ప్రేమను కలిగి వుంటాడు. పూర్ణయోగికి శోక మోహాలుండవు. పంచభూతాత్మకమైన ఈ జగత్తును భగవంతునిగా పూజింపకూడదు. పూజింపయోగ్యుడు సర్వజ్ఞుడైన పరమాత్ముడు ఒక్కడే.

మనుష్యుడు వేద జ్ఞానంతో శుభకర్మలు ఆచరించి జనన మరణ బంధాల నుండి తప్పుకోవాలి. అప్పుడే అమృతత్వాన్ని పొందుతాడు.

మానవజన్మ సర్వశ్రేష్ఠమైన జన్మ. మనిషి మరణించే సమయంలో మనోస్థితి ఎట్లా వుంటుందో తెలుసుకోవాలి. చనిపోయిన తరువాత మృత శరీరాన్ని భస్మం చేయాలి. ఇదే నరమేధము, నరయాగము, నరయజ్ఞమని వేదం స్పష్టం చేస్తుంది. ఆ తరువాత జీవునకు చేయాల్సిన కర్మలు సంస్కారాలు ఏమీ వుండవు. అందుకే మనుష్యుడు ప్రతినిత్యం భగవంతుని వేదోక్త దివ్యమార్గంలో నడిపించమని ప్రార్థించాలి. కుటిలమైన పాపాచరణకు దూరంగా ఉంచమని కోరుకోవాలి.

భగవంతుడు స్వయంగా తన స్వస్వరూపాన్ని - విశ్వరూపాన్ని వేదం ద్వారా వర్ణిస్తున్నాడు. పరమాత్ముడు ఆకాశం వలె అంతాటా వ్యాపించివున్నాడు. భగవంతుని మించిన మహత్ పదార్థం మరొకటిలేదు.

ఆ పరమాత్ముని నిజనామము 'ఓం'

సత్యాచరణతో భగవంతుని శరణువేడిన వారికి ఆంతర్యామి రూపంలో వున్న పరమాత్ముడు వారి అజ్ఞానాన్ని దూరం చేస్తాడు. యోగ విజ్ఞానంతో సమస్త దుఃఖాల నుండి తొలగించి వారికి మోక్ష సుఖాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

అథ పరమాత్మ సూక్తమ్

ఇదం పరమాత్మనే ఇదం న మమ

ఓమ్ ఈశా వ్యాసమిదం సర్వం యత్కించ జగత్యాం జగత్। తేన త్యక్తేన భుంజీథా మా గృధః కస్య స్విద్ధనమ్ ॥ 1

ఓమ్ కుర్వన్నేవేహ కర్మాణి జిజీవిషేచ్ఛతం సమాః। ఏవం త్వయి నాన్యథేతోఽస్తి న కర్మలిప్యతే నరే ॥ 2

ఓమ్ అసుర్యానామ తే లోకా అన్ధేన తమసావృతాః। తాంస్తే ప్రేత్యాపి గచ్ఛన్తి యే కే చాత్మనో జనాః॥ 3

ఓమ్ అనేజదేకం మనసో జవీయో నైనద్దేవా ఆప్నువన్ పూర్వ మర్షత్, తద్ధావతో2న్యానత్యేతి తిష్ఠత్తస్మిన్నపో మాతరిశ్వా దధాతి। 4

ఓమ్ తదేజతి తన్నైజతి తద్దూరే తద్వన్తికే। తదన్తరస్య సర్వస్య తదు సర్వస్యాస్య బాహ్యతః॥ 5

ఓమ్ యస్తు సర్వాణి భూతాన్యాత్మన్నేవాను పశ్యతి । సర్వభూతేషు చాత్మానం తతో న విచికిత్సతి॥ 6

ఓమ్ యస్మిన్సర్వాణి భూతాన్యాత్మైవాభూ ద్విజానతః । తత్ర కో మోహః కః శోక ఏకత్వ మనుపశ్యతః॥ 7

ఓమ్ స పర్యగాచ్ఛుక్ర మకాయ మవ్రణ మస్నావిరం శుద్ధమపాప విద్ధమ్। కవిర్మనీషీ పరిభూః స్వయమ్భూర్యాథా తథ్యతో2ర్థాన్ వ్యదథాచ్ఛాశ్వతీభ్య సమాభ్యః॥8

ఓమ్ అన్ధం తమః ప్రవిశన్తి యే2సంభూతి ముపాసతే। తతో భూయ ఇవ తే తమో య ఉ సమ్భూత్యాంరతాః॥ 9

ఓమ్ అన్యదేవాహుః సమ్భవా దన్యదాహురసమ్భవాత్ । ఇతి శుశ్రుమ ధీరాణాం యేనస్తద్విచచక్షిరే॥ 10

ఓమ్ సమ్భూతిం చ వినాశం చ యస్తద్వేదోభయం సహ । వినాశేన మృత్యుం తీర్త్వా సమ్భూత్యా2మృతమశ్నుతే॥ 11

ఓమ్ అన్ధంతమః ప్రవిశన్తి యే2విద్యా ముపాసతే । తతో భూయ ఇవ తే తమో య ఉ విద్యాయాం రతాః॥ 12

ఓమ్ అన్యదేవా హు ర్విద్యాయా అన్యదాహు రవిద్యాయాః । ఇతి శుశ్రుమ ధీరాణాం యేనస్తద్విచ చక్షిరే॥ 13

ఓమ్ విద్యాం చా విద్యాం చ యస్తద్వేదోభయం సహ।
అవిద్యయా మృత్యుం తీర్త్వా విద్యయామృత మశ్నుతే॥ 14

ఓమ్ వాయురనిల మమృత మథేదం భస్మాన్తం శరీరమ్।
ఓ3మ్ క్రతోస్మర క్లిబేస్మర కృతం స్మర॥ 15

ఓమ్ అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్।
యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్ఠాంతే నమ ఉక్తిం విధేమ॥ 16

ఓమ్ హిరణ్మయేన పాత్రేణ సత్యస్యాపి హితం ముఖమ్।
యో2సావాదిత్యే పురుషః సో2సావహమ్ । ఓ3మ్ ఖం బ్రహ్మ॥ 17

ఇతి చత్వారింశో2ధ్యాయః

శ్రేష్ఠులు, ధర్మపరాయణులైన విద్వాంసులు, యజ్ఞ రూపుడైన విరాట్ శక్తి పరమాత్మని అగ్నిహోత్రంతో పూజించి శ్రేష్ఠమైన యజ్ఞమయ జీవితాన్ని సాగించాలి. సమస్త సుఖాలతో రమణీయమైన జీవనాన్ని గడపాలని మానవులకు భగవంతుడు ఉపదేశిస్తున్నాడు.

ప్రాచీన ఋషులు తమ సూక్ష్మ దివ్యదృష్టితో వాతావరణ కాలుష్య నివారణకై అత్యంత శక్తివంతమైన ఆరోగ్యకరమైన ఉత్తమ ప్రక్రియను కనుగొన్నారు. అనేక గుణాలతో సంయుక్తమైన సుగంధయుక్త పదార్థాలను అగ్నిలో హోమం చెయ్యడం వలన ఏర్పడే భాష్పం పర్యావరణాన్ని రక్షిస్తుంది. వేదం అగ్నిహోత్ర ప్రాశస్త్యాన్ని విశేషంగా వర్ణిస్తుంది.

- యజుర్వేదం

11. అగ్ని సూక్తము

ఋగ్వేదము 1-1-1 నుండి
9 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
అగ్నిదేవత

సర్వ వ్యాపకుడైన పరమాత్ముడు తన అనంతశక్తి సామర్థ్యాలతో సృష్టి యజ్ఞాన్ని నిరంతరం రక్షిస్తాడు. సర్వాధారుడు, సర్వజ్ఞుడు, విధాత, నాశరహితుడు, పరమదయాళువు ఐన పరమేశ్వరుడు మానవులకు ఇతర ప్రాణులకు సుఖప్రదాత. మానవులందరు పరమాత్ముని స్వరూప స్వభావాలను తెలుసుకొని మోక్షప్రదాత యైన ఆ జగదీశ్వరునే ఉపాసించాలి.

ఈశ్వరాజ్ఞలను పాలిస్తూ ధర్మకార్యాలను ఆచరిస్తూ న్యాయమార్గమున ధనమును సంపాదించాలి. వేదాది సత్య శాస్త్రాలను చదవాలి - చదివించాలి. అందరికీ ఉపకారం చేయాలి. ఋషుల ఆదేశాలను పాలించాలి. వారే పూర్ణ విద్వాంసులు శుభ గుణయుక్తులు.

సృష్టి అనే మహాయజ్ఞాన్ని రచించి సువర్ణాది రత్నములను సృజించినవాడు, అందరిచే ఉపాసింపదగిన ఆ పరమాత్ముని భక్తితో అర్చించాలి. న్యాయము, దయ అందరిని మిత్రభావంతో చూచే పరమాత్ముని ఉపాసించి ఇహపరసుఖాలను మోక్షమును పొందాలి. ఆయనను ఎన్నడు మరువకూడదు. అధర్మాచరణ చేయకూడదు.

హే భగవాన్! తండ్రి తన సంతానమునకు ఉత్తమ శిక్షణ నిచ్చి శ్రేష్ఠ కర్మలు చేయుటకు యోగ్యులుగా చేయునట్లు నీవు మహాత్ములను కర్తవ్య ధర్మాలను పాలించునట్లు చేయుము.

అథ అగ్ని సూక్తమ్
(ఇదం అగ్నయే ఇదం న మమ)

1. ఓమ్ అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్ - హోతారం రత్నధాతమమ్॥
2. ఓమ్ అగ్నిః పూర్వేభి ర్ఋషిభిరీడ్యో నూతనైరుత। స దేవాగ్ం ఏహ వక్షతి॥
3. ఓమ్ అగ్నినా రయిమశ్నవత్ పోషమేవ దివేదివే। యశసం వీరవత్తమమ్ ॥
4. ఓమ్ అగ్నేయం యజ్ఞమధ్వరం విశ్వతః పరిభూరసి। స ఇద్దేవేషు గచ్ఛతి ॥
5. ఓమ్ అగ్నిర్హోతా కవిక్రతుః సత్యశ్చిత్ర శ్రవస్తమః। దేవోదేవేభిరా గమత్॥
6. ఓమ్ యదంగ దాశుషే త్వమగ్నే భద్రం కరిష్యసి। తవేత్తత్ సత్యమంగిరః॥
7. ఓమ్ ఉపత్వాగ్నే దివేదివే దోషావస్తర్ధియా వయమ్ । నమో భరంత ఏమసి॥
8. ఓమ్ రాజంత మధ్వరాణాం గోపామృతస్య దీదివిమ్। వర్ధమానం స్వేదమే॥
9. ఓమ్ స నః పితేవ సూనవే అగ్నే సూపాయనో భవ । సచస్వా నః స్వస్తయే॥

సర్వదా సత్యమే జయిస్తుంది. అసత్యానికి పరాజయం కలుగుతుంది. వేదవిదులైన విద్వాంసులు అనుసరించు మార్గము సత్యమార్గమే. సఫలమనోరథులైన మహర్షులు సత్య మార్గముతోనే భగవంతుని సాక్షాత్కారమును పొందిరి. సత్యమును మించిన ధర్మము కానీ, అసత్యమును మించిన పాపాము గానీ మరొకటి లేదు. సత్యమునకంటే శ్రేష్ఠమైన జ్ఞానమేదీ లోకమున లేదు. కనుక మానవులంతా సత్యమునే వచింపవలయును

- ముండకోపనిషత్తు

12. రుద్రసూక్తము

యజుర్వేదము 16 వ అధ్యాయము - నమకము
66 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము
రుద్రదేవత

పరాక్రమవంతుడైన రాజు దుష్టులైన శత్రువులను దండించాలి. ప్రజలను ధర్మయుక్తంగా పాలించాలి. సత్యధర్మములను సేవించాలి. ప్రభువు ప్రజలను అన్ని దిక్కుల నుండి రక్షించాలి. మంగళాచరణతో కల్యాణ కర్మలను ఆచరించాలి. చంద్రుని వలె శ్రేష్ఠులకు సుఖమును చేకూర్చాలి. రాజు దుష్టులకు విరోధి. సత్పురుషులకు ప్రియుడు కావాలి. అన్నాది పదార్థములచే అందరిని ఆదరించాలి. సకల ప్రాణులకు తృప్తిని కలిగించాలి. పురుషార్థము చేసేవారిని ఉత్సాహపరచాలి. వారిని సత్కరించాలి. ప్రాణుల యెడల దయ చూపాలి. దొంగలను తాడన చేయాలి. సేవకులను కాపాడాలి. అడవులను - వనాలను రక్షించాలి. ఇవన్ని రాజపురుషుల కర్తవ్యములు.

మానవులు, గోవులు, ఆవులు, పిల్లులు, కుక్కలు మొదలైన పశువులకు ఆహారమివ్వాలి. వాటి నుండి ఉపకారం పొందాలి. అనాథలను పోషించాలి.

రాజు బ్రహ్మచారులు, గృహస్థులు, వానప్రస్థులు, సంన్యాసులకు శ్రద్ధతో భోజనాది పదార్థముల నిచ్చి సత్కరించాలి. వర్ణ ధర్మాలను అనుసరించాలి. చాతుర్వర్ణాల వారిని సమానంగా ప్రేమించాలి.

శిష్టాచారమునను సరించి ప్రజలందరు వేదోక్త ధర్మమును

శ్రద్ధాభక్తులతో గౌరవించాలి. దంపతులు పరస్పరము అన్యోన్యంగా ప్రసన్నంగా జీవనయాత్ర సాగించాలి. ప్రజలు శ్రేష్ఠుల సాంగత్యాన్ని వరించాలి. మానవులు ప్రేమతో భక్తితో మంగళ స్వరూపుడైన పూర్ణ పురుషునే ఉపాసించాలని ప్రజలను పాలించే ప్రభువులకు వేద భగవానుని ఉపదేశము. బ్రహ్మచారులు బ్రహ్మచర్యంతో ఆచార్యుని సేవించి వేదశాస్త్రాలను చదవాలి. చదివించాలి. సత్సంగము పరమేశ్వరోపాసన సత్యభాషణ మొదలైనవి మానవులను దుఃఖ సాగరము నుండి తరింపచేసే తీర్థములని సమస్త మానవులు గ్రహించి. తరించాలని పరమాత్ముని సందేశము.

అథ రుద్రసూక్తమ్

ఇదం రుద్రాయ ఇదం న మమ

ఓమ్ నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః, బాహుభ్యాముత తే నమః ॥ 1

ఓమ్ యాతే రుద్ర శివా తనూరఘోరా2పాపకాశినీ। తయా నస్తన్వాశన్తమయా గిరిశన్తాభి చాకశీహి ॥ 2

ఓమ్ యామిషుం గిరిశన్త హస్తే బిభర్ష్యస్తవే। శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిం సీః పురుషం జగత్। 3

ఓమ్ శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛా వదామసి। యథా నః సర్వమిజ్జగదయక్ష్మం సుమనా అసత్। 4

ఓమ్ అధ్యవోచ దధివక్త ప్రథమో దైవ్యో భిషక్

ఓమ్ అహీంశ్చ సర్వాఞ్జమ్భయన్త్సర్వాశ్చ యాతుధాన్యో2ధరాచీః పరా సువ। 5

ఓమ్ అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుః సుమంగలః

ఓమ్ యేచైనం రుద్రా అభితో దిక్షు శ్రితాః సహస్రశో2వైషాగ్ం హేడ2ఈ మహే అసౌ యో2వసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః। 6

ఓమ్ ఉతైనం గోపా అదృశ్ర దృశ్రన్నుదహార్యః స దృష్టో మృడయాతి నః॥ 7

ఓమ్ నమో2స్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే॥ అథోయే అస్యసత్వానో 2హం తేభ్యో2కరం నమః॥ 8

ఓమ్ ప్రముఞ్చ ధన్వనస్త్వముభయో రార్త్ని ర్జ్యామ్। యాశ్చతే హస్త ఇషవః పరాతా భగవో వప॥ 9

ఓమ్ విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవాం2ఉత । అనేశన్నస్య యా ఇషవ ఆభురస్య నిషఙ్ గధిః॥ 10

ఓమ్ యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తేబభూవ తే ధనుః । తయాస్మాన్విశ్వత స్త్వమయక్ష్మయా పరిభుజ॥ 11

ఓమ్ పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్ వృణక్తు విశ్వతః అథోయ2ఇషుధిస్తవారే అస్మన్నిధేహి తమ్॥ 12

ఓమ్ అవతత్య ధనుష్ట్వం సహస్రాక్ష శతేషుధే నిశీర్య శల్యానామ్ముఖా శివో నః సుమనా భవ॥ 13

ఓమ్ నమస్త ఆయుధాయానాతతాయ ధృష్ణవే ఉభాభ్యాముతతే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే॥ 14

ఓమ్ మా నో మహాన్తముత మా నో అర్భకం మాన ఉక్ష న్తముతమాన ఉక్షితమ్ మానో వధీః పితరం మోత మాతరం మానః ప్రియాస్తన్వో రుద్ర రీరిషః ॥ 15

ఓమ్ మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మానో గోషు మానో అశ్వేషు రీరిషః మా నో వీరాన్ రుద్ర భామినో వధీర్హవిష్మన్తః సదమిత్ త్వా హవామహే॥ 16

నమో హిరణ్య బాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో పశూనాం పతయే నమో నమః॥ శష్పిఞ్జరాయత్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే నమః॥ 17

ఓమ్ నమో బభ్లుశాయ వ్యాధినే2న్నానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాతతాయినే క్షేత్రాణాం పతయే నమోనమః సూతాయాహన్త్యై వనానాం పతయే నమః॥ 18

ఓమ్ నమో రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృ తాయౌషధీనాం పతయే నమో నమో। మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమః॥ 19

ఓమ్ నమఃకృత్స్నాయతయా ధావతే సత్వనాం పతయే నమో నమః సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో నమో, నిషఙ్గిణే కకుభాయ స్తేనానాం పతయే నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే నమః॥ 20

ఓమ్ నమో పఞ్చతే పరివఞ్చతే స్తాయూనాం పతయే నమో నిషఙిణ ఇషుధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమో నమః। సృకాయిభ్యోజిఘాంసద్భ్యో ముష్ణతాం పతయే నమో నమో2సిమద్భ్యోనక్తం చరద్భ్యో వికృంతానాంపతయే నమః॥ 21

ఓమ్ నమ ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుఞ్చానాం పతయే నమో నమః। ఇషుమద్భ్యో ధన్వాయిభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతి దధానేభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో2స్యద్భ్యశ్చ వో నమః॥ 22

ఓమ్ నమో విసృజద్భ్యో విద్ధ్యద్భ్యశ్చ వో నమో నమః స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమో నమః, శయానేభ్య ఆసీనేభ్యశ్చ వో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో నమః॥ 23

ఓమ్ నమః సభాభ్యః సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో2శ్వేభ్యో2శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమో నమ, ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చ వో నమో నమ ఉగణాభ్యస్తృం హతీభ్యశ్చ వో నమః॥ 24

ఓమ్ నమో గణేభ్యో గణపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో వ్రాతేభ్యో వ్రా పతిభ్యశ్చ వో నమో నమో, గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ నమో నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమః॥ 25

ఓమ్ నమః సేనాభ్యః సేనానిభ్యశ్చ వో నమో నమో రథిభ్యో అరథేభ్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్తృభ్యః, సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వో నమో నమో మహద్భ్యో అర్భకేభ్యశ్చ వో నమః॥ 26

ఓమ్ నమ స్తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చ వో నమో నమః కులాలేభ్యః కర్మా రేభ్యశ్చ వో నమో నమో, నిషాదేభ్యః పుఞ్జిష్ఠేభ్యశ్చ వో నమో నమః శ్వనిభ్యోమృగయుభ్యశ్చ వో నమః ॥ 27

ఓమ్ నమః శ్వభ్యః శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ, నమ శర్వాయ చ పశుపతయే చ నమో నీలగ్రీవాయచ శితికణ్ఠాయచ ॥ 28

ఓమ్ నమః కపర్దినే చ వ్యుప్తకేశాయ చ నమః సహస్రాక్షాయ చ శత ధన్వనే చ నమో గిరిశయాయ చ శిపివిష్టాయ చ నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతే చ॥ 29

ఓమ్ నమో హ్రస్వాయ చ వామనాయ చ నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ నమో వృద్ధాయ చ సవృధే చ నమో2 గ్ర్యాయ చ ప్రథమాయ చ ॥ 30

ఓమ్ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ నమ శీఘ్ర్యాయ చ శీభ్యాయ చ నమ ఊర్మ్యాయ చావస్వన్యాయ చ నమో నాదేయాయ చ ద్వీప్యాయ చ ॥ 31

ఓమ్ నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ నమః పూర్వజాయ చాపరజాయ చ నమో మధ్యమాయ చాపగల్భాయ చ నమో జఘన్యాయ చ బుధ్న్యాయ చ ॥ 32

ఓమ్ నమః సోమ్యాయ చ ప్రతిసర్యాయ చ నమో యామ్యాయ క్షేమ్యాయ చ నమః శ్లోక్యాయ చావసాన్యాయ చ నమ ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ ॥ 33

ఓమ్ నమో వన్యాయ చ కక్ష్యాయ చ నమః శ్రవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ, నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయ చ నమః శూరాయ చావభేదినే చ॥ 34

ఓమ్ నమో బిల్మినే చ కవచినే చ నమో వర్మిణే చ వరూథినే చ, నమః శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ నమో దున్దుభ్యాయ చాహనన్యాయ చ॥ 35

ఓమ్ నమో ధృష్ణవే చ ప్రమృశాయ చ నమో నిషఙ్గిణే చేషుధిమతే చ, నమస్తీక్ష్ణేషవే చాయుధినే చ నమః స్వాయుధాయ చ సుధన్వనే చ॥ 36

ఓమ్ నమః స్రుత్యాయ చ పథ్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ, నమః కుల్యాయ చ సరస్యాయ చ నమో నాదేయాయ చ వైశన్తాయ చ॥ 37

ఓమ్ నమః కూప్యాయ చావట్యాయ చ నమో వీధ్ర్యాయ చాతప్యాయచ, నమో మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ నమో వర్ష్యాయ చావర్ష్యాయ చ॥ 38

ఓమ్ నమో వాత్యాయ చ రేష్మ్యాయ చ నమో వాస్తవ్యాయ చ వాస్తు పాయ చ, నమః సోమాయ చ రుద్రాయ చ నమస్తామ్రాయ చారుణాయ చ॥ 39

ఓమ్ నమః శఙ్గవే చ పశుపతయే చ నమ ఉగ్రాయ చ భీమాయ చ నమో2గ్రేబధాయ చ దూరేబధాయ చ, నమో హన్త్రే చ హనీయసే చ నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో నమస్తారాయ ॥ 40

ఓమ్ నమఃశమ్భవాయ చ మయోభవాయ చ నమః శంకరాయ చ, మయస్కరాయ చ నమః శివాయ చ శివతరాయ చ॥ 41

ఓమ్ నమః పార్యాయ చావార్యాయ చ నమః ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ, నమస్తీర్థ్యా చ కూల్యాయచ నమః శష్ప్యాయ చ ఫేన్యాయ చ॥ 42

ఓమ్ నమః సికత్యాయ చ ప్రవాహ్యాయ చ నమః కింశిలాయ చ క్షయణాయ చ నమః కపర్దినే చ పులస్తయే చ నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్ర పథ్యాయ చ ॥43॥

ఓమ్ నమో బ్రజ్యాయ చ గోష్ఠ్యాయ చ నమస్తల్ప్యాయ చ గేహ్యాయ చ, నమో హృదయ్యాయ చ నివేష్ప్యాయ చ నమః కాట్యాయ చ గహ్వరేష్ఠాయ చ॥ 44

ఓమ్ నమః శుష్క్యాయ చ హరిత్యాయ చ నమః పాంసవ్యాయ చ రజస్యాయ చ, నమో లోప్యాయ చ చోలప్యాయ చ నమ ఊర్వ్యాయ చ సూర్వ్యా యచ 45

ఓమ్ నమః వర్ణాయ చ పర్ణశదాయచ ఘ్న నమ ఉద్గురమాణా యచాభిఘ్ను తేచ నమః ఆఖిదతే చ ప్రఖిదతే చ నమ ఇషుకృద్భ్యో ధనుష్కృద్భ్యోశ్చ వో నమో

నమో, వః కిరికేభ్యో దేవానాం హృదయేభ్యో నమో, విచిన్వత్కేభ్యో నమో విక్షిణత్కేభ్యో నమ ఆనిర్హతేభ్యః॥ 46

ఓమ్ ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్ర నీలలోహిత, ఆసాం ప్రజానామేషాం పశూనాం, మా భే ర్మారోఙ్మో చ నః కిం చనామమత్॥ 47

ఓమ్ ఇమా రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతీః, యథా శమసద్ద్విపదే చతుష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ననాతురమ్॥ 48

ఓమ్ యాతే రుద్ర శివా తనూః శివా విశ్వాహా భేషజీ, శివా రుతస్య భేషజీ తయానో మృడ జీవసే॥ 49

ఓమ్ పరి నో రుద్రస్య హేతి ర్వృణక్తు పరిత్వేషస్య దుర్మతిరఘాయో, అవస్థిరా మఘవద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడ॥ 50

ఓమ్ మీఢుష్టమ శివతమ శివో నః సుమనా భవ, పరమే వృక్ష ఆయుధన్నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆ చర పినాకమ్బిభ్రదా గహి॥ 51

ఓమ్ వికిరిద్ర విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః, యాస్తే సహస్రం హేతయో... న్యమస్మన్నివపన్తు తాః॥ 52

ఓమ్ సహస్రాణి సహస్రశో బాహ్వోస్తవ హేతయః తాసామీశానో భగవః పరాచీనాముఖా కృధి॥ 53

ఓమ్ అసంఖ్యాతా సహస్రాణి యే రుద్రా అధి భూమ్యామ్, తేషాం సహస్రయోజనే2 వ ధన్వాని తన్మసి॥ 54

ఓమ్ అస్మిన్ మహత్యర్ణవే2న్తరిక్షే భవా అధి। తేషాం సహస్రయోజనే2 వ ధన్వాని తన్మసి॥ 55

ఓమ్ నీలగ్రీవాః శితకణ్ఠాః శర్వా అధఃక్షమాచరాః, తేషాం సహస్రయోజనే2వ ధన్వాని తన్మసి 56

ఓమ్ నీలగ్రీవాః శితికణ్ఠాః శర్వా అధఃక్షమాచరాః, తేషాం సహస్రయోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి 57

ఓమ్ యే వృక్షేషు శష్పిఞ్జరా నీలగ్రీవా విలోహితాః, తేషాం సహస్రయోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి॥ 58

ఓమ్ యే భూతానా మధిపతయో విశిఖాసః కపర్దినః, తేషాం సహస్రయోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి ॥ 59

ఓమ్ యే పథాం పథిరక్షయ ఐలవృదా ఆయుర్యుధః, తేషాం సహస్ర యోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి॥ 60

ఓమ్ యే తీర్థాని ప్రచరన్తి సృకాహస్తా నిషఙిణః, తేషాం సహస్ర యోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి॥ 61

ఓమ్ యేఽన్నేషు వివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతో జనాన్, తేషాం సహస్ర యోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి॥ 62

ఓమ్ య ఏతవన్తశ్చ భూయాంసశ్చదిశో రుద్రా వితస్థిరే, తేషాం సహస్ర యోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి॥ 63

ఓమ్ నమోఽస్తు రుద్రేభ్యో యే దివి యేషాం వర్షమిషవః, తేభ్యో దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాః, తేభ్యో నమో అస్తుతే నోఽవన్తుతే నో మృడయన్తు తే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దధ్మః॥ 64

ఓమ్ నమోఽస్తు రుద్రేభ్యో యేఽన్తరిక్షే యేషాం వాత ఇషవః, తేభ్యో దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాః, తేభ్యో నమో అస్తుతే నోఽవన్తుతేనో మృడయన్తుతే యం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషాం జమ్భే దధ్మః॥ 65

ఓమ్ నమోఽస్తు రుద్రేభ్యోయే పృథివ్యాం యేషామన్నమిషవః, తేభ్యో దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణా దశ ప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాః, తేభ్యో నమో అస్తు తే నోఽ వన్తుతే నో మృడయన్తు తే యం ద్విష్యో యశ్చ నో ద్వేష్టి తమేషా జమ్భేదధ్మః॥ 66

ఇతి షోడశోఽధ్యాయః

13. శాంతి సూక్తము

అధర్వణవేదము (కాం. 19 అను. 1 సూ. 9)

14 మంత్రముల సంక్షిప్త వ్యాఖ్యానము

శాంతి దేవత

హే శాంతి స్వరూప పరమేశ్వరా! పృథివీ, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము, సోమలతాది ఓషధులు మాకు శాంతినిచ్చుగాక! గ్రహాలు ఉపగ్రహాలు ఉల్కలు రాలే కాంతి పుంజాలు తోకచుక్కలు పంచభూతముల ద్వారా కలిగే భయంకర ఉపద్రవాలు - ప్రమాదాలతో మాకు అశాంతి కలుగకుండుగాక! అష్టవసువుల ద్వారా మాకెప్పుడు కష్టాలు రాకుండుగాక!

ధర్మాత్ములైన మానవులు సత్కర్మలను ఆచరించి సుఖసౌఖ్యాదులను అనుభవించుగాక! శ్రేష్ఠకర్తవ్య కర్మలద్వారా లభించే సత్ఫలములు మాకు శాంతినిచ్చి మమ్మలను రక్షించుగాక! భక్తుడు పరమేశ్వర ఉపాసనతో భగవంతుని సాక్షాత్కారాన్ని అభిలషించుగాక! వేదజ్ఞానానికి నిలయమైన మనస్సు ఈశ్వర సన్నిధిని చేరుగాక! మా మనస్సులకు అశాంతి కలిగితే భగవత్ సంకీర్తనతో సుఖములను పొందుదుముగాక! మనుష్య దేహంలోని సర్వేంద్రియాలు వేద జ్ఞానంతో పునీతమగును గాక! మా మనస్సులలోకి దుష్టఆలోచనలు రాకుండు గాక! అందుకు శాంతి స్వరూపుడు మాకు ఆధారమగును గాక! వేద భగవానుడు సమస్త ప్రాణులకు శుభమును కలిగించుగాక! ఈశ్వరాజ్ఞలతో మానవులు సమాజానికి మేలు చేయుదురుగాక!

శాంతి మయుడైన పరమేశ్వరుని మేము శాంతి కొరకు ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ పృథివి అంతరిక్ష ద్యులోకములు సర్వదా మాకు

శాంతిదాయకములగుసుగాక! ఓషధులు వనస్పతులు పర్వతములు నదులు సముద్రములు మాకు సర్వదా శాంతినిచ్చి మమ్ములను రక్షించుగాక! ఈ బ్రహ్మాండములోని సమస్త జడ చేతన పదార్థములన్నియు నిరంతరము మాకు శాంతి దాయకములు అగుసుగాక! మోక్షప్రదాతయైన పరమాత్మడు మాకు శాంతినిచ్చి మమ్ములను రక్షించుగాక! ఆ పరమాత్మని దివ్యమైన వేదజ్ఞానము కూడా మాకు శాంతినిచ్చి మమ్ములను శాంతపరుచుగాక! నిర్మలము స్వచ్ఛమైన శాంతి కూడా మనకు శాంతినిచ్చుగాక! మాలోని క్రూరమైన పాపకర్మలను పరమేశ్వరుడు తొలగించుగాక! మేము నిరంతరము శుభంకరమైన దివ్యమార్గమును అనుసరించునట్లు ఆ పరాత్పరుడు మమ్ములను అనుగ్రహించుగాక!

అథ శాంతి సూక్తమ్
ఇదం శాంతయే ఇదం న మమ

ఓమ్ శాన్తా ద్యౌః శాన్తా పృథివీ, శాన్త మిదము ర్వన్తరిక్షమ్
శాన్తా ఉదన్వతీరాపః శాంతానః సన్త్వోషధీః॥ (1)

ఓమ్ శాన్తాని పూర్వరూపాణి, శాన్తం నోఽస్తు కృతాకృతమ్।
శాన్తం భూతంచ భవ్యంచ, సర్వమేవ శమస్తు నః ॥ (2)

ఓమ్ ఇయం యా పరమేష్ఠినీ వాగ్దేవీ బ్రహ్మ సంశితా ।
యయైవ ససృజే ఘోరం, తయైవ శాన్తిరస్తు నః ॥ (3)

ఓమ్ ఇదం యత్ పరమేష్ఠినం, మనోవాం బ్రహ్మ సంశితమ్।
యే నైవ ససృజే ఘోరం, తేనైవ శాన్తి రస్తు నః॥ (4)

ఓమ్ ఇమాని యాని పంచేంద్రియాణి, మనఃషష్ఠాని మే హృది బ్రహ్మణా
సంశితాని । యైరేవ ససృజే ఘోరం, తైరేవ శాన్తిరస్తు నః ॥ (5)

ఓమ్ శం నో మిత్రః శం వరుణః శం విష్ణుః శం ప్రజాపతిః ।
శం న ఇన్ద్రోబృహస్పతిః, శంనో భవత్వర్యమా ॥ (6)

ఓమ్ శం నో మిత్రః శం వరుణః శం వివస్వాఞ్ఛ మన్తకః ।
ఉత్పాతాః పార్థివాన్తరిక్షాః శం నో దివిచరా గ్రహాః॥ (7)

ఓమ్ శంనో భూమిర్వేప్యమానా, శముల్కా నిర్హతం చ యత్ ।
శం గావో లోహితక్షీరాః, శం భూమిరవ తీర్యతీః ॥ (8)

ఓమ్ నక్షత్ర ముల్కాభిహతం శమస్తు నః, శం నో2భిచారాః
శము సన్తు కృత్యాః శం నో నిఖాతా వల్గాః శముల్కా
దేశోపసర్గాః శము నో భవన్తు॥ (9)

ఓమ్ శం నో గ్రహాశ్చాన్ద్ర మసాః, శమాదిత్యశ్చ రాహుణా।
శం నో మృత్యు ర్ధూమకేతుః, శం రుద్రాస్తిగ్మతేజసః ॥ (10)

ఓమ్ శం రుద్రాః శం వసవః శమాదిత్యాః శమగ్నయః ।
శం నో మహర్షయో దేవాః, శం దేవాః శం బృహస్పతిః॥ (11)

ఓమ్ బ్రహ్మ ప్రజాపతిర్ధాతా లోకా వేదాః సప్త ఋషయో2గ్నయః।
తైర్మే కృతం స్వస్త్యయనమిన్ద్రో మే శర్మ యచ్ఛతు,
బ్రహ్మా మే శర్మ యచ్ఛతు విశ్వే మే దేవాః శర్మ యచ్ఛన్తు,
సర్వే మే దేవాః శర్మయచ్ఛన్తు॥ (12)

ఓమ్ యాని కాని చిచ్ఛాన్తాని లోకే సప్తఋషయో విదుః ।
సర్వాణి శం భవన్తు మే శం మే అస్త్వభయం మే అస్తు ॥ (13)

ఓమ్ పృథివీ శాన్తి రన్తరిక్షం శాన్తిర్ద్యౌః శాన్తిరాపః
శాన్తి రోషధయః శాన్తి ర్వనస్పతయః శాన్తిర్విశ్వేమే దేవాః శాన్తిః
సర్వేమే దేవాః శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిభిః।
తాభిః శాన్తిభిః సర్వ శాన్తిభిః శమయామో2హం,
యదిహఘోరం, యదిహ। క్రూరం, యదిహ పాపం,
తచ్ఛాన్తం, తచ్ఛిం, సర్వమేవ శమస్తు నః ॥ (14)

14. అథ నక్షత్ర సూక్తము

(అథర్వవేదం 19వ కాండం, ప్రథమ అనువాకం ప్రథమ సూక్తమ్)

ఇదం నక్షత్రేభ్యః ఇదం న మమ

1. ఓమ్ చిత్రాణి సాకం దివిరోచనాని సరీసృపాణి భువనే జవాని తుర్మిశం।
సుమతి మిచ్ఛమానో అహాని గీర్భిః సపర్యామి నాకమ్॥

2. ఓమ్ సుహవమగ్నే కృత్తికా రోహిణీ చాస్తు భద్రం మృగశిరః శమార్ద్రా పునర్వసూ।
సూనృతా చారు పుష్యో భాను రాశ్లేషా అయనం మఘామేం॥

3. ఓమ్ పుణ్యం పూర్వాఫల్గున్యౌ చాత్ర హస్తశ్చిత్రా శివాస్వాతీ సుఖోమే అస్తు।
రాధే విశాఖే సుహవాను రాధా జ్యేష్ఠా సునక్షత్ర మరిష్ట మూలం॥

4. ఓమ్ అన్నం పూర్వా రాసతాం మే ఆషాఢా ఊర్జం దేవ్యుత్తరా ఆవహన్తు।
అభిజిన్మే రాసతాం పుణ్యమేవ శ్రవణః శ్రవిష్ఠాః కుర్వతాం సుపుష్టిమ్॥

5. ఓమ్ ఆమే మహచ్ఛతభిషగ్ వరీయ ఆమేద్వయా ప్రోష్ఠపదాసుశర్మ ఆరేవతీ।
చాశ్వయుజౌ భగం మ ఆమే రయిం భరణ్య ఆవహన్తు॥

6. ఓమ్ యాని నక్షత్రాణి దివ్యన్తరిక్షే అప్సు భూమౌ యాని నగేషు దిక్షు।
ప్రకల్పయన్ శ్చన్ద్రమా యాన్యేతి సర్వాణి మమైతాని శివాని సన్తు॥

7. ఓమ్ అష్టా వింశాని శివాని శగ్మాని సహయోగం భజంతుమే యోగం ప్రపద్యే
క్షేమం చ। క్షేమం ప్రపద్యే యోగం చ నమో2హో రాత్రాభ్యామస్తు॥

15. అథ పృథ్వీ సూక్తమ్

అథర్వ వేదం - 12వ కాండం - ప్రథమ అనువాకం - ప్రథమ సూక్తమ్

ఇదం పృథివ్యై ఇదం న మమ

ఓమ్ సత్యం బృహదృత ముగ్రం దీక్షా తపో బ్రహ్మ యజ్ఞః పృథివీం ధారయన్తి సా నో భూతస్య భవ్యస్య పత్న్యురుం లోకం పృథివీ నః కృణోతు॥ (1)

ఓమ్ అసంబాధం బధ్యతో మానవానాం, యస్యా ఉద్వతః ప్రవతః సమం బహు। నానా వీర్యా ఓషధీర్యా బిభర్తి పృథివీ నః ప్రథతాం రాధ్యతాం నః॥ (2)

ఓమ్ యస్యాం సముద్ర ఉత సింధు రాపో యస్యా మన్నం కృష్టయః సంబభూవుః। యస్యా మిదం జిన్వతి ప్రాణదేజత్ సా నో భూమిః పూర్వపేయే దధాతు॥ (3)

ఓమ్ యస్యా శ్చతస్రః ప్రదిశః పృథివ్యా యస్యా మన్నం కృష్టయః సంబభూవుః। యా బిభర్తి బహుధా ప్రాణ దేజత్, సా నో భూమిర్ గోష్వప్యన్నే దధాతు॥ (4)

ఓమ్ యస్యాం పూర్వే పూర్వజనా విచక్రిరే, యస్యాం దేవా అసురా సభ్యవర్తయన్। గవా మశ్వానాం వయసశ్చ విష్ఠా భగం వర్చః పృథివీ నో దధాతు॥(5)

ఓమ్ విశ్వంభరా వసుధానీ ప్రతిష్ఠా హిరణ్యవక్షా జగతో నివేశనీ । వైశ్వానరం బిభ్రతీ భూమి రగ్ని మింద్ర ఋషభా ద్రవి ణే నో దధాతు॥ (6)

ఓమ్ యాం రక్షన్త్యస్వప్నా విశ్వదానీం దేవా భూమిం పృథివీ మప్రమాదమ్ సా నో మధుప్రియం దుహామథో ఉక్షతువర్చసా॥ (7)

ఓమ్ యార్ణవే2ధి సలిలమగ్ర ఆసీద్యాం మాయాభిరన్వ చరన్ మనీషిణః యస్యా హృదయం పరమే వ్యోమన్ సత్యేనావృత మమృతం పృథివ్యాః । సానో భూమి స్త్విషిం బలం, రాష్ట్రే దధాతూత్తమే. (8)

ఓమ్ యస్యా మాపః పరిచరాః సమానీ రహోరాత్రే అప్రమాదం క్షరన్తి, సానో భూమిర్ భూరిధారా పయో దుహా మథో ఉక్షతు వర్చసా. (9)

ఓమ్ యా మశ్వినావమిమాతాం విష్ణుర్ యస్యాం విచక్రమే ఇంద్రో యాం చక్ర ఆత్మనే2న మిత్రాం శచీపతిః। సానో భూమిర్ విసృజతాం మాతా పుత్రాయ మే పయః (10)

ఓమ్ గిరయస్తే పర్వతా హిమవంతో2రణ్యం తే పృథివి స్యోనమస్తు । బభ్రుం కృష్ణాం రోహిణీం విశ్వరూపాం ధ్రువాం భూమిం పృథివీమింద్రగుప్తామ్ అజీతో2హతో అక్షతో2ధ్యష్ఠాం పృథివీ మహమ్. (11)

ఓమ్ యత్తే మధ్యం పృథివి యచ్చనభ్యం యాస్త ఊర్జస్తన్వః సంబభూవుః। తాసు నో దేహ్యభి నః పవస్వ మాతా భూమిః పుత్రో అహం పృథివ్యాః। పర్జన్యః పితా సఉనః పిపర్తు. (12)

ఓమ్ యస్యాం వేదిం పరిగృహ్ణన్తి భూమ్యాం యస్యాం యజ్ఞం తన్వతే విశ్వకర్మణః । యస్యాం మీయన్తే స్వరవః పృథివ్యా మూర్ధ్వాః శుక్రా ఆహుత్యాః పురస్తాత్ । సా నో భూమిర్వర్ధయద్వర్ధమానా. (13)

ఓమ్ యో నో ద్వేషత్ పృథివి యః పృత న్యాద్యో2భిదాసాన్మనసా యో వధేన । తంనో భూమే రన్ధయ పూర్వ కృత్వరి. (14)

ఓమ్ త్వజ్జాతా స్త్వయిచరన్తి మర్త్యాస్త్వం బిభర్షి ద్విపద స్త్వం చతుష్పదః। తవేమే పృథివి పంచమానవా యేభ్యో జ్యోతి రమృతం మర్త్యేభ్య ఉద్యన్ సూర్యో రశ్మిభిరాతనోతి. (15)

ఓమ్ తా నః ప్రజాః సం దుహ్రతాం సమగ్రా వాచో మధు పృథివి ధేహి మహ్యామ్. (16)

ఓమ్ విశ్వస్వం మాతరమోషధీనాం ధ్రువాం భూమిం పృథివీం ధర్మణా ధృతామ్। శివాం స్యోనామను చరేమ విశ్వహా॥ (17)

ఓమ్ మహత్ సధస్థం మహతీ బభూవిథ మహాన్‌వేగ ఏజథుర్ వేపథుష్టే! మహాం స్త్విన్ద్రో రక్షత్య ప్రమాదమ్ । సా నో భూమే ప్రరోచయ హిరణ్యస్యేవ సంధృశి మా నో ద్విక్షత కశ్చన. (18)

ఓమ్ అగ్నిర్భూమ్యామోషధీష్వగ్నిమాపో బిభ్రత్యగ్ని రశ్మసు । అగ్నిరంతః పురుషేషు గోష్వశ్వేష్వగ్నయః. (19)

ఓమ్ అగ్నిర్ దివ ఆ తపత్యగ్నేర్ దేవస్యో ర్వన్తరిక్షమ్! అగ్నిం మర్తాస ఇంధతే. హవ్యవాహం ఘృతప్రియమ్. (20)

ఓమ్ అగ్నివాసాః పృథివ్యసితజ్ఞాస్త్విషీ మన్తం సంశితం మాకృణోతు. (21)

ఓమ్ భూమ్యాం దేవేభ్యో దదతి యజ్ఞం హవ్యమరం కృతమ్, భూమ్యాం మనుష్యాః జీవన్తి స్వధయాన్నేన, మర్త్యాః! సా నో భూమిః ప్రాణమాయుర్ దధాతు జరదష్టిం మా పృథివీ కృణోతు (22)

ఓమ్ యస్తేగంధః పృథివి సంబభూవ యం బిభ్రత్యోషధయో యమాపః యం గంధర్వా అప్సరసశ్చ భేజిరే । తేన మా సురభిం కృణు మా నో ద్విక్షత కశ్చన. (23)

ఓమ్ యస్తే గంధః పుష్కరమావివేశ యం సంజభ్రుః సూర్యాయా వివాహే । అమర్త్యాః పృథివి గంధమగ్రే తేన మా సురభిం కృణు మా నోద్విక్షత కశ్చన. (24)

ఓమ్ యస్తే గంధః పురుషేషు స్త్రీషు, పుంసు భగో రుచిః యో అశ్వేషు వీరేషు యో మృగేషూత హస్తిషు! కన్యాయాం వర్చో యద్ భూమే తేనాస్మాన్ అపి సంసృజ మా నోద్విక్షత కశ్చన. (25)

ఓమ్ ఓమ్ శిలా భూమి రశ్మా పాంసుః సా భూమిః సంధృతా ధృతా । తస్మై హిరణ్యవక్షసే పృథివ్యా అకరం నమః (26)

ఓమ్ యస్యాం వృక్షా వానస్పత్యా ధ్రువా స్తిష్ఠన్తి విశ్వహా । పృథివీం విశ్వధాయసం ధృతా మచ్ఛా వదామసిః (27)

ఓమ్ ఉదీరాణా ఉతాసీనాస్తిష్ఠన్తః ప్రక్రామన్తః । పద్భ్యాం దక్షిణ సవ్యాభ్యాం, మా వ్యథిష్మహి భూమ్యామ్॥ (28)

ఓమ్ విమృగ్వరీం పృథివీ మావదామి క్షమాం భూమిం బ్రహ్మణా వావృధానామ్। ఊర్జం పుష్టం బిభ్రతీ మన్నభాగం, ఘృతం త్వాభి నిషీదేమ భూమే॥ (29)

ఓమ్ శుద్ధాన ఆపస్తన్వే క్షరన్తు యో నః సేదురప్రియే తం ని దధ్మః పవిత్రేణ పృథివి మోత్పునామి॥ (30)

ఓమ్ యాస్తే ప్రాచీః ప్రదిశో యా ఉదీచీర్ యాస్తే, భూమే అధరాద్ యాశ్చ పశ్చాత్ । సోనాస్తామహ్యం చరతే భవన్తు, మా నిపప్తం భువనే శిశ్రియాణః॥ (31)

ఓమ్ మా నః పశ్చాన్మా పురస్తా న్నుదిష్ఠా, మోత్తరాదధరాదుత। స్వస్తి భూమేనో భవ మా విదన్, పరిపన్థినో వరీయో యావయా వధమ్॥ (32)

ఓమ్ యావత్తే2భి విపశ్యామి భూమే సూర్యేణ మేదినా తావన్మే చక్షుర్ మా మేష్టోత్తరా ముత్తరాం సమామ్॥ (33)

ఓమ్ యచ్ఛయానః పర్యావర్తే దక్షిణం సవ్యమభి, భూమే పార్శ్వమ్। ఉత్తానాస్త్వా ప్రతీచీం యత్పృష్టీభి రధిశేమహే । మా హింసీస్తత్రనో భూమే సర్వస్య ప్రతిశీవరి. (34)

ఓమ్ యత్తే భూమే విఖనామి క్షిప్రం తదపి రోహతు । మాతే మర్మ విమృగ్వరి మా తే హృదయ మర్పిపమ్. (35)

ఓమ్ గ్రీష్మస్తే భూమే వర్షాణి శరద్ధేమంతః శిశిరో వసన్తః । ఋతవస్తే విహితా హాయనీ రహోరాత్రే పృథివి నో దుహాతామ్. (36)

ఓమ్ యాప సర్పం విజమానా విమృగ్వరీ యస్యా మాసన్నగ్నయో యే అప్స్వన్తః॥ పరా దస్యూన్ దదతీ దేవ పియూనింద్రం వృణానా పృథివీ వృత్రమ్, శక్రాయ దధ్రే వృషభాయ వృష్ణే. (37)

ఓమ్ యస్యాం సదో హవిర్ధానే యూపో యస్యాం నిమీయతే బ్రహ్మాణో యస్యా మర్చన్త్యృగ్భిః సామ్నా, యజుర్విదః। యుజ్యన్తే యస్యామృత్విజః సోమ మింద్రాయ పాతవే. (38)

ఓమ్ యస్యాం పూర్వే భూతకృత ఋషయోగా, ఉదానృచుః । సప్తసత్రేణవేధసో యజ్ఞేన, తపసా సహ. (39)

ఓమ్ సా నో భూమి రాదిశతు యద్ధనం కామయామహే । భగో అనుప్రయుంక్తా మింద్ర ఏతు పురోగవః (40)

ఓమ్ యస్యాం గాయన్తి నృత్యన్తి భూమ్యాం మర్త్యా వ్యైలబాః యుధ్యన్తే యస్యా మాక్రన్దో యస్యాం వదతి దుందుభిః। సా నోభూమిః ప్రణుదతాం సపత్నా న సపత్నాం మా పృథివీ కృణోతు (41)

ఓమ్ యస్యా మన్నం వ్రీహియవౌ యస్యాం ఇమాః పంచ కృష్టయః। భూమ్యై పర్జన్య పత్న్యై నమో2స్తు వర్షమేదసే. (42)

ఓమ్ యస్యాః పురో దేవకృతాః క్షేత్రే యస్యాం వికుర్వతే । ప్రజాపతిః పృథివీం విశ్వగర్భా మాశా మాశాం రణ్యాం నః కృణోతు. (43)

ఓమ్ నిధిం భిభ్రతీ బహుధా గుహా వసు మణిం హిరణ్యం పృథివీ దదాతు మే। వసూని నో వసుధా రాసమానా దేవీ దధాతు సుమనస్యమానా॥ (44)

ఓమ్ జనంబిభ్రతీ బహుధా వివాచసం నానాధర్మాణం పృథివీ యథౌకసమ్, సహస్రం ధారా ద్రవిణస్య మేదుహాం ధ్రువేవ ధేను రనపస్ఫురన్తీ. (45)

ఓమ్ యస్తే సర్పో వృశ్చిక స్తృష్టదంశ్మా, హేమన్త జబ్ధో భృమలో గుహాశయే । క్రిమిర్ జిన్వత్ పృథివి యద్యదేజతి ప్రావృషి, తన్నః సర్పన్మో పసృపద్యచ్ఛివం తేన నో మృడ. (46)

ఓమ్ యే తే పన్థానో బహవో జనాయనా రథస్య వర్త్మాన సశ్చ యాతవే। యైః సంచరన్త్యుభయే భద్రపాపాస్తం పన్థానం జయేమాన మిత్రమతస్కరం యచ్ఛివం తేన నో మృడ. (47)

ఓమ్ మల్వం బిభ్రతీ గురుభృ ద్భద్ర పాపస్య నిధనం తితిక్షుః । వరాహేణ పృథివీ సంవిదానా సూకరాయ విజిహీతే మృగాయ. (48)

ఓమ్ యే త ఆరణ్యాః పశవో మృగా వనే హితాః సింహా వ్యాఘ్రాః పురుషాదశ్చరన్తి ఉలం వృకం పృథివి దుచ్ఛునామిత ఋక్షీకాం రక్షో అప బాధయాస్మత్. (49)

ఓమ్ యే గన్ధర్వా అప్సరసో యే చారాయాః కిమీదినః । పిశాచా న్సర్వా రక్షాంసి తానస్మద్ భూమే యావయ. (50)

ఓమ్ యాం ద్విపాదః పక్షిణః సంపతన్తి హంసాః సుపర్ణాః శకునావయాంసి యస్యాం వాతో మాతరిశ్వేయతే రజాంసి కృణ్వం శ్చ్యావయంశ్చ వృక్షాన్ । వాతస్య ప్రవాముపవామను వాత్యర్చిః (51)

ఓమ్ యస్యాం కృష్ణ మరుణం చ సంహితే అహోరాత్రే విహితే భూమ్యామధి పర్జేణ భూమిః పృథివీ వృతా వృతా సానో దధాతు భద్రయా ప్రియే ధామని ధామని. (52)

ఓమ్ ద్యౌశ్చ మ ఇదం పృథివీ చాన్తరిక్షం చ మే వ్యచః । అగ్నిః సూర్య ఆపోమేధాం విశ్వే దేవాశ్చ సం దదుః. (53)

ఓమ్ అహమస్మి సహమాన ఉత్తరోనామ భూమ్యామ్। అభీషాడస్మి విశ్వాషాడా శామాశాం విషాసహిః. (54)

ఓమ్ అదో యద్దేవి ప్రథమానా పురస్తాద్దేవైరుక్తా వ్యసర్పో మహిత్వమ్। ఆ త్వా సుభూత మవిశత్తదానీమ్ అకల్ప యథాః ప్రదిశశ్చతస్రః. (55)

ఓమ్ యే గ్రామా యదరణ్యం యాః సభా అధి భూమ్యామ్ । యే సంగ్రామాః సమితయ స్తేషు చారు వదేమ తే. (56)

ఓమ్ అశ్వ ఇవ రజో దుధువే వితాన్ జనాన్య ఆక్షియన్ పృథివీం యాదజాయత। మన్ద్రాగ్రేత్వరీ భువనస్య గోపా వనస్పతీనాం గృభిరోషధీనామ్. (57)

ఓమ్ యద్వదామి మధుమత్తద్వదామి యదీక్షే తద్వనన్తి మా। త్విషీమానస్మి జూతిమానవాన్యాన్ హన్మి దోధతః (58)

ఓమ్ శన్తివా సురభిః స్యోనా కీలాలోఘ్నీ పయస్వతీ। భూమిరధి బ్రవీతు మే పృథివీ పయసా సహ. (59)

ఓమ్ యామన్వై చ్ఛద్ధవిషా విశ్వకర్మాన్తరర్ణవే రజసి ప్రవిష్టామ్ । భుజిష్యం పాత్రం నిహితం గుహా యదావిర్భోగే అభవన్మాతృమద్భ్యః. (60)

ఓమ్ త్వమస్యావపనీ జనానామదితిః కామదుధా పప్రథానా। యత్తఊనం తత్త ఆ పూరయాతి ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య. (61)

ఓమ్ ఉపస్థాస్తే అనమీవా అయక్ష్మా అస్మభ్యం సన్తు పృథివి ప్రసూతాః దీర్ఘం న ఆయుః ప్రతిబుధ్యమానా వయం తుభ్యం బలిహృతః స్యామ. (62)

ఓమ్ భూమే మాతర్నిధేహి మా భద్రయా సుప్రతిష్ఠితమ్। సంవిదానా దివాకవే శ్రియాం మా ధేహి భూత్యామ్. (63)

(ఇతి అథర్వ వేదీయ పృథ్వీ సూక్తమ్)

భక్తులు భగవంతుని తప్ప మరెవరినీ ఉపాసించకూడదు. బాగా పండిన దోసపండు తనంతటతాను సమయమునకు తొడిమనుండి వేరై పోతుంది. అట్లే మేము పూర్ణాయువు ననుభవించి శరీరమును స్వచ్ఛందముగా త్యజించి ముక్తిని పొందుదుము గాక! మోక్షప్రాప్తికై నిత్యము అనుష్ఠానమును చేయుదుము గాక! మేము నిరంతరం ఈశ్వరునియందు వేదోక్త ధర్మమునందు ముక్తి సాధనయందు శ్రద్ధ వహించెదము గాక!

\- యజుర్వేదము

16. అథ వర్షేష్టి సూక్తము

వరుణ దేవత - ఇదం వరుణాయ ఇదం న మమ

ఓమ్ ఆపోదేవి రుపహ్వాయే యత్రగావః పిబన్తి నః। సింధుభ్యః కర్త్వం హవిః॥ (1)

ఓమ్ అప్స్వ న్తరమృత మప్సు భేషజ మపాముత ప్రశస్తమే దేహ భవత వాజినః॥ (2)

ఓమ్ అప్సుమే సోమో అబ్రవీదన్తర్విశ్వానిభేషజా। అగ్నించ విశ్వశంభు వమాపశ్చ విశ్వభేషజీః॥ (3)

ఓమ్ ఆవః పృణీతభేషజం వరూథం తన్వే 3 మమ। జ్యోక్ చ సూర్యం దృశే॥ (4)

ఓమ్ ఇదమాపః ప్రవహత యత్కించ దురితంమయి। యద్వాహమభి దుద్రోహయద్ వాశేపఉతానృతమ్॥ (5)

ఓమ్ ఆపో అద్యాన్వచారిషం రసేన సమగన్మహి । పయస్వానగ్న ఆగహితం మాసంసృజ వర్చసా॥ (6)

ఓమ్ సంమాగ్నే వర్చసా సృజ సంప్రజయా సమాయుషా । విద్యుర్మే అస్యదేవా ఇంద్రో విద్యాత్ సహఋషిభిః॥ ఋ. మం, 1 సూ. 23 మం. 18-24(7)

ఓమ్ పర్జన్యవాతా వృషభా పృథివ్యాః పురీషాణి జిన్వతమస్యాని। సత్యశ్రుతః కవయో యస్య గీర్భిర్జగతః స్థాతర్జగదాకృణుధ్వమ్॥ ఋ. మం. 6 సూ. 40 మం. 6 (8)

ఓమ్ శంనః సూర్య ఉరు చక్షా ఉదేతు శంనశ్చతస్రః ప్రదిశోభవన్తు । శంనః పర్వతాధ్రువయోభవన్తు శంనః సింధవః శముసన్త్వాపః॥ (9)

ఓమ్ శంనో దేవః సవితాత్రాయ మాణః శంనోభవన్తూ షసోవిభాతీః । శంనః పర్జన్యోభవతు ప్రజాభ్యః శనః క్షేత్రస్య పతిరస్తు శంభుః॥
ఋ. మం. 7 సూ. 35 మ. 8. (10)

ఓమ్ పర్జన్యాయ ప్రగాయత దివస్పుత్రాయ మీళ హుషే సనో యవ సమిచ్ఛతు॥ (11)

ఓమ్ యోగర్భ మోషధీనాం గవాం కృణోత్యర్వతామ్। పర్జన్యః పుషీణామ్॥ ఋ. 7-102. 1.2॥ (12)

ఓమ్ వర్షిష్ఠక్షత్రా ఉరుచక్షసా నరారాజానాదీర్ఘ శ్రుత్తమా। తాబాహుతాన దంసనా రథర్యతఃసాకం సూర్యస్యరశ్మిభిః॥ ఋ. మం. 8.101.2 (13)

ఓమ్ పర్జన్యః పితా మహిషస్య పర్ణినో నాభా పృథివ్యా గిరిషుక్షయందధే। స్వసార ఆపో అభిగా ఉతాసరన్త్సం గ్రావభిర్న సతేవీతే అధ్వరే॥ ఋ. మం. 9-82-3॥ (14)

ఓమ్ పర్జన్య వృద్ధం మహిషంతం సూర్యస్య దుహితా భరత్ । తం గంధర్వాః ప్రత్యగృభ్ణన్తం సోమే రసమాదుధురింద్రాయేంద్రో పరిస్రవ॥ ఋ. 9-113-3॥ (15)

ఓమ్ ఈశానా వార్యాణాం క్షయన్తీశ్చర్షణీనామ్ । అపో యాచామి భేషజమ్॥ (16)

ఓమ్ అప్సుమే సోమో అబ్రవీదన్తర్విశ్వాని భేషజా। అగ్నించవిశ్వ శంభువమ్॥ (17)

ఓమ్ ఆపఃపృణీత భేషజం వరూథంతన్వే 3 మమ । జ్యోక్చసూర్యం దృశే॥ (18)

ఓమ్ ఇంద్రమాపః ప్రవహతయత్ కించ దురితం మయి । యద్వాహమభిదుద్రో హయద్వాశేష ఉతానృతమ్॥ (19)

ఓమ్ ఆపో అద్యాన్వచారిషం రసేన సమగస్మహి । పయస్వానగ్న ఆగహితం మాసం సృజ వర్చసా॥ ఋ. మం.10 సూ. 9 మ. 5-9॥ (20)

ఓమ్ పర్జన్యావాతా వృషభా పురీషిణేంద్ర వాయూవరుణో మిత్రో ఆర్యమా। దేవాన్ ఆదిత్యాన్ అదితింహవామహే యే పార్థివాసో దివ్యాసో అప్సుయే॥ ఋ. మం.10 సూ. 65 ॥మం. 9॥ (21)

ఓమ్ శంనో వాతః పవతాంగ్ శంనస్తపతు సూర్యః । శంనః కనిక్రదద్దేవః పర్జన్యో అభివర్షతు॥ యజు. అ. 36 మం.10॥ (22)

ఓమ్ ఆపోహిష్ఠామయో భువస్తాన ఊర్జేదధాతన । మహేరణాయ చక్షసే॥ (23)

ఓమ్ యోవః శివతమోరసస్తస్య భాజయతే హ నః ఉశతీరివమాతరః॥ (24)

ఓమ్ తస్మా అరంగమామ వో యస్యక్షయాయ జిన్వథ । ఆపో జనయథా చనః॥ (25)

ఓమ్ శంనో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే । శంయో రభిస్రవన్తునః॥ (26)

ఓమ్ ఆపః శివాః శివతమాః శాన్తాః శాన్త తమస్తాస్తే కృణ్వన్తు భేషజమ్॥ (27)
పా.గృ. 1-8 5-6॥

ఓమ్ శంన ఆపోధన్వన్యా 3ః శముసన్త్వనూప్యాః శంనః ఖనిత్రిమా ఆపః శముయాః కుంభ ఆభృతాః శివా నః సన్తు వార్షికీః॥ అ. 1-6-4 (28)

ఓమ్ సముత్పతన్తు ప్రదిశో నభస్వతీః సమభ్రాణి వాతజూతాని యన్తు । మహాఋషభస్య నదతో నభస్వతో వాశ్రా ఆపః పృథివీం తర్పయన్తు॥ (29)

ఓమ్ సమీక్షయన్తు తవిషాః సుదానవో2పాంరసా ఓషధీభిః సచన్తామ్ । వర్షస్య సర్గా మహయన్తు భూమింపృథగ్జా యన్తామోషధయో విశ్వరూపాః॥ (30)

ఓమ్ సమీక్షయస్వ గాయతో నభాం స్యపాంవేగాసః పృథ గుద్వి జన్తామ్। వర్షస్య సర్గామహయన్తు భూమింపృథగ్జయన్తాం వీరుధో విశ్వరూపాః॥ (31)

ఓమ్ గణాస్త్వోపగాయన్తు మారుతాః పర్జన్య ఘోషిణః పృథక్। సర్గావర్షస్య వర్షతో వర్షన్తు పృథివీమను॥ (32)

ఓమ్ ఉదీరయత మరుతః సముద్ర తస్త్వేషో అర్కోనభ ఉత్పాతయాథ। మహాఋషభస్య నదతో నభస్వతో వాశ్రా ఆపః పృథివీం తర్పయన్తు॥ (33)

ఓమ్ అభి క్రన్ద స్తన యార్దయోదధిం భూమిం పర్జన్యపయసా సమంగ్ధి । త్వయాస్సృష్టం బహులమైతు వర్షమాశారై షికృశగురేత్వస్తమ్॥ (34)

ఓమ్ సం వో2వన్తు సుదానవ ఉత్సా అజగరా ఉత। మరుద్భిః ప్రచ్యుతామేఘాః సంయన్తు పృథివీమను॥ (35)

ఓమ్ ఆశాముశాం విద్యోతతాం వాతావాన్తు దిశోదిశః । మరుద్భిః ప్రచ్యుతామేఘాః సంయన్తు పృథివీ మను॥ (36)

ఓమ్ ఆపో విద్యుదభ్రం వర్షం సం వోఽవన్తు సుదానవ ఉత్సాఅజగరా ఉత । మరుద్భిః ప్రచ్యుతామేఘాః ప్రావన్తు పృథివీమను॥ (37)

ఓమ్ అపామగ్నిస్తనూభిః సంవిదానోయ ఓషధీనామధిపా బభూవ । సనో వర్షం వనుతాం జాతవేదాః ప్రాణం ప్రజాభ్యో అమృతం దివస్పరి॥ (38)

ఓమ్ ప్రజాపతిం సలిలాదా సముద్రాదాప ఈరయన్నుదధి మర్దయాతి॥ ప్రప్యాయతాం వృష్ణో అశ్వస్యరేతోఽర్వాఙేతేన స్తనయిత్నునేహి॥ (39)

ఓమ్ అపో నిషించన్న సురః పితా నః శ్వసన్తుగర్గరా అపాం వరుణావ నీచీరపఃసృజ వదన్తు పృశ్నిబాహవో మండూకా ఇరిణాను॥ (40)

ఓమ్ సంవత్సరం శశయానా బ్రాహ్మణా వ్రతచారిణః॥ వాచం పర్జన్య జిన్వితాం ప్రమండూకా అవాదిషుః॥ (41)

ఓమ్ ఉప ప్రవదమండూకి వర్షమా వదతాదురి ॥ మధ్యేహ్రదస్య ప్లవస్వ విగృహ్యా చతురః పదః॥ (42)

ఓమ్ ఖణ్వఖా3ఇఖైమఖా3ఇ మధ్యేతదురి । వర్షం వనుధ్వం పితరో మరుతాం మన ఇచ్ఛత॥ (43)

ఓమ్ మహాన్తం కోశముదచాభిషించ సవిద్యుతం భవతు వాతువాతః । తన్వతాం యజ్ఞం బహుధా విస్సృష్టా ఆనంది నీరోషధయో భవన్తు॥ (44)

(అథ. కాం 4 సూ. 15 మం. 1-16)॥

ఓమ్ కృష్ణం నియానం హరయః సువర్ణా అపోవసానా దివ ముత్పతన్తి । త ఆవవృత్రన్సదనా దృతస్యాదిద్ఘృతేన పృథివీం వ్యూదుః॥ (45)

ఓమ్ పయస్వతీ కృణుథాప ఓషధీః శివాయ దేజథామరుతో రుక్మవక్షసః ఊర్జం చతత్ర సుమతిం చపిన్వతయత్రా నరోమరుతః సించథామధు॥ (46)

ఓమ్ ఉదప్రుతో మరుతస్తాం ఇయర్త వృష్టిర్యా విశ్వానివతస్పృణాతి । ఏజాతిగల్హా కన్యేవాతున్నైరుం తుందానా పత్యేవజాయా॥ (47)

(అథ, కాం. 6 సూ. 22 మం. 1-3.)

ఓమ్ సస్రుషీస్త దపసో దివా నక్తం చ సస్రుషీః వరేణ్యక్రతురహ మపోదేవీ రుపహ్వాయే॥ (48)

ఓమ్ ఓతా ఆపః కర్మణ్యా ముంచన్త్వితః ప్రణీతయే । సద్యః కృణ్వం త్వేతవే॥ (49)

ఓమ్ దేవస్య సవితుః సవేకర్మ కృణ్వన్తు మానుషాః శంనో భవన్త్వప ఓషధీః శివాః॥ (50)

ఓమ్ హిమవతః ప్రస్రవన్తి సింధౌ సమహ సంగమః ఆపో హ మహ్యం తద్దేవీర్దదన్ హృద్ద్యోత భేషజమ్॥ (51)

ఓమ్ యన్మే అక్ష్యోరాదిద్యోత పార్ష్ణ్యోః ప్రపదోశ్చయత్ । ఆపస్తత్సర్వం నిష్కరన్ భిషజాం సుభిషక్తమాః॥ (52)

ఓమ్ సింధు పత్నీః సింధురాజ్ఞీః సర్వాయా నద్యస్థన । దత్తనస్తస్య భేషజం తేనా వో భునజామహై॥ (అథ.కాం 6 సూ. 23-24 మం - 1-6.) (53)

ఓమ్ ప్ర నభస్వ పృథివి భింద్దీ3దం దివ్యంనభః । ఉద్నో దివ్యస్య నో ధాతరీశానో విష్యాదృతిమ్॥ (54)

ఓమ్ నఘ్రంస్తతాప నహిమో జఘాన ప్రనభతాం పృథివీ జీరదానుః ॥ ఆపశ్చిదస్మై ఘృతమిత్క్ష రన్తియత్రసోమః సదమిత్తత్ర భద్రమ్॥ (అథ. 7-18-1,2)(55)

ఓమ్ దివ్యం సుపర్ణం పయసం బృహన్త మపాం గర్భం వృషభమోషధీనామ్॥ అభీపతో వృష్ట్యా తర్పయన్త మానో గోష్ఠే రయిష్ఠాం స్థాపయాతి॥ (56)

ఓమ్ యస్యవ్రతం పశవో యన్తి సర్వేయస్యవ్రతం ఉపతిష్ఠన్త ఆపః । యస్యవ్రతే పుష్టపతిర్ని విష్టన్తం సరస్వన్త మవసే హవామహే॥

(అథ, కాం. 7సూ. 39-40 మం. 1-1) (57)

ఓమ్ శం త ఆపో హైమవతీః శముతే సంతూత్స్యాః శంతే సవిష్యదా ఆపఃశము తేసన్తు వర్ష్యాః॥ (58)

ఓమ్ శం త ఆపో ధన్వన్యా 3ః శం తే సన్త్వనూప్యాః శం తే ఖనిత్రిమా ఆపః శం యాః కుంభేభిరాభృతాః॥ (59)

ఓమ్ అనభ్రయః ఖనమాన విప్రాగంభీరే అపసః । భిషగ్భ్యో భిషక్తరా ఆపో అచ్ఛావదామసి॥ (60)

ఓమ్ అపామహ దివ్యానామ పాంస్రోతస్యానామ్॥ అపామహ ప్రణజనే2శ్వాభవథ వాజినః॥ (61)

ఓమ్ తా అపః శివా అపో2యక్ష్మం కరణీరపః॥ యథైవ తృప్యతే మయస్తాస్త ఆదత్త భేషజీః॥ (62)

(అథ. కాం. 19 సూ. 2 మం 1-5.)

(ఇతి వర్షేష్టి సూక్తమ్)

పరమాత్మ తత్వం విలక్షణమైనది. అదొక మహత్పదార్థం. అది సమస్త పదార్థాలలో ఓతప్రోతమై వుంటుంది. సూక్ష్మ పదార్థాలకంటే అత్యంత సూక్ష్మం. ఆకాశాది మహత్పదార్థాలకంటే గొప్పది. ఆ పరతత్వాన్ని గూర్చి వేదవిదులైన బ్రహ్మవేత్తలు వేయినోళ్ళ కీర్తించారు. ఆ బ్రహ్మ పదార్థం అన్నింటికంటే గొప్పది. అది మానవులందరికీ పూజనీయం. సమస్త లోకాలకు ప్రాణులకు ఉపాసింపదగినది. అంతరిక్ష ఆకాశాలకు ఆధారమై అందులోనే వ్యాపించి జగత్తు ప్రళయమైన తరువాత కూడా నిత్యమై నిర్వికారమై వుంటుంది. ఆ పరమాత్ముని ఆశ్రయంలోనే అష్టవసువులు, ఇతర దేవతలు స్థిరంగా ఉన్నారు. *- కఠోపనిషత్తు*

చతుర్థ భాగము

వైదిక పర్వములు - విధులు

వైదిక పర్వములు

భారతదేశవాసులలో శిష్టాచార సంపన్నులు వేదశాస్త్రములను అనుసరించు మన పూర్వులైన ఆర్యులు కొన్ని విశేషమైన దినములను పండుగలుగా లెక్కించారు. దేశ విదేశములలో నివసించే సమస్త భారతదేశవాసులు ఆయా దినములలో బంధుమిత్రులతో కలసి హర్షోల్లాసములతో సంతోషంగా సమయాన్ని గడుపుతారు.

గృహస్థులు ప్రతినిత్యము చేసే సాధారణ కార్యక్రమాలను విడిచి, పండుగకు అనుగుణమైన రీతిగా ఆనంద ఉత్సాహాలతో కాలము గడుపుచుందురు. ముందుగా గృహస్థులు గృహములను శుభ్రము చేసుకొందురు. ద్వారములను పచ్చని మంగళతోరణములతో రంగు రంగుల పుష్పములతో అలంకరిస్తారు. పండుగరోజున నూతన లేక శుభ్రవస్త్రాలను ధరిస్తారు. మధురము స్వాదిష్టములైన భోజన పదార్థాలను ప్రత్యేకముగా తయారు చేసుకొని ఇతరులకు పంచి తరువాత గృహంలోని బంధుజనులందరు కలసి భోజనం చేస్తారు.

భారతీయ పండుగలు కొన్ని కాలానికి – ఋతువులకు అనుకూలమయినవి. మరికొన్ని మహాపురుషులకు – మహనీయులకు సంబంధించినవిగా వున్నాయి.

మన పూర్వులు భారతీయ పరంపరను అనుసరిస్తూ ఆయా పండుగలను నిర్వహిస్తూ వచ్చారు. ఆ పర్వదినములలో నిత్యకర్మలైన పంచమహాయజ్ఞాలను ఆచరిస్తూ అగ్నిహోత్రం చేసేటప్పుడు అందులో ఆయా పర్వములకు సంబంధించిన విధి విధానాలను అనుసరించి విశేషాహుతులనిచ్చి హోమాదులను నిర్వహిస్తూ వుండేవారు. అటువంటి వారికి ఈ పర్వ విధానము చాలా ఉపయుక్తముగా వుంటుంది. ఇది మన భారతీయ వైదిక జీవన సంస్కృతిలో ప్రధానమైన భాగము.

1. నూతన సంవత్సరోత్సవము (యుగాది)

మేష సంక్రాంతి - చైత్య శు1 పాడ్యమి
యుగాది - సంవత్సరాది పర్వము
విశేషాహుతుల మంత్రములు

ఓం సంవత్సరో2సి పరివత్సరో2సీదా
వత్సరో2సీద్వత్సరో2సి వత్సరో2సి।
ఉషసస్తే కల్పన్తా మహోరాత్రాస్తే కల్పన్తా
మర్ధమాసాస్తే కల్పన్తాం మాసాస్తే కల్పన్తామ్
ఋతవస్తే కల్పన్తాగ్ం సంవత్సరస్తే కల్పతామ్!
ప్రేత్యా ఏత్యై సఞ్చాఞ్చ ప్ర చ సారయ। సుపర్ణ
చిదసి తయా దేవతాయఙ్గిరస్వద్ ధ్రువః సీద ॥స్వాహా॥ (యజు.27-45)

ఓం యమాయ యమసూ్మథర్వభ్యో2
వతోకాగ్ం సంవత్సరాయ పర్యాయిణీం
పరివత్సరాయా విజాతామిదా
వత్సరాయాతీత్వరీమ్ ఇద్వత్సరాయా
తిష్కద్వరీం వత్సరాయ విజర్జరాగ్ం
సంవత్సరాయ పలిక్నీ మృభుభ్యో2
జినసన్ధగ్ం సాధ్యేభ్యశ్చర్మమ్నమ్ ॥స్వాహా॥ (యజు. 30-15)

ఓం ద్వాదశ ప్రథయశ్చక్రమేకం
త్రీణి నభ్యాని క ఉ తచ్చికేత।
తస్మిన్సాకం త్రిశతా న శంకవోర్పితాః
షష్టిర్న చలాచలాసః ॥స్వాహా॥ (ఋ 1-164-48)

ఓం సప్తయుఞ్జన్తి రథమేకచక్రమేకో
అశ్వోవహతి సప్తనామా । త్రినాభి చక్రమజర మనర్వం
యత్రేమా విశ్వా భువనాధితస్థుః ॥స్వాహా॥ (ఋ 1-164-2)

ఓం ద్వాదశారం నహి తజ్జరాయవర్వర్తి చక్రం
పరిద్యామృతస్య । ఆపుత్రా అగ్నే మిథునాసో
అత్ర సప్తశతాని వింశతిశ్చ తస్థుః ॥స్వాహా॥ (ఋ 1-164-11)

ఓం పంచపాదం పితరం ద్వాదశాకృతిందివ ఆహుః
పరే అర్ధే పురీషిణమ్ । అథేమే అన్య ఉపరే
విచక్షణం సప్తచక్రే షళర ఆహురర్పితమ్ ॥స్వాహా॥
(ఋ 1-164-12)

ఓం పంచారే చక్రే పరివర్తమానే తస్మిన్నా
తస్థుర్భువనాని విశ్వా। తస్య నాక్షస్తప్యతే
భూరిభారః సనాదేవ న శీర్యతే సనాభిః ॥స్వాహా॥
(ఋ 1-164-13)

ఓం సనేమి చక్రమజరం వివావృత ఉత్తానాయాం
దశ యుక్తా వహన్తి । సూర్యస్య చక్షూ రజసైత్యావృతం
తస్మిన్నార్పితా భువనాని విశ్వా ॥స్వాహా॥ (ఋ 1-164-14)

ఓం సంవత్సరస్య ప్రతిమాం యాం త్వా రాత్ర్యుపాస్మహే।
సా న ఆయుష్మతీం ప్రజాం
రాయస్పోషేణ సంసృజ ॥స్వాహా॥ (అథ 3-10-3)

ఓం యస్మాన్మాసా నిర్మితాః త్రింశదరాః
సంవత్సరో యస్మాన్నిర్మితో ద్వాదశారః ।
అహోరాత్రా యం పరియన్తో నాపుస్తే
నౌదనేనాతి తరాణి మృత్యమ్ ॥స్వాహా॥ (అథ 4-35-4)

2. ఆర్య సమాజ స్థాపనా దినము

చైత్ర శు1 పాడ్యమి

విశేషాహుతుల మంత్రములు

ఓం సంజానీధ్వం సం పృచ్యధ్వం సం వో
మనాంసి జానతామ్। దేవా భాగం యథా
పూర్వే సంజానానా ఉపాసతే ॥స్వాహా॥ (అథ 6-64-1)

ఓం సం వః పృచ్యన్తాం తన్వః సం మనాంసి
సము వ్రతా। సం వో.2యం బ్రహ్మణస్పతిర్భగః
సం వో అజీగమత్ ॥స్వాహా॥ (అథ 6-74-1)

ఓం జ్యాయస్వన్తశ్చిత్తినో మా వి యౌష్ట సంరాధయన్తః
సధురాశ్చరన్తః। అన్యో అన్యస్మై వల్గు వదన్త ఏత
సధ్రీచీనా న్వః సంమనసస్కృణోమి ॥స్వాహా॥ (అథ 3-30-5)

ఓం సమానీ ప్రపా సహ వో న్నభాగః సమానే
యోక్త్రే సహ వో యునజ్మి! సమ్యంచోగ్నిం
సపర్యతారా నాభిమివాభితః ॥స్వాహా॥ (అథ 3-30-6)

ఓం సధ్రీ చీనా న్వః సంమనస స్కృణోమ్యేక శ్నుష్టీన్త్సం
వననేన సర్వాన్। దేవాఇవామృత రక్షమాణాః
సాయం ప్రాతః సౌమనసో వో అస్తు ॥స్వాహా॥ (అథ 3-30-7)

ఓం సం వో మనాంసి సం వ్రతా సమాకూతీర్నమయా మసి।
అమి యే వివ్రతాస్థన తాన్వః సం నమయా మసి ॥స్వాహా॥
(అథ 6-94-1)

ఓం సమానో మన్త్రః సమితిః సమానీ సమానం మనః
సహచిత్త మేషామ్। సమానం మన్త్ర మభిమంత్రయే వః
సమానేన వో హవిషా జుహోమి ॥స్వాహా॥ (ఋ 10-191-3)

ఓం సమానీ వ ఆకూతిః సమానా హృదయాని వః సమానమస్తు
వో మనో యథా వః సుసహాసతి ॥స్వాహా॥ (ఋ 10-191-4)

ఓం తత్సవితు ర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి।
ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ ॥స్వాహా॥ (ఋ 3-62-10)

ఓం దృతే దృగ్ంహ మా మిత్రస్య మా చక్షుషా
సర్వాణి భూతాని సమీక్షన్తామ్।
మిత్రస్యా హం చక్షుషా సర్వాణి భూతాని సమీక్షే
మిత్రస్య 2 చక్షుషా సమీక్షామహే ॥స్వాహా॥ (య 36-18)

బ్రహ్మచర్యం, వేదాధ్యయనం, ఈశ్వర చింతన ఈ మూడూ తపస్సులు. వీనిద్వారానే విద్వాంసులు మృత్యువును జయిస్తారు. ఈ స్వాధ్యాయ యజ్ఞం జీవితాంతమూ అనుసరించాలి. బ్రహ్మచర్యాశ్రమములో బ్రహ్మయజ్ఞం, దేవయజ్ఞం విధిగా ఆచరించాలి. గృహస్థాశ్రమంలో పంచమహాయజ్ఞాలను అనుష్ఠించాలి. వానప్రస్థాశ్రమంలో బ్రహ్మయజ్ఞం, దేవయజ్ఞాలు మాత్రమే ఆచరించాలి. సంన్యాసాశ్రమంలో కేవలం బ్రహ్మయజ్ఞం ఈశ్వరోపాసన స్వాధ్యాయం మాత్రమే చెయ్యాలి. ఇదే సన్యాసికి పరమతపస్సు. పరమాత్ముని యథార్థ స్వరూపాన్ని గుర్తించి ఆ దేవదేవుని ఉపాసించు సంన్యాసి పరతత్వ సాక్షాత్కారాన్ని పొందుతాడు. కర్మఫలాలను అనుభవించిన తరువాత శరీరాన్ని విడిచి పరమపదాన్ని పొందుతాడు. అతడే కేవల ముక్తుడు. అతడే బ్రహ్మానందాన్ని అనుభవిస్తాడు. పరమాత్మ వాచకమైన 'ఓ౩మ్' అకార, ఉకార, మకార రూప మాత్ర త్రయాత్మకమని గ్రహించాలి.

– అధర్వవేదం, ప్రశ్నోపనిషత్తు

9. శ్రీరామనవమి ఉత్సవము

(రామ జయంతి)

చైత్ర శుద్ధ 9 నవమి శ్రీరామచంద్రుడు జన్మించిన దినము

నేడు లక్షలాది సంవత్సరములు గడచిన తరువాత కూడా మర్యాదా పురుషోత్తముడైన శ్రీరాముని వైదిక మర్యాదమయ పవిత్ర చరిత్ర ప్రజలకు ప్రేరణనిచ్చుచు మార్గదర్శకముగ నున్నది.

హిమాలయముల నుండి వింధ్యాచలము వరకు గంగానది నుండి కావేరి వరకు అంతటా రామనామమే మారు మ్రోగుచుండును. పంజాబు, సింధు, కన్యాకుమారి రామేశ్వరముల వరకు తూర్పు పశ్చిమోత్తర దక్షిణముల ఏ ప్రదేశమునకు పోయినా అంతటా శ్రీరాముని గూర్చిన స్మృతులు నిండియున్నవి. నేటి పాకిస్థాన్‌లో నున్న తక్షశిల, లవపుర (లాహెూర్) కుశపుర (కసూర్)లు మర్యాదా పురుషోత్తమ శ్రీరాముని, ఆయన వంశజుల స్మారకములు.

కవులు, మహాత్ములు, రామకథను సంప్రదాయమునకు చెందినదిగా కాకుండా చేయుట వలన బౌద్ధులు, జైనులు కూడా రామకథను గానము చేయుచున్నారు. గోండులు, భిల్లులు మున్నగు శిక్షిత, అశిక్షిత వర్గముల వారుకూడా రామకథను గానము చేయుదురు. స్యామ, అనామ, జావా, కంబోడియా, ఇండోనేషియా, మలయాసియా దేశాలలో కూడా రామకథ ప్రాకినది. మెక్సికోలో రామ-సీతల పేర్లతో ఉత్సవములు, ఊరేగింపులు జరుపుచుందురు. మిశ్ర (ఈజిప్టు) దేశపు రాజులు శ్రీరాముని పేర్లు పెట్టుకొందురు. బ్యాంకాక్‌లో రామాయణముపై సమ్మేళనములు జరుగుచుండును. మారిషస్‌లో తులసీ రామాయణ గుటికా ప్రతి ఇంట చదువుచుందురు.

ఏకపత్నీ వ్రతుడు, పితృవాక్యపరిపాలకుడు భాతృవత్సలుడు, సత్యసంధుడు, వైదిక సంస్కృతి పరిరక్షకుడైన శ్రీరామచంద్రుని దివ్యజీవన చరితము జనులలో ప్రచారము చేయవలెను.

4. శ్రావణీ - ఉపాకర్మ (ఋషితర్పణము)

పారస్కర గృహ్యసూత్రమున గల "అథాతో2ధ్యాయోపాకర్మ" (2-10-1)

"ఓషధీనాం ప్రాదుర్భావే శ్రవణేన శ్రావణ్యాం పౌర్ణమాస్యాం, శ్రావణస్య పంచమీ హస్తేనవా" (2-10-2)

ఈ సూత్రముల ప్రమాణము ననుసరించి, శ్రవణానక్షత్రయుక్త శ్రావణపూర్ణిమ దినమునగాని, హస్తానక్షత్రయుక్త శ్రావణపంచమి నాడు కాని, ఉపాకర్మ చేయవచ్చునని తెలియుచున్నది.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

1. బ్రహ్మణేస్వాహా!
2. ఛందోభ్యః స్వాహా।

1. ఓం సావిత్ర్యై స్వాహా
2. ఓం బ్రహ్మణే స్వాహా
3. ఓం శ్రద్ధాయై స్వాహా
4. ఓం మేధాయై స్వాహా
5. ఓం ప్రజ్ఞాయై స్వాహా
6. ఓం ధారణాయై స్వాహా
7. ఓం సదసస్పతయే స్వాహా
8. ఓం అనుమతయే స్వాహా
9. ఓం ఛందోభ్యః స్వాహా
10. ఓం ఋషిభ్యః స్వాహా

తరువాత నిమ్నలిఖిత ఋగ్వేదమంత్రములతో పదునొకండు ఆహుతులనివ్వవలయును.

ఓం బృహస్పతే ప్రథమం వాచో అగ్రం యత్ప్రైరత
నామధేయం దధానాః। యదేషాం శ్రేష్ఠం యదరిప్రమాసీ
త్ప్రేణా తదేషాం నిహితం గుహావిః ॥స్వాహా॥

ఓం సక్తుమివ తితఉనాపునన్తో యత్ర ధీరా మనసా
వాచమక్రత । అత్రా సఖాయః సఖ్యాని జానతే
భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధి వాచి ॥స్వాహా॥

ఓం యజ్ఞేన వాచః పదవీయమాయన్ తామన్వవిన్దన్నృషిషు
ప్రవిష్టామ్। తామాభృత్యా వ్యదధుః పురుత్రా తాం
సప్తరేభా అభిసంనవన్తే ॥స్వాహా॥

ఓం ఉత త్వః పశ్యన్న దదర్శ వాచముత త్వః శృణ్వన్న
శృణోత్యేనామ్ । ఉతో త్వస్మై తన్వం వి సస్రే జాయేవ
పత్య ఉశతీ సువాసాః ॥స్వాహా॥

ఓం ఉత త్వం సఖ్యే స్థిరపీతమాహు ర్నైనం
హిన్వన్త్యపి వాజినేషు। అధేన్వా చరతి మాయయైష
వాచం శుశ్రువాం అఫలామపుష్పామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం యస్తిత్యాజ సచివిదం సఖాయం న తస్య
వాచ్యపి భాగో అస్తి। యదీం శృణోత్యలకం
శృణోతి నహి ప్రవేద సుకృతస్య పన్థామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం అక్షణ్వన్తః కర్ణవన్తః సఖాయో మనోజవేష్వ సమా
బభూవుః ఆదఘ్నా స ఉపకక్షాస ఉ త్వే హ్రదాఇవ
స్నాత్వా ఉ త్వే దదృశే ॥స్వాహా॥

ఓం హృదా తష్టేషు మనసో జవేషు యద్ బ్రాహ్మణాః
సయజన్తే సఖాయః అత్రాహ త్వం విజుహుర్వేద్యాభిరోహ
బ్రహ్మాణో వి చరన్త్యుత్వే ॥స్వాహా॥

ఓం ఇమే యే నార్వాఙ్ న పరశ్చరన్తి న బ్రాహ్మణాసో
న సుతేకరాసః। త ఏతే వాచమభిపద్య పాపయా
సిరీస్తంత్రం తన్వతే అప్రజజ్ఞయః ॥స్వాహా॥

ఓం సర్వే నన్దన్తి యశసాగతేన సభాసాహేన
సఖ్యా సఖాయః। కల్బిషస్పృత్ పితుషణిర్హ్యేషామరం
హితో భవతి వాజినాయ ॥స్వాహా॥

ఓం ఋచాం త్వః పోషమాస్తే పుపుష్వాన్ గాయత్రం
త్వో గాయతి శక్వరీషు । బ్రహ్మా త్వో వదతి జాతవిద్యాం
యజ్ఞస్య మాత్రాం వి మిమీత ఉ త్వః

(ఋ 10-71-1 నుండి 11 వరకు)

ఓం సదసస్పతి మద్భుతం ప్రియ మింద్రస్య
కామ్యమ్ సనిం మేధా మయాసిషగ్ం ॥స్వాహా॥(య 32-13)

పై మంత్రములతో యజమాని - గృహపతి పత్నీ సమేతుడై యాహుతుల నివ్వవలెను. అనంతరము ఉపాకర్మలో పాల్గొనిన వారందరు మూడు సమిధలు తీసికొని, వానిని నేతిలో ముంచి గాయత్రీ మంత్రము పఠించి 'స్వాహా' యని ఒక్కొక్క సమిధను ఆహుతిగా యజ్ఞకుండమున నుంచవలెను. తరువాత స్విష్టకృత్ ఆహుతి 'యదస్యకర్మణో....' అను మంత్రముతో నిచ్చి యజ్ఞకార్యము సమాప్తము చేయవలయును.

తదుపరి ప్రాతరాశను చేయవచ్చును. ఆపైన నోరు కడుగుకొని ఆచమనము చేసి ఎవరి యాసనముపై వారు కూర్చుండి ఈ క్రింద జూపిన నాలుగు వేదములను పఠింపవలయును.

ఋగ్వేదము

ఓం అగ్నిమీళే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవ మృత్విజమ్।
హోతారం రత్న ధాతమమ్.

ఓం సమానీ వ ఆకూతిః సమానా హృదయాని వః।
సమానమస్తు వో మనో యథా వః సుసహాసతి.

యజుర్వేదము

ఓం ఇషే త్వోర్జే త్వా వాయవ స్థ దేవో వః సవితా ప్రార్పయతు
శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆప్యాయధ్వ మఘ్న్యా ఇంద్రాయ భాగం
ప్రజావతీరనమీవా అయక్ష్మా మా వ స్తేన ఈశత మాఘశగ్ంసో
ధ్రువా అస్మిన్ గోపతౌస్యాత బహ్వీర్యజమానస్య పశూన్ పాహి.

ఓం హిరణ్మయేన పాత్రేణ సత్యస్యాపి హితం ముఖమ్।
యో2సావాదిత్యే పురుషః సో2సావహం ఓం ఖం బ్రహ్మ.

సామవేదము

ఓం అగ్న ఆయాహి వీతయే గృణానో హవ్యదాతయే
నిహోతా సత్సి బర్హిషి.

ఓం మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః పరావత ఆ జగన్థా పరస్యాః।
సృకం సంశాయ పవిమిన్ద్ర తిగ్మం వి శత్రూన్తాఢి వి మృధో నుదస్వ.

ఓం భద్రం కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః।
స్థిరై రంగైస్తుష్టువాగ్ంం సస్తనూభిర్వ్యశేమహి దేవహితం యదాయుః॥

ఓం స్వస్తి న ఇంద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తినః పూషా విశ్వవేదాః।
స్వస్తి నస్తార్క్ష్యోఅరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు॥

అథర్వవేదము

ఓం శన్నో దేవీ రభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే
శం యో రభిస్రవన్తు నః॥

ఓం పనాయ్యం తదశ్వినా కృతం వా వృషభో దివో రజసః పృథివ్యాః॥
సహస్రశంస్తా ఉతయే గవిష్టౌ సర్వామిత్ తాముపయాతా పిబధ్యై॥

ఈ మంత్రముల పిదప ఈ క్రింది మంత్రమును పఠింపవలెను.

ఓం సహ నో2స్తు సహ నో2వతు సహన ఇదం వీర్యవదస్తు।
బ్రహ్మ ఇంద్రస్తద్వేద యేన యథా న విద్విషామహే॥

తదుపరి సామవేదమునకు సంబంధించిన వామదేవ్య గానము చేయవలయును.

శాంతి పాఠముతో సమాప్తము చేయవలయును.

వైదిక యుగం నుండి ఋషి మునులు, సాధు సత్పురుషులు గాయత్రీ మంత్రాన్ని జపించి పరమగతియైన మోక్షాన్ని అభిలషించారు. సర్వదా ఈ మంత్రాన్ని జపించినవారు దుర్గుణాలకు దూరంగా, సద్గుణాలకు సమీపంగా వుంటారు. అట్లాంటి వారికి భవబంధాలన్నీ తొలగిపోయి ఆత్మ పరమాత్మల సాక్షాత్కారం కలుగుతుంది. వారు పరమాత్మునిలోని దివ్యానందాన్ని అనుభవిస్తారు.

– సామవేదము

5. శ్రీకృష్ణ జన్మాష్టమి

శ్రీకృష్ణుడు శ్రావణ బహుళ 8 అష్టమినాడు జన్మించెను. ఆయన భారతదేశములో జన్మించిన మహా పురుషులలో ప్రసిద్ధుడు. మహాభారతము నందు వర్ణింపబడిన శ్రీకృష్ణుడు గొప్ప రాజనీతి వేత్తగాను, వేదవేదాంగ విదుడుగాను, యోగిపుంగవుడుగాను తెలియనగును. ద్వాపరాంతమున యదువంశమును జన్మించి నాటి దుష్ట రాజులను చంపి చంపించి ధర్మస్థాపనకు తోడ్పడినట్లు చరిత్ర వలన తెలియును. కావున భారతీయులు - వైదికులు శ్రీకృష్ణుడు జన్మించిన దినమును పండుగగా జరుపుకొందురు.

ఓం తేజో2సి తేజోమయి ధేహి స్వాహా

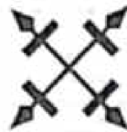
ఓం వీర్యమసి వీర్యం మయిధేహి స్వాహా

ఓం బలమసి బలం మయిధేహి స్వాహా

ఓం ఓజో2స్యోజో మయిధేహి స్వాహా

ఓం మన్యురసి మన్యుం మయిధేహి స్వాహా

ఓం సహో2సి సహోమయి ధేహి స్వాహా

6. విజయ దశమి

ఆశ్వయుజ శుద్ధదశమి విజయ దశమి పండుగగా భారతీయులలో వైదికులు భావించి, నాడు విజయోత్సాహముతో సమయము గడుపుదురు. పండుగలలో ఆశ్వయుజ శుద్ధ దశమి, ప్రసిద్ధ పండుగ దినము.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

ఓం సంశితం మ ఇదం బ్రహ్మ సంశితం
వీర్యం బలమ్। సంశితం క్షత్ర మజర
మస్తు జిష్ణుర్యేషామస్మి పురోహితః

ఓం సమహమేషాం రాష్ట్రం స్యామి సమోజో
వీర్యం బలమ్। వృశ్చామి శత్రూణాం
బాహూ ననేన హవిషాహమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం నీచైః పద్యన్తామధరే భవన్తు యే నః
సూరిం మఘవానం పృతన్యాన్। క్షిణామి
బ్రహ్మణా మిత్రా నున్నయామి స్వానహమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం తీక్ష్ణీయాంసః పరశో రగ్నేస్తీక్ష్ణతరా ఉత।
ఇంద్రస్య వజ్రా త్తీక్ష్ణీయాంసో
యేషామస్మి పురోహితః ॥స్వాహా॥

ఓం ఏషామహమాయుధా సంశ్యా మ్యేషాం
రాష్ట్రం సువీరం వర్ధయామి। ఏషాంక్షత్రమజరమస్తు
జిష్ణ్వేషాం చిత్తం విశ్వే2వన్తు దేవాః ॥స్వాహా॥

ఓం ఉద్ధర్షన్తాం మఘవ న్వాజినా న్యుద్వీరాణాం
జయతామేతు ఘోషః పృథగ్ ఘోషా ఉలులయః
కేతుమన్త ఉదీరతామ్ దేవా ఇన్ద్రజ్యేష్ఠా
మరుతో యన్తు సేనయా ॥స్వాహా॥

ఓం ప్రేతా జయతా నర ఉగ్రా వః సన్తు బాహవః తీక్ష్ణేషవో।
బలధన్వనో హతోగ్రాయుధా అబలానుగ్ర బాహవః ॥స్వాహా॥

ఓం అవసృష్టా పరాపత శరవ్యే బ్రహ్మసంశితే।
జయామిత్రాన్ ప్రపద్యస్వ జహ్యేషాం
వరంవరం మామీషాం మోచి కశ్చన ॥స్వాహా॥

(అథ 3-19-1 నుండి 8 వఱకు)

ఓం యే బాహవో యా ఇషవో ధన్వనాం వీర్యాణిచ
అసీన్పరశూనాయుధం చిత్తాకూతం చ యద్ధృది।
సర్వం తదర్బుదే త్వమమిత్రేభ్యో
దృశే కురుదారాంశ్చ ప్రదర్శయ ॥స్వాహా॥

ఓం ఉత్తిష్ఠత సంనహ్యధ్వం మిత్రా దేవజనా యూయమ్।
సందృష్టా గుప్తా వః సన్తు యా నో మిత్రాణ్యర్బుదే ॥స్వాహా॥

ఓం ఉత్తిష్ఠత మారభేథాం ఆదానసందానాభ్యామ్
అమిత్రాణాం సేనా అభిధత్త మర్బుదే ॥స్వాహా॥

(అథ 11-9-1 నుండి 3 వరకు)

7. దీపావళి

శారదీయ నవ సస్యేష్టి

శ్రీ మద్దయానంద నిర్వాణ దినము

గోభిల, పారస్కర, ఆపస్తంభాది గృహ్యాసూత్రములందును, మన్వాది ధర్మశాస్త్రములందును నవసస్యేష్టి జరుపు విధానములు చూడనగును.

"సస్యాన్తే నవసస్యేష్ట్యా
తథర్త్వంతే ద్విజోఽధ్వరైః" (మను 4-26)

ఈ శ్లోకమునందు నవసస్యేష్టి విధానము చూడనగును. నవసస్యేష్టి - క్రొత్తపంటతో చేయబడు యజ్ఞము.

ఇది శరదృతువునందు వచ్చును, కావున శారదీయ నవసస్యేష్టి యనబడును.

ఆశ్వయుజ 15 అమావాస్యరాత్రి దీపములతో గృహములను అలంకరించుదురు. కావున దీపావళి పండుగ యని దీనికి పేరు.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

ఓం పరం మృత్యో అనుపరేహి పన్థాం యస్తే స్వ ఇతరో
దేవయానాత్ । చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి
మా నః ప్రజాం రీరిషో మోత వీరాన్ ॥స్వాహా॥

ఓం మృత్యోః పదం యోపయన్తో యదైత ద్రాఘీయ
ఆయుః ప్రతరం దధానాః। ఆప్యాయమానాః
ప్రజయా ధనేన శుద్ధాః పూతా భవత యజ్ఞియాసః ॥స్వాహా॥

ఓం ఇమే జీవా వి మృతై రావవృత్రన్నభూద్భద్రా దేవ హూతిర్నో అద్య!
ప్రాఞ్చో అగామ నృతయే హసాయ ద్రాఘీయ ఆయుః ప్రతరం దధానాః
॥స్వాహా॥

ఓం ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి మైషాం ను గాద పరో అర్థమేతమ్ ।
శతం జీవన్తు శరదః పురూ చీరంతర్మృత్యుం దధతాం పర్వతేన ॥స్వాహా॥

ఓం యథాహాన్యనుపూర్వం భవన్తి యథా ఋతవ
ఋతిభిర్యన్తి సాధు । యథా న పూర్వ మపరో
జహాత్యేవా ధాతరాయూంషి కల్పయైషామ్ ॥స్వాహా॥

(ఋ 10-18-1 నుండి 5 వఱకు)

ఓం ఆయుష్మతామాయుష్కృతాంప్రాణేన జీవ మా
మృథాః । వ్యహం సర్వేణ పాప్మనా విక్ష్మేణ
సమాయుషా ॥స్వాహా॥ (అథ 3-31-8)

ఓం బ్రహ్మచర్యేణ తపసా దేవ మృత్యుమపాఘ్నత ।
ఇంద్రో హ బ్రహ్మచర్యేణ దేవేభ్యః సర్వాభరత్ ॥స్వాహా॥

(అథ 11-5-19)

ఓం శతాయుధాయ శతవీర్యాయ శతోతయేభి
మాతి షాహే । శతం యోనః శరదో అజీజాదింద్రో
నేష దతి దురితాని విశ్వా ॥స్వాహా॥

ఓం యే చత్వారః పథయో దేవయానా అన్తరా ద్యావా
పృథివీ వియన్తి! తేషాం యో ఆజ్యాని మజీజి
మావహస్తస్మై నో దేవాః పరిదత్తేహ సర్వే ॥స్వాహా॥

ఓం గ్రీష్మో హేమన్త ఉత నో వసన్తః శరద్వర్షాః సువితన్నో అస్తు।
తేషామృతూనాగ్ం శతశారదానాం నివాత ఏషామభయే స్యామ ॥స్వాహా॥

ఓం ఇద్వత్సరాయ పరివత్సరాయ సంవత్సరాయ
కృణుతా బృహన్నమః । తేషాం వయగ్ం సుమతౌ
యజ్ఞియానాం జ్యోగ్ జీతా అహతాః స్యామ ॥స్వాహా॥
(గోభి. గృహ్యసూ 3-7-10,11 మం.బ్రా 2-1-9 నుండి 12 వరకు)

ఓం పృథివీ ద్యౌః ప్రదిశో దిశో యస్మై ద్యుభిరా వృతాః।
తమిహేన్ద్రముపహ్వయే శివానః సన్తు హేతయః ॥స్వాహా॥

ఓం యన్మేకించిత దుపేప్సిత మస్మిన్ కర్మణి వృత్రహన్।
తన్మే సర్వగ్ం సమృధ్యతాం జీవతః శరదః శతమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం సంపత్తిర్భూతి ర్భూమిర్వృష్టిర్జ్యైష్ఠ్యగ్ం
శ్రైష్ఠ్యగ్ం శ్రీః ప్రజామిహావతు ॥స్వాహా॥
ఇద మింద్రాయ ఇదం న మమ

ఓం యస్యాభావే వైదిక లౌకికానాం భుతిర్భవతి
కర్మణామ్ । ఇంద్రపత్నీ ముపహ్వయే సీతాగ్ం
సా మే త్వనపాయినీ భూయాత్ కర్మణి కర్మణి ॥స్వాహా॥
(ఇదమింద్రపత్న్యై ఇదం న మమ.)

ఓం అశ్వావతీ గోమతీ సూనృతావతీ బిభర్తి
ప్రాణభృతో అతంద్రితా । ఖలా మాలినీ
ముర్వ రామస్మిన్ కర్మణుపహ్వయే ధ్రువాగ్ం సా మే
త్వనపాయినీ భూయాత్ ॥స్వాహా॥
(పార 2-12-1 నుండి 5 వఱకు)
ఓం సీతాయై స్వాహా। ఇదం సీతాయై ఇదం న మమ॥

ఓం ప్రజాయై స్వాహా। ఇదం ప్రజాయై ఇదం న మమ॥
ఓం శమాయై స్వాహా। ఇదం శమాయై ఇదం న మమ॥
ఓం భూత్యై స్వాహా । ఇదం భూత్యై ఇదం న మమ॥ (పార. 2-17-7 నుండి 10)

ఓం వ్రీహయశ్చ మే యావాశ్చ మే మాషాశ్చ మే తిలాశ్చ మే
ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే ప్రియఙ్గవశ్చమే2ణవశ్చమే
శ్యామాకాశ్చమే నీవారాశ్చమే గోధూమాశ్చమే
మసూరాశ్చమే యజ్ఞేనకల్పన్తామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం వాజో నః సప్తప్రదిశశ్చతస్రో వా పరావతః
వాజో నో విశ్వైర్దేవైర్ధనసాతా విహావతు ॥స్వాహా॥

ఓం వాజో నో అద్య ప్రసువాతి దానం వాజో దేవా
ఋతుభిః కల్పయాతి । వాజో హి మా సర్వ వీరం
జజాన విశ్వా ఆశా వాజపతిర్జయేయమ్ ॥స్వాహా॥

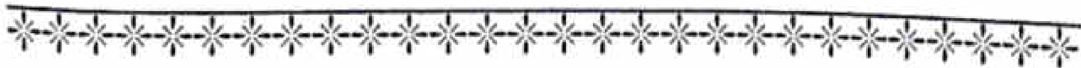
ఓం వాజః పురస్తాదుత మధ్యతో నో వాజో దేవాన్
హవిషా వర్ధయాతి । వాజో హి మా సర్వవీరం
చకార సర్వా ఆశా వాజపతి ర్భవేయమ్ ॥స్వాహా॥

(యజు. 18-12, 32, 33, 34)

ఓం సీరా యుఞ్జన్తి కవయో యుగా వి తన్వతే పృథక్।
ధీరా దేవేషు సుమ్నయౌ ॥స్వాహా॥

ఓం యునక్త సీరా వి యుగా తనోత కృతే యోనౌ
వపతేహ బీజమ్ । విరాజః శ్నుష్టిః సభరా అసన్నో
నేదీయ ఇత్సృణ్యః పక్వమా యవన్ ॥స్వాహా॥

ఓం లాఙ్గలం పవీరవ త్సుశీమం సోమసత్సరు । ఉది ద్వపతు
గామవిం ప్రస్థావ ద్రథవాహనం పీవరీం చ ప్రఫర్వ్యమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం ఇంద్రః సీతాం నిగృహ్ణాతు తాం పూషాభిరక్షతు
సానః పయస్వతీ దుహాముత్తరా ముత్తరామ్ సమామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం శునం సఫలా వితుదన్తు భూమిం శునం కీనాశా
అను యన్తు వాహాన్। శునాసీరా హవిషా తోశమానా
సుపిప్పలా ఓషధీః కర్తమస్మై ॥స్వాహా॥

ఓం శునం వాహాః శునం నరః శునం
కృషతు లాఙ్గలమ్ । శునం వరత్రా
బధ్యన్తాం శునముష్ట్రాముదిఙ్గయ ॥స్వాహా॥

ఓం శునాసీరేహ స్మ మే జుషేథామ్। యద్దివి చక్రథుః
పయస్తే నేమాముప సిఞ్చతమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం సీతే వన్దామహే త్వార్వాచీ సుభగే భవ । యథా నః
సుమనా అసో యథా నః సుఫలా భువః ॥స్వాహా॥

ఓం ఘృతేన సీతా మధునా సమక్తా విశ్వైర్దేవైరనుమతా
మరుద్భిః సా నః సీతే పయసాభ్యావవృత్
స్వోర్జస్వతీ ఘృతవ త్పిన్వమానా ॥స్వాహా॥ (అథ 3-17-1 నుండి 9 వఱకు)

ఓం ఇంద్రాగ్నీభ్యాం స్వాహా । ఇదమింద్రాగ్నీభ్యా మిదన్నమమ

ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా । ఇదం విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ఇదం న మమ.

ఓం ద్యావా పృథివీభ్యాం స్వాహా। ఇదం ద్యావాపృథివీభ్యా మిదన్నమమ.

ఓం స్విష్టమగ్నే అభి తత్పృణీహి విశ్వాంశ్చ దేవః
పృతనా అభిష్యక్ । సుగన్ను పన్థాం ప్రదిశన్న
ఏహిజ్యోతిష్మద్ధ్యేహ్యజరం న ఆయుః ॥స్వాహా॥

ఓం యదస్య కర్మణో2త్యరీరిచం యద్వా న్యూన
మిహాకరమ్ । అగ్నిష్టత్స్విష్టకృద్విద్యాత్సర్వం స్విష్టం
సుహుతం కరోతుమే అగ్నయే స్విష్టకృతే సుహుత
హుతే సర్వప్రాయశ్చిత్తాహుతీనాం కామానాం
సమర్ధయిత్రే సర్వాన్నః కామాన్ త్సమర్ధయ ॥స్వాహా॥
(ఇదమగ్నయే స్విష్టకృతే ఇదన్న మమ.) (పార 1-2-10)

తదుపరి పూర్ణాహుతి నొనర్చి యజ్ఞము ముగించవలెను.

"మాతృమాన్ పితృమాన్ ఆచార్యవాన్ పురుషో వేద"

-శతపథ బ్రాహ్మణము

తల్లి, తండ్రి, ఆచార్యులు వీరుముగ్గురూ ఉత్తమ శిక్షకులైతే సంతానము, శిష్యులు విద్యావంతులు, సంస్కారవంతులు అవుతారు. వారి జన్మ ధన్యము. ధార్మికులైన తల్లిదండ్రులు కలిగిన సంతానము అదృష్టవంతులు, సౌభాగ్యవంతులు. తల్లినుండి బిడ్డలకు లభించే ఉపదేశము, ఉపకారము మరెవరివలన లభించదు. తల్లి చూపే ప్రేమ మమకారము హితము మరెవరూ చూపరు. అందువలన ఉత్తమురాలైన తల్లి కలిగిన సంతానము సర్వవిధాల సౌభాగ్యవంతము.

- సత్యార్థ ప్రకాశము, శ్రీ దయానంద మహర్షి

8. (సౌర) మకర సంక్రాంతి

మకర సంక్రాంతి పండుగ చలికాలమునకు - శిశిర ఋతువునకు సంబంధించిన పండుగ. ఈ పండుగ దినములలో చలి ఎక్కువగా నుండును. జనవరి 14, 15 తేదీలలో నేదో యొక దినమున నీ పండుగ జరుపబడుచుండును. తిలలు - నువ్వులతో చేయబడిన లడ్డూలీదినమున భుజింతురు.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

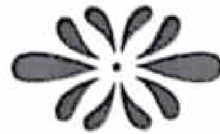
ఓం సహశ్చ సహస్యశ్చ హైమంతికావృతూ । అగ్నే రంతః శ్లేషోఽసి
స్వాహా । కల్పేతామ్, ద్యావాపృథివీ స్వాహా।
కల్పన్తామాప ఓషధయః స్వాహా।
కల్పన్తామ్, అగ్నయః పృథఙ్మమ జ్యైష్ఠ్యాయ సవ్రతాః స్వాహా।
యే అగ్నయః సమనసోఽన్తరా ద్యావాపృథివీ ఇమే
హైమన్తికావృతూ అభికల్పమానా ఇంద్రమివదేవా
అభిసంవిశన్తు, తయా దేవతయాఙ్గిరస్వద్
ధ్రువే సీదతమ్ ॥స్వాహా॥ (యజు. 14-27)

ఓం తపశ్చ తపస్యశ్చ శైశిరావృతూ.
అగ్నేరంతః శ్లేషోఽసి స్వాహా।
కల్పేతామ్, ద్యావాపృథివీ స్వాహా।
కల్పన్తామాప ఓషధయః స్వాహా।
కల్పన్తామ్ అగ్నయః పృథఙ్మమ జ్యైష్ఠ్యాయ సవ్రతాః స్వాహా।
యే అగ్నయః సమనసోఽన్తరా ద్యావా పృథివీ ఇమే।
శైశిరావృతూ అభికల్పమానా ఇంద్రమివదేవా అభిసంవిశన్తు
తయా దేవతయాఙ్గి రస్వద్ ధ్రువే సీదతమ్ ॥స్వాహా॥
(యజు. 15-57)

9. శివరాత్రి

శ్రీ మద్దయానంద ఋషిబోధోత్సవము

మాఘ బహుళ 14 చతుర్దశి శివరాత్రి పండుగగా నెంచబడును. పౌరాణికులు నాడు పగలు ఉపవసించి సాయం శివమందిరములను చేరి, శివపూజలు చేయుదురు. శ్రీ మద్దయానందస్వామి బాల్యమున తండ్రితో శివరాత్రినాడు పగలు ఉపవాసము చేసి సాయంకాలము శివాలయమునకు వెళ్ళి తండ్రి చెప్పినట్లు పూజలొనర్చి, శివుని దర్శనము కొఱకు నిరీక్షించి దర్శనము కాకపోవుటచే శివలింగాదులు శివుడు కాదనియు, నిజమైన శివుని దర్శనము వలన మనుజుడు ముక్తిని పొందగలడని యాతడు తెలిసికొనెను. అట్టి బోధ దయానందునకు కలుగుటవలనను, పౌరాణికులు భావించు శివరాత్రి నిమిత్తముగా నిజమైన శివుని సాక్షాత్కారము కొరకు యోగాభ్యాసాదుల నొనర్చి శివుని సాక్షాత్కారము చేసికొని, సిద్ధుడైనందున, శివరాత్రిని ఆర్య సామాజికులు బోధజనక శివరాత్రిగా స్మరించి, నాడు తమ గృహములందు సామాన్య అగ్నిహెూత్రము చేసికొందురు. శివరాత్రి నెపముతో దయానంద స్వామి దృష్టికోణముతో వేదధర్మ ప్రచారము చేయుదురు.

10. వసంత పంచమి

ఈ వసంతపంచమి ప్రతి సంవత్సరము మాఘ శు॥ 5 నాడొక పర్వముగా జరుపబడును. వసంతఋతువు ప్రవేశించుటకు నింక కొంతకాలము శేషించియుండగా నీ వసంతపంచమి తటస్థించును.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

1. వసన్తేన ఋతునా దేవా వసవ స్త్రివృతాస్తు తాః ।
రథంతరేణ తేజసా హ విరింద్రేవయో దధుః ॥యజు. 21-23॥

2. మధుశ్చ మాధవశ్చ వాసన్తి కావృతూ అగ్నేరన్తః శ్లేషో2సి కల్పేతాం ద్యావా పృథివీ కల్పన్తా మాప ఓషధయః కల్పన్తా మగ్నయః పృథఙ్మమ జ్యైష్ఠ్యాయ సవ్రతాః। యే అగ్నయః సమనసో2న్తరాద్యావా పృథివీ ఇమే వాసన్తి కావృతూ అభికల్పమానా ఇంద్రమివ దేవా అభిసంవిశన్తు తయా దేవత యాంగిరస్వద్ ధ్రువేసీదతమ్ స్వాహా॥
యజు. 13-25

3. మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సింధవః।
మాధ్వీర్నః సన్త్వోషధీః స్వాహా॥

4. మధు నక్త ముతోషసో మధుమత్పార్థిగ్ం రజః॥
మధు ద్యౌరస్తునః పితా స్వాహా॥

5. మధుమాన్ నో వనస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః॥
మాధ్వీర్గావో భవన్తు నః స్వాహా॥ ॥యజు. 13-28-29॥

11. వాసంతీ నవసస్యేష్టి (హోలీ)

ఈ పర్వము వసంత ఋతువునకు సంబంధించినది. ఫాల్గుణ శుద్ధ 15 పూర్ణిమ నాడు ఈ పండుగ జరుపబడును.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

ఓం శతాయుధాయ శతవీర్యాయ శతోతయేభి మాతిషాహే।
శతం యోనః శరదో అజీజాదిన్ద్రో నేషదతి దురితాని విశ్వా ॥స్వాహా॥

ఓం యే చత్వారః పథయో దేవయానా అన్తరా ద్యావా పృథివీ వియన్తి ।
తేషాం యో అజ్యాని మజీజిమావ హోస్తస్మైనో దేవాః పరిదత్తే హ సర్వే ॥స్వాహా॥

ఓం ఇమే జీవావిమృతైరావవృత్రన్న భూద్భద్రా దేవ హూతిర్నో అద్య।
ప్రాఞ్చో అగామ నృతయే హసాయ ద్రాఘీయ ఆయుః ప్రతరం దధానాః ॥స్వాహా॥

ఓం ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి మైషాం ను గాద పరో అర్థమేతమ్ ।
శతం జీవన్తు శరదః పురూ చీరంతర్మృత్యుం దధతాం పర్వతేన ॥స్వాహా॥

ఓం యథాహాన్యనుపూర్వం భవన్తి యతా ఋతవ ఋతిభిర్యన్తి సాధు।
యథా న పూర్వ మపరో జహాత్యేవా ధాతరాయూంషి కల్పయైషామ్ ॥స్వాహా॥
(ఋ 10-18-1 నుండి 5 వఱకు)

ఓం ఆయుష్మతామాయుష్కృతాం ప్రాణేన జీవ మా మృథాః ।
వ్యహం సర్వేణ పాప్మనా వి యక్ష్మేణ సమాయుషా ॥స్వాహా॥(అథ 3-31-8)

ఓం బ్రహ్మచర్యేణ తపసా దేవా మృత్యుమపాఘ్నత।
ఇంద్రో హ బ్రహ్మచర్యేణ దేవేభ్యః స్వరాభరత్ ॥స్వాహా॥
(అథ 11-5-19)

ఓం శతాయుధాయ శతవీర్యాయ శతోతయేభి మాతి షాహే ।
శతం యోనః శరదో అజీజాదింద్రో నేష దతి దురితాని విశ్వా ॥స్వాహా॥

ఓం సీతాయై స్వాహా । ఇదం సీతాయై ఇదం న మమ॥

ఓం ప్రజాయై స్వాహా । ఇదం ప్రజాయై ఇదం న మమ॥

ఓం శమాయై స్వాహా । ఇదం శమాయై యై ఇదం న మమ॥

ఓం భూత్యై స్వాహా । ఇదం భూత్యై ఇదం న మమ॥

ఓం వ్రీహయశ్చ మే యవాశ్చ మే మాషాశ్చ మే తిలాశ్చ మే
ముద్గాశ్చ మే ఖల్వాశ్చ మే ప్రియఙ్గవశ్చ మే2ణవశ్చ మే
శ్యామాకాశ్చ మే నీవార్చ మే గోధూమాశ్చ మే
మసూరాశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం వాజో నః సప్తప్రదిశశ్చతస్రో వా పరావతః వాజో నో
విశ్వైర్దేవైర్ధన సాతా విహావతు ॥స్వాహా॥

ఓం వాజో నో అద్య ప్రసువాతి దానం వాజో దేవా ఋతుభిః కల్పయాతి ।
వాజో హి మా సర్వ వీరం జజాన విశ్వా ఆశా వాజపతి ర్జయేయమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం వాజః పురస్తాదుత మధ్యతో నో వాజో దేవాన్ హవిషా వర్ధయాతి ।
వాజో హి మా సర్వవీరం చకార సర్వా ఆశావాజపతి ర్భవేయమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం సీరా యుఞ్జన్తి కవయో యుగా వి తన్వతే పృథక్
ధీరా దేవేషు సుమ్నయౌ ॥స్వాహా॥

ఓం యునక్త సీరా వి యుగా తనోత కృతే యోనౌ
వపతేహ బీజమ్ । విరాజః శ్నుష్టిః సభరా అసన్నో
నేదీయ ఇత్సృణ్యః పక్వ మా యవన్ ॥స్వాహా॥

ఓం లాఙ్గలం పవీరవ త్సుశీమం సోమసత్సరు । ఉదిద్వపతు
గామవిం ప్రస్థావద్రథవాహనం పీవరీం చ ప్రఫర్వ్యమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం ఇన్ద్రః సీతాం నిగృహ్ణాతు తాం పూషాభి రక్షతు । సా నః
పయస్వతీ దుహాముత్తరా ముత్తరాం సమామ్ ॥స్వాహా॥

ఓం శునం సుఫలా వితుదన్తు భూమిం శునం కీనాశా
అను యన్తు వాహాన్ । శునాసీరా హవిషా తోశమానా
సుపిప్పలా ఓషధీః కర్తమస్మై ॥స్వాహా॥

ఓం శునం వాహాః శునం నరః శునం కృషతు లాఙ్గలమ్।
శునం వరత్రా బధ్యన్తాం శునముష్ట్రాముదిఙ్గయ ॥స్వాహా॥

ఓం శునాసీరేహ స్మమే జుషేథామ్ । యద్దివి చక్రథుః
పయస్తే నేమాముప సిఞ్చతమ్ ॥స్వాహా॥

ఓం సీతే వన్దామహే త్వార్వాచీ సుభగే భవ । యథా నః
సుమనా అసో యథా నః సుఫలా భువః ॥స్వాహా॥

ఓం ఘృతేన సీతా మధునా సమక్తా విశ్వైర్దేవై
రనుమతా మరుద్భిః । సా నః సీతే పయసాభ్యావ
వృత్స్వోర్జస్వతీ ఘృతవ త్పిన్వమానా ॥స్వాహా॥

ఓం ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం ॥స్వాహా॥ (ఇదమింద్రాగ్నీభ్యాం ఇదన్న మమ)

ఓం విశ్వేభ్యో దేవేభ్య ॥స్వాహా॥ (ఇదం విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః ఇదన్న మమ)

ఓం ద్యావా పృథివీభ్యాం ॥స్వాహా॥ (ఇదం ద్యావా పృథివీభ్యామ్ ఇదం న మమ)

ఓం స్విష్టమగ్నే అభిత త్పృణీహి విశ్వాంశ్చ దేవః పృతనా అభిష్యక్ ।
సుగన్ను పన్థాం ప్రదిశన్న ఏహి జ్యోతిష్మద్ధేహ్యజరం న ఆయుః ॥స్వాహా॥

ఓం యదస్య కర్మణోఽత్యరీరిచం యద్వా న్యూన మిహాకరమ్ ।
అగ్నిష్టత్స్విష్టకృద్విద్యాత్ సర్వం స్విష్టం సుహుతం కరోతుమే
అగ్నయే స్విష్టకృతే సుహుతహుతే సర్వప్రాయశ్చిత్తాహుతీనాం
కామానాం సమర్ధయిత్రే సర్వాన్నః కామాన్త్సమర్ధయ ॥స్వాహా॥
(ఇద మగ్నయే స్విష్టకృతే ఇదం న మమ)

12. "సీతాష్టమి" "జానకి జయంతి"

ప్రతి సంవత్సరము ఫాల్గుణ బ॥ 8 సద్గుణ సంపన్నురాలైన సీతాదేవి యొక్క జన్మదినము - నారీమణులచే అదొక చారిత్రక పర్వముగా నొనర్పబడుచున్నది.

తత్త్వజ్ఞాన సంపన్నురాలైన జనక మహారాజుగారి పుత్రికయు, అయోధ్యా రాజ్యాధిపతి శ్రీరాముని ధర్మపత్నియునై యున్నను ఘోర కష్టముల భరించుచు, శీలమును, ధర్మమును, మనసా, వాచా, కర్మణా పాలించి ప్రపంచమున నారీమణులలో శిరోమణిగా ప్రసిద్ధిగాంచినందున ఆమె జన్మదిన మొక పర్వముగా జరుపబడుచున్నది. ఆ దేవి స్త్రీ జాతి గౌరవమును కాపాడినందున అన్య స్త్రీ సమాజమా పవిత్ర జీవితమును అట్లు అనుకరించుటకు గాను పాటించి ఆమె జన్మదినమొక పర్వరూపమున జరుపుట మిగుల అవసరము. ఆ రోజు స్త్రీలందరు నొకరి నొకరు పసుపుకుంకుమాదుల నిచ్చి ఆమె జీవితచరిత్రను వినుటయు, అట్లే సామాన్య ప్రకరణస్థ సమస్త అగ్ని హోత్రాది క్రియ లొనర్చి క్రింద వ్రాయబడిన రెండు మంత్రములతో, విశేషాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞమును ముగించవలెను.

విశేషాహుతుల మంత్రములు

అక్ష్యౌ నౌమధు సంకాశే అనీకం నౌ సమంజసమ్।
అన్తః కృణుష్వ మాంహృది మన ఇన్నౌ సహాసతి ॥1॥

అభిదత్వా మనుజాతేన ధామి మమ వాససా ।
యథాసో మమ కేవలో నాన్యాసాం కీర్త యశ్చన ॥2॥

పంచమ భాగము

సంస్కార సముచ్ఛయము

హిందీ మూలం

విద్యామార్తాండ శ్రీ పండిత మదనమోహన విద్యాసాగర్ గారు

ఆంధ్రానువాదము

సంధ్యావందనం శ్రీనివాసరావు

1. జన్మదిన విధి (వర్ధాపన సంస్కారవిధి)

(ప్రథమ విధి - యజ్ఞారంభం - ఋత్విక్‌వరణం)

జన్మదిన వేడుకను జరుపుకొనువారు స్నానాదులను ముగించుకొని శుద్ధనూలు వస్త్రాలను ధరించి పూలహారమును నుదుట చందనమును దిద్దుకోవాలి.

(ద్వితీయ విధి - సంకల్పం - సామాన్య యజ్ఞం)

ఋత్విక్ వరణం, ఆచమన, అంగస్పర్శ, ఈశ్వరస్తుతి ప్రార్థనోపాసనా, స్వస్తివాచనం, శాంతికరణం, అగ్న్యాధానం, సమిధాధానం, ఘృతాహుతి, జలప్రసేచనం, ఆఘారావాజ్యాహుతి నాలుగు మంత్రాలతో ఆహుతులిచ్చి, తదుపతి సంస్కారానికి సంబంధించిన ప్రధామ హెూమం అంటే ఏఏ క్రియలలో ఏఏ విశేష మంత్రాలతో హెూమం చేయాలో అవి చేయాలి. ఇక్కడి వరకు సామాన్య ప్రకరణ విధిని చేసి తదుపరి ఆయా విధులలో సూచించినట్లుగా క్రియలు చేయాలి.

తదుపరి నాలుగు ఆజ్యాహుతులు మరల ఇవ్వాలి. స్విష్టకృదాహుతి, అష్ట్యాజ్యాహుతులు, ప్రాతః సాయంకాల హవన మంత్రాలు, ప్రాతస్సాయం సమయముల హవన మంత్రాలు, మూడు పూర్ణాహుతులతో యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామ దేవ్యగానం చేయాలి.

(తృతీయ విధి - పరమేశ్వరుని ఉపస్థానం)

దీర్ఘాయువు కొరకు కోరుట (ఇది కేవలం పెద్దలకు మాత్రమే)

ఓ3మ్ ఉపప్రియం పన్నిప్రతం యువానమాహుతీ వృధమ్।
ఆగన్మ భిభ్రతో నమో దీర్ఘమాయుః కృణోతుమే।

(అథర్వ 7-32-1)

చిన్నవారికి మాత్రమే
తండ్రి సంతానం కుడిచెవిలో ఈ మంత్రం చెప్పాలి

ఓం మేధాం తే దేవః సవితా మేధాం దేవీ సరస్వతీ।
మేధాం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరస్రజౌ

(ఆశ్వలాయన గృహ్య సూత్రం 1-15-2)

ఓం అగ్నిరాయుష్మాన్త్స వనస్పతిభిరాయుష్మాన్ స్తేన
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం సోమ ఆయుష్మాన్ త్స ఓషధీభిరాయుష్మాన్స్తేన
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం బ్రహ్మ ఆయుష్మత్ తద్ బ్రహ్మణై రాయుష్మత్తేన
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం దేవా ఆయుష్మన్తస్తే అమృతేనాయుష్మన్తస్తేన।
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం ఋషయః ఆయుష్మన్తస్తే వ్రతై రాయుష్మన్తస్తేన।
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం పితర ఆయుష్మన్తస్తే స్వదాభిరాయుష్మన్తస్తేన।
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం యజ్ఞ ఆయుష్మన్త్స దక్షిణాభిరాయుష్మాన్స్తేన।
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

ఓం సముద్ర ఆయుష్మాన్ త్స స్రవన్తీ భిరాయుష్మాన్స్తేన
త్వా ఆయుషా ఆయుష్మంతం కరోమి॥

(పారస్కర గృహ్య సూత్రం 1-16-6)

చతుర్థవిధి - తిథి - నక్షత్ర ఆహుతులు

శిశువు ఏ తిథి నక్షత్రంలో జన్మించిందో ఆ తిథితో ఒక ఆహుతి, ఆ తిథి దేవత పేరుతో రెండవ ఆహుతి, నక్షత్రంతో ఒక ఆహుతి, ఆ నక్షత్ర దేవత పేరుతో ఒక ఆహుతి చొప్పున నాలుగు ఘృతాహుతు లివ్వాలి (వివరాలు నామకరణ సంస్కారంలో చూడాలి)

(పంచమ విధి - ఘృత - శాకల్యాలతో ఆహుతులు)

ఓం ఆనో భద్రాః క్రతవోయంతు
విశ్వతో2దబ్ధాసో అపరీతాసఉద్భిదః
దేవా నో యథా సద మిద్వృథే
అసన్న ప్రాయు వో రక్షితారో దివే దివే స్వాహా॥

ఓం దేవానాం భద్రా సుమతి ర్ృజూయతాం
దేవానాగ్ం రాతి రభినో నివర్తతామ్।
దేవానాం సఖ్యముపసేదిమా వయమ్
దేవాన ఆయుః ప్రతిరంతు జీవసే స్వాహా॥

ఓం భద్ర కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా
భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
స్థిరై రంగై స్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభి
ర్వ్యశేమహి దేవహిత యదాయుః స్వాహా॥

ఓం తచ్చక్షుర్దేవ హితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్
పశ్యేమ శరదః శతః జీవేమశరదః శతగ్ం।
శృణుయామ శరదః శతం ప్రబ్రవామ శరదః శతమ్
అదీనాఃస్యామ శరదః శతం భూయశ్చ శరదః శతాత్ స్వాహా॥

షష్ఠ విధి - స్థాలీపాకాహుతులు

ఓం అగ్న ఆయూంషి పవస ఆసువోర్జమిషం చ నః ।
ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునాం స్వాహా॥

ఓం ఆయుష్మానగ్నే హవిషా వృధానో ఘృతప్రతీకో
ఘృతయోనిరేధి । ఘృతం పీత్వా మధుచారు గవ్యం
పితేవ పుత్రమభి రక్షతాదిమాన్త్ స్వాహా (యజు. 35-17)

ఓం నవోనవో భవసి జాయమానో అహ్నాం కేతురుషసా
మేష్యగ్రమ్ । భాగం దేవేభ్యో విదధాస్యాయన్ ప్ర
చంద్రమస్తిరసే దీర్ఘమాయుః స్వాహా॥ (అథర్వ 7-81-2)

ఓం వాత ఆ వాతు భేషజం శంభు మయోభు నో హృదే।
ప్ర ణ ఆయూంషి తారిషత్ స్వాహా॥

ఓం ఉత వాత పితాసి న ఉత భ్రాతో త నః సఖా।
స నో జీవాతవే కృధి స్వాహా॥ (ఋగ్వేదం 10-186-1,2)

ఓం ఆయురస్మై ధేహి జాతవేదః ప్రజాం త్వష్టరధినిధే
హాస్మై। రాయస్పోషం సవితరా సవాస్మై శతం
జీవాతి శరదస్తవాయం స్వాహా॥ (అథర్వ. 2-29-2)

ఓం సవితా పశ్చాత్తాత్ సవితా పురస్తాత్ సవితోత్తరాత్తాత్
సవితా ధరాత్తాత్ । సవితా నః సువతు సర్వతాతిం
సవితా నో రాసతాం దీర్ఘమాయుః స్వాహా॥ (ఋగ్వేదం 10-36-14)

(సప్తమ విధి - ప్రధానహోమం)
(ఘృత .- శాకల్యములతో ఆహుతు లివ్వవలెను

ఓం త్ర్యాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్యత్ర్యాయుషమ్।
యద్దేవేషు త్ర్యాయుషం తన్నో అస్తు త్ర్యాయుషం స్వాహా॥
(యజు 3-62)

ఓం త్ర్యాయుషం జమదగ్నేః కశ్యపస్య త్ర్యాయుషమ్
త్రేధామృతస్య చక్షణం త్రీణ్యాయూంషి తే ఆకరమ్ స్వాహా॥
(అథర్వ. 5-28-7)

ఓం అగ్నిః ప్రాతః సవనే పాత్వస్మాన్ వైశ్వానరో విశ్వకృద్
విశ్వశంభూః స నః పావకో ద్రవిణే దధాత్వాయుష్మంతః
సహభక్షాః స్యామ స్వాహా॥

ఓం విశ్వేదేవా మరుత ఇంద్రో అస్మానస్మిన్ ద్వితీయే సవనే
న జహ్యుః। ఆయుష్మంతః ప్రియమేషాం వదంతో
వయం దేవానాం సుమతౌ స్యామ॥

ఓం ఇదం తృతీయం సవనం కవీనామృతేన యే చమసమైరయంత।
తే సౌధన్వనాః స్వరానశానాః స్విష్టిం నో అభివస్యోనయంతు॥
(అథర్వవేదం 6-47-1, 2, 3)

(పెద్దల కొరకు విశేషయజ్ఞం)

ఓం సం మా సించంతు మరుతః సం పూషా సం బృహస్పతిః।
సం మాయమగ్నిః సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥ (అథర్వ. 7-33-1)

ఓం సం మా సించంత్వాదిత్యాః సం మా సించంత్వగ్నయః।
ఇంద్రః సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సించంత్వరుషః సమర్కా ఋషయశ్చయే।
పూషా సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సిచంతు పృథివీ సం మా సించతు యా దిశః।
అంతరిక్షం సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సించతు ప్రదిశః సం మా సించంతు య దిశః।
ఆశాః సమస్మాన్ సించంతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సించంతు కృష్టయః సం మా సించం త్వోషధీః।
సోమః సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సించతు సద్యః సం మా సించతు సింధవః॥
సముద్రః సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

ఓం సం మా సించంత్వాపః సం మా సించంతు కృష్టయః॥
సత్యం సమస్మాన్ సించతు ప్రజయా చ ధనేన చ
దీర్ఘమాయుః కృణోతు మే స్వాహా॥

(అథర్వ వేదం 6-18-2, 3, 5, 6, 7, 8,9)

(అష్టమ విధి - యజ్ఞ సమాప్తము)

తదుపరి ఆఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వరకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామదేవ్య గానం చేయాలి.

(నవమ విధి - బాలిక - బాలకునకు శుభాశీర్వాదం)

ఓం శతం జీవ శరదో వర్ధమానః శతం హేమంతాన్
శత ము వసంతాన్ । శం ఇంద్రాగ్నీ సవితా బృహస్పతిః
శతాయుషా హవిషేమం పునర్దుః॥ (ఋగ్వేదం 10-161-4)

ఓ బాలిక/బాలక నీవు నూఱు శరదృతువులు హేమంత ఋతువులు, వసంత ఋతువులు జీవింతువుగాక! ఐశ్వర్యశాలి సర్వజ్ఞుడైన పరమాత్మ నూఱు వర్షములు ఆయువును భోగించుటకు కావలసిన సామగ్రిని నీకు ప్రదానం చేయుగాక!

సాగ్రం వర్షశతం జీవ పిబ ఖాద చ మోద చ ।
ఆయుర్ బలం యశః ప్రజ్ఞాం ప్రాప్నుయాః శుభసంపదామ్॥

ఓం ఏహ్యశ్మానమా తిష్ఠాశ్మా భవతు తే తనూః॥
కృణ్వంతు విశ్వేదేవా ఆయుష్టే శరదః శతమ్॥

(దశమ విధి - పెద్దలకు శుభకామన, ఆశీర్వాదం)

(ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో పరమాత్ముని ఉపస్థానం చేయాలి)

ఓం జాతవేదో యశో అస్మాసు ధేమి ప్రజాభిరగ్నే!
అమృతత్వమశ్యాః యస్మైత్వం సుకృతే
జాతవేద ఉ లోకమగ్నే కృణ్వః స్యోనమ్

ఓం ఇంద్రశ్రేష్ఠాని ద్రవిణాని ధేహి చిత్తిం దక్షస్య సుభగత్వమస్మే!
పోషం రయీణాం అరిష్టిం తనూనాం స్వాద్మానం వాచః
సుదినత్వమహ్నామ్॥

సత్యశాస్త్రాలను అధ్యయనం చేసి ధర్మ సంస్థాపన కోసం జీవించే వారే అతిథులు. లోకోపకారం చేస్తూ నిరంతరం పరిభ్రమించే వారే అతిథులు. యథార్థమైన శాస్త్ర విషయాలను జనులకు బోధించి వారిని సన్మార్గములో నడిపేవారే అతిథులు. తన - పర భేదం లేకుండా అందరిని సమ భావంతో పుత్రవాత్సల్యంతో ఆదరించేవారే అతిథులు. శరీరాన్ని మనస్సును ఆత్మను జ్ఞానంతో తపింప చేసుకుని యథార్థ వక్తగా వర్తించే వారే అతిథులు. సత్యోపదేశంతో జనులను ధర్మాత్ములుగా తీర్చి దిద్దేవారే అతిథులు. పరమాత్ముని సాక్షాత్కారం కోసం తపించే భగవత్ భక్తులకు యథార్థమైన ఈశ్వర సాన్నిధ్య మార్గాన్ని ఉపదేశించేవారే అతిథులు. భగవంతుని స్వరూప స్వభావాలను ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ప్రబోధం చేసే వారే అతిథులు. భగవదాజ్ఞలను పాలిస్తూ భగవంతుని సేవలో నిరంతరం శ్రమించి తపించేవారు అతిథులు.

– అథర్వణ వేదం

2. అక్షరాభ్యాసము - అక్షర ఆరంభవిధి

బాలబాలికలకు అక్షరాభ్యాసం చేసే రోజున స్నానం చేయించి శుద్ధమైన నూలు వస్త్రాలను వేసి తల్లిదండ్రులు తమ సంతానమును మధ్యలో కూర్చుండబెట్టుకొని యజ్ఞకార్యమును చేయవలెను.

(ప్రథమ విధి - యజ్ఞారంభం)

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

(ద్వితీయ విధి - మేధా ప్రార్థన)

(అగ్నిహోత్రమును ప్రారంభించుటకు ముందు సంతానముతో ఈ వేదమంత్రం చెప్పించాలి)

ఓం యాం మేధాం దేవగణాః పితరశ్చోపాసతే।
తయా మామద్య మేధయా గ్నే మేధావినం కురు॥ (యజు. 32-14)

ఓ సర్వజ్ఞ పరమేశ్వర! విద్యాప్రదాత ఆచార్య! మా పూర్వ విద్వాంసులంతా ఏమేధాశక్తికొరకు నిన్ను ఉపాసించిరో అట్టి మేధాశక్తితో నేడే నన్ను బుద్ధిమంతునిగా, విజ్ఞానవంతునిగా విద్వాంసునిగా, సభ్యునిగా, ధార్మిక విద్వాంసునిగా చేయాలి.

తృతీయ విధి - ప్రధాన హోమం

(ఈ క్రింది 6 సామవేద మంత్రాలతో ఘృత-శాకల్యములతో 6 ఆహుతులివ్వాలి)

1. ఓం యః పావమానీరధ్యేత్ ఋషిభిః సంభృతం రసమ్।
సర్వం స పూత మశ్నాతి స్వదితం మాతరిశ్వనా స్వాహా॥

2. ఓం పావమానీర్యో అధ్యేత్ ఋషిభిః సంభృతం రసమ్।
తస్మై సరస్వతీ దుహేక్షీరం సర్పిర్ మధూదకం స్వాహా॥

3. ఓం పావమానీః స్వస్త్యయనీః సుదుఘా హి ఘృతశ్చుతః।
ఋషిభిః సంభృతో రసో బ్రాహ్మణేష్వమృతం హితం స్వాహా॥

4. ఓం పావమానీర్దధన్తు న ఇమం లోకమథో అముమ్।
కామాన్ సంవర్ధయన్తు నో దేవీర్దేవైః సమాహృతాః స్వాహా॥

5. ఓం యేన దేవాః పవిత్రేణాత్మనం పునతే సదా।
తేన సహస్రధారేణ పావమానీః పునంతు నః స్వాహా॥

6. ఓం పావమానీః స్వస్త్యయనీః తాభిర్గచ్ఛతి నాన్దనమ్।
పుణ్యాంశ్చ భక్షాన్ భక్షయత్యమృతత్వం చ గచ్ఛతి స్వాహా॥

(చతుర్థ విధి - గాయత్రీ మంత్రోపదేశం)

తల్లి తండ్రి ఆచార్యుడు సంతానమునకు అర్థంతో సహా గాయత్రీ మంత్ర ఉపదేశం చేయాలి. తరువాత 108 సార్లుగాని కనీసం 10 సార్లుగానీ ఈ గాయత్రీ మంత్రంతో ఆహుతులివ్వాలి.

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి।
ధియో యో నః ప్రచోదయాత్॥ (యజుర్వేదము 36-3)

(పంచమ విధి - యజ్ఞ సమాప్తి)

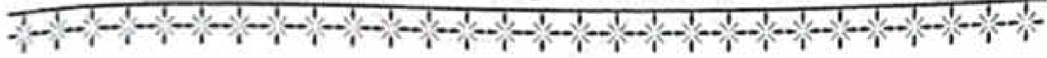
తదుపరి ఆఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వఱకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామదేవ్య గానం చేయాలి.

(షష్ఠ విధి - శిష్యుని దగ్గరకు తీసుకొనుట)

(ఆచార్యుడీ వేద మంత్రం చదివి శిష్యుని చేసుకోవాలి)

ఓం ఆచార్య ఉపనయమానో బ్రహ్మచారిణం కృణుతే
గర్భమంతః॥ (అథర్వవేదం 11-5-3)

ఆచార్యుడు బ్రహ్మచారికి సంధ్యోపాసనాదులను నేర్పుటకు ప్రతిజ్ఞ చేయును. తదుపరి బాలిక కుడిచెవిలో వేదోఅసి అని చెప్పి పలకపై ముందుగా పరమేశ్వరుని ముఖ్యనామమైన 'ఓ3మ్'ను బాలిక చేయిపట్టుకొని వ్రాయించాలి. తరువాత బాలిక పేరు వ్రాయించాలి. తరువాత బాలికను పుష్పమాలతో అలంకరించి నిలబెట్టి ఈ వేదమంత్రాన్ని ఉచ్చరించాలి.

ఏహ్యశ్మానమా తిష్ఠాశ్మా భవతు తే తనూః।
కృణ్వంతు విశ్వే దేవా ఆయుష్టే శరదః శతమ్॥ (అథర్వ వేదం 2-23-4)

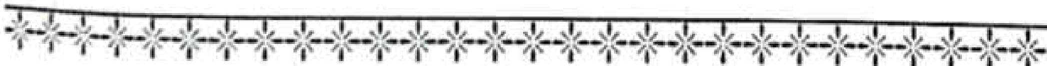
ఓ బాలిక। నీ శరీరం ఆరోగ్యంగా రాయివలె ధృఢంగా ఉందుగాక! దేవతలంతా నిన్ను నూఱు సంవత్సరములు జీవించునట్లు ఆశీర్వదింతురు గాక!

బాలిక చేత అందరికీ నమస్తే అని చెప్పించాలి.
(తల్లి తండ్రి ఆచార్యుడు, అందరూ కలిసి ఈ మంత్రాన్ని ఉచ్చరించాలి.)
ఓం మేధాం తే దేవః సవితా మేధాం దేవీ సరస్వతీ।
మేధాం తే అశ్వినౌ దేవావాధత్తాం పుష్కరస్రజౌ॥
(ఆశ్వలాయన గృహ్యసూత్రం 1-15-2)
(తరువాత బాల/బాలికలను ఆశీర్వదించాలి)

హే బాలికే। త్వం జీవ శరదః శతం వర్ధమానా।
ఆయుష్మతీ, తేజస్వినీ, వర్చస్వినీ, ధార్మికీ, గుణవతీ,
విద్యావతీ భూయాః।
హే బాలక। త్వం జీవ శరదః శతం వర్ధమానః।
ఆయుష్మాన్, తేజస్వీ, వర్చస్వీ, ధార్మికః గుణవాన్, భూయాః।

తరువాత ముందు దేవనాగరి అక్షరాలను వ్రాయించాలి. తరువాత ఇతర భాషలను కూడా వ్రాయించాలి.

3. కన్యాసుభగకరణ విధి

ఋతుమతి అయిన తరువాత నాల్గవ రోజున లేక ఏడవ రోజున స్నానం చేయించాలి. స్నానమునకు ముందు గోర్లు తీయించాలి.

(ప్రథమ విధి - మొదటి రజస్వల స్నానం)

1. ఓం యే అప్స్వంతరగ్నయః ప్రవిష్టాగోహ్యా ఉపగోహ్యా
మయూషో, మనోహాస్ఖలో విరుజస్తనూదుషురింద్రియహా
అతితాన్ విజహామి, యో రోచనస్తమి హ గృహ్ణామి॥
(ఈ క్రింది రెండు వేదమంత్రాలతో స్నానం చేయాలి.)

2. ఓం యేన శ్రియమకృణుతాం యేనావమృశతాం
సురామ్। యేనాక్ష్యావభ్యసించతాం యద్వాం
తదశ్వినా యశః॥ (పారస్కర గృహ్య. సూత్రం 2-6-12)

3. ఓం తేన మామభిషించామి శ్రియై యశసే బ్రహ్మణే
బ్రహ్మవర్చసాయ। (పా.గృ.సూ. 2-6-11)

(ద్వితీయ విధి - యజ్ఞారంభం)

స్నానం చేసే రోజున పుష్పమాల, ఆభూషణములు, క్రొత్త వస్త్రాలతో అలంకరించి తల్లిదండ్రులు మధ్యలేక కుడివైపున కన్యను కూర్చుండబెట్టుకోవాలి. ఆచమనం, అంగస్పర్శ, ఋత్విక్ వరణం, కన్యకు నవీన యజ్ఞోపవీతం వేయుట అగ్న్యాధానము నుండి ఆఘారావాజ్యభాగాహుతి వరకు యజ్ఞకార్యం చేయాలి.

(తృతీయ విధి - ప్రధాన హోమం)

కన్యతో ఈ క్రింది వేద మంత్రాలతో ఘృతాహుతులు ఇప్పించాలి.

1. ఓం ఋతమగ్నే ప్రథమం జజ్ఞఋతే సత్యం ప్రతిష్ఠితమ్।
యదియం కుమార్యభిజాతా తదియమిహ ప్రతిపద్యతామ్।
యత్సత్యం తద్ దృశ్యతాం స్వాహా।
ఇదమగ్నయ ఇదం న మమ (అశ్వలాయన గృహ సూ 1-5-5)

2. ఓం ఇమాం అగ్నిః త్రాయతాం గార్హపత్యః
ప్రజామస్యై నయతు దీర్ఘమాయుః।
అశూన్యోపస్థా జీవతామస్తు మాతా పౌత్రమానందం
అభివిభుధ్యతాం ఇయం స్వాహా॥ ఇదమగ్నయ ఇదం న మమ

3. ఓం యచ్చవర్చో అక్షేషు, సురాయాం చ యదాహితమ్।
యద గోషు అశ్వినా వర్చః తేనేమాం వర్చసావతం స్వాహా॥

4. ఓం యదన్తరం, తద్ బాహ్యం, యద్ బాహ్యం తదంతరమ్।
కన్యానాం, విశ్వరూపాణాం మనో గృభాయౌషధే స్వాహా॥

5. ఓం అధః పశ్యస్వ, మోపరి, సన్తరాం, పాదకౌ హర।
మాతే కశప్లకౌ దృశన్ స్త్రీ హి బ్రహ్మ బభూవిథ స్వాహా॥

6. ఓం ఇడే రన్తే హవ్యే కామ్యే చంద్రే జ్యోతే అదితే సరస్వతీ
మహివిశ్రుతి । ఏతాత అఘ్న్యా నామాని దేవేభ్యో
మా సుకృతం బ్రూతాత్ స్వాహా॥ (యజుర్వేదం 8-43)

1. ఇదా - ఉత్తమ వాణితో కూడినది, 2. రంతా - ప్రసన్నం చేయునది, 3. హవ్యా - పూజనీయురాలు, 4. కామ్యా - పురుషార్థములను సాధించుటకై పత్నిగ కోరదగినది, 5. చంద్రా - ఆనందమునిచ్చేది. 6. జ్యోతి - గృహ దీపికయై ఇంటిని ప్రకాశింపజేయునది, 7. అదితి - దీన భావన లేనిది (స్వతంత్రంగా వ్యవహరించునది), 8. సరస్వతి - ఉత్తమ జ్ఞానమునిచ్చునిది. 9. మహీ - ఉదార స్వభావం గలది (ఓర్పుగలది), 10. శ్రుతి - వేద విద్యలు తెలిసినది, 11. అఘ్న్యా - ఎన్నడూ నిందింపకూడనిది (కొట్టకూడనిది).

ఈ గుణాలన్నీ కన్యలో ఉండాలని భగవంతుడు వేదం ద్వారా ఉపదేశిస్తున్నాడు.

7. ఓం బ్రహ్మ చర్యేణ కన్యా యువాసం విందతే పతిమ్ ।
అనడ్వాన్ బ్రహ్మ చర్యేణాశ్వో ఘాసం జిగీర్షతి స్వాహా॥
(అథర్వవేదం 11-5-18)

8. ఓం ఇయమగ్నే నారీపతి విదేష్ట సోమో హి రాజా సుభగాం
కృణోతి । సువానా పుత్రాన్ మహిషీ భవాతి గత్వాపతిం
సుభగా విరాజతు స్వాహా॥ (అథర్వవేదం 2-36-3)

(చతుర్థవిధి - దోషనివారక హోమం)

(నెయ్యి కలిపిన అన్నంతో రెండు ఘృతాహుతులు కన్య యివ్వవలయును)

1. ఓం అంగాదంగాద్ వయమస్యా అపయక్ష్మం నిదధ్మసి స్వాహా।
(అథర్వవేదం 14-2-69)

2. ఓం యత్త ఆత్మని తన్వాం ఘోరమస్తి యద్వాకేశేషు
ప్రతి చక్షణే వా । సర్వం తద్వాచాప హన్మోవయం
దేవస్త్వా సవితా సూదయతు స్వాహా॥ (అథర్వ -1-18-3)

(పంచమ విధి - యజ్ఞసమాప్తి)

తదుపరి ఆఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వఱకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామదేవ్య గానం చేయాలి.

(షష్ఠ విధి - కన్యా అలంకరణ)

(ఈ క్రింది వచనములతో కన్య కన్నులు, చెవులు, నాసికలను, స్పృశింపవలయును.)

1. ఓం పాణా పానౌ మే తర్పయ, చక్షుర్ మే తర్పయ, శ్రోత్రం మే తర్పయ।

(ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో తల్లి కన్య వెంట్రుకలకు తైలమును వ్రాసి దువ్వెనతో దువ్వవలయును)

2. ఓం కృత్రిమః కంటకః శతదన్ య ఏషః।

(ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో కన్యకు వస్త్రధారణ (ఓణీ పరికిణి) చేయించాలి)

1. పరిధాస్యై యశోధాస్యై దీర్ఘాయుత్వాయ జరదష్టిరస్మి।
శతం చ జీవామి శరదః పూరూచీ రాయస్పోషమభి సంవ్యయిష్యే।

2. ఓం యశసా మా ద్యావాపృథ్వీ యశసేంద్రా బృహస్పతిః।
యశో భగశ్చ మా విదత్ యశో మా ప్రతి పద్యతామ్॥

(ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో కన్య సుగంధ యుక్త పుష్పమాలను గ్రహించాలి.)
ఓం యా ఆహరత్ జమదగ్నిః శ్రద్ధాయై కామాయ ఇంద్రియాయ।
తా అహం ప్రతిగృహ్ణామి యశసా చ భగేన చ॥

(కన్యకు పూలమాలను వేసి తలలో పూలు అలంకరించాలి. ఈ క్రింది వచనాలతో ఆభరణాలను అలంకరించాలి.)

ఓం అలంకరణమసి భూయో అలంకరణం భూయాత్।

(ఈ క్రింది వచనాలతో తల్లి కాటుక పెట్టాలి.)
ఓం వృత్రస్యాసి కనీనకః చక్షుర్దా అసి చక్షుర్మే ధేహి॥

(కన్య ఈ క్రింది వేదమంత్ర భాగమును చెప్పాలి)
భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥

(కన్య ఈ వచనంతో అద్దంలో ముఖం చూచుకోవాలి.)
ఓం రోచిష్ణురసి।

(కన్య ఈ క్రింది రెండు వేదమంత్రాలను జపించాలి. చేతులు జోడించి పరమేశ్వరుని ప్రార్థించాలి.)

1. ఓం సుచక్షా అహమక్షీభ్యాం భూయాసం సువర్చా
ముఖేన । సుశ్రుత్ కర్ణాభ్యాం భూయాసమ్॥

(పారస్కర. గృహ్య. సూత్రం 3-6-19)

2. ఓం మధుమన్మే నిష్క్రమణం, మధుమన్మే పరాయణమ్।
వాచావదామి మధుమద్ భూయాసం మధు సందృశః॥

(అథర్వవేద 1-34-3)

(పరమేశ్వరుని ఉపస్థానం)

(కన్య తల్లిదండ్రులు ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో పరమేశ్వరుని ఉపస్థానం చేయాలి.)

ఓం యత్ తే వాసః పరిధానం యాం నీవం కృణుషేత్వమ్।
శివం తే తన్వే తత్ కృణ్మః సంస్పర్శే అద్రూక్ష్ణ మస్తు తే॥
(అథర్వవేదం 8-2-16)

(సప్తమ విధి - కన్య నమస్కరించుట - కన్యనాశీర్వదించుట)

మహావామ దేవ్యగానం తరువాత తల్లిదండ్రులీ వేద మంత్రములను చెప్పవలయును.)

1. ఓం సుమంగలీరియం వధూరిమాం సమేత పశ్యత।
సౌభాగ్యమస్యై దత్వా దౌర్భాగ్యైర్ విపరేతన॥ (అ. 14-2-28)

2. ఓం యా దుర్హార్దో యువతయో యాశ్చేహ జగతీరపి।
వర్చోన్వస్యై సందత్తాథాస్తం విపరేతన॥

(ఈ క్రింది వేదమంత్రములతో ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తుకొరకు కన్యను ఆశీర్వదించుట.)

1. ఓం నవో నవో భవసి జాయమానో అహ్నాం కేతురుషసామ్ ఏష్యగ్రమ్।
భాగం దేవేభ్యో విదధాస్యాయన్ ప్ర చంద్రమస్తిరసే దీర్ఘమాయుః॥
(అథర్వ. 14-1-24)

2. ఓం ఇమాం త్వమింద్రమీఢ్వః సుపుత్రాం సుభగాం కృణు।
(ఋగ్వేదం 10-85-45)

3. ఓం యథేయమిన్ద్ర మీఢ్వః సుపుత్రా సుభగా సతి।
(ఋగ్వేదం 10-86-25)

హే కన్యే ! సౌభాగ్యవతి! త్వం ఆయుష్మతీ, వర్చస్వినీ, తేజస్వినీ శ్రీమతీ భూయాః॥

కావలసిన సామగ్రి

1. పన్నీరు, 2. నవ ధాన్యములు 3. పూవులు 4. పూలమాల, 5. అద్దము, 6. దువ్వెన, 7. నూతన వస్త్రములు (ఓణి పరికిణి), 8. గంధపు సమిధలు, 9. తెల్లని అన్నం.

4. వివాహ వార్షికోత్సవ పద్ధతి

(పరమేశ్వర ఉపస్థానము)

ఓం సమంజంతు విశ్వే దేవాః సమాపో హృదయాని నౌ।
సం మాతరిశ్వా సంధాతా, సముదేష్ట్రీ దధాతు నౌ॥ (ఋ. 10-85-47)

ఓం స్వస్తిపంథా మనుచరేమ సూర్యా చంద్రమసావివ।
పునర్దదతాఘ్నతా జానతా సంగమేమహి॥ (ఋ. 5-51-15)

ప్రథమ విధి (యజ్ఞారంభం)

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

1. పంచ ఆజ్యాహుతులు

ఓం భూర్ భువః స్వః అగ్న ఆయూంషి పవస ఆసువోర్జ
మిషం చ నః, ఆ రే బాధస్వ దుచ్ఛునాం స్వాహా॥
(ఇదమగ్నయే పవమానాయ ఇదం న మమ)

ఓం భూర్ భువః స్వః అగ్నిర్ ఋషిః పవమానః పాంచజన్యః
పురోహితః తమీమహే మహాగయం స్వాహా॥
(ఇదమగ్నయే పవమానాయ ఇదం న మమ)

ఓం భూర్ భువః స్వః, అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే
వర్చః సువీర్యమ్, ధదద్రయిం మయి పోషం స్వాహా
(ఇద మగ్నయే పవమానాయ ఇదం న మమ) ఋ.మం. 9-66-19, 20, 21

ఓం భూర్ భువః స్వః ప్రజాపతే న త్వ దేతా న్యన్యో
విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ, యత్కామాస్తే జుహుమ స్తన్నో అస్తు
వయం స్యామ పతయో రయీణాం స్వాహా॥
ఇదం ప్రజాపతయే ఇదం న మమ) (ఋ. మం. 10-121-10)

ఓం భూర్ భువః స్వః త్వ మర్యమా భవసి యత్ కనీనాం
నామ స్వధావన్ గుహ్యం బిభర్షి, అంజన్తిమిత్రం
సుధితం న గోభిర్ యద్దంపతీ సమనసా కృణోషి స్వాహా
(ఇద మగ్నయే ఇదం న మమ) ఋ. 5-3-2

2. రాష్ట్ర భృద్ హోమము

1. ఓ౩మ్ బ్రహ్మ చ క్షత్రం చ రాష్ట్రం చ విశశ్చ త్విషిశ్చ యశశ్చ వర్చశ్చ ద్రవిణం చ స్వాహా॥ (అథర్వ 12-5-8)

ఓ గృహస్థులారా ! మీరెల్లప్పుడు, తేజస్సు, యశస్సు, ఆరోగ్యము, విద్యల ఆదాన ప్రదానములతో ద్రవ్యోపార్జన చేయుచు ధర్మయుక్త పరోపకార కార్యములలో వానిని నిరంతరము వ్యయము చేయు చుందురు గాక।

2. ఓం పయశ్చ రసశ్చాన్నం చాన్నాద్యం చ ఋతం చ సత్యం చేష్టం చ పూర్తం చ ప్రజా చ పశవశ్చ స్వాహా॥ (అథ. 12-5-10)

ఉత్తమ జలము, పాలు, నెయ్యి, తేనె, ధాన్యములు, పప్పులు, శాకములతో కూడిన భోజనముతో సత్యాచరణ, సాధ్యాయము, యజ్ఞాది ఇష్టలొనర్చు పరోపకారార్థము ధర్మశాలలు, విద్యాలయములు, మున్నగునవి నిర్మించుచు సంతానాభివృద్ధికి కృషి చేయుచుండుడు.

3. ఓం అభివర్ధతాం పయసాభి రాష్ట్రేణ వర్ధతామ్ । రయ్యా
సహస్రవర్చసేమౌ స్తామనుపక్షితౌ స్వాహా॥ (అథర్వ. 6-78-2)

3. దంపతులచే మంగళ హోమము

4. ఓం తేన భూతేన హవిషాయ మాప్యాయతాం పునః।
జాయాం యామస్మా అవాక్షుస్తాం రసేనాభివర్ధతాం స్వాహా॥
(అథర్వ. 6-78-1)

భార్యాభర్తలిరువురు బలవర్ధక ఆహారములను సేవించుచు పుష్టిగా నుందురుగాక।

5. ఓం త్వష్టా జాయామజనయత్ త్వష్టాస్యైత్వాం పతిమ్।
త్వష్టా సహస్ర మాయూంషి దీర్ఘమాయుః కృణోతు వాం స్వాహా॥
(అథర్వ. 6-78-3)

సృష్టికర్తయైన పరమేశ్వరుడు (సంతానోత్పత్తి యొనర్చు సామర్థ్యము గల స్త్రీని సృష్టించి ఆమె కొరకు పురుషు నుత్పన్నమొనర్చి) యిరువురకు దీర్ఘాయువును ప్రసాదించుగాక!

6. ఓం సం వః పృచ్యన్తాం తన్వః సం మనాంసి సముప్రతా।
సం వో అయం బ్రహ్మణస్పతిర్భగః సం వో అజీగమత్ స్వాహా॥
(అథర్వ. 6-74-1)

మీరిరువురు ఒకరితో నొకరు కలసి (వ్యవహరించుచు) జీవనమును గడుపుచుండుడు. విద్వాంసులు, పరమేశ్వరుడు సదా మిమ్ముల నాశీర్వదించుచుండునుగాక!

7. ఓం యత్రా సుహార్ద్రః సుకృతో మదన్తి విహాయ రోగం తన్వః
స్వాయాః। అశ్లోణా అంగై రహ్రుతాః స్వర్గే తత్ర పశ్యేష
పితరౌ చ పుత్రాన్॥ (అథర్వ. 6-120-3)

గృహమనే స్వర్గములో మీ తల్లిదండ్రులు, పుత్ర పౌత్రులతో ఆనందోత్సాహముల ననుభవించుచుండుడు.

8. ఓం ఇదం హవిః ప్రజనన మే అస్తు దశ వీరం
సర్వాగణం స్వస్తయే। ఆత్మసని, ప్రజాసని, పశుసని
లోక సన్యభయసని। అగ్నిః ప్రజాం బహులాం మే
కరోత్వన్నం పయోరేతో అస్మాసు దత్త స్వాహా॥ (యజు. 19-48)

దశ ప్రాణములతో కూడిన ప్రత్యంగములో వ్యాపించియున్న ఉత్పాదక రజోవీర్యములు మాసుస్థితికి తోడ్పడునుగాక!

9. ఓం అనుత్వా మాతా మన్యతా మను పితా అను భ్రాతా
సగర్భ్యో అను సఖా సయూధ్యః। సా దేవి దేవమచ్ఛే హీన్ద్రాయ
సోమం రుద్రస్త్వా వర్తయతు స్వస్తి సోమసఖా పునరేహి॥ (యజు. 4-20)

ఓ దంపతులారా! మీ తల్లిదండ్రుల ఎడల మీ బంధుజనుల ఎడ, అన్న చెల్లెంద్రఎడ, మిత్రులఎడ అనుకూల భావములను కలిగి యుండుడు. వారు నీకు అనుకూలముగ నుండునుగాక!

10. ఓం యే సమానాః సమనసో జీవా జీవేషు మామకాః।
తేషాం శ్రీర్మయి కల్పతా మస్మిన్ ల్లోకేశతం సమాః॥ (యజు 19-46)

హే పరమేశ్వరా! ఆత్మీయులు, విద్వాంసులైన మా పూర్వులవలె మాకును ధనాది ఐశ్వర్యముల నిమ్ము.

4. పితృమేధ హోమము

11. ఓం పితృభ్యః స్వధాయిభ్యః స్వధానమః పితామహేభ్యః
స్వధాయిభ్యః స్వధానమః ప్రపితామహేభ్యః స్వధాయిభ్యః
స్వధానమః అక్షన్ పితరో అమీమదన్త అపితరో తీతృపన్త పితరః
పితరః శున్ధధ్వం స్వాహా॥ (యజు 19-36)

వాన ప్రస్థులు సంన్యాసులకొరకు, నూరేండ్లు నిండిన ప్రపితా మహుల కొరకు, భోజనాది ప్రబంధమును చేయుదుము. వారిని సంతుష్టుల నొనర్చి ప్రసన్నులను చేయుదుము.

12. ఓం పునంతు మా పితరః సోమ్యాసః పునస్తు మా పితామహాః
పునంతు ప్రపితామహాః పవిత్రేణ శతాయుషా విశ్వ మాయుర్వ్యశ్నవై స్వాహా॥
(యజు. 19-37)

వానప్రస్థులు సంన్యాసుల కొరకు, నూరేండ్లు నిండిన ప్రపితామహుల కొరకు, భోజనాది ప్రబంధమును చేయుదుము. వారిని సంతుష్టుల నొనర్చి ప్రసన్నులను చేయుదుము.

13. ఓం సం విశన్త్విహ పితరః స్వానః స్యోనం కృణ్వన్తః
ప్రతిరన్త ఆయుః । తేభ్యః శకేమ హవిషా నక్షమాణా జ్యోగ్
జీవంతః శరదః పురుచీః స్వాహా॥ (అథర్వ. 18-2-29)

మేము దీర్ఘాయువు కలవారమై మా తల్లిదండ్రులు, (తాతలు, మామ్మలు) పెద్దలు సుఖపూర్వకముగ జీవించుచుందురుగాక!

14. ఓం యదీదం మాతుర్యది వా పితుర్నః పరిభ్రాతుః పుత్రాచ్చేతస ఏన ఆగన్
యావన్తో అస్మాన్ పితరో సచన్తే తేషాం సర్వేషాం శివో అస్తు మన్యుః॥
(అథర్వ. 6-116-3)

మేము మా పెద్దల ఎడల పాపాచరణ జరిపినందున ఉత్పన్నమైన (మన్యువు) క్రోధము మాకు కల్యాణకారకమగునుగాక.

15. ఓం అవన్తు నః పితరః సుప్రవాచనా ఉత దేవీ దేవపుత్రే ఋతావృధా।
రథం న దుర్గాద్వసవః సుదానవో విశ్వస్మాన్నో అంహసో నిష్పిపర్తన॥
(ఋ. 1-106-3)

హే పరమేశ్వర! ఉత్తమ ధర్మోపదేశకులు మాత - పిత, గురువు - ఆచార్యులు మున్నగువారు మమ్ము రక్షింతురుగాక!

5. విశ్వమంగళ హోమము

(కుటుంబ సుఖమునకై ప్రార్థన)

1. ఓం స్వస్తి మాత్ర ఉత పిత్రే నో అస్తు స్వస్తిగాభ్యో జగతే పురుషేభ్యః।
విశ్వ సుభూతం సువిదత్రం నో అస్తు జ్యోగేవ దృశేమసూర్యం స్వాహా॥
(అథర్వ. 1-31-4)

ఓ మంగళకారియైన పరమాత్మ। సృష్టిలోని సకల ప్రాణులకు సుఖశాంతులు ప్రాప్తింపజేయుము. మేము చిరకాలము వరకు ఆనందముతో జీవింతుముగాక!

2. ఓం యో అస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మ స్తస్య త్వం
ప్రాణేనాప్యాయస్వ ఆ వయం ప్యాశిషీమహి గోభిరశ్వైః
ప్రజయా పశుభిర్ గృహైర్ధనేన స్వాహా॥ (అథర్వ. 7-81-5)

ధన ధాన్యాదులతో, ఇష్టమిత్రులతో, గృహాదులతో మేము వృద్ధి చెందుదుము గాక!

3. ఓం యన్మే కించిదుపేప్సిత మస్మిన్ కర్మణి వృత్రహన్।
తన్మే సర్వం సమృధ్యతాం జీవితః శరదః శతం స్వాహా॥

విఘ్న నాశకుడవైన ఓ పరమాత్మా! మేము కుటుంబమును పోషించుచు కర్మఫలములను నూఱు సంవత్సరములు అనుభవించునట్లు చేయుము.

4. ఓం సంపత్తిర్ భూతిర్ భూమిర్ వృష్టిర్
జ్యైష్ఠ్యం శ్రైష్ఠ్యం శ్రీః ప్రజామిహావతు స్వాహా ॥ (పారస్కర 2-17-9)

మా సంపదలను, కీర్తిని, సంతానమును బంధువులను రక్షింపుము.

(తృతీయ విధి - పతిపత్నులచే ప్రతిజ్ఞాహుతులు)

పతిద్వారా -

ఓం మమేయమస్తు పోష్యా మహ్యం త్వాదాద్ బృహస్పతిః ।
మయాపత్యా ప్రజావతి సం జీవ శరదః శతం స్వాహా॥
(అథర్వవేదం 14-1-52)

ఓ ప్రజావతి! పరమేశ్వరుడు నిన్ను నాకొసంగెను. నీవు నాతో సుఖపూర్వకంగా నూఱు సంవత్సరములు జీవించుము.

పత్ని ద్వారా -

ఓం ఇయం నార్యుపబ్రూతే పూల్యాన్యావపంతికా।
దీర్ఘాయురస్తు మే పతిర్జీవాతి శరదః శతం స్వాహా॥(అథర్వవేదం 14-2-63)
నా పతి దీర్ఘాయుష్మంతుడై నూఱేండ్లు జీవించుగాక!

దంపతులిద్దరూ -

ఓం యే వో దేవాః పితరో యే చ పుత్రాః సచేతసో మే శృణుతే
దముక్తమ్ । సర్వేభ్యోవః పరిదదామ్యేతం స్వస్త్యేనం జరసే వహాథ॥
(అథర్వవేదం 1-30-2)

ఓ విద్వాంసులారా! పితరులారా! మా ప్రార్థనను మన్నించి మేము ఆరోగ్యంగా సుందరంగా, స్థిరంగా ఉండునట్లు ఆశీర్వదించుడు.

(చతుర్థవిధి - యజ్ఞసమాప్తి - మంగళకామన)
(దైనిక అగ్నిహోత్రవిధితో యజ్ఞం పూర్తిచేయాలి)

పంచమ విధి - పరమేశ్వరుని ఉపస్థానము

1. ఓం ఆ వో దేవాస ఈమహే వామం ప్రయత్యధ్వరే।
ఆ వో దేవాస ఆశిషో యజ్ఞియాసో హవామహే॥ (యజు. 4-5)
ఓం విద్వాంసులారా! మేమీ జీవన మనెడు యజ్ఞమును సిద్ధింపజేయుటకు తగిన ఆశీర్వాదమును కోరుచున్నాము.

2. ఓం సహనావవతు సహనౌభునక్తు సహవీర్యం కరవావహై।
తేజస్వి నావధీతమస్తు మా విద్విషావహై॥
(షష్ఠ విధి - పుణ్యాహ వాచనము - స్వస్తి వాచనం)

3. ఓం ఇహాగావః ప్రజాయధ్వమిహాశ్వా ఇహ పూరుషాః।
ఇహో సహస్ర దక్షిణో అపి పూషా నిషీదతు॥ (అథర్వ 20-127-12)

ఓ మంగళకారియైన దేవ! నీ అనుగ్రహముచే ఈ గృహములోని యజమాని దానధర్మాది శుభకార్యములు చేయువాడై యుండును గాక!

4. ఓం సస్తు మాతా సస్తు పితా సస్తు శ్వా సస్తు విశ్పతిః।
ససస్తు సర్వే జ్ఞాతయః స్వస్త్వయ మభితో జనః ॥ (ఋ 7-55-5)
ఈ గృహములోని వారందరు సుఖముగ నిద్రించుచుందురు గాక!

5. ఓం స్యోనాద్ యోనేరధి బుధ్యమానౌ హసాముదౌ మహసా
మోదమానౌ । సుగూ సుపుత్రౌ సు గృహౌ తరాథో
జీవావుషసో విభాతీః॥ (అథర్వ 14-2-43)

ఓ స్త్రీ పురుషులారా! మీరు పరస్పరం ఒకరినొకరు అర్థంచేసుకొని ఉత్తమ సంతానంతో సుందర గృహస్థులుగా జీవితమును సార్థకం చేసుకొని చిరాయువులుగా జీవించుడు.

6. ఓం ఇహేమా విన్ద్ర సం నుద చక్రవాకేవ దంపతీ।
ప్రజయైె నౌ స్వస్తకౌ విశ్వమాయుర్ వ్యశ్నుతామ్॥ (అథర్వ 14-2-64)

సర్వేశ్వర! ఈ దంపతులిరువురును ఈ లోకమున చక్రవాక పక్షుల జంటవలె ఒకరిపై నొకరు ప్రేమానురాగములతో, సుసంతానముతో నూఱు సంవత్సరములు సుఖముగ జీవింతురుగాక!

7. ఓం ఇహైవ స్తం మా వి యౌష్టం విశ్వమాయుర్ వ్యశ్నుతమ్।
క్రీడన్తౌ పుత్రైర్ నప్తృభిర్ మోదమానౌ స్వస్తకౌ॥ అథర్వ 14-1-22)

ఓ స్త్రీ పురుషులారా। వివాహ సంస్కారములో ప్రతిజ్ఞ చేసినటుల గృహస్థ జీవితమును గడుపుడు. ఎన్నడు వేరు కాకుందురుగాక। నూఱు సంవత్సరములు మనుమలు, మనుమరాండ్రతో ఆడుతూ పాడుతూ సంతోషముగా జీవింపుడు.

5. ఆయుష్కామ - పద్ధతి

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

(పరమేశ్వరుని ఉపస్థానము)

ఓ౩మ్ త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగంధిమ్ పుష్టివర్ధనమ్
ఉర్వారుకమివ బంధనాన్ మృత్యోర్ ముక్షీయ మా మృతాత్॥

(యజుర్వేదం)

ఓ౩మ్ వివస్వాన్ నో అమృతత్వే దధాతు పరైతు మృత్యురమృతం న ఐతు।
ఐతు। ఇమాన్ రక్షతు పురుషానా జరిమ్ణో మో ష్వేషామసవో యమం గుః॥

(అథర్వ. 18-3-62)

ఓ౩మ్ వసంత ఇన్ను రంత్యో గ్రీష్మ ఇన్ను రంత్యః వర్షాణ్యను శరదో
హేమంతః శిశిర ఇన్ను రంత్యః స్వాహా॥ (సామవేదం 616)

ఓ౩మ్ పశ్యేమ శరదః శతం స్వాహా (1)
నూఱు సం॥లు చక్కని దృశ్యములను చూచెదము గాక।

ఓ౩మ్ జీవేమ శరదః శతం స్వాహా। (2)
నూఱు సంవత్సరములు సుఖముగా జీవింతుముగాక!

ఓ౩మ్ బుధ్యేమ శరదః శతం స్వాహా। (3)
నూఱు సంవత్సరములు మంచి ఆలోచనలతో జీవింతుము గాక!

ఓ౩మ్ రో హేమ శరదః శతం స్వాహా (4)
నూఱు సంవత్సరములు ఉన్నతిని పొందుదుము గాక!

ఓ౩మ్ పూషేమ శరదః శతం స్వాహా।
నూఱు సం॥లు పుష్టిగ బలంగ జీవింతుముగాక!

ఓ౩మ్ భవేమ శరదః శతం స్వాహా। (6)
నూఱు సం॥లు ధనధాన్యాలతో జీవింతుముగాక!

ఓ౩మ్ భూయేమ శరదః శతం స్వాహా। (7)
నూఱు సం॥లు శుద్ధ మనోవాక్కాయ కర్మలతో జీవింతుముగాక!

ఓ3మ్ భూయసీః శరదః శతం స్వాహా।

శతాధిక వర్షములు సకల సౌభాగ్యాలతో వర్ధిల్లుదుము గాక!

(అథర్వ. 19-67-1 నుండి 8)

(పూర్ణాయువు కొరకు ఆహుతులు)

ఓ3మ్ జీవాస్థ జీవ్యాసం సర్వమాయుర్ జీవ్యాసం స్వాహా। (1)

పురుషార్థములతో జీవించెదము

ఓ3మ్ ఉపజీవా స్థోప జీవ్యాసం సర్వమాయుర్ జీవ్యాసం స్వాహా (2)

శ్రేష్ఠులను ఆశ్రయించి జీవించెదము

ఓ3మ్ సంజీవాస్థ సంజీవ్యాసం సర్వమాయుర్ జీవ్యాసం స్వాహా (3)

పరస్పర సహకారంతో జీవింతుము

ఓ3మ్ జీవలాస్థ జీవ్యాసం సర్వమాయుర్ జీవ్యాసం స్వాహా। (4)

ఇతరులకు ఉపకారము చేయుచు జీవించెదము.

(అథర్వ. 19-69-1, 2, 3, 4)

ఓ3మ్ ఇన్ద్ర జీవ సూర్య జీవ దేవా జీవా జీవ్యాస మహమ్।
సర్వమాయుర్ జీవ్యాసం స్వాహా॥ (అథర్వ. 9-70-1)

పరమైశ్వర్యములతో విద్వాంసులతో పాటు పూర్ణాయువును పొందుదుముగాక!

ఓ3మ్ ఉత్క్రామాతః పురుష మావ పత్థా మృత్యోః పడ్వీశ మవముఞ్చమానః।
మాచ్ఛిత్థా అస్మాల్లోకాదగ్నేః సూర్యస్య సంధృశః స్వాహా॥

ఓ3మ్ ఉద్యానం తే పురుష నావయానం జీవాతుం తే దక్షతాతిం కృణోమి।
ఆ హి రోహేమేమమృతం సుఖం రథమథ జిర్విర్విదథమా వదాసి స్వాహా॥

(అథర్వ. 8-1-4, 6)

ఓ3మ్ శతమిన్ను శరదో అంతిదేవా యత్రా నశ్చక్రా జరసం తనూనామ్।
పుత్రాసో యత్ర పితరో భవన్తి మా నో మధ్యారీరిషతాయుర్గంతోః స్వాహా॥

(యజు 25-22)

ఓ3మ్ మా బిభేర్న మరిష్యసి జరదష్టిం కృణోమి త్వా।
అయం లోకః ప్రియతమో దేవానామపరాజితః।
స చ త్వాను హ్వాయామసి మా పురా జరసో మృథాః స్వాహా॥
(అథర్వ 5-30-8, 17)

ఓ3మ్ ఆయుషాయుః కృతాం జీవాయుష్మాన్ జీవ మా మృథాః।
ప్రాణేనాత్మన్వతాం జీవ మా మృత్యోరుదగా వశం స్వాహా (అథర్వ. 19-27-8)

(పరమేశ్వర ఉపస్థానము)

ఓ3మ్ వర్చ ఆ ధేహి మే తన్వాం సహ ఓజో వయో బలమ్।
ఇంద్రియాయ త్వా కర్మణే వీర్యాయ ప్రతి గృహ్ణామి శత శారదాయ॥
(అథర్వ 19-37-2)

ఓ3మ్ అహమింద్రో న పరాజిగ్య ఇద్ధనం న మృత్యవే అవ తస్థే కదాచన॥
(ఋగ్వేదము 10-48-5)

ఓ3మ్ సూర్యో జ్యోతిర్ జ్యోతి సూర్యః స్వాహా ... నుండి
సర్వం వై పూర్ణగ్ం స్వాహా వరకు ఆహుతులిచ్చి యజ్ఞం సమాప్తం చేయాలి.
తరువాత మహా వామ దేవ్య గానము చేయాలి.

(యజమాని ఈ క్రింది మంత్రమును చెప్పి ఆశీర్వాదమును కోరవలయును)
ఓ3మ్ సత్యామాశిషం కృణుతా వయోధై కీరిం చిద్ధ్యవథ స్వేభిరేవైః
పశ్చామృధో అపభవన్తు విశ్వాస్తద్ రోదసీ శృణుతం విశ్వమిన్వే॥
(అథర్వ. 20-91-11) (ఋ. 10-36-11)

(దీర్ఘాయువుకై అందరూ ప్రార్థించుట)

ఓ3మ్ అస్మై మృత్యో అధి బ్రహీమం దయాన్వోదితో యమేతు।
అరిష్టః సర్వాంగః సుశ్రుజ్జరసా శతహాయన ఆత్మనా భుజమశ్నుతామ్॥

ఓ3మ్ ఆయుష్యమస్మా అగ్నిః సూర్యోవర్చ ఆ ధాద్ బృహస్పతిః।
ఓ3మ్ అస్మిన్ ఇంద్రోని దధాతు నృమ్ణమిమం దేవాసో
అభిసంవిశధ్వమ్ । దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ
ఆయుష్మాన్ జరదష్టిర్యథాసత్॥ (అథర్వ. 8-5-21)

ఓ౩మ్ ఇంద్రా వరుణా సౌమనసమద్ ప్తం రాయస్పోషం యజమానేషు ధత్తమ్।
ప్రజాం పుష్టిం భూతిమస్మాసు ధత్తం దీర్ఘాయుత్వాయ ప్రతిరతం న ఆయుః॥
(ఋగ్వేదము 8-59-7)

ఓ౩మ్ ప్రజాపతే రావృతో బ్రహ్మణా వర్మణాహం కశ్యపశ్య జ్యోతిషా వర్చసా చ।
జరదష్టిః కృతవీర్యో విహాయాః సహస్రాయుః సుకృతశ్చరేయమ్॥
(అథర్వ 17-1-27)

ఓ౩మ్ శతం జీవ శరదో వర్ధమానః శతం హేమన్తాన్ శత ము వసన్తాన్
శతం త ఇంద్రో అగ్నిః సవితా బృహస్పతిః శతాయుషా హవిషా హార్షమేనమ్॥
(అథర్వ 3-11-4, ఋగ్ 10-161-4)

ఓ౩మ్ సమాస్త్వాగ్న ఋతవో వర్ధయన్తు సంవత్సరా ఋషయో యాని సత్యా।
సం దివ్యేన దీదిహి రోచనేన విశ్వా ఆ భాహి ప్రదిశశ్చతస్రః॥ (యజు. 17-1)
(అథర్వ. 2-6-1)

(పుణ్యాహవాచనమ్ - స్వస్తి వాచనమ్)

ఓ౩మ్ తచ్చక్షుర్దేవ హితం పురస్తాచ్ఛుక్రముచ్చరత్
పశ్యేమ శరదః శతః జీవేమశరదః శతగ్ం।
శృణుయామ శరదః శతం ప్రబ్రవామ శరదః శతమ్
అదీనాఃస్యామ శరదః శతం భూయశ్చ శరదః శతాత్ స్వాహా॥

ఓ౩మ్ సుత్రామాణం పృథివీం ద్యామనేహసమ్, సుశర్మాణ మదితిం సుప్రణీతిమ్।
దైవీం నావం స్వరిత్రామనాగస మస్రవంతీ మా రుహేమా స్వస్తయే॥

ఓ౩మ్ భద్ర కర్ణేభిః శృణుయామ దేవా భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః
స్థిరై రంగై స్తుష్టువాగ్ం సస్తనూభి ర్వ్యశేమహి దేవహిత యదాయుః స్వాహా॥

ఓ౩మ్ దేవానాం భద్రా సుమతి ర్ఋజూయతాం దేవానాగ్ం రాతి రభినో నివర్తతామ్।
దేవానాం సఖ్యముపసేదిమా వయమ్ దేవాన ఆయుః ప్రతిరంతు జీవసే స్వాహా॥

6. శిల్యాన్యాస విధి

(ప్రథమ విధి - యజ్ఞారంభం)

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

(ద్వితీయ విధి - శిలాన్యాసం)

శిలాన్యాస మొనర్ప బడు స్థలమున శుద్ధ జలము లేక కొబ్బరి జలముతో జలప్రోక్షణము చేయవలయును.

1. ఓం ఇమా ముచ్ఛ్రయామి భువనస్య నాభిం వసో ర్ధారాం ప్రతరణీం వసూనామ్। ఇహైవ ధ్రువాం నిమినోమిశాలాం క్షేమే తిష్ఠతు ఘృతముక్షయమాణా॥ (పూర్వదిశలో)
2. ఓం అశ్వావతీ గోమతీ సూనృతావతీ ఉచ్ఛ్రయస్వ మహతే సౌభగాయ। ఆత్వా శిశు రాక్రన్దత్వా గావో ధేనవో వాస్యమానాః॥ (దక్షిణ దిశలో)
3. ఓం ఆత్వా కుమారస్తరుణ ఆవత్సో జగదైః సహ । ఆత్వా పరిస్రుతః కుమ్భ ఆదధ్నః కలశైరుప । క్షేమస్య పత్నీ బృహతీ సువాసా రయిం నో ధేహి సుభగే సువీర్యమ్॥ (పశ్చిమ దిశలో)
4. ఓం అశ్వావత్ గోమత్ ఊర్జస్వత్ వర్ణం వనస్పతేరివ । అభినః పూర్యతాం రయిరిద మనుశ్రేయో వసానః॥ (ఉత్తర దిశలో)

తదుపరి ఈ వేదమంత్రాలతో భూమి పూజ చేయవలయును.

1. ఓం స్యోనా పథివీ నో భవా నృక్షరా నివేశనీ ॥ (యజు. 35-21)
ఓ పృథివీ నీవు మాకు సుఖములను ఆశ్రయము నిచ్చు దానవు.
2. ఓం దృంహస్వ దేవి పృథివి స్వస్తయే॥ (యజు. 11-69)
ఓ దివ్యగుణయుక్త పృథివి ! నీవు మాకు శుభముల నిచ్చుచు ధృఢముగ నుందుము.
3. ఓం స్యోనం ధ్రువం ప్రజాయై ధారయామి తే అశ్మానం దేవ్యాః పృథివ్యా ఉపస్థే। తమా తిష్ఠాను మా ద్యా సువర్చా దీర్ఘం త ఆయుః సవితా కృణోతు॥ (అథర్వ 14-1-47)

ఓ భూమాతా! నేను స్థాపించు ఈ శిలను చిరకాలముండునట్లు, స్థిరముగ నుండునట్లు పరమేశ్వరుడనుగ్రహించుగాక! (ఈ మంత్రం చెబుతూ శిలాన్యాసం చేయాలి.)

(తృతీయ విధి - పరమేశ్వర ఉపస్థానము)

(యజమాని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుట)

4. ఓం ధ్రువా ద్యౌర్ ధ్రువా పృథివీ ధ్రువం విశ్వమిదం జగత్।
ధ్రువాసః పర్వతా ఇమే శాలామిమాం ధ్రువాంకురు॥

హే పరమపిత పరమేశ్వర । సూర్యచంద్రాదులు, పృథివి, పర్వతములు ఈ సమస్త ప్రపంచమునకు నీవు ఆధారమై వానిని స్థిరముగ నడపచుండువాడవు. అట్లే నీ కటాక్షము వలన మా గృహము (శాల) స్థిరముగ నుండునుగాక!

(చతుర్థ విధి - ప్రధాన హోమము)

1. ఓం ఉపమితాం ప్రతిమితా మథో పరమితా ముత।
శాలాయా విశ్వవారాయా నద్ధాని విచృతామసి స్వాహా॥

2. ఓం హవిర్ధాన మగ్నిశాలం పత్నీనాం సదనం సదః
సదో దేవానామసి దేవి శాలే స్వాహా॥ (అథర్వ 9-3-1, 7)

3. ఓం అంతరాద్యాం చ పృథివీం చ
యద్వ్యచస్తేన శాలాం ప్రతి గృహ్ణామి త ఇమామ్।
యదన్తరిక్షం రజోసోవిమానం త్కృణ్వే అహముదరం శేవధిభ్యః।
తేన శాలాం ప్రతి గృహ్ణామి తస్మై స్వాహా ॥ (అథర్వ. 9-3-15)

4. ఓం ఊర్జస్వతీ పయస్వతీ పృథివ్యాం నిమితా మితా। విశ్వాన్నం భిభ్రతీ శాలే మా హింసీః ప్రతి గృహ్ణతః స్వాహా॥

5. ఓం బ్రహ్మణా శాలాం నిమితాం కవిభిర్నిమితాం మితామ్।
ఇంద్రాగ్నీ రక్షతాం శాలా మమృతౌ సోమ్యం సదః స్వాహా।
(అథర్వ 9-3-16 & 19)

6. ఓం యా ద్విపక్షా చతుష్పక్షా షట్ పక్షా యా నిమీయతే।
అష్టాపక్షం దశపక్షం శాలామానస్య పత్నీమగ్నిర్ గర్భ ఇవాశయే స్వాహా॥
(అథర్వ 9-3-21)

7. ఓం ప్రతీచీం త్వాం ప్రతీచీ నః శాలే ప్రైమ్య హింసతీమ్।
అగ్ని హ్య న్తరాపశ్చ ఋతస్య ప్రథమా ద్వాః స్వాహా॥

8. ఓం మానః పాశం ప్రతిముచో గురుర్భా రో లఘుర్భవ।
వధూమివ త్వా శాలే యత్ర కామం భరామసి స్వాహా
(అథర్వ. 9-3-22 & 24)

(పఞ్చమ విధి - యజ్ఞ సమాప్తి)

తదుపరి ఆఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వఱకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామదేవ్య గానం చేయాలి.

(షష్ఠ విధి - పరమేశ్వరుని ఉపస్థానము)

అదబ్ధేభిః సవితః పాయుభిష్ట్వం శివేభిరద్య పరిపాహి నో గయమ్।
హిరణ్య జిహ్వః సువితాయ నవ్యసే రక్షా మాకిర్నో అఘశంస ఈశత॥
(యజు. 33-68)

మంగళ కామన
సత్యాః సంతు యజమానస్య కామాః। సఫలాః సంతు యజమానస్య కామాః।
భద్రాః సంతు యజమానస్య కామాః। పూర్ణాః సంతు యజమానస్య కామాః।
ఓం ఇన్ద్ర శ్రేష్ఠాని ద్రవిణాని ధేహి చిత్తిం దక్షస్య సభగత్వ మస్మే।
పోషం రయీణాం అరిష్టిం తనూనాం స్వాద్మానం వాచః
సుదినత్వ మహ్నామ్॥ (ఋ. 2-21-6)

పరమైశ్వర్యశాలియైన ఓ పరమేశ్వర! ఈ యజమానికి శ్రేష్ఠ ధనమును, సద్బుద్ధిని, సౌభాగ్యమును, ఉత్తమ ఆరోగ్యాదులను ప్రసాదింతువు గాక!

7. వాణిజ్య కల్పవిధి (వ్యాపార సూత్ర పద్ధతి)

(ప్రథమ విధి - యజ్ఞారంభం)

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

(ద్వితీయ విధి - ధనవంతుడగుటకు సంకల్పించుట)

(పురోహితుడు యజమానిచే ఈ క్రింది వేదమంత్రాలు చెప్పించాలి).

1. ఓం నాభిరహం రయీణాం నాభిః సమానానాం భూయాసమ్।

(అథర్వ. 16-4-1)

నేను సకల ఐశ్వర్యములకు కేంద్రము - నిధిని అగుదును గాక!

2. ఓం మూర్ధాహం రయీణాం మూర్ధా సమానానాం భూయాసమ్।

(అథర్వ 16-3-1)

నేను ధనికులకు శిరోభూషణము వలె, తోటివారిలో శిరోమణివలె నుందును గాక!

(పురోహితుడు యజమానికి ఉపదేశించాలి)

3. ఓం శతహస్త సమాహర సహస్రహస్త సంకిర। కృతస్య కార్యస్య చేహ స్ఫాతిం సమావహ॥ (అథర్వ. 3-24-5)

వంద చేతులతో సంపాదించి వేయి చేతులతో ధర్మకార్యాలు చేయుము.

4. ఓం ఉద్యానం తే పురుష నావయానమ్। (అథర్వ 8-1-6)

నీ వ్యాపారం అభివృద్ధి చెందును గాక!

5. ఓం తేన భుంజీథా మా గృధః కస్యస్విద్ధనమ్।

భగవంతుడు ప్రసాదించిన ఐశ్వర్యములను త్యాగభావంతో అనుభవించుము. ఇతరుల ధనమును గ్రద్దవలె వక్రదృష్టితో చూడకుము.

6. ఓం కుర్వన్నేవేహ కర్మాణి జిజీవిషేచ్ఛతం సమాః। (యజు. 40-1, 2)

కర్తవ్యకర్మలనాచరిస్తూ నూఱు సంవత్సరములు జీవించ కోరుము.

7. ఓం కేవలాఘో భవతి కేవలాదీ । (ఋగ్వేదం 10-117-6)
ఓ మానవా । కేవలం తన పొట్టను మాత్రమే నింపుకొనువాడు పాపమునే భుజించును.

(తృతీయ విధి - ఈశ్వర ఉపస్థానము)

(యజమాని సర్వైశ్వర్యప్రదాత పరమేశ్వరుని ఉపస్థానము చేయాలి.)

ఓం దివో వా విష్ణ ఉత వా పృథివ్యా మహో వా విష్ణ ఉరోరంతరిక్షాత్ ఉభా హి హస్తా వసునా పృణస్వా ప్రయచ్ఛ దక్షిణాదోత సవ్యాద్ విష్ణవే త్వా॥
(యజు. 5-19)

(చతుర్థ విధి - ప్రధాన హోమం)

(ఈ క్రింది వేదమంత్రాలతో ఘృత, శాకల్యములతో ఆహుతులివ్వాలి.)

1. ఓం అన్నానాం పతయే నమః స్వాహా।
2. ఓం క్షేత్రాణాం పతయే నమః స్వాహా।
3. ఓం ఓషధీనాం పతయే నమః స్వాహా।
4. ఓం నమో మంత్రిణే వాణిజాయ స్వాహా।
5. ఓం నమో ఆయుచ్ఛద్భ్యో నమో విసృజద్భ్యః స్వాహా।
6. ఓం నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ స్వాహా।

(యజుర్వేదం 16-22, 23,32)

7. ఓం నమో ద్విజాయ చ శూద్రాయ చ పంచ జనాయ చ స్వాహా
   1. ఓం ఇంద్రమహం వణిజం చోదయామి సన ఐతు
   పురఏతానో అస్తు । నుదన్నరాతి పరిపంథినం
   మృగం స ఈశానో ధనదా అస్తు మహ్యం స్వాహా॥
   2. ఓం యే పంథానో బహవో దేవయానా అంతరా
   ద్యావా పృథివీ సంచరంతి తే మా జుషంతాం
   పయసా ఘృతేన యథా క్రీత్వా ధనమాహరాణి స్వాహా॥

3. ఓం శునం నో అస్తు ప్రపణో విక్రయశ్చ ప్రతిపణః
ఫలినం మా కృణోతు । ఇదం హవ్యం సంవిదానౌ
జుషేథాం శునం నో అస్తు చరితముత్థితం చ॥

4. ఓం యేన ధనేన ప్రప్రణం చరామి ధనేన దేవా
ధనమిచ్ఛమానః తన్మే భూయో భవతు మా
కనీయో అగ్నే సాతఘ్నో దేవాన్ హవిషా నిషేధ స్వాహా॥
(అథర్వవేదం 3-15-1,2,4,5)

5. ఓం యేన ధనేన ప్రపణం చరామి ధనేన దేవా ధనమిచ్ఛమానః
తస్మిన్మ ఇంద్రో రుచి మా దధాతు ప్రజాపతిః సవితా సోమో అగ్నిః
స్వాహా। (అథర్వ. 3-15-6)

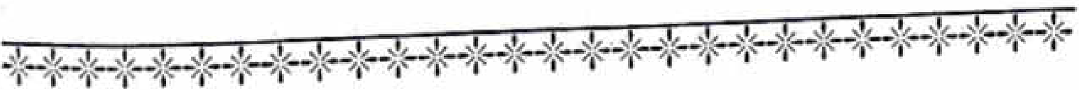
6. ఓం పృణీయాదిన్నాధమానాయ తవ్యాన్ ద్రాఘీయాంసమను
పశ్యేత పంథామ్ । యోహి వర్తంతే రథ్యేవ చక్రాన్యమన్యముప
తిష్ఠంత రాయః స్వాహా॥ (ఋగ్వేదం 10-117-5)

7. ఓం మోఘమన్నం విందతే అప్రచేతాః సత్యం బ్రవీమి వధ ఇత్ స తస్య
నార్యమణం పుష్యతి నో సఖాయం కేవలాఘో భవతి కేవలాదీ స్వాహా॥
(ఋగ్వేదం 10-117-6)

8. ఓం అక్షైర్ మాదీవ్యః కృషిమిత్ కృషస్య విత్తేరమస్య బహుమన్యమానః
తత్ర గావః కితవ తత్ర జాయా తన్మే విచష్టే సవితాయమర్యః స్వాహా॥
(ఋ. 10-34-13)

9. ఓం పిబతం చ తృష్ణుత్ చా చ గచ్ఛతం ప్రజాం చ
ధత్తం ద్రవిణం చ ధత్తం స్వాహా॥ (ఋ. 8-35-10)

10. ఓం జయతం చ ప్రస్తుతం చ ప్ర చావతం ప్రజాం చ ధత్తం ద్రవిణం చ
ధత్తం స్వాహా॥ (ఋ. 8-35-11)

11. ఓం హతం చ శత్రూన్ యతతం చ మిత్రిణః
ప్రజాం చ ధత్తం ద్రవిణం చ ధత్తం స్వాహా (ఋ. 8-35-12)

12. ఓం ఏమం పంథామరుక్షామ్ సుగం స్వస్తివాహనమ్।
యస్మిన్ వీరో న రిష్యతి అన్యేషాం విందతే వసు॥ (అథర్వ. 14-2-8)

13. ఓం అక్రన్ కర్మ కర్మకృతః సహ వా చా మయోభువా।
దేవేభ్యః కర్మ కృత్వాస్తం ప్రేత సచాభువః స్వాహా॥(యజుర్వేదం 3-47)

14. ఓం పూర్ణా దర్వి పరా పత సుపూర్ణా పునరాపత।
వస్నేవ విక్రీణావహా ఇషమూర్జం శతక్రతో స్వాహా॥ (యజు. 3-49)

15. ఓం దేహి మే వదామి తే ని మే ధేహి ని తే దధే
నిహారం చ హరాసి మే నిహారం నిహరాణి తే స్వాహా॥ (య. 3-46)

(పంచమ విధి పాపి లక్ష్మీ నివారణ హోమం)

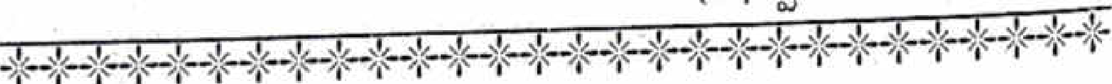
(ఈ క్రింది వేదమంత్రాలతో ఘృత - శాకల్య ఆహుతులివ్వాలి)

1. ఓం ప్రతేతః పాపి లక్ష్మి నశ్యేతః ప్రాముతం పత।
అయస్మయే నాంకేన ద్విషతే త్వా సజామసి స్వాహా॥
(ఇదం లక్ష్మై ఇదం న మమ॥)

2. ఓం యా మా లక్ష్మీః పతయాలూరజుష్టాభి చ స్కంద
వందనేవ వృక్షమ్। అన్యత్రాస్మత్ సవితస్తామితో ధా
హిరణ్యహస్తో వసు నో రరాణః స్వాహా॥ (ఇదం ... న మమ)

3. ఓం ఏకశతం లక్ష్మ్యో మర్త్యస్య సాకం తన్వా అజను షో అధిజాతాః తాసాం
పాపిష్ఠా నిరితః ప్ర హిణ్మః శివా అస్మభ్యం జాతవేదో నియచ్ఛ స్వాహా॥
(ఇదం ... న మమ)

4. ఓం ఏతా ఏనా వ్యాకరం ఖిలే యా విష్ఠితా... ఇవ। రమంతాం
పుణ్యా లక్ష్మీర్యాః పాపీస్తా అనీనశం సాహా॥ (ఇదం... మమ)
(అథర్వ 7-115-1, 2, 3, 4)

5. ఓం అనృణా అస్మిన్ననృణాః పరస్మిన్ తృతీయే లోకే అనృణాః స్యామ।
యే దేవాయానాః పితృయాణాశ్చ లోకాః సర్వాన్పథో అనృణాః ఆక్షియేమ
స్వాహా ॥ ఇదం అగ్నయ ఇదం న మమ (అథర్వ 6-117-3)

(షష్ఠవిధి - స్థాలీపాకాహుతి)

(ఈ క్రింది వేదమంత్రంతో స్థాలీపాకంతో రెండు ఆహుతులివ్వాలి)

1. ఓం యన్మే కించిదుపేప్సి తమస్మిన్ కర్మణి వ్రత్ర హన్।
తన్మే సమృధ్యతాం సర్వం జీవతః శరదః శతం స్వాహా॥

2. ఓం సంపత్తిర్ భూతిర్ భూమిర్ వృష్టిర్ జ్యైష్ఠ్యం శ్రీ
శ్రైష్ఠ్యం శ్రీ ప్రజామిహావతు స్వాహా॥ (పారస్కర. గృహ్య సూత్రం 2-17)

(సప్తమ విధి - యజ్ఞ సమాప్తి)

తదుపరి అఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వఱకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తి చేసి తరువాత మహా వామదేవ్య గానం చేయాలి.

(అష్టమ విధి - మంగళ కామన)

(యజమాని పరమాత్ముని స్మరించుచూ ఈ వేదమంత్రాలతో మంగళ కామన కోరుకొనవలెను.)

1. ఓం అథా నో విశ్వా సౌభగాన్యావహ। (ఋగ్వేదము)
హే భగవాన్! మాకు ఐశ్వర్యం, ధర్మం, యశస్సు, కీర్తి జ్ఞానమనే సౌభాగ్యాలను ప్రసాదింతువు గాక!

2. ఓం కృతం మే దక్షిణే హస్తే జయోయే సవ్య ఆహితః।
గోజిద్ భూయాసం అశ్వజిత్ ధనం జయో హిరణ్య జిత్॥
(అథర్వ. 7-50-8)

హే భగవాన్! నీ అనుగ్రహం వలన నేను చేసిన ధర్మకార్యాలకు, తగిన ఫలమునిమ్ము. నేను భూమి, పశువులు, సువర్ణాది, ధనాదులను సంపాదించి సుఖింతును గాక!

3. ఓం సోమో అస్మభ్యం కామ్యం బృహంతం రయిం దదాతు వీరవంతముగ్రమ్।
(ఋగ్వేదం 9-97-21)

హే భగవన్! మా సంతానమును తేజోవంతులుగ, జ్ఞానవంతులుగ చేయు ధనమునిమ్ము.

4. ఓం వసుమద్ధిరణ్యవత్ వయం స్యామ భువనేషు జీవసే।
(సామవేదం ఉత్తరార్చికే 2-మంత్రం 3)

నీ కృపవలన మాకు ధనధాన్యములు, సకల ఐశ్వర్యములు సిద్ధించి ధర్మకార్యాలు చేస్తూ దీర్ఘకాలం సుఖంగా జీవించెదము గాక!

ఆశీర్వాదము

5. ఓం.... ఇషమూర్జం యజమానాయ ధేహి । (యజు. 12-58)
హే పరమేశ్వర! ఈ యజమానికి ధన ధాన్యాది ఐశ్వర్యములనిమ్ము.

6. ఓం ఇంద్రశ్రేష్ఠాని ద్రవిణాని ధేహి
చిత్తిం దక్షస్య సుభగత్వమస్మే।
పోషం రయీణాం అరిష్టిం తనూనాం
స్వాద్మానం వాచః సుదినత్వమహ్నామ్॥

హే ఐశ్వర్య శాలియైన పరమాత్మ! ఈ యజమానికి ఉత్తమ ధనమును, సద్బుద్ధిని, ఐశ్వర్య వృద్ధిని, ఉత్తమ ఆరోగ్యమును, మధురమైన వాణిని ఇచ్చి ప్రతి రోజు శుభదినముగా చేయుము.

8. దత్తత - స్వీకరణ విధి

(ప్రథమ విధి - యజ్ఞారంభం)

జన్మదిన విధిలో చెప్పినట్లు ఋత్విక్ వరణంతో ప్రారంభించి చేయాలి.

(ద్వితీయ విధి - యజమానిచే దత్తత స్వీకార సంకల్పం)

(దత్తత తీసుకొనే యజమాని మూడుసార్లు ఆచమనము ఈ క్రింది మంత్రంతో చేయాలి.)

ఓ3మ్ ఆమాగన్ యశసా సంస్పృజ వర్చసా। తం మా కురు ప్రియం ప్రజానామధిపతిం పశూనా మరిష్టిం తనూనామ్॥

(దత్తత తీసుకొనేవారు ఈ వేదమంత్రాన్ని చదివి సంకల్పం చెప్పాలి.)

ఓ3మ్ అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మేరాధ్యతామ్। ఇద మహమనృతాత్సత్యముపైమి॥ (యజు. 1-5)

ఓ3మ్ తత్సత్ అద్య బ్రహ్మణః.......... చతుర్వర్గ సాధనార్థం వంశవివృధ్యర్థం చ దత్తకత్వేన స్వీకరణార్థం సంకల్పం కరోమి। ప్రీయతా మనేనా అగ్నిదేవః సవితా పరమాత్మా ప్రీతిభావనః॥

(తృతీయ విధి : దత్తుని తండ్రి- యజమానుల ద్వారా ప్రతి గ్రహణ సంకల్పం)

ఓ3మ్ తత్సత్.... నామా హం... గోత్రోత్పన్నాయ, సపత్నీకాయ, - ... నామ్నః పుత్రాయ, ... నామ్నః పౌత్రాయ, - నామానం- నామ్నీం పుత్రం / పుత్రీం - ....

జనం సాలంకృతం దైవ్యం, కుల - వంశ సమృద్ధయే॥

శ్రీమతే అస్మై ప్రయచ్ఛామి, మోక్షకామార్థధర్మణే॥

ప్రతిగృహ్యతామ్॥

(యజమాన దంపతులు ఈ క్రింది మాటలు చెప్పాలి)

ఆత్మమనస్పృష్ఠ్యర్థంపితౄణాం తరణాయచ। పుత్రపౌత్ర ధనైశ్వర్యాద్యాయురారోగ్య వృద్ధయే ప్రతిగృహ్ణామి తే బాలం మోక్షకామార్థ ధర్మణే॥

ఓం మిత్రస్య త్వా చక్షుషా ప్రతీక్షే॥

(యజు. 12-15)

ఓం సీద త్వం మాతురస్యా ఉపస్థే॥

ఓ బాలక! నీవీ తల్లిదండ్రుల ఒడిలో చేరుము. (తదుపరి యజమాని బాలకునికి పూలమాలను వేసి ఈ క్రింది మంత్రం పఠిస్తూ బాలకుని స్వీకరించాలి. తన ఒడిలో కూర్చొనపెట్టుకోవాలి)

ఓం దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవే అశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణోహస్తాభ్యాం ఆదదే।

(యజు 1-24)

ఓం ఆమాగన్ యశసా సంసృజ వర్చసా।

(ఓ సవితాదేవ । నీ నియమములను అనుసరించి ఈ బాలకుని నా విశాల బాహువులు బలిష్ఠ చేతులతో స్వీకరింతును.

ఓ బాలక ! నీవు నా వద్దకు పూర్ణముగా రమ్ము. కీర్తి, ప్రకాశములతో నన్ను కలియుము.)

(చతుర్థ విధి : స్థాలీపాకాహుతులు)

1. ఓ3మ్ కో అదాత్క స్మా అదాత్కామో అదాత్కామాయాదాత్।
కామో దాతా కామః ప్రతిగృహీతా కామై తత్తే స్వాహా॥ (యజు. 7-48)

2. ఓ3మ్ కస్త్వా విముంచతి స త్వా విముంచతి కస్మై త్వా విముంచతి
తస్మై త్వా విముంచతి పోషాయ రక్షసాంభోగో అసి స్వాహా॥
(యజు. 2-23)

జీవుడు ఫలముల ననుభవించుటకై ఎవరితో కలియునో వారితోనే అతని సంబంధము ఉండును.

4. ఓ3మ్ యో భూతానా మధిపతి ర్యస్మిన్ ల్లోకా అధిశ్రితాః।
య ఈశే మహతో మహాన్ స్తేన గృహ్ణామి త్వా మహం మయి గృహ్ణామి
త్వా మహం స్వాహా॥ (యజు. 20-32)

హే పుత్ర! నిన్ను నేను దత్తునిగా స్వీకరింతును. నా ఆత్మలో నా కుటుంబంలో నిన్ను స్వీకరిస్తాను.

(పంచమ విధి - పరమేశ్వరుని ఉపస్థానం, యజ్ఞసమాప్తి)

(యజమాని ఈ క్రింది మంత్రంతో పరమేశ్వరుని ప్రార్థించవలెను.)

ఓ౩మ్ అగ్నే వ్రతపతే వ్రతమచారిషం తదశకమ్।
తన్మే రాధీదమహం య ఏవాస్మి సో అస్మి॥ (యజు 2-28)

తదుపరి ఆఘారావాజ్యాహుతి నుండి అష్టాజ్యాహుతుల వఱకును, దైనిక అగ్నిహోత్ర విధిని మూడు పూర్ణాహుతుల నిచ్చి యజ్ఞం పూర్తిచేసి తరువాత మహావామదేవ్యగానం తరువాత అందరూ దత్తత కుమారుని ఆశీర్వదించాలి.

హే బాలక। త్వం అస్మిన్ గృహే జీవ శరదః శతం వర్ధమానః।
ఆయుష్మాన్ తేజస్వీ వర్చస్వీ గుణవాన్, పురుషార్థీ
ప్రతాపీ పరోపకారీ శ్రీమాన్ ధీమాన్ సుప్రజా భూయాః॥

ప్రాణ స్వరూప పరమాత్మా! మేము మరణించి మరొక శరీరాన్ని ధరించినప్పుడు కూడా మాకు సుఖాన్ని ప్రసాదించు. పునర్జన్మలోనూ కృపతో ఉత్తమ నేత్రాది ఇంద్రియాలను ఇచ్చి కరుణించు. ప్రాణం మనస్సు బుద్ధి చిత్తం అహంకారం, బలం, పరాక్రమం మొదలైన వానితో మా శరీరాలు బలయుక్తమయ్యేట్లు మమ్ములను అనుగ్రహించు. నీ కృపవలన ఈ జన్మలోనూ పరజన్మలోనూ మేము ఉత్తమ సుఖాలను పొందాలి.

- ఋగ్వేదం

9. శుద్ధి కర్మ విధి

శుద్ధిని కోరు వ్యక్తి ప్రవేశ పత్రమును వ్రాసి అందు సాక్షుల సంతకములను జేయించి, సమాజాధికారికి సమర్పించవలెను. క్షౌరస్నానానంతరము నూతన వస్త్రములను ధరించి యజ్ఞశాలకు రాగా నతనిని పూర్వాభిముఖునిగ గూర్చుంచబెట్టి అందరి సమక్షమున ఆచార్యుడు పంచగవ్యములను (అనగా గోమయము, గోమూత్రము, పాలు, పెరుగు, నెయ్యి) సూక్ష్మముగగొని కుశాజలముచే వాని గలిపి శుద్ధిగోరు వ్యక్తికి (ప్రాశనము) త్రాగించవలెను. పిదప అమృతోపస్తరణమసి ఇత్యాది మంత్రములతో 3 ఆచనమములను, అంగస్పర్శాదులను జేయించి "యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం" అను మంత్రమును పఠించి యజ్ఞోపవీతమును వేయవలెను. తదనంతరము ఆచార్యుడు ఈ క్రింది శుద్ధిమంత్రములను చెప్పించి మంత్రార్థములను ప్రబోధించి ప్రతిజ్ఞ చేయించవలెను.

శుద్ధిమంత్రములు

ఓమ్ దైవ్యాయ కర్మణే శున్ధధ్వం దేవ యజ్యాయై
యద్వోఽశుద్ధాః పరాజఘ్నురిదం వస్తచ్ఛున్ధామి॥ (యజు. 1-13)

(దైవ్యాయ కర్మణే శున్ధధ్వం) ఆచార్య! తమరు దయచేసి, వేదోక్త కర్తవ్యకర్మలొనర్చుటకు నన్ను శుద్ధి చేయుడని శుద్ధిని కోరు వ్యక్తిచేత జెప్పించవలెను. అప్పుడు ఆచార్యుడు "తథాస్తు" అని (యద్వోఽశుద్ధాః) వేద విరుద్ధమైన అపవిత్రాచరణాది దుష్కర్మలు నిన్ను ధర్మచ్యుతుని జేసినవి.

అట్టి మాంసభక్షణ - మద్యపానాది దుష్కర్మలను విడిచిపెట్టి ఈశ్వర స్తుతి, ప్రార్థనోపాసనములు, దేవయజ్ఞమను అగ్నిహోత్రము. సత్యగ్రహణము, అహింస, సదాచారము మున్నగు వానిని పాలించుటకు గాను నేను నిన్ను శుద్ధి చేయుచున్నాను అని చెప్పవలెను.

ఓ3మ్ పునన్తు మా దేవజనాః పునన్తు మనసా ధియః।
పునన్తు విశ్వాభూతాని జాతవేదః పునీహి మా॥ (య. 19-39)

దివ్యగుణ సంపన్నులగు విద్వాంసులారా! మీరు దయచేసి నన్ను పవిత్రుని జేయుడు. (మనసా) ప్రీతి పూర్వకముగ నా బుద్ధిని పవిత్రపరచుడు. సమస్త జీవులు నన్ను పవిత్రుని జేయుదురు గాక. వేదజ్ఞుడవగు నో ఆచార్యా! నన్ను పవిత్రుని జేయుము.

ఓ3మ్ పవిత్రేణ పునీహి మా శుక్రేణ దేవ దీద్యత్।
అగ్నే క్రత్వా క్రతూన్ రను॥ (య. 19-40)

ఓ ఆచార్య! జ్ఞానమనెడు ప్రకాశము చేత పరోపకారాది శుభకర్మ లొనర్చుటకు దుష్కర్మల ద్యజించుటకును నేను ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాను. కాన నన్ను పవిత్రుని జేయుము.

ఓ3మ్ అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మేరాధ్యతామ్।
ఇదమహ మన్నృతాత్సత్యముపైమి ॥ (య. 1-5)

(అగ్నే వ్రతపతే) జ్ఞాన స్వరూపుడవును, వ్రతములను పాలించువారిని రక్షించువాడవునగు నో పరమేశ్వరా! (వ్రతం చరిష్యామి) నేను సత్యవ్రతములను పాలింతును. (తత్ శకేయం) అట్టి వ్రతములను పాలించుటకు నీ దయవల్ల నేను సమర్థుడనగుదును గాక! (తత్ మే) ఆ నా వ్రతము (రాధ్యతాం) పూర్ణమై సిద్ధిని బొందునుగాక! (అహం) నేను (అనృతాత్) అసత్కర్మల - అనగా దుష్కర్మల నుండి దూరమై (ఇదం సత్యం) ఈ సత్యవ్రతమును స్వీకరించుచున్నాను.

పేరు మార్చవలసిన యవసరమున్న మార్చవలెను. తదనంతరము నిత్య అగ్నిహోత్ర మంత్రములచే నాహుతులిప్పించి గాయత్రీ మంత్రోపదేశమును, దాని అర్థమును దెలిపి ప్రతిదినమాచరించ దగిన పంచమహాయజ్ఞములు చేయుటకుగాను మరల ప్రతిజ్ఞ జేయించి కార్యమును ముగించవలెను.

శుద్ధియైన పురుషునకు మహర్షి దయానంద సరస్వతి రచించిన సత్యార్థ ప్రకాశము, ఋగ్వేదాది భాష్యభూమిక మొదలగు గ్రంథముల పఠనము పాఠనము నిత్యము చేయునటుల ప్రబోధించుట సమయోచితముగా నుండును.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

సంధ్యావందనం సంస్కార సందేశం

మా ప్రచురణలు

1. ఆర్యసమాజం - వేదవాఙ్మయం రూ. 100/-
2. అంతర్యామి రూ. 150/-
3. పురుషోత్తముడు - శ్రీరామ చంద్రుడు రూ. 40/-
4. యోగీశ్వర శ్రీకృష్ణ భగవానుడు రూ. 30/-
5. ఆదిశాసనకర్త - మహర్షి మనువు రూ. 25/-
6. యజుర్వేదస్తుతి - ప్రణవస్తోత్రమ్ రూ. 10/-
7. చతుర్వేద సూక్తములు - దేవపుష్పం రూ. 10/-
8. వైదిక నిత్యకర్మ విధి ....

